

4152/6 א

שם תיק: מנהל הרשות לתכנון כולל תכנ

מזהה פנימי: 4152/6-א

מזהה פריט: 0013y7a

כתובת: 3-312-9-4-7

תאריך הדפסה: 30/08/2017

פארווארט

היג/מאיה 25.584

אז בעס פארווארט

האל היטלג לעבן אפאל
העקאלג ארגיטאלג דעקע

א.י. היטלג לעבן אפאל 24.584 היטלג סע פאר העקאלג
היג/מאיה - היג/מאיה לעבן אפאל היג/מאיה
היג/מאיה לעבן אפאל היג/מאיה
היג/מאיה לעבן אפאל היג/מאיה
היג/מאיה לעבן אפאל היג/מאיה

היג/מאיה

היג/מאיה: אפאל היג/מאיה
היג/מאיה

האל היטלג לעבן אפאל
היג/מאיה לעבן אפאל

3.10.83

מחיר 10 מיליון

לדפוס:

ד"ר גר אבנשטיין
מנכ"ל מנהל מחקר התקשורת,
מרכז וולקני,
ת.ד. 6,
בית - 20 |
50200

ה"ח

הנני: פטירה חוץ תלוי בארבעה רופא

הנני פונים בזה אליו באשרתי הן באשרתי לא אסור את חוץ
הנני בארבעה רופא - יהיה מחיר מחקר ארבע יהיה
הבידוד צמודים אסור אפס חיים ומוסד בה אסורם, נאלי ולימודי ר
הנני את החוץ מחנך וסיווג אסור וי שנים יעדים בה א
וידעך קרוב אלך שיה אלהי דבר בשנים באחרונה משה דבר
בה אסור הן ליפני בשמות הנני הנה פניה ומוסד הנני
אני יקני בשנים האחרונה וגם יחסי אפנינו באחרונה אחרים
דבר מחנך המחנך מוסד וידעך וזו אסור. נאלי בה
דבר אפנינו אפנינו אפנינו אסור, אפנינו אפנינו בה
אפנינו אפנינו.

בכבוד רב,

ואברהם ונעמה אסור
אפנינו חוץ
אליהו
הנני ואפנינו 5,
בכבוד יקנינו

30900

האחרונה אפנינו דבר - אפנינו אפנינו
חוץ הנני אפנינו רופא
אפנינו אפנינו אפנינו

נורדיה

מושב שתופי של חיילים משוחררים בע"מ
דאר נתניה

יום 5.3.84

טלפון 052-77541

מיקוד 42-954

פיליפ פלויס

לכבוד

פרופ' מנחם פרידלס

מנהל לשכת המסגור

הקריה

תל-אביב 61 070

א.נ.א.

הנדון: תוספת 5 יחידות משק למושב נורדיה.

למושב נורדיה מכסה "הסעוריה" של 80 יחידות משק, נכון להיום נמצאות בנורדיה 120 יחידות משק. המשק נערך בתקופה זו לקליטת משפחות נוספות, וכן ממשיך לקלוט את בניו ובנותיו לאחר שדותם הצבאי.

אמצעי היצור העיקריים קרקע ומים העומדים לרשותנו מוגבלים ביותר, ולמעשה אין בנמצאותנו כיום להרחיב את שטחי המטעים והשחיין.

ע"מ שנוכל להמשיך ולפרנס בכבוד את דור המייסדים וכן את המשפחות הבנים והנקלטים נבקש בשלב זה להקצות לנו 5 יחידות משק נוספות

העמק: טבן טר החקלאות מיכאל דקל

בכבוד רב
נורדיה

חברון עמוס

מרכז המשק

1947-1948

1947-1948

1947-1948

1947-1948

1947-1948

1947-1948

1947-1948

1947-1948

פארווארט
מדינת ישראל
משרד החקלאות

11/4124

כרכ' פארווארט ביקשני
להעביר האסמך האד"ג

בברכה
מאת
רמזה

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות, ההתישבות וחכפר

חקריה, תליאביב

ער (46) ונא 0 - מ/שג
הפגוש הווסנט פמפגד (ה/ח)

יחידות מתבנות	מבט קרקע מתבנות	מבט קרקע ק"מ	מבט קרקע חסי	יחידות	
				מבט קרקע	מבט קרקע
לבי ההר פקלה	60	30	1800	1055	745
אלורה	62	30	1860	400	1460
גם הלק	60	30	1800	400	1400
מטע	60	30	1800	480	1320
כסאון	60	30	1800	570	1230
בר-גיווא	60	30	1800	1070	730
בית נקמה	60	30	1800	700	1100
בית מאיר	80	30	2400	1440	960
בית צ'ה	67	30	2010	1340	670
גבול ימים	67	30	2010	1430	580
עמ'נ'ה	61	30	1800	1570	260
בן סביר	60	30	1800	1340	460
גליל תל'אל	60	30	1800	1056	744
מחסה			14480	12851	11659

שנה קריקט		שנה קריקט		מכירת קריקט מחשבת ה'		יחידות מחשבת	יחידות
קריקט		קריקט		מחשבת	מחשבת		
							מחשבת ה' המחשבת
	2040	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
590	1210	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
315	1785	2100	30	70			מחשבת ה' המחשבת
650	1150	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
450	1350	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
535	1265	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
320	1480	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
	1840	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
	2340	2100	30	70			מחשבת ה' המחשבת
	2765	2250	30	75			מחשבת ה' המחשבת
	2650	2190	30	73			מחשבת ה' המחשבת
70	2330	2400	30	80			מחשבת ה' המחשבת
	1915	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
110	2410	2520	30	84			מחשבת ה' המחשבת
	2040	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
	2345	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
	2280	2100	30	70			מחשבת ה' המחשבת
	2480	2100	30	70			מחשבת ה' המחשבת
160	1640	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
	2510	2400	30	80			מחשבת ה' המחשבת
	1940	1800	30	60			מחשבת ה' המחשבת
3200	41765	41760					מחשבת ה' המחשבת

17000 - 10000 = 7000

7000 = 7000

מס' ק"מ	שטח ק"מ	מחיר		סה"כ	הערות
		מ"ר	מ"ר		
730	1070	1800	30	60	מ"ר
270	1980	2250	30	75	מ"ר
1300	500	1800	30	60	מ"ר
1100	700	1800	30	60	מ"ר
600	1200	1800	30	60	מ"ר
920	880	1800	30	60	מ"ר
1130	670	1800	30	60	מ"ר
1000	800	1800	30	60	מ"ר
400	1400	1800	30	60	מ"ר
520	1280	1800	30	60	מ"ר
1000	800	1800	30	60	מ"ר
200	1000	1800	30	60	מ"ר
1000	800	1800	30	60	מ"ר
1190	610	1800	30	60	מ"ר
11960	13680	25650			סה"כ

1500

2700

45

60

מ"ר

כא' אדר א' תשמ'

24 פברואר 1984

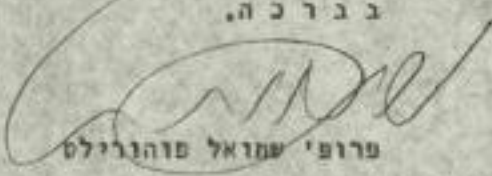
התע"ן
רש"ה
הפיקס

א ל : מר פ. גרופר, שר החקלאות

הנדון : אי ניצול מכסות המים בחקלאות

הריני מביא בזה למשומת לבך כי לפי הדווח של חב' מקורות לעונת 1983 - לא ניצלה החקלאות את מלוא הקצבה הקייצית של המים.
הניצול בפועל היה בכ-13% נמוך מההקצבה וכך נותרו לא מנוצלים כ-93 מיליון קוב מים.
גם בשנת 1982 נותרו כ-74 מיליון קוב מים לא מנוצלים שהם כ-10.3% מן ההקצבה.

ב ב ר כ ה.

פרופ' שמואל פרהנרילס

העתק: ✓מר מיכאל דקל, סגן שר החקלאות
מר מ. בן-מאיר, מנכ"ל
מר צ. ישי, נציב המים

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר

רשות תכנון

תאריך: כא' אדר א' תשמ"ד
24 פברואר 1984
מספר:

א ל : מר פסח גרופר, שר החקלאות

הנדון : הגורמים לעודפי העגבניות בשטח פתוח
בשווקים בחדשים: נובמבר, דצמבר, ינואר

בהמשך למסמכי הקודם הודן בעגבניות חממה ר"ב הערכה של מצב העגבניות
בשטח הפתוח:

1. העגבניות לעונה זו נשתלות-נזרעות בחדשים יולי-אוגוסט-ספטמבר
לחדשים אלה תוכננו כ-5000 דונם עגבניות כשבפועל היתה חריגה
בביצוע בכ-800 דונם. כל דונם מניב כ-5 טון.
2. מקצת מהשטחים שתוכננו לשתילה-זריעה בחודש אוקטובר הוקדמו
לספטמבר ואף יבולם לחץ על השוק.
3. הגורם העיקרי לעודפים הוא מזג-האוויר בשנה זו
א. כל השדות הבשילו השנה באופן סדיר ללא כל פגיעה ביבול של
ברד, סערות וכו' השכיחים בשנה רגילה ולכן הגיע כל היבול לשוק.
ב. שדות שבשנה רגילה מגיעים לסוף הניבה ומתים המשיכו השנה
את חייהם וניבתם כתוצאה ממזג-האוויר הנוח.
יצויין שאשתקד תוכננו ונזרעו שטחי עגבניות בהיקף דומה-אך מזג-
האוויר גרם לכך שהיה מחסור חמור עם מחירים גבוהים.
4. ההפסד שנגרם בגין העודפים בתקופה זו מגיע לכ-70 מיליון שקל
(כ-6000 טון כפול 12000 שקל) כ-540 אלף דולר.

בברכה,
פרופ' שמואל פוהודילס

העתק: מר מ. דקל, סגן שר החקלאות
מר מ. בן-מאיר, מנכ"ל

ציון פארוואלס

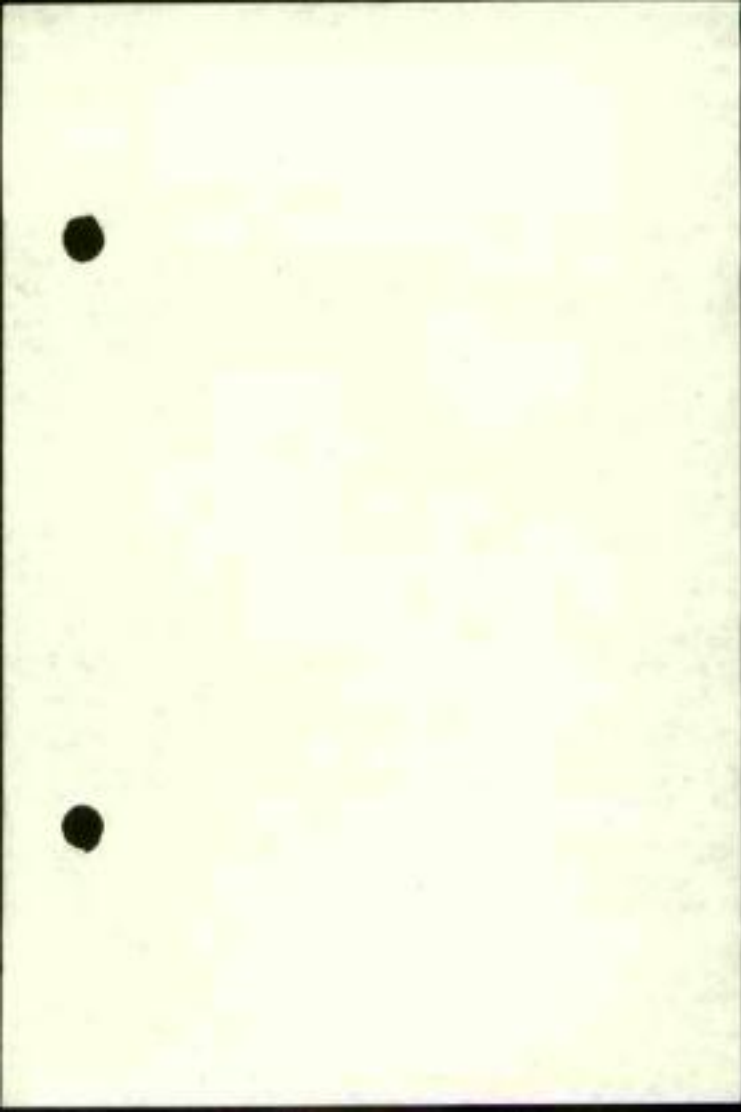
א. אטמאל אלף גלג

ב. יענין משק נורדיר

ג. חתימה חציב של נחל

הקייבוצים

ד.

11
מכתב
ד"ר
3 - 17. 1983
ד"ר
ד"ר

HOWARD P. MARGULEAS
P. O. Box 1028
COACHELLA, CALIFORNIA 92236

June 24, 1983

Assistant Minister of Agriculture
of the State of Israel
Mr. Dekel
Hakiria
Tel Aviv, Israel

Subject: Establishment of an Agricultural Project in Israel
Shalom,

As a Jew, as a Zionist, and as an ardent supporter of the State of Israel, I have decided to establish an agricultural project in Israel, similar to my agricultural projects in California and elsewhere.

In order to establish this project, I have associated myself with Mr. Rueven Alperovich of Moshav Nir Banim and Mr. Jeshajahu Kovetz of Givatayim as partners.

We are planning to grow mainly, but not limited to, three crops: green asparagus, dates of the medjool variety, and grapes of the red flame seedless variety. All the products will be for export only.

We are requesting from the Government all assistance necessary.

Thanking you in advance.

Sincerely,

Howard P. Marguleas

HPM/es

cc: Messrs. Rueven Alperovich
Jeshajahu Kovetz

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

Ministry of Agriculture
Office of the Chief Scientist

משרד החקלאות
לשכת המדען הראשי

י' סיון התשמ"ג
22 במאי 1983

ברכה

לכבוד
מר מיכאל דקל
סגן שר החקלאות

שלום רב,

הנדון: BRILL DIGESTER

בהתאם לבקשתך בדקו אנשי המקצוע שלנו את הנושא ולהלן הערותיהם:

1. אין נתונים על הערך המזין של המוצר הסופי.
2. אנו מטילים ספק בכך שהטמפרטורה של התהליך (70°C) תבטיח חומר הפשי מגורמים פטוגניים ורעילים (דוגמת בוטוליזם).
3. חסרים נתונים על עלות המערכת. אין להסתפק בנתונים על צריכת החשמל בלבד.
4. מנסיוננו בטכנולוגיות דומות בעבר אנו ממליצים לבדוק את הנושא בקפדנות לאחר קבלת נתונים נוספים.

במצורף מוחזר לך החומר.

בברכה,

גד/א
פרופ' גד לובנסטין
המדען הראשי

גל/אפ

Alex Harel (Hollander)

14, I. Sadeh St., Azor 58012 Israel

טל. 03 - 80 05 30

אלכס הראל (הולנדר)

רחוב יצחק שדה 14 אזור 58012

קראו

24.3.83

הי"כ א.א. בקר
סגן שר הביטחון

שלום רב

ר"ה ואלה אינפנטאגים של המגן גבול עקומה (הליטה יבשית)
הפריכה חגג אלוהי, הסולח ביצים בלג, קל, חיים וכו'
למסור עליה פדוטאין או בולן קלא חיה ביה.

המגן חגגים והפסל גמל חגג, לאוב חגג
המסור, ילחם עם יתן העליון חגג חגג.

פריים קוספום ביצי גמלים חגג חגג
גמלים חגג אלו חגג חגג חגג חגג חגג
אנסו בחולמים חגג חגג חגג חגג חגג

חגג חגג
אלכס

חגג חגג
חגג חגג
חגג חגג

Alfred Kohn (1891-1971)

1000 10th St. N. W. Wash. D.C. 20004

Alfred Kohn (1891-1971)

1000 10th St. N. W. Wash. D.C. 20004

Phone 33-2000 30-100

THE WALL STREET JOURNAL.

AUGUST 24, 1981

It Isn't Chicken Feed, But It Is End Product Of a Lot of Research

A 'Digester' Device Eases
Herculean Poultry Task,
Gives New Diet to Cows

By CARRIE DOLAN

Staff Reporter of THE WALL STREET JOURNAL

The hen has an awesome job keeping people in omelets and fried chicken. It's an important, if thankless, calling.

The chicken farmer has a big job, too, cleaning up after his birds. That "is and always has been our No. 1 problem," says Russ Dugan, vice president of Farmegg Products Inc. in Humboldt, Iowa.

Mr. Dugan speaks with authority. Farmegg's 750,000 layers, as hens in the egg trade are called, produce 650 tons of this problem each week. Of course, as farmers know, animal droppings have their uses.

Indeed, Joseph Brill, a 60-year-old part-time inventor and former poultry-farm manager from Snover, Mich., has designed a machine that in just 48 hours can turn 10 tons of chicken excrement into five tons of dry, odorless flakes for use as a fertilizer and cattle-feed supplement.

It's Not Chicken Feed

The development has some chicken farmers fairly crowing. "It's very exciting and educational," says Mr. Dugan, who is testing one of Mr. Brill's machines on his Iowa spread and may eventually buy more than 20 of them, at \$30,000 each. John Taylor, a product-research manager at DeKalb AgResearch Inc., a big Illinois-based agricultural, food and oil concern, calls the invention the first practical approach to the chicken farmer's lament he has seen in 23 years in the business.

"There's been an explosion of interest in this machine," says Mr. Taylor, who has reason to be enthusiastic. DeKalb, the nation's largest producer of hybrid poultry, is marketing the so-called Brill digester.

"This isn't ma and pa collecting eggs by hand anymore; we're a big industry," says Les Williams, the general manager of Morten Eggs Inc., a 330,000-bird farm in Du-

luth, Minn. So big problems can pile up. On some large farms, the annual sanitation bill runs as high as \$200,000. And the aggravation of keeping up with a couple of hundred thousand hens, each producing a quarter pound of potential fertilizer each day, defies measurement.

Diane Herbruck, who helps run the half-million-hen Herbruck Poultry Ranch in Saranac, Mich., says that "this is the biggest thing in the backs of the minds of poultry people. We keep thinking we ought to be able to get something out of it," she says, "rather than paying to get rid of it."

An Olfactory Offense

Most methods of tidying up after chickens are expensive and unpleasant for those involved. Everyone agrees that this chicken output is potentially dandy fertilizer. But spreading it, as is, over acres of ground, even with the addition of tons of water, is not nice to the nose. And as housing encroaches upon farm land, the use of unprocessed manure becomes still more impractical.

Millions of dollars have been spent on researching uses of chicken waste, which can be heat-dried or converted to methane gas. But none have seemed economic. Chicken-waste researchers, furthermore, must contend with a lot of tasteless jokes.

"We have to find ways to get around that four-letter term," says Timothy Chang, a professor of microbiology and poultry pathology at Michigan State University, who has been studying the maligned poultry by-product for 10 years. "My neighbors laugh at me when I tell them what a good product it is, and they probably cuss me out when I put it in my garden." So, he says, he has learned that "it's better not to talk about" his research with lay people.

Fortunately, Mr. Brill, the inventor, didn't have to contend with ostracism. He was raised on a farm, and when he hatched his idea for a digester, he was very motivated. "Where I was working, it was just costing us too much" to clean up after the birds, he says. "And, of course, there's the smell." So, he says, his friends have been "excited" about his work.

Mr. Brill's Recipe

Following discussions with a biochemist, Mr. Brill made some "haphazard" experimental machines as early as 1969. After eight years' effort, he got his idea to work, and he has since refined it.

The Brill digesters that now are being tried out by a handful of farmers around the

country consist of two units, each about seven feet wide and four feet deep. A farmer loads the first with chicken droppings and with a carbon-based material, such as hay, sawdust or chopped corn cobs. Big paddle wheels driven by an electric motor slowly rotate the mixture, which spontaneously warms to between 150 degrees and 170 degrees. That evaporates most of the moisture and gets rid of all the unpleasantness. The second unit fully dries the material by spinning it at high speed. If a farm

has a ready supply of hay or sawdust, the cost of processing is just the cost of electricity to run the motors.

The output of the Brill digester, unlike the output of the chickens, is easy to handle, store and ship. And that makes it marketable.

Some cattle farmers already use raw, unprocessed chicken droppings as a cattle feed, despite the handling problems, because the material is rich in protein. Up to 40% of the nutrients in chicken feed sail right through the birds' digestive systems, explains Lee Campbell, the president of the Poultry and Egg Institute of America, in Arlington, Va. And the four-chambered stomach of a cow is the ideal recycler of such nourishment, he says.

To the squeamish, such a practice "sounds awful," says Mr. Chang, the Michigan State professor, but it is "scientifically sound." Mr. Chang, for the sake of delicacy, has found a euphemism for what the cattle do—"anaphage"—which is Greek for "to eat again."

Thanks to the Brill digester, these edibles can be made more palatable, and some people also are seeing profit in it. If the machine is what it is cracked up to be, says Mr. Williams, the Duluth eggman, "it could be a very good investment." He is looking for financing to buy \$750,000 of digesters. He plans to haul the dried produce 100 miles south where he would sell it to large farms as feed and fertilizer. Other egg producers agree that with their costs rising faster than the price of eggs, the potential extra revenue would be a mercy.

In fact, one man about to enter chicken farming is counting on the machines' success. Larry Hagness says that he and three partners plan to install several digesters once they have opened a 70,000-layer farm in Durand, Wis., come fall. He is frankly less interested in the egg part of the business. "The profit potential," he says, "is in manure."

THE BRILL DIGESTER SYSTEM

The Brill Digester System consists of one or more Digesters and a Dryer. The usual system is two Digesters and one Dryer, but a single Dryer can handle the output of as many as four Digesters. The processing time of a load in both Digester and Dryer is dependent on the moisture content of the input into the Digester and its output into the Dryer. Other factors which can affect the processing time include ambient heat and humidity; the warmer and drier the atmosphere, the faster the processing. Generally, a 50% moisture content input will result in a 48 hour digesting period and a 3 to 12 hour drying period. Of interest to note, selected operations have improved upon these performance figures as a result of regular use and testing. In effect, the more familiar the operator becomes with his machines and operating conditions, the more efficient and cost-effective the Brill Digester System becomes. Fillers, such as hay, straw, grain chaff, sawdust, etc. should be used if the moisture content of the waste product is above 60%. The Brill Digester will accommodate any form of animal and poultry manure plus many other organic waste materials such as slaughterhouse offal, cannery or fishery waste, spoiled foodstuffs, and even dead chicks and small animals. However, for the purpose of simplicity of explanation of the operation, this overview will concentrate on poultry waste processing.

Both the Digester and Dryer are the same size, measuring 2.3m (7'6") wide by 1.6m (5'4") high by 10.6m (35') long. Each Digester can accept approximately 6350kg (14,000lbs.) of raw material per load, based on a 50% moisture content. At this input consistency, the output of the Dryer for such a load would average 4000kg (8800lbs.) at a 20% moisture content. If pure poultry waste at any moisture content up to 55% is the sole input, the end product will be heavier and richer in nature.

There is no need for artificial heat in the process. However, the ambient temperature must be at least 21°C (70°F) for the process to be self-starting. Housing the machines is required to protect them from the elements as well as to ensure the minimum ambient temperature in certain climates.

HOW IT OPERATES

When the Digester is loaded and closed, the electrical supply is switched on and agitation of the contents begins, with the slow rotation of specially designed internal steel paddles. Immediately, natural aerobic bacterial action commences, on a vastly accelerated basis as compared with unconfined, unagitated composting. Natural heat build-up raises the temperature of the contents up to 60°C (140°F) or even higher, at which state it remains until decomposition is nearly complete, whereupon it begins to cool down.

During the processing, the moisture content of the batch has been reduced materially with the generation of gases and vapor. These can be "washed" by passing them through a solution of dilute phosphoric acid,

gradually changing its chemical character to ammonium hydrate (ammonia). This processing performs two useful functions: it rids the operation of unpleasant gases and at the same time produces a useful product, particularly in fertilizer applications.

When the composting is completed, the built-in conveyor is turned on and the product begins to emerge from the Digester. Ideally, it is discharged onto another conveyor which takes it directly to the Dryer.

The Dryer, which is also electrically operated and requires no artificial heat, agitates the composted material at a much faster rate and at the same time blows outside air through the batch. This drying process, as previously stated, takes from 3 to 12 hours, but the drying can be stopped earlier if the final product is to be pelletized, spread immediately on the fields or mixed in feed mash.

The power consumption required to operate two Digesters for 24 hours per day and one Dryer for 8 hours per day is approximately 320 kilowatt hours.

THE FINAL PRODUCT

The final product is dry, pathogen-free, weed seed free and virtually odorless. As a 100% natural fertilizer or soil conditioner, its nitrogen-phosphorous-potassium value can range from 2-2-2 to as high as 6-8-2, depending on the moisture, age, type and mix of the input. Similarly, as a feed supplement to expensive and imported corn and soybean meal its protein count can range from 16% to 38% for the same reasons. In short, the Brill Digester System can provide substantial savings to the operator by solving the expensive and sometimes disease-related organic waste disposal problem as well as by producing a final product useful as a natural fertilizer and soil conditioner or a protein-rich, livestock feed supplement.

Gregory H. Knudson

BRILL DIGESTER SYSTEM

ENERGY CONSUMPTION

1½	h.p.	*	Main Motor (Digester)	-	1.280	kwh
3.0	h.p.	*	Conveyor Belt (Digester)	-	2.680	kwh
¼	h.p.	*	Fan (Digester)	-	.316	kwh
40	h.p.	*	Main Motor (Dryer)	-	32.790	kwh
1½	h.p.	*	Conveyor Belt (Dryer)	-	1.280	kwh
¾	h.p.	*	Fan (Dryer)	-	.717	kwh

Approximate energy consumption for a 24-hour cycle for 2 Digesters (operating 24 hours) and 1 Dryer (operating 8 hours) is 320 kwh.

Standard electrical system: 240 volts, 60 cycle, three-phase, A.C.

* h.p. represents horsepower

THE BRILL DIGESTER SYSTEM

"Provides ingenious and energy-efficient technology to the world's food systems."

- Patented Natural Composting Process
- Uses Energy-efficient Electrical Motors
- **NO** Gas or Fuel Oils Required
- Composts All Types of Organic Waste

- poultry and animal manure
- dead birds and bad eggs
- slaughterhouse waste
- fish and seafood processing waste
- almost everything organic!

- Composted End Product

- dry, pathogen-free and odorless
- can be pelletized and bagged
- 100% natural (Organic) fertilizer
- protein-rich livestock feed supplement

NEW COMBINATION DIGESTER-DRYER

- BRILL DIGESTER (7½' x 5' x 35'); BRILL DRYER (7½' x 5' x 35') and New COMBINATION DIGESTER-DRYER (7' x 5' x 32')

Licensee inquiries welcome. Literature and recommendations available upon request...Contact

BRILL DIGESTER INTERNATIONAL, LTD.

21325 DEQUINDRE

HAZEL PARK, MICHIGAN 48030

TELEX 023-5505 (FOREIGN INQUIRIES)

THE BRILL DIGESTER SYSTEM

CONVERTS TONS OF ORGANIC WASTE INTO
PROTEIN-RICH LIVESTOCK FEED SUPPLEMENT
OR 100% NATURAL FERTILIZER IN 24-72 HOURS

Uses NO Gas or Fuel Oil

ORGANIC WASTE
ORGANIC WASTE
ORGANIC WASTE
ORGANIC WASTE
ORGANIC WASTE

FEED & FERTILIZER
FEED & FERTILIZER
FEED & FERTILIZER
FEED & FERTILIZER

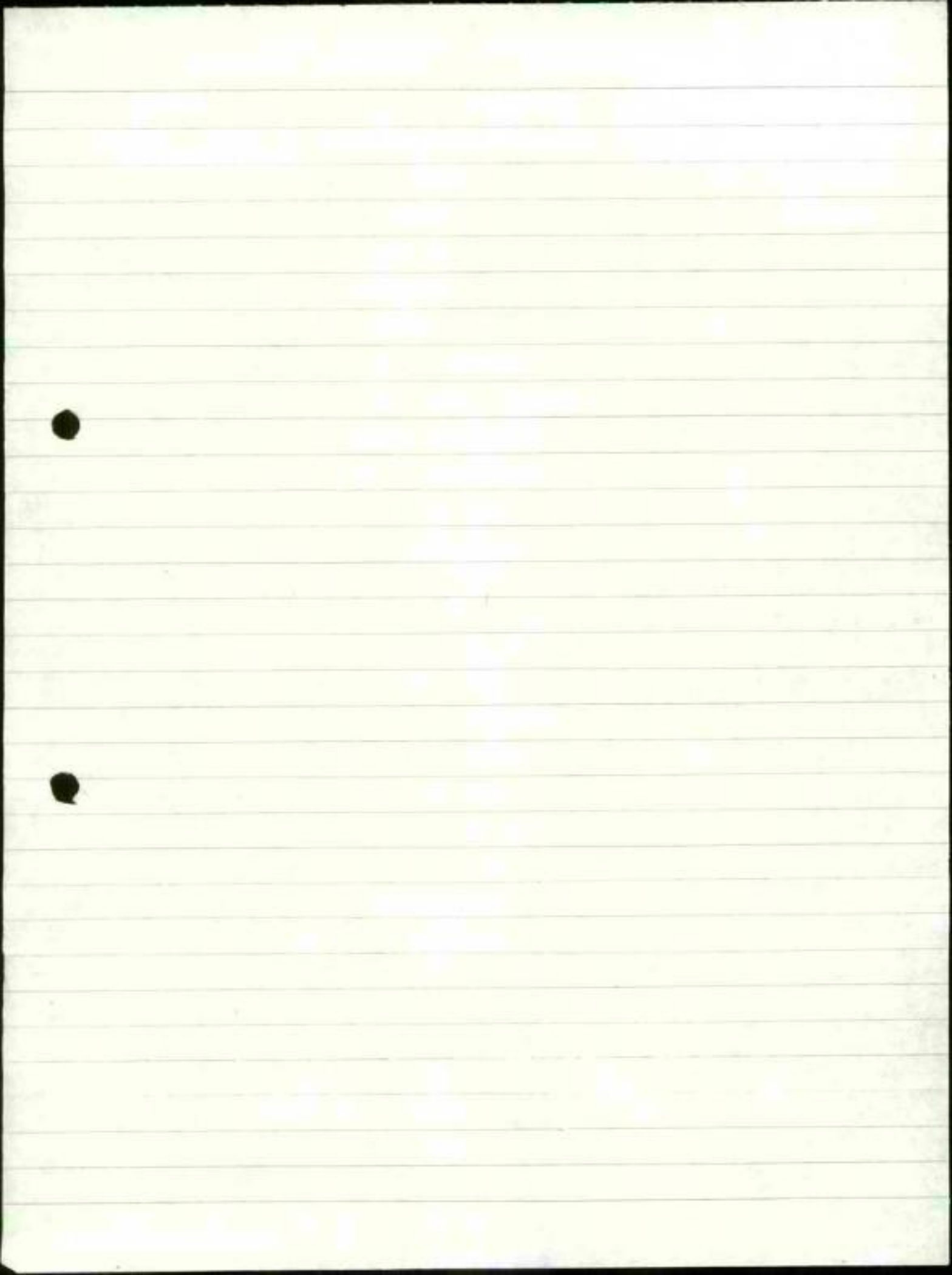
§ (א) ימים ארבעה לך שיה' פארוואלט

(1) פקדון ארבעות - (טאפא)

(2) אפי' טני' ארבעות - (אסא) חא - (ס)

(3) אפי' ארבעות - (אסא) חא - (ס)
קאנסאקציות - קאנוא

(4) אפי' ארבעות - (אסא) חא - (ס)

(mk)
המנהל הכללי
המנהל הכללי
המנהל הכללי

Palais des Nations, Geneva, October 1982

PROF. S. POHORYLES (Israel) - October 5, 1982

Mr. Chairman, Ladies and Gentlemen!

With your kind permission we should like to make a few brief remarks to the subject of National Strategies under Rational Use of Natural Resources. The most important feature of contemporary agricultural development is their long-range impact.

Agricultural strategy in the third development decade must take into account the fact that in 10-15 years agriculture will be totally different from what it is today - and the main problem is the need to find such technological economic, social and institutional means that will enable agricultural policy to shape the new form. This means comprehensive integrated development - heterogeneous development of rural areas.

Therefore, Mr. Chairman, maybe it will be useful to include as a consideration of the Programme of Actions, the general accepted criteria of development verification, like:

1. The long term average real rate of agricultural growth as its quantitative expression.
2. The degree of economic heterogenization of the rural areas.
3. The technological level of agriculture and the internal ratio between productivity based on land and water (tangible) and productivity based on neutral changes of technology (intangible). In the last ten years the contribution of land and water to agricultural growth was 5% and the contribution of unexplained productivity - 95%.
4. The degree of self-sufficiency and the international status of agriculture.
5. The multiplier effect of agricultural development over the national economy.
6. The flexibility of agricultural adjustment to changing patterns of cyclical development on the international market and the inflation problems.

There is no doubt that the entire subject is very controversial; it implies an expression of a comprehensive rural strategy; it is placed in a centre of a philosophical development dilemma: simulation of self-sufficiency, promotion of export or an optimal synthesis of both approaches.

It seems that we have to consider this problem. Another very important and, in our opinion autonomous imperative complex, is the problem of optimal use of land and water of arid and semi-arid developments - a tremendous international issue. One of the typical features of arid and semi-arid zones is the lack of geographical proximity between agriculture's two natural factors of production - land and water.

Institutional governmental intervention is therefore required in order to achieve the factor mix effect for agricultural production. This could be done more efficiently if the ownership of water and land is national.

Simultaneously, we have to do with a consequent process of internal realignment of the arid "factor mix" of the agricultural input basket, the share of land and water in the input composition declines - the share of neutral technology increases (new varieties, mechanization, adaptation of adequate technology) and will be more and more the dominant factor.

The new technologies for the third decade:

1. Genetic selection of crops (genetic engineering).
2. Water and fertilizers management.
3. Crops pest control strategies.
4. Development of controlled environment of greenhouse agriculture (to compensate land and water constraints).
5. Multiple and intensive cropping - multicropping.
6. Bioregulators.
7. New crops - nonconventional crops (tissueculture, aquaculture - desert crops, etc.).
8. Bioprocessing.
9. Antitranspirants.

10. Development of desert plants to withstand drought.
11. Twinning - multiplying births in beef cattle.

It seems to us that the problem of arid development - because of this scale and intensity - should be an important autonomous component of contemporary activity.

Mr. Chairman, Israel is a classic example of unjust geographical distribution of natural resources.

Climatically Israel is classified as a semi arid zone with an average annual rainfall of 500 mm. Over half of Israel's areas receive less than 180 mm. precipitation.

One of the typical features of semi arid zones is lack of geographical proximity between two main natural production factors: land and water (water in northern part, land in south).

Let us recall that Middle East experts of FAO - have evaluated that this region - poor as it is in fertile land and water - requires a whole generation (25 years) to get its food production doubled. This is for example the case of Egypt.

During this same period of 25 years, one generation, the agricultural production in Israel increased twelvefold in real terms. This means an annual growth rate of 10% in very difficult natural conditions.

It seems to be an interesting antimalthusianic case of agricultural emancipation.

The cultivated area in Israel occupies about one million acres - 400,000 ha., which is 4 percent compared to the United States.

About 50 percent of the area, 500,000 acres, is under irrigation. It is important, however, to point out that production value per an irrigated acre is about 3 times higher than the corresponding figure for dry farming.

This is the first stage, still a conventional stage of our technological transformation.

Another more advanced stage is the shifting towards nonconventional agriculture (hothouses). Such farming gives much higher yields - about 3.5 times higher as compared to open area farming.

The water quantity available for agriculture has been static throughout the recent 18 years - 1.2 billion cubic meters. Nevertheless, agricultural production value, in real terms, has gone up during this period 2.8 times, as a result of improved resource utilization and technological progress.

We found in Negev desert very interesting phenomena of disconnection between physical quantities of water and the level of farmers' income.

A 10% reduction of water lead to 5.7% only reduction in net income. This result is a *ceteris paribus* result - it means static technology.

But if we suppose a realistic approach of dynamic technology (improvement of mechanization, fertilization, more efficient organization - more adequate adaptation of crops to the relative advantage of the region, the income reduction will be 1% only.

This conclusion permits to forecast a long term process of sophistication in our agricultural development which may express also towards 2000.

Israel's agriculture forms a relatively small segment of the national economy; in 1978 it constituted 5.9 percent of the GNP, 6.8 percent of the national income, 6.1 percent of the national labor force and 5.7 percent of the investment scope. The number of employees in agriculture - in terms of full employment is only 65 thousand.

I would like to make two final remarks:

1. First, the transition from the development agriculture per se to an integrated development of rural economy is an inevitable process. If this transition is carried out in a planned orderly fashion - it may save society a great many resources and much effort. A stychic process is liable not only to be very expensive, but also to trigger off crisis throughout the rural sector.

2. Second, for reasons already mentioned, it is important for the international rural community not to find itself in a situation where the correction of the reality is being performed ex post, as it is being done in the case of ecology, urban planning, quality of environment and urban transportation.

It is important for the rural society to succeed ex ante in adjusting the new reality, and so to prevent the suffering involved in correction ex post - after the fact.

Thank you, Mr. Chairman!

ההסתדרות הציונית העולמית

חטיבת ההתיישבות

רח' הסלך נזרני 48, ירושלים
ח. ד. 92

לכבוד

מר מיכאל דקל
סגן שר החקלאות
משרד החקלאות
תל - אביב.

מיכאל, שלום רב,

כתשובה למכתבך בדבר הקמת יחידה חדשה לתכנון ביהודה
ושומרון, לדעתי דבר זה לא יועיל - אלא, להיפך, רק
יסרבל.

החטיבה להתיישבות ממונה ומבצעת את התכנון הכפרי בכל
חלקי הארץ, ויהודה ושומרון, בתוכם. וכל הגורמים
משתמשים בתכנון הנ"ל.

בברכת חג חירות שמח!

מתתיהו דרובלס.
ראש החטיבה להתיישבות.

ההסתדרות הציונית העולמית

חטיבת ההתישבות

רח' קפלן 17, תל-אביב

ת.ד. 7053 טל. 258211

מס'

חאריך ו' בניסן תשמ"ג

20 במרץ 1983

לכבוד

מר מיכאל דקל

סגן שר החקלאות

ת.ל. - א.ב.ב.

א.ב.א.

הנדון: תכנון ההתישבות ביהודה ושומרון.

שתוף הפעולה בין משרד החקלאות והמחלקה להתישבות/חטיבת ההתישבות מעוגן בהחלטות הממשלה מימים ימימה ובהסכמים כתובים בין שני המוסדות.

בהתאם להסכמים אלה, התכנון האזורי בכל אזורי הארץ ובעיקר הכוונות להרחבת ההתישבות הכפרית, הוא חלק מהפעילות המשותפת של שני מוסדותינו.

עבודת התכנון האזורי נעשית בהתאם לכך, כמדורי התכנון החבליים ומתואמות ע"י האגף לתכנון אזורי והשתוף האזורי שברשות התכנון.

לדעתנו, המבנה הארגוני הקיים מבטיח כסוי נאות לנושא תכנון ההתישבות הכפרית ואין אנו רואים צורך להוסיף יחידות תכנון נוספות.

בכבוד רב,

מ. דרובלס

ראש החטיבה להתישבות

העתק:

מר ארליך - סגן רוה"מ ושר החקלאות

פרופ' רענן ויץ - ראש המחלקה להתישבות

מר בן-מאיר - מנכ"ל משרד החקלאות

פרופ' ש. פוהורילס - ראש מינהל לתכנון - משרד החקלאות

9.11.82

לכבוד
המנכ"ל פזתריילס
מנהל רשות התכנון
משרד החקלאות

א. נ.

הנדון: חב"ר אפזעי הייצור כפושב

בחקירה האחרונה גובר הלהץ על הנחלת האגודה מצד חבריה לתקופת אפזעי יצור הקלאיז.

המדינה ככניס לאחר שרות צבאי הסתפשים אפשרות לפתח מסק הקלאי, בחברים אשר עיקר מדינתם הייתה מבוטחת עד כה על עבודות חוץ והנוספים לשוב למשקיהם ולפתחם וכן חברים בעלי משקים פעילים אשר אפזעי הייצור העומדים לרשותם אין בהם די לפרנסתם.

לאחר ברור מקיף של אפזעי הייצור הקיימים ובדיקה בקשר חב"רנו, הרינו למצא בזה את בקשותינו כולקסון-

(א) תוספת של 10 יחידות מסק על 60 יחידות הקיימות.
התוספת אמורה לאפשר לבנים להקים משקיהם מאחר שההכנסות על משקי החברים אינן באה בחשבון מבחינה כלכלית.

(ב) אשר לנטיעה 140 דונם מסק עבור יחידות המסק הקיימות חוץ ניצול קרקע הקיימת בריח האגודה.

(ג) הגדלת מכסות המים של המושב יחסית למספר היחידות החדשות על מנת לאפשר הפעילות כחבר במעיימים א', ב'.

(ד) מסילות - טיוע בהקמת התשתית הדרושה ל- 10,000 מסילות.
מכסת המסילות הקיימת מסתכמת ב- 20,000 מסילות, אולם מבוטחת רק במחציתה עקב העלות הגבוהה של התשתית הנחוצה.

(ה) מסוב - תוספת מכסת בה 200 טון על 373 הטונות הקיימים ומנוצלים כפלוס, וכן סירי בהקמת התשתית הדרושה ל- 6 דונם לולים עבור חברים.

(ו) 200 מ"ר מבנים לגידול פטריות בעלות משוערת של 500,000 שקל.

אנו מקדים להענות תיובית לבקשותינו ועומדים לרשות המנהל במתן אינפורמציה נוספת במידת הצורך.

העתה: - מר מיכאל דקל - סגן שר החקלאות

לכבוד רב

ועד אגודת משגב - דב

משגב דב
מנכ"ל רשות התכנון-חלוצית
ד"ר דב מילר

מדינת ישראל
משרד החקלאות

31.8.1982

לכבוד

מ. ד. ק. 1

מ. ד. ק. 1

המנהל
המנהל
המנהל

ב ב ר כ ה

מ א ת

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר

31.8

מ. ד. ק. 1

מ. ד. ק. 1

חקריה, תל-אביב

משרד החקלאות

מינהל המחקר החקלאי

הרשות לחכנון ופיתוח החקלאות
ההתיישבות והכפר

שירות ההדרכה והמקצוע

אנרגיה בחקלאות

והנה רוח סערה... ואש מתלקחת...
בעין החשמל (יחזקאל א' ד')

מס' 7

הקריה, חל-אביב

אב-אלול תשמ"ב

אוגוסט 1982

אנרגיה בחקלאות

תוכן הענינים:

- א. רשת אירופית למחקר אנרגיה בכפר - ד"ר ישעיהו סגל
- ב. כדאיות ניצול אנרגיית הרוח בקיבוץ - ד"ר דן דבוסקין
- ג. מיחון במשבר הדלק - הרצל קינן
- ד. חיטכון באנרגיה כמפעלי מים - אלי אלפרוביץ
- ה. על שימור אנרגיה בתעשייה
- ו. חיטוי סולרי להדברת פגעי הקרקע
- ז. לוח המרת אנרגיה

העורך: הרצל קינן

חברי המערכת: ד"ר אריה שמקין, יורם פורה, מוסי גזית, גבי פלזנשטיין, הרצל קינן.
כתובת המערכת: משרד החקלאות, הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתישבות והכפר,
הקריה ת.ד. 7011 תל-אביב, מיקוד 61070.

א. רשת אירופית לשיחוף פעולה בתחום אנרגיה

באזורים כפריים

דו"ח על ההתכנסות הראשונה מרכז פ.א.א. רומא 24-27 לסא 1992

מאת ד"ר י. סגל.

ההתכנסות הנדונה נערכה כהתאם להחלטה כנס היסוד אשר התקיים בפאריס באוקטובר 1991, בהתכנסות זו השתתפו נציגים מ-25 מדינות ו-36 אירגונים בינלאומיים. 11 מדינות הודו על רשמית על הצטרפותן ל"רשת"; מתוכם, 11 מדינות שלחו נציגות מקצועית, בנוסף לנציגים אדמיניסטרטיביים, או לנציגות הקבועה בפ.א.א.

5 מדינות פרס הצטרפו לרשת אך שלחו משקיפים. מצרים ביקשה לצרף משקיף להתכנסות.

מטרת ה"רשת" הן לעודד את שיחוף הפעולה בנושא האנרגיה בכפר על-ידי:

1. חילופי אנפורמציה, באמצעות פירסומים, כנסים או פיתוח מאגר אינפורמציה ממוחשב

2. חיזוק וריכוז מאמצי המחקר והפיתוח;

3. יידום נושאי מחקר חדשים.

הקציב ההפעלה הראשוני של ה"רשת" מבוסס על תרומות של המדינות המשתתפות (כשליש) ועל השתתפות של פ.א.א., ובסך-הכל יגיע הקציב לשנתיים הבאות (1982, 1983) ל-400 אלף דולר.

כשני שליש מהקציב מיועדים לכיסוי הוצאות קבועות של המזכירות, והיתר מיועד לכינוס פרסומים ופעילויות שונות.

ארגון האו"ם לפיתוח (UNEP) הסכים לתמוך בהפעלה נושא מו"פ שבוצע ע"י ה"רשת" בסכום של 350 אלף דולר לשלוש שנים.

לקראת הדיונים נחקשו נציגי המדינות למנות נציג, או מוסד, שיטמש ככתובת חיאום לצורך קשר עם מוסדות מחקר וארגונים אחרים. ד"ר א. ססקין פהרשוח לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות נחמנה לנציג ישראל ב"רשת". ג. פלונשטיין קיבל על עצמו את נושא החיאום והקישור עם מוסדות מחקר בארץ. לקראת הדיונים נחקשו נציגי המדינות להעביר מידע על נושאי ומוסדות מחקר הסתאים ומעונינים להיכלל במסגרת ה"רשת".

נושאי מחקר מארגונים ומכונים שונים הועברו למזכירות ה"רשת". רשימת הנושאים והמוסדות הפורסם ע"י ה"רשת". כן נחקשו המדינות להעביר רשימה של נושאי ותחומי פעילות עדיפים בהתאם לחלוקת הנושאים אשר הוצעה בכנס היסוד.

כשלב ראשון הוצעו הנושאים הבאים (בהתאם לאלמנטים שלפיהן חולקה ה"רשת"):

שימור אנרגיה

1. חסכון ישיר באנרגיה:

א. חסכון באנרגיה בפעולות עיבוד ומיכון.

- ב. חסכון באנרגיה בפעולות שפול בחוצרת.
- ג. חסכון באנרגיה במיבנים לבעלי חיים ולגידול צמחים.
- ד. (הערה: נושא החממות לא הודגש מספיק בהצעה המקורית של ה"רשת" - עקב הערות המשתתפים יורחב הנושא).

2. חסכון עקיף באנרגיה:

- א. חסכון בייצור חומרי עזר, דשנים מזון וכד'.
- ב. חסכון הקשור לשאיבת ושימוש במים.

ייצור אנרגיה מביומסה:

- 3. ביומסה מיער ומוצריו ;
- 4. פסולת ושאריית חקלאיות ;
- 5. גדול צמחים ליצור אנרגיה ;
- א. גידולים מקובלים ;
- ב. גידולים חדשים .

טכנולוגיות לאנרגיות ממקורות מתחדשים:

- 6 א. אנרגיה סולארית ;
- 6 ב. אנרגית הרוח ;
- 7. מיקרוהידראוליקה ;
- 8. מקורות גיאותרמיים וחום תעשייתי מבוזבז ;
- 9. תהליכי ייצור אנרגיה מביומסה ;
- א. ייצור מתן, טכנולוגיה ;
- ב. ייצור מתן, מחקר בסיסי ;
- ג. החמרה טרמו-כימית, (שחיפה וכד') ;
- ד. מיתקנים להחמרה טרמוכימית ;
- ה. ייצור אלקוהול.

מערכות אנרגיה משולבות:

- מערכת הספקה אנרגיה למשק הקיבוצי ;
- מערכת הספקה אנרגיה למרכז איזורי ;

החמנו ארבעה מרכזים לתחומי העבודה הראשיים אשר הכינו, ע"ס חומר בכתב, ביקורים והתיעצויות הצעות לפעילות ה"רשת".

רכזי החומים הם:

שימור - פינלנד;

אנרגיה מביוססה-הונגריה;

מקורות מתחדשים - צרפת;

מערכות אנרגיה משולבות - איטליה.

ישראל קיבלה את ריכוז הנושא (אלמנט) אנרגיה מולארית אשר בטיפולו יעסוק ד"ר י. סגל. בהקשר לכך הציעה ישראל לקים ולארגן בארץ כנס בנושא ניצול אנרגיה מולארית. במסגרת הכנס (התאריכים 1983, מארס 1983, או סתו 1983) ידווחו נציגי המדינות על פעילות המו"פ השוטפת. ייערכו סיורים בפרויקטים מולאריים בארץ, וחגובש חוכניות להמשך פעולה, שבמסגרתה יוצעו נושאים מועדפים לפיתוח במסגרת לקבל סיוע מ- UNDP. הונגריה הציעה לקיים פגישה של הפעילים בתחום אנרגיה מביוססה באוגוסט 1983, בהיקף של 50 - 60 מומחים.

איטליה הציעה לקים פגישה מוקדמת של העוסקים בתחום מערכות משולבות לתכנון העבודה ביולי 1982 במילנו. יוון, הונגריה, ישראל וספרד הביעו את רצונן להשתתף בפרויקט הממוכנן בתחום זה בסיוע UNDP והמיועד לבחון הקמת חוות או מרכזי הדגמה שישתמשו אך ורק באנרגיה ממקורות מתחדשים. סכום הדיונים והצעת התקציב אושרו וחופצו למשתתפים. לאחר סיום הכנס נערכו מספר פגישות עם הנציגים הפעילים, ובעיקר עם גב' לוקה מצרפת, שצריכה לרכז את החום III (אנרגיות מתחדשות) לגבי פעילותו כמרכזי נושא ניצול אנרגיה מולארית.

סוכם, כי לאחר ניתוח טפסי המידע שהגיעו מהמדינות חשונות וקיום פגישות או יצירה קשר עם מוסדות המחקר המתאימים, ולקראת ההתכנסות המיועדת להקים בישראל ייערך סיכום מצב המו"פ במדינות החברות ב"רשת". לאור מצב המו"פ וההצעות לנושאי פיתוח מועדפים יוצע מספר קטן של נושאים לפיתוח מועדף כדי לנסות ולקבל סיוע של UNDP. נושאים אלה צריכים להיות מתאימים ליישום בארצות מתפתחות.

יוגוסלביה הציעה לקיים מפגש של גידולי אנרגיה באוקטובר 1983. נציג OECD הזמין את המשתתפים למיפוזיון על ביוססה באוקטובר 1982 בפאריס. כן הודגש הצורך בשיחוף פעולה עם אירגונים בינלאומיים ואירופיים אחרים, כדי למנוע כפילויות. משתתפים רבים הדגישו את הצורך שאנשי מקצוע, ולא נציגים דיפלומטיים, ישתתפו בפגישות הבאות.

במסגרת ההתכנסות נערך יום סיור בשלושה אתרים:

1. במכון ENEA למחקר על אנרגיות מתחדשות בקסציה. זוהי מערכת מעבדות שעסקה במחקר גרעיני ולאחרונה הוסבה למחקר בנושאי אנרגיה. נושא מועדף אצלם הוא פיתוח ובדיקה של תאים פוטוולטאיים; מעבדה זו נמצאת בהגופת פיתוח. כן עוסקים במכון זה במערך ייצור אנרגיה מצמחי מים הסיועדים לגידול על קולחים ועל ייצור סתן מהתססת הצמחים. באחר זה גם הוצגו פוסטרים המייצגים את נושאי העבודה במכונים אחרים באיטליה-ייבוש סולארי, קולטים למים ואוור, שריפת שאריות ועוד. במסגרת הפעילויות בחקשר ל"רשת" יש לציין גם את הביקורים המקצועיים והפעילויות כלהלן:

2. ביקור בחוה שבה מוחקנת מערכת ליצור מתאן מזבל חולכות כ-200 ראש. המערכת תוכננה והוחקנה ע"י חברה מקבוצת פיאט וכוללת הספקת גז לחמום וייצור חשמל וחום ממערכת משולבת. המתקן נמצא בפעולה תוך כדי סיפול בתקלות קטנות בעיקר ענין הפרדת אדמה מזבל. ההסיסה בממפרטורות נמוכות (35 מ"צ) קיימים באיטליה כ-50 מתקנים ליצור ביוגז בהקפים שונים.

3. ביקור במעבדות מחקר של אסורני, מעבדות מוחזקות ע"י איגוד תעשיית איטלקי גדול בנושא אנרגיה וחקלאות עוסקים שם בשני תחומים:

(א) שיפור תהליכים ביצוע ביוגז (מתאן);

(ב) חסכון באנרגיה ביצור ושימוש בדשנים (שיפור הרכב דשנים).

מעבדה נוספת, המנעדת לבדיקות פיסיקליות, עוסקת בבדיקה השוואתית של קולטים למים חמים, בבדיקה חומרים לייצור תאים פוטוולטאיים ובבדיקות ופיתוח בסיסי. המיכשור והציוד הם ברמה גבוהה ביותר, וכן כוח האדם המדעי. הגישה הבסיסית היא פיתוח צוות ומיכשור ברמה גבוהה ללא מטרות מידיניות, כדי לאפשר הקיפה פהירה ויסודית של בעיות בסיסיות ויישומיות. כגון אנליזה של חומרים.

ב. כדאיות ניצול אנרגיית הרוח במיגזר הקיבוצי

מאת: ד"ר דן דבוסקין

אנרגיית רוח מהווה אחד ממשאבי האנרגיה הטבעיים הנמצאים בישראל. מקור אנרגיית זה מצוי בארץ בכל מקום, אולם ניצולו הכלכלי מוגבל כיום לאזורים מסויימים, מתאימים בלבד. העבודה בוחנת את הכדאיות הכלכלית של ניצול אנרגיית הרוח בטורבינות קטנות (כ-50 קו"ט) ובינוניות (כ-200 קו"ט), במגזר החקלאי. מאחר שכמויות החשמל הנוצרות על ידי טורבינות אלה הן גדולות יחסית (מעל 50,000 קו"ש בשנה), נראה שהן מתאימות ביותר לשימוש הסקטור הקיבוצי. זאת בנוסף לעובדה שישוברים קיבוציים רבים ממוקמים באזורים המתאימים ביותר לניצול אנרגיית רוח.

העבודה בודקת את הכדאיות הכלכלית של טורבינות רוח כ-22 משקים המשתרעים מאל-רום בצפון הגולן, ועד רביבים בנגב. הבדיקה נעשתה על פי נתוני שלוש טורבינות 45-וינדמאטיק, 90 וינדמאסטר ו-265 - וולונד. הטורבינה הראשונה הינה קטנה יחסית, טורבינת 50 - וינדמאסטר נותנת תפוקה גדולה יחסית על אף הספק מיהקן קטן (50 קו"ט), כתוצאה מסגנון של שינוי פסיעת הלהבים, וטורבינת 265 - וולונד שייכת לקבוצת הטורבינות הבינוניות.

קיים מיתאם גבוה יחסית בין ייצור החשמל בטורבינות רוח בארץ, והתפלגות הצריכה החודשית והשנתית הכללית בישראל. שיאי הייצור בטורבינות הרוח הינם בחודשים פברואר ויולי, ואילו בחקופות המעבר (סתיו ואביב) ישנה ירידה משמעותית בייצור. ההתפלגות החודשית דומה להשתנות העומס ברשת החשמל הארצית, אם כי התנודות היחסיות בייצור טורבינות רוח גדולות יותר מהשינויים בצריכת החשמל בישראל.

ההתפלגות הייצור על פני היממה בטורבינות רוח תואמת את משטר הרוחות במזרח הים התיכון, המאופיין על ידי התגברות הרוח במשך היום והחלשותה בשעות הערב. כתוצאה מכך מחקבלת עליה בייצור החשמל החל משעה 9 בבוקר, שיא בשעות 14-15 וירידה לקראת הלילה. עקומת התפלגות זו הינה קיצונית יותר (שינויים גדולים במשך היממה) בחודשי הקיץ, וקיצונית פחות בשאר חודשי השנה ובעיקר בחורף, כאשר משטר הרוחות מושפע משינויים מטאורולוגיים תכופים.

כדאיות כלכליות

הכדאיות הכלכלית נבחנה על פי שלושה קריטריונים עיקריים: עלות החשמל המיוצר בטורבינות רוח, ערך נוכחי נקי של ההשקעה, ומשך החזר ההשקעה. הניתוח הכלכלי נעשה מנקודת המבט של המשק הלאומי, על ידי השוואת עלות הייצור של החשמל בטורבינות רוח לעומת עלות החשמל ברשת הארצית לפי תעו"ז (תעריפי עומם וזמן), כאשר בממוצע עלות החשמל היא 8 סנט לקוט"ש. כמו כן נערכו השוואות של עלות ייצור החשמל בטורבינות עם מחיר החשמל למשתמש, כאשר מניחים שהמחיר למשתמש הוא כ-7 סנט לקוט"ש. חישוב הערך הנוכחי הנקי נעשה בהנחה שמשך הקיים של הטורבינות הוא 15 שנה ועלות ההון היא 8% ריבית ריאלית לשנה.

נמצא כי עלות החשמל המיוצר בטורבינות וינדמאסיק נמוכה ב-13 מסקים מעלות החשמל לפי תעריפי תעו"ז. ב-6 מסקים נוספים עלות החשמל המיוצר גבוהה ב-50% מזו של תעו"ז, אולם בחלק ניכר ממסקים אלו ישנה אי ודאות לגבי נתוני הרוח המקומיים. משך החזר ההשקעה בטורבינות רוח הוא גבוה יחסית, וזאת לאור העובדה ש-80% מעלויות הייצור הן עלויות הון. מבחינה לאומית משך החזר ההשקעה בטורבינות וינדמאסיק הוא, במקרה הטוב, 7 שנים, וב-17 מסקים הוא עולה אף על 10 שנים. כאשר בודקים את משך החזר ההשקעה מבחינת המשתמש (ללא מענק) מתברר כי בכל המסקים יהיה משך ההחזר גבוה מ-10 שנים, וב-17 מסקים גבוה אף מ-15 שנים. הקופת החזר הארוכה יחסית משקפת את רמת הפיכון הגבוהה הכרוכה בהשקעה בטורבינות רוח.

הניתוח הכלכלי של טורבינות וינדמאסטר ו-וולונד נותן בד"כ תוצאות כלכליות נחותות מאשר בטורבינות וינדמאסיק, המתבטאות הן בעלות ייצור אנרגיה גבוהה יחסית והן במשך החזר השקעה ארוך יותר, (לדוגמה, מבחינה לאומית בכל המסקים מחקבל משך החזר השקעה גדול מ-12 שנה בטורבינות וינדמאסטר). לפיכך נראה שכדאיות הטורבינות הגדולות יותר תהיה מוצדקת רק במקומות בעלי תנאי רוח טובים במיוחד, וגם במקומות אלו עשויה טורבינה פשוטה יחסית להיות כדאית יותר מאשר טורבינה גדולה או משוכללת.

על בסיס הניתוח הכלכלי נראה שיש לראות בהקמת טורבינות רוח השקעה לטווח ארוך. אין לצפות גם בתנאי רוח טובים במיוחד, שמשך החזר ההשקעה יהיה קטן מ-7 שנים. ברוב המקרים, ובעיקר בטורבינות יקרות, משך החזר ההשקעה יהיה גדול בהרבה ויתקרב ל-15 שנים. למרות זאת נראה כי עלות ייצור החשמל בטורבינות רוח הינה כלכלית כבר כיום באזורים מתאימים.

עדיפות אזורית לאנרגית רוח בישראל

הניתוח הכלכלי מצביע במדור על הבדלים בכדאיות ניצול אנרגית רוח בין אזורי הארץ. האזורים המתאימים ביותר הם הרי הגליל, העליון וצפון הגולן. אזורים אחרים המתאימים לניצול אנרגית הרוח הם הגליל התחתון (במקומות מסויימים) וחרה יהודה. מידת ההתאמה

של מקומות מסויימים אלו נופלת אך במקצת מזו של אזור הגליל העליון וצפון הגולן. על פי
הנתונים הקיימים כיום, אזור דרום הגולן נופל בד"כ בעדיפותו וכדאיות ניצול אנרגיית הרוח
באזור זה עדיין איננה ברורה. מצב דומה קיים גם באזור הרי מנשה והר הנגב, בהם הכדאיות
הכלכלית מופלת בספק. באזורי הארץ נראה שלא כדאי כיום מבחינה כלכלית לנצל את אנרגיית הרוח.

יש להדגיש כי המסקנות האזוריות שהוסברו לעיל הינן במידה רבה פונקציה של מדידות הרוח
שנעשו באזורים במקרים רבים המבוססו כי מדידות הרוח שנעשו אינן משקפות את מלוא מהירות הרוח
שייתכן לנצל, מאחר שמקום המדידה לא היה תמיד בנקודה המתאימה ביותר לניצול הרוח (נקודה
בה יש למקם את הסורבינה). אי לכך נראה לנו כי נתוני מדידות רוח אשר מבוצעת במקום מתאים
לניצול אנרגיית הרוח, עשויים להראות מהירויות רוח כעולות על מהירויות הרוח בהם השתמשנו
בעבודה זאת. במקרה זה עשוי להתברר כי ניצולה של הרוח יהיה כלכלי גם באזור דרום הגולן, הרי
מנשה והר הנגב. מאידך, לא נראה ששיפור הנתונים עשוי להפוך את ניצולה של אנרגיית הרוח
לכלכלי מחוץ לאזורי ההר שצוינו לעיל.

ה מ ל צ ו ת

1. למתירות הרוח השפעה מכרעת על הכדאיות הכלכלית של ניצולה. אי לכך יש לבדוק בצורה
יסודית את מהירות הרוח בכל אתר ואחר, תוך התייחסות לתנאי מיקרו-אקלים ושינויי
מהירות הרוח עם העליה בגובה.
2. נתוני הרוח שנמדדו כיום במקומות רבים בארץ אינם משקפים את מלוא פוטנציאל הרוח
באתר. אי לכך חשוב לקבוע באזו מידה ישתפרו נתוני מהירות הרוח כאשר המדידה תיעשה
בנקודה האופטימלית של כל אתר, וכיצד ישפיע שינוי הנתונים על הכדאיות הכלכלית של
ניצול אנרגיית הרוח.
3. כדאי כבר כיום לגשת לניצול של אנרגיית הרוח באזורי הגליל העליון, צפון הגולן ובמקומות
מסויימים בגליל התחתון והרי יהודה.
4. באזורי ההר האחרים: דרום הגולן, מנשה, נגב וגליל התחתון, יש לבצע מדידות יסודיות
יותר לפני שאפשר יהיה לגשת לניצול אנרגיית הרוח.

2. מיתון במשבר הדלק

מאת: הרצל קינן

סאפייני התפנית במשבר הדלק, שהסתמנו בבחירות כבר ב-1981, יוצרים את הרושם כי הסגמה החדשה של ריסון במחירי הדלק בעולם אינם בהכרח תופעה חולפת או מקרית. ניתן להגדיר את המאפיינים העיקריים של הסגמה החדשה כלהלן:

- ריסון הדרגתי בתצרוכת הדלק בעולם;
- ירידה הדרגתית משמעותית בהיקף אספקת הדלק על-ידי מדינות "אופק";
- מהפך בתנועה מחירי הדלק בעולם-דהיינו מגמות של ירידה מחירים, בניגוד למגמות ההיקרות בעבר.

הנחונים דלהלן מצביעים הן על ריסון בצריכת הדלק בעולם והן על ההצטמקות בהיקף הדלק המיוצא על-ידי מדינות "אופק":

אומדן האספקה העולמית של נפט ב-3 השנים האחרונות (מיליוני ח/י)

1981	1980	1979	
47.8	49.4	52.1	ס"ה עולמי
25.5	26.9	30.4	בזה "אופק"
22.3	22.5	21.7	אחרים
מ ד י ס :			
92	95	100	ס"ה עולמי
84	88	100	בזה "אופק"
103	104	100	אחרים

המקור: סוכנות האנרגיה הבינלאומית

השבועון הבריטי "אקונומיסט" מדווח כי ברבע הראשון של שנת 1982 צומצם היקף הצריכה העולמית של נפט ב-7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. כתוצאה מכך צפויה ירידה נוספת באספקה העולמית של נפט מארצות "אופק". האספקה החזויה מארצות "אופק" במחצית 1982 היא 16.5 מיליון ח/י בלבד, לעומת 17.5 מיליון ח/י בסוף מארס.

ה"פייננשל טיימס" מה-24 בפברואר גורס כי ל"אופק" לא נותרה ברירה "אלא להוריד את מחירי הנפט, אם בגלוי או בסמוי; שכן, ירידת המחירים הנוכחית חייבת לערער את בטחונן העצמי של חברות-נפט המחכנות פרויקטים יקרים בהנחה שהנפט ימשיך להתייקר".

מפירוטמי משרד החקלאות האמריקאי מתברר כי ה י ר י ד ה הקטנה במחירי הבנזין בתחנות הדלק המשרות חקלאים בארה"ב, שנשחמנה במהלך שנה 1981, היתה תופעה שכיחה ויציבה. להלן השוואת מחירים במספר מדינות נבחרות של ארה"ב.

מחירים ממוצעים של בנזין בתחנות-דלק ב-5 מדינות בארה"ב
(בחודשי פברואר 1981 ו-1982)

<u>מדדי ירידת המחירים ב-1982</u>		<u>דולרים לגלון בנזין</u>				
<u>(1981 = 100)</u>		<u>עם עופרת</u>		<u>ללא עופרת</u>		
<u>עם עופרת</u>	<u>ללא עופרת</u>	<u>1982</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1981</u>	
96	96	1.31	1.32	1.37	1.42	ניו יורק
97	96	1.18	1.22	1.33	1.39	פלורידה
97	97	1.22	1.26	1.31	1.35	טקסאס
98	98	1.30	1.31	1.33	1.36	מנסילבניה
98	97	1.25	1.23	1.28	1.32	קולורדו

המקור: משרד החקלאות האמריקאי

ראוי לציין כי אחד הגורמים החשובים לתפנית החדה במשבר האנרגיה הוא פיתוח מקורות אלטלנטיביים. כך, למשל, במהלך שלוש השנים האחרונות - כשמחירי הנפט עלו מכ-13 דולר לחבית לכ-40 דולר לחבית - הוגדלה חפוקת הפחם בעולם באורח משמעותי ביותר (בכ-3 מיליון ח/י במונחי נפט). גם היקף האנרגיה הגרעינית גדל בסידה ניכרת (בכ-1 מיליון חביות ליום במונחי נפט). כן חלו התפתחויות משמעותיות בהחום הרחבת היקף הגז הטבעי וייצור כוח הידרו חשמלי.

יש אפוא, סימנים מעודדים המצביעים על כך שהרגיעה במשבר האנרגיה אכן עשויה לפתוח תקופה חדשה, נוחה יותר לצרכני האנרגיה.

ד. חיסכון באנרגיה במפעלי מים *
מאת: אלי אלפרוביץ'

משבר האנרגיה, המתמשך זה שנים אחדות, פגע קשות במשק המים, המבוסס-רובו ככולו על גסקיים כלחץ, הצורכת אנרגיה בהיקף משמעותי.

כדי לקבל הערכה לסדר-גודל הוצאות שאיבה בלבד, נתייחס למשק בינוני, בעל מקורות עצמיים. הצורך כ-2 מיליון מ"ק בשנה.

בהנחה של גובה פניקה אופייני של 100 מטרים ויעילות שאיבה סבירה של 70%, תצרכת החשמל השנתית מסתכמת בכ-870 אלף קו"ש/שנה, העולה ב-1 מיליון שקל במחירי תחילת שנת 1982.

בסקיים שבוצעו במספר משקים על-ידי אירגון עובדי המים - לצורך השוואה בין צריכת אנרגיה סבירה, הנדרשת לאור הנתונים המקומיים, ובין צריכת האנרגיה בפועל - נמצא שהצריכה בפועל גבוהה לעתים בכ-20%-30% ואף יותר, מזו הנדרשת על-פי הנאי המקום.

הוצאה זו אינה מפתיעה, בהתחשב בשינויים הרבים בדרישות האספקה, הנובעות מהרחבת שטחים, שינוי מערכי גידולים וממסגרי הסקיה שונים שהונחו תוך כדי מהלך התיכנון והקמת המערכות. האמצעים למניעת צריכת-יתר של אנרגיה מחייבים שינויים הכרוכים בהשקעות כספיות עבור שיפוץ והתאמת ציוד והתקנת מערכות-בקרה ליעול התיפעול. ברוב המקרים, עקב העלות הגבוהה של האנרגיה, ניתן להחזיר השקעות אלה תוך פרק-זמן קצר של שנתיים-שלוש, ולעתים אף פחות.

משאבות כצרכני אנרגיה

המשאבות הן הצרכן הישיר של האנרגיה, וניתן לראותן כלב מערכת אספקת המים. אי-תקינותן, או אי-התאמתן לתנאי העבודה הנדרשים, עשויות לגרור צריכת-יתר של אנרגיה גבוהה ביותר.

הופעה אופיינית במשאבות היא ירידה איטית כלחצי סניקה וביעילות העבודה של פעולת המשאבה, כתוצאה משחיקת המאיץ ובלאי עקב התנועה הסיבובית המהירה. הדבר מחייב כריקות חוזרות של המשאבה, הן להערכת המצב הסיבובי לקביעת העיתוי לשיפוץ המשאבה, והן לצורך כיול חוזר של מירווח המאיץ.

נקודת העבודה של המשאבה

שיפור התכונות ההידרוליות ע"י שיפוץ וכיול אינו הגורם הבלעדי, המשפיע על המשאבות. צריכה זו מושפעת גם ע"י גורמים אחרים, שניתן לחלקם לשני סוגים:

- א) אלמנטים פיסיים קבועים של מערכת המים (קטרי צינורות ואביזרים שונים).
- ב) גורמים משתנים, כמו משטר הפעלה ומפלגי מים במאגרים.

כדי לקבל מושג כמותי לגבי תלות צריכת האנרגיה באופן אספקת המים, נבדקה משאבה מסוימת ונמצא שבספיגה של 200 מ"ק/ש", צריכת האנרגיה שלה היא 0.4 קוו"ש/מ"ק, בעוד שבספיגה של 250 מ"ק/ש" צריכת האנרגיה היא כ-0.32 קוו"ש/מ"ק. בהנחה אספקה שנחית של 500 אלף מ"ק/שנה- הפרש צריכת האנרגיה, המתקבל כתוצאה מן השינוי האמור בנקודת העבודה של המשאבה, הוא כ-40 אלף קוו"ש/שנה, שהם כ-60 אלף שקל לפי מחירי החשמל של היום (1).

ניתוח אנרגטי של מערכות אספקה מורכבות

קבלת החלטות לגבי שינויים ושיפורים במערכת, שיביאו לחסכון באנרגיה, מחייבות ניתוח אנרגטי כולל של מערכת המים. מטרת ניתוח זה הן:

- בדיקת צריכת-יתר של אנרגיה;
- איתור המוקדים הגורמים צריכת-יתר;
- גיבוש המלצות כלליות למניעת צריכת-יתר של אנרגיה.

בדרך-כלל, מערכות האספקה הן מורכבות למדי ועשויות לכלול מספר קידוחים, בוסטרים ומאגרים אופרטיביים, הקשורים לאותו איזור לחץ, והרשת עשויה לכלול מספר טבעות סגורות. כל זה מכביד על הניתוח ההידרולי. במקרה זה, ניתוח אנרגטי של מערכות מורכבות מחייב שימוש בכלים ובטכניקות חישוב מתקדמות. הכלי המתאים לניתוח מערכות מורכבות הוא "פותר רשת", שהינו תוכנית-מחשב, המאפיין את מערכת המים ופועל כלהלן:

כל נתוני המערכת הקבועים - כגון קטעי הרשת, אורכי הצינורות, רום סופוגרפי, אופני שאיבה, מיקום מאגרים וכו' - מוזנים למחשב. עבור כל מצב אספקה, המוגדר ע"י אוסף ספיקות בנקודות האספקה השונות ברשת, מתקבלות התוצאות הבאות: לחצים ברשת, ספיקות והפסדי עומד בקטעים, נקודת העבודה של המשאבות וצריכת אנרגיה.

בעזרת התוצאות האמורות ניתן לאתר "צוארי בקבוק" ולשפר את המערכת מבחינה אנרגטית. אופן הפעלה "פותר הרשת" הינו קל ומהיר יחסית, וניתן לבדוק בעזרתו מספר רב של מצבי אספקה ולאחר בדרך זו את נקודות התורפה ו"צוארי הבקבוק" שבמערכת.

(*) מתוך מים ו השקיה, עלון אירגון עובדי המים, מס' 185.

ה. על שימור אנרגיה בתעשייה

הואיל והסיבזר הכפרי בישראל אינו מוגבל לחקלאות בלבד אלא כולל גם תעשייה, שמסקלה במקטור הקיבוצי עולה משנה לשנה - יש מעט בהעלאה הסוגיה של שימור אנרגיה בתעשייה גם בהקשר הסיבזרי. עיון במאמרו של אינג* גרקים צוקרמן בירחון "המפעל" מאפריל ש.ז. מבהיר לנו כמה דברים מאלפים בנושא הנדון.

מזוט

הצריכה הכללית של מזוט בארץ היא 8 מיליוני טונות. מחוך כמות זו צרכה התעשייה ב-1979 2.6 מיליוני טונות, שהן 33%. למעלה מ-60% של הצריכה מרוכזים ב-60 מפעלים בלבד (מחוך 10,000 מפעלי תעשייה רשומים).

סקרים מצביעים על תכנוני חסכון באנרגיה ב-37 מפעלים.

35 מפעלים מחוך ה-37 כבר הגישו בקשות לתמריצים, לסינוע ולהלוואות. השניים הנוחרים, "ים המלח" ו"נשר", כבר הציגו הישגים מרשימים. אם יתאמתו תוצאות הסקרים והתחזיות, יוביל החסכון ב-37 המפעלים לחסכון של 90 אלף טונות דלק בשנה. כמות זו מהווה כ-3.5% מצריכת הדלק בתעשייה כולה. אם נתייחס לעוברה, שב-10 השנים הקרובות מקווים התעשיינים להגיע לחסכון של 10% - 15%, הרי שחסכון של 3.5% חוך שנתיים וחצי הוא הישג נכבד.

פ ח מ

לאחרונה מרבים לדבר על שימוש בפחם כתחליף. אולם השימוש בפחם מצריך מיתוח מכרות - תהליך הדורש זמן ממושך. לפיכך אין זה פתרון הולם לטווח הקצר.

בארצות המהועשות מבורים שהפחם יוכל למלא את מקומו של הנפט בשיעור 10% - 15%. מצלי שטן, או אנרגיה גרעינית, מסוגלים להוות רק אחוז מצומצם מצריכת הדלק הנוזלי.

באמצעות שימור אנרגיה ניתן להגיע לאותם אחוזים, ואולי יותר. לכן שימור האנרגיה אינו רק חסכון, אלא גם תחליף לאנרגיה, אך השגתו כרוכה בהוצאה גדולה. השאלה היא: האם ניתן לשמר אנרגיה מבלי לפגוע ברמת החיים של האוכלוסיה?

צריכה האנרגיה

עד למשבר האנרגיה הנוכחי, העליה בקצב צריכת האנרגיה בעולם היתה בשיעור של 6% לשנה. השאיפה היא להקטין את שיעור העליה ל-2%-3%; וזאת, מבלי לפגוע בייצור התעשייתי.

בארץ, בחמש השנים שקדמו למשבר, היה שיעור העליה הממוצע בצריכה כ-12% לשנה. לאחר המשבר ירד השיעור ל-2.5% לשנה. זה כמה שנים שאנו עדים למגמה הפוכה - ירדה בצריכה. יש להתייחס למספרים אלה בזהירות, שכן הם כוללים הידלוק אוניות ומסוסים בחו"ל. בחמש השנים

* "המפעל" - במה לבעיית פרויון העבודה והייצור, בהוצאת המכון לפריון עבודה. מחבר המאמר, אינג* נ. צוקרמן, נימנה על עובדי משרד האנרגיה והתשתיות. המאמר מושתת על הרצאה שהושמעה ביום עיון של ה"מכון".

שלאחר המשבר היה שיעור גידול האוכלוסין גבוה מצריכת הנפט. בו בזמן ניכר גידול בתוצר הלאומי הגולמי ובייצור התעשייתי. נחונים אלה מוכיחים, שניתן להגיע לתוצאות טובות בשימור אנרגיה, אפילו בלי נקיטת פעולות מיוחדות.

דרכים לשימור אנרגיה

כדי לשמר אנרגיה, ראשית, יש למנוע בזבוז, והאמצעים לכך פשוטים ביותר: יש למנוע פליטת קיסור, פריצת מים חמים ונזילות קיסור. יש להחליף סתמים פגומים, לעבד קיסור דרך מלכודות, לעבד אוויר דחוס, לכבות נורות מיותרות ולדאוג לחימום וקירור יעילים של מיבנים.

באמצעות תוספת קטנה של הוצאות הטיפול והתחזוקה, ניתן למנוע בזבוז ולהעלות את הנצילות. ההשקעה הכספית אינה גדולה ומחזרת למשקיע תוך שנה עד שנה ומחצה.

היום מגיעה הנצילות של דוודי קיסור ודוודים לחימום מים לכ-60%, כאשר פעילותם נפסקת, והם מתקררים, יורדת נצילותם לכ-35% בממוצע שנתי. העיבוד נעשה בזי-שריפה. באמצעות אנאליזה של גזי-השריפה, ניתן להגיע לנצילות בשיעור של 90%. כל הורדה של 10% מטמפרטורת הגזים גורמת לעליה של 1/3% בנצילות.

מתן חשומת-לב לשריפה, לריסוס ולעורף האוויר עשוי להביא לחסכון של 2%-3%. בידוד הדוד וחצנרה יביאו לחסכון נוסף. אמנם, לשם כך יש להשקיע כסף; ואולם בעקבות זאת ניתן להגיע לחיסכון בשיעור 3% עד 5% בנצילות.

בהנורים בעיית הנצילות קשה יותר, אך גם כאן ניתן לחסוך עד 10% על-ידי כיווני האש.

טיפול נכון במערכות הדוודים (כולל הצנרה, עיבודי הקיסור וכיוצא באלה) יכול להביא ל-15% חיסכון, ובמערכות התנורים - ל-25% חיסכון. עובי הצינורות, מספר העבודה, אופן פילוי והרקת התנורים ותכיפות הפסקת פעולתם - כל אלה גורמים נוספים, שמתן חשומת-לבנו עליהם בצירוף השקעה מינימלית יכולים להרום לחיסכון.

ריכוז נחונים על צריכת אנרגיה

כדי להגיע לחיסכון של ה-20% יש לשים לב לצריכת הדלק. על המפעלים לנהל ספרים על צריכת האנרגיה. חשוב לערוך בדיקות, לנהל רישומים, לנקות את הדוודים ואת מעברי החום מלאי הפח, לבדוק באופן תקופתי את הרכב גזי-הפליטה, לכוון את השריפה, לבדוק את טמפרטורת הריסוס ולכוונה, ולבדוק את מצב הבידוד והמלכודות. טיפולים אלה מצריכים אימון אנשים ומעקב מחסיד אחר מצב הציוד. בכל מפעל תעשייתי יש להעסיק אחראי לטיפול של המפעל, שיפקח על פעולות אלה.

סוג אחר של פעולות, הכרוך בהשקעות גדולות יותר, הוא בידוד ומערכות צנרת להחזרת מי-עיבוד. כאשר מי-העיבוד נשפכים, נגרמת הוצאה מיוחדת באנרגיה ובמים, שכן יש להחזיר את מי-העיבוד ולעמים אף לנקותם. באין השגחה וטיפול מתקלקלות גם מערכות הסלכודות, והקיסור פורץ החוצה.

אפיק נוסף של השקעות הכרוך בהוצאות גדולות כולל: גז נוזל, גז אוויר, הקופירטורים והרגרטרורים.

בסיכום:

- (-) שימור אנרגיה מביא לה רק היסכון אלא גם החליף לאנרגיה;
- (-) התעשייה צרכה בשנת 1979 33% מסך צריכת הדלק של המדינה;
- (-) בצריכת החום, הנצילות הממוצעת של מפעל תעשייתי היא למטה מ-50% ;
- (-) הנצילות של החום בייצור חשמל היא 40% ;
- (-) ניהן לחסוך כ-20% מהדלק שהולך לאיבוד בעיבודים;
- (-) ניהן לחסוך 6%-8% חשמל במפעלים.

ו. חיטוי סולרי להדברת פגעי קרקע

י. קטן*, א. גרינברגר*, א. גרינשטיין*, ח. אלוך**

בשנים האחרונות פותח בארץ שיטה חדשה לחיטוי הקרקע, להדברת פגעי שורש שונים, שנוסחה בהצלחה בירקות, בפרחים ובגידולי העשיה. שיטה זו מבוססת על עקרון ההדברה הסולרית (מרמית) של פגעי צמחים המתקיימים בקרקע.

חיטום הקרקע בעזרת קרינת השמש מושג ע"י חיפוי כיריעות פוליאיתן שקוף, בעונת הקיץ. כחוצאה מכך נפגעים. כאמור כאמור, גורמי מחלות שורש (כגון: פטריות הדוררת, הפוזארום, הריזוקטוניה, קשיון רולפסי, השורש הורור ואחרות) וכן נמסדות חופשיות כתפא"ר ובשום ריזוגליפוס בבצל וכן רוב עשבי הבר.

השיטה נולה יחסית, משוטה לביצוע ואינה כרוכה בשימוש בחומרים רעילים. חוצאות טובות הושגו רק כאשר בוצע החיפוי בעונה הנכונה וכאשר הקרקע הוכנה כראוי, והוחזקה במצב רטוב במהלך החיפוי, כמו שיפורסם להלן. הקפדה על הוראות הביצוע מבטיח את הצלחת החיפוי.

1. הכנת השטח

אין לעבר את השטח בכל כלי משעה פרישת הפלסטיק ועד הזריעה או השחילה. לכן חייבות כל הפעולות להכנת מצע זרעים כוללת זיבול אורגני, להסתיים לפני החיפוי. השטח חייב להיות מתוח היטב, מפולס ומעוגל.

2. חיפוי

אמצע יוני, ולא יאוחר מתחילת אוגוסט. החיפוי יבוצע במכונה בפוליאיתלן 0.03 מ"מ. בחיפוי ידני יש להשתמש בפוליאיתלן עבה יותר, בשל מתיחה לא אחידה וחשש לקרעים יש להקפיד על הצמדת הפוליאיתלן לקרקע, כיון שהחת כיסוי אויר פעולה החיפוי אינה מושלמת. יש למנוע קריעת הפלסטיק במשך החיפוי (ע"י בע"ח, או גורמים אחרים). יעילות מירבית של החיפוי התקבל ע"י חיפוי רציף של כל החלקה. היעילות גדלה ככל שגדל רוחב החיפוי. בצידול כערוגות מוגבהות ניתן לחטא בירכים הבאות:

א. חיפוי לאחר הכנה כמפורט לעיל ופתיחת ערוגות רק אחר גמר החיפוי בתנאי שכל השטח חופה, ושאיין מרימים קרקע מעומק העולה על 15 ס"מ.

* האוניברסיטה העברית, הפקולטה לחקלאות, רחובות.

** משרד החקלאות, שרות ההדרכה והמקצוע.

ב. חיפוי רציף מעל ערוגה מוכנוח, חוץ מאמץ להנחית את הפוליאטילן בשבילים.
(יש חשש לנביטת עשבים בשבילים ללא הנחתה יעילה).

ג. חיפוי רק על גב הערוגה. יש לחפות ברוחב המכסימלי האפשרי.
כדי להתאים שיטת חיפוי מתאימה יש להתייעץ עם המדריך.

3. הטיפול במהלך החיפוי

א. משך החיפוי - לפחות 30 ימים. הארכת משך החיפוי מעלה את יעילותו, וכל המרבת הרי זה משובח. רצוי לאורר את הקרקע 7-10 ימים בין החיפוי לזריעה.

ב. הרטבת הקרקע - בקרקע רטובה טובה יותר הולכת החום לעומק. יתרת מים, גורמי מחלות רגישים יותר לפעולת החום בקרקע רטובה. על כן יש להשקות את השטח לפני החיפוי לעומק 60-100 ס"מ ולחפות מיד כשניתן לעלות על השטח אחרי ההשקיה. רטיבות הקרקע תישמר מתחת הפוליאטילן כמעט ללא שינוי. בגידולים המושקים בספסוף, אפשר לפרוש את מערכת הספסוף לפני החיפוי בפוליאטילן ולהוסיף השקיה קלה מידי שבוע, לשמירה הרטיבות.

ג. אם נוצרו קרעים בפוליאטילן, כדאי להסליאם בפוליאטילן שקוף, אם ניתן הדבר.

4. חיפוי רציף *

העובדה שהחיפוי הסרטי משאיר קרקע שאינה מאפשרת השתלטות מהירה מחדש של גורמי מחלות, מאפשרת ביצוע חיפוי אחת למספר שנים, דבר המפשט ומוזיל את השימוש בו. אפשרות זו מחייבת ביצוע חיפוי רציף, על פני כל החלקה, כל שלא יסארו מוקדי אילוח, וכן הקפדה על הנאמר בסעיף 5. לתכנון השימוש הרב שנתי יש להתייעץ עם המדריך.

5. מכינת אילוח לאחר החיפוי

כל פעולה חיפוי של קרקע חתיה יעילה רק בחנאי שלא יוחררו גורמי מחלות לשטח לאחר חיפוי. על כן יש להקפיד על הדברים הבאים:-

א. אין לזבל זיבול אורגני לאחר החיפוי.

ב. אין לעלות על השטח עם כלי עיבוד (וגם אין צורך) מגמר החיפוי ועד הזריעה.

* מכונה המבצעת חיפוי רציף מצויה בשלבי ייצור, ע"י חברת סכנוח, בשיתוף המכון להנדסה חקלאית, מכון וולקני.

אם עלו עשבים בפרק זמן זה, יש להסמירם בקוטל עשבים.

ג. אין לעלות על השטח עם כלים שעברו קודם בשטחים ללא חיטוי. בכל מקרה יש לנקות היטב את הכלים לפני העליה לשטח.

ד. יש להקפיד על שימוש בחומר ריבוי נקי. השתילים ילקחו רק ממטחלה נקיה ממחלות, בזריעה יש להשתמש רק בזרעים ממקור מהימן.

יש לזכור כי פעולת החיפוי אינה מבשיר פלאים להדברת גורמי מחלות השורש והעשבים בלחיצת כפתור. זוהי פעולה אגרוטכנית אשר הצלחתה מובטחת רק אם ימולאו התנאים שפורטו לעיל, כולם. הננו ממליצים לחקלאי כי ישמש בשיטה זו רק בחלק מהשטח בשנה הראשונה, על מנת שתהיה לו אפשרות להכירה ולישמה בצורה הנכונה.

ד. לוח המרה אנרגיה

<u>סוג האנרגיה</u>	<u>יחידה</u>	<u>מגה קלוריות ליחידה</u>	<u>סוג שווה ערך נפט ליחידה</u>
בנזין	1,000 ליטר	7,877	0.7877
נפט	1,000 ליטר	8,241	0.8241
סולר	1,000 ליטר	8,565	0.8565
גז	1 טון	10,900	1.0900
חשמל	1,000 קוט"ש	860	0.2400
מזוט	1 טון	9,650	0.9650
נפטא	1 טון	10,600	1.0600
פחם	1 טון	6,700	0.6700
סוג שווה-ערך נפט	1 טון	10,000	1.000

1 קק"ל = 3.9683 BTU	=	4.1876 קילוג'אול
1 BTU = 0.252 קק"ל	=	1.055 קילוג'אול
1 קילוג'אול = 0.2388 קק"ל	=	0.9478 BTU

המקור: מסדר האנרגיה והחשמית "משק האנרגיה בישראל 1979: נתוני בסיס"

מדינת ישראל

משרד החקלאות

המחלקה להתיישבות

המחלקה להתיישבות

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות והתיישבות והכפר
האגף לתיכנון מפורט.

תאריך: סז"אב תשמ"ב
5 אוגוסט 1982.

לכבוד

סגן שר-החקלאות

מר מ. דקל

הנדון: ענפי החקלאות בשנים תשמ"א-1982

רצ"ב הנני מעביר לך החברה ענפי החקלאות בשנים תשמ"א-1982

הקציק לפי איזורים וצורות התיישבות.

בברכה

י. בולדין

מנהל האגף.

1914

1914

1914

1914

1914

1914

1914

1914

1914

מדינת ישראל

משרד עסקאות

הסוכנות היהודית לא"י

המחלקה להתישבות

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתישבות והכפר

ענפי החקלאות בשנים תשמ"א - 1982

(תקציר לפי אזורים וצורות התישבות)

הקריה תל-אביב

תמוז תשמ"ב - יוני 1982

מדינת ישראל
משרד החקלאות

הסוכנות הישראלית לא"י
המחלקה להתיישבות

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
ראשי המנהל מסיים

ענפי החקלאות בשנים תשמ"א - 1982

(תקציר לפי אזורים וצורות התיישבות)

תקריה תל-אביב

תמוז תשמ"ב - יוני 1982

החומר לחוברת זו רוכז מתוך נתוני החברות המפורטות
לכל ישוב וישוב.

אלה נאספו בישובים ע"י המתכננים האזוריים של משרד
החקלאות וע"י מתכנני מדורי תכנון-הפתוח של המחלקה
להתישבות. החומר לחקלאות הפרטית מקורו בל.מ.ס.

כל הנתונים רוכזו, עובדו נרתחו ונערכו ע"י עובדי
האגף לתכנון מפורט ברשות לתכנון.

לכולט נתונה תודתנו.

י. גולדין

מנהל האגף לתכנון מפורט

תוכן הענינים

העמוד

1-11

סקירת הממצאים

12	לוח מס' 1 : אוכלוסיה בקבוצים ובמושבית, יחידות משק.
13	" " 2 : הישובים החקלאיים
14	" " 3 : השטח הפיזי לעיבוד
15	" " 4 : מכסות ושמוש במים
16	" " 5 : רפת חלב, בקר לבשר, צאן
17	" " 6 : ריכוז החלב לפי צורות התישבות
18	" " 7 : ענף הלול
19	" " 8 : שטח מטע שלחין ובעל
20	" " 9 : הדירים
21	" " 10 : תפוח, אגס, אפרסק, טזיף
22	" " 11 : משמש, שקד, פקן, ענבי מאכל, ענבי יין
23	" " 12 : מנגו, אבוקדו, אמרסמון, סובטרופיים אחרים
24	" " 13 : בננות, זיתים, תמרים, שונים
25	" " 14 : גידולי שדה בשלחין
26	" " 15 : תפוחי אדמה וירקות
27	" " 16 : משקלם היחסי של גידולי השדה בשלחין
28	" " 17 : פרחים
29	" " 18 : גידולי שדה בעל

מושבים

האוכלוסיה המוצגת במושבים קטנה לעומת האוכלוסיה בשנת תשמ"ב וזאת על רקע פנוי ישובי חבל ימית שלא נכללו כבר בחוברת זו.

<u>אוכלוסיה</u>	<u>יחידות משק קימות</u>	
קבוצים ומושבים שתופיים	131266	32699
אחרז	48.3	55.7
מושבים	140393	25963
אחרז	51.7	44.3
סה"כ כללי	271659	58662
אחרז	100	100

אוכלוסיה המושבים גדולה מאוכלוסיה המשק השתופי לזרות זאת מספר יחידות המשק בישובים השתופיים (מחצית מספר החברים והמועמדים) גדול ממספר יחידות המשק במושבים. זאת מפני שהמשפחות במשק המשפחתי מאוכלסות יותר מאלה של המשק השתופי מצד אחד והאפשרויות המצומצמות יותר בתעסוקות לא חקלאיות במושב, מאלה של המגזר השתופי.

ביחידות המשק המתוכננות נכללו כ-350 יחידות משק במרום-הגליל שהן יחידות של התכניה להכפלת המושבים שמינהל התכנון החליט עליה. יחידות משק אלה הן למעשה יחידות לא-חקלאיות; מפני שלא קבלו קרקע ומים ואין להן תכנון של ענף החי.

באזור עכו נכללות יחידות דומות כ-3 מושכים, כן נרשמו במספר מושבים מהותיים ביותר יחידות משק מתוכננות כפולות.

בחוברת זו מוצגת כעין מפת היצור והיצרנים החקלאיים בישראל - נתוני הבצוע לשנת תשמ"א והתכנית החקלאית לשנת 1982 משקפים את התפלגות הפעילות החקלאית באזורים האקולוגיים ובהתאם למבנה הסקטוראלי של הישובים החקלאיים. הנתונים מחיחסים לתקלאות היהודית כולה וכן לישובי המעוטים שבתחרם שפרט מדינת-ישראל. לא נכללו כאן עדיין כפרי המעוטים שברמת-הגולן.

הנתונים של ישובי חבל ימית כבר לא נכללו בחוברת זו. באסוף החומר נטלו חלק המתכננים האזוריים של משרד-החקלאות והמחלקה להתישבות. מקור החומר לחקלאות הפרטית הוא בל.מ.ס. רכוז החומר, סכומו ונתוחו נעשו ע"י עובדי האגף לתכנון מפורט ברשות לתכנון.

1. האוכלוסיה בהתישבות המתוכננת (לוח ט"א 1)

נתוני האוכלוסיה ויחידות המשק הם לסוף תשמ"א.

קבוצים - אוכלוסיה הקבוצים בסוף תשמ"א הגיעה לכ-123.2 אלף נפש לעומת כ-120.1 אלף בסוף תשמ"ב (חוספת של 2240 נפש). מספר החברים שהתוספו בתקופה זו מגיע ל-1350 (11.5%+).

מושבים שתופיים

באוכלוסיה המושבים-השתופיים לא חל כמעט שנוי בשנה זו. ואמנם צורת התישבות זו מקובלת מעט מאד בהתישבות החדשה ואילו קליטת חברים חדשים בישובים הקיימים נתקלת בקשיים מרובים.

2. הישובים החקלאיים (לוח מס' 2)

בסוף שנת תשמ"א קימים 889 ישובים (לא כולל חבל ימית), בהם 263 קבוצים, 42 מושבים שתופיים, 396 מושבים, 50 מושבות וערים, 16 מוסדות וחורות צבד, 27 בתי-ספר חקלאיים, 95 כפרי מעוטים, נוסף לכך מובאים נתונים של פירמות פרטיות ללא מחגה מגורים קבוע ושל חקלאים בודדים.

בהתישבות החדשה שקמה לאחר מלחמת ששת הימים יש 104 ישובים כזה 39 קבוצים, 19 שתופיים ו-46 מושבים.

3. קרקע (לוח מס' 3)

שטח הקרקע הכולל הראוי לעבוד מגיע לכ-4.3 מיליון דונם. עם זאת הולכים ומתרחבים שטחי השלחין, בשנת תשמ"א גדלו ב-25.9 אלף דונם, בהתאם לתכנית שנצפתה מראש. שטחי המדגה עומדים על 40.5 אלף דונם. שטחי הבעל לעבוד מגיעים לכ-1.9 מיליון דונם. שטחי המרעה הטבעי מגיעים לכ-1.1 מיליון דונם, אך נצולם לא הגיע עדיין לרמה הדרושה.

התכנית לשנת 1982 מראה רישות נוסף של כ-50 אלף דונם. אך תכנית זו ספק אם תבוצע כמלואה מפאת אי מתן חוספת מים ברוב אזורי הארץ והזמינות הנמוכה של הון השקעה.

4. מים (לוח מס' 4)

השטח במים בתשמ"א הסתכם ב-1199.2 מלמ"ק והוא גדול ב-12.4 מלמ"ק לעומת השטח בשנת תשמ"ט. מבסרת המים הקבועות גדלו בשנת 1982/83 בכ-16 מיליון מ"ק. עיקר חוספת המים הופנתה להתישבות חדשה. התוספת התחלקה לרמת הגולן 3.0 מלמ"ק, גליל 1.5 מלמ"ק, בקעת הירדן 4.0 מלמ"ק, נגב ושרבה 3.5 מלמ"ק, גליל תחתון 1.0 מלמ"ק ומיעוטים 1.0 מלמ"ק.

לוח המים לפי הענפים מצביע על תכנון תצרוכת מים בכמות של 1270.4 מלמ"ק בשנת 1982. לעומת השטח בפועל בתשמ"א בכמות של 1199.2 מלמ"ק - הגדלה בכ-71.2 מלמ"ק, וזאת בגלל הוצאת הקשה שפקדה בשנה זו את הארץ.

הסכמת להגדלת התכנון בתצרוכת המים בשנת 1982 הם:

- א. בצורת קשה מלורה באחור הגשמים בתחילת החורף וכן עצירתם בסוף החורף. רזה מביא לעלית הצריכה במים בענף המטעים בכ-30-35 מלמ"ק לעומת חורף רגיל.
- ב. בענף הכותנה כתוצאה ממיעוט הגשמים היה צורך בהשקיית הרויה בחודשים מרץ-אפריל בכמות של כ-30 מיליון מ"ק.
- ג. כתוצאה מעצירת הגשמים בתחילת החורף השתדלו המשקים לתת השקית עזר בשדות החיטה.

סה"כ כמויות המים שהוקצבו מעל המכסות הרגילות
הסתכמו ב-65 מלמ"ק לפי הפירוט הבא:

מי חיטה	20 מלמ"ק
מי חורף	10 "
מי אביב	17 "
מי בצורה	18 "
סה"כ	65 מלמ"ק

צריכת המים בחקלאות בשנים תשל"ט, תשמ"א ותשמ"ב
- תחזית 1982
(במליוני מ"ק)

סה"כ ארצי	שמש בפורעל			תחזית 1982
	תשל"ט	תשמ"א	תשמ"ב	
1242	1187	1199	1270	

למרות הבצורת שפגעה חשבה בצורה קשה ביותר בכל אזורי
הארץ (באזורי הגליל העליון והגליל המערבי הייתה פגיעת
הבצורת יותר קלה), מראים נתוני לוח המים ולוח הגידולים
(בעיקר בענף הכותנה) שהמשקים תכננו להשתמש ביותר מים
מאשר אשחקד, ולא תכננו להקטין את שטח הגידולים, ביחוד
בולט הדבר באזורים עסק בית-שאן, עסק יזרעאל וחדרה.
האזורים לא תכננו להקטין את שטחי הכותנה ומתכננים להשתמש
ביותר מים, אולם נראה שבפורעל יקטן שטח הכותנה מאחר שמאגרי
המים הנזונים מזרימות לא נחמלאו, ורק לחלק מהמאגרים
הזרימו מי קר. כך שבס"ה יהיו פחות מים לרשות החקלאים.

5. רפת חלב (לוחות מס' 5, 6)

עדר החלב מנה בסוף תשמ"ב 218948 ראש (בזה 101965 פרות).
ובסוף שנת תשמ"א 217206 ראש, בזה 99359 פרות (-3.6%),
24843 מבכירות (-3.7%), 54452 עגלות (+0.6%) ו-38552 עגלים
לפטום (+4%).

אך בעוד שבמשק השתופי עלה מספר החולבות בבאלף ראש,
ירד מספר הפרות במשק המושבי בכ-3600 ראש. הירידה במספר
הפרות ניכרת כמעט בכל האזורים.

בשנת 1981/82 חלה תפנית בייצור החלב שכן בשנת 1980/81
קטן רכוז החלב בכ-3.8% וזאת בצורה מכרונת. ואילו רכוז החלב
בשנת 1981/82 גדל בכ-7% לעומת 1980/81 והגיע לכ-686 מיליון
ליטר.

שנה זו הצטיינה באי יציבותה בשעור הסובסידיות לחלב
וכתוצאה מכך עלתה הצריכה מעבר לחזוי. ניתן לומר שבפורעל לא
היה תכנון מסודר בענף וכתוצאה מכך גם הייצור היה בלתי מסודר.
במהלך השנה חלו מדי פעם התאמות של הייצור לצריכה ושנו
היקפי מכסות הייצור.

לפני תחילת שנת המכסות נקבעה מכסה של 635 מיליון ליטר
חלב והודעות על כך נשלחו ליצרנים. במהלך השנה עם העליה
בצריכה הוגדלו מכסות הייצור והועמדו על כ-654 מיליון ליטר
חלב.

התוספת שחולקה בכך 33.9 מיליון ליטר חלב, היתה ע"ח הגדלת המכסה הכוללת ואי הבצוע הצפוי של חלק מהיצרנים. כמות נוספת של כ-5 מיליון ליטר חלב הוקצתה לייצור חלב "מהדריך" למשקים העומדים בקריטריונים המתאימים. בס"ה עומדות איפוא מכסות החלב בתום שנת 1981/82 על כ-659 מיליון ליטר כאשר הייצור בפרעל מגיע כאמור לכ-686 מיליון ליטר חלב. יצוין שהצריכה בפרעל במונחי שומן עלתה על המכסות המאושרות לשנה זו.

לפי נתוני הצריכה של החדשים הראשונים בשנת 1982/83 נראה כי מכסה זו תהיה קטנה מהיקף צריכת שומן החלב בפרעל. חוסר הבהירות לגבי מדיניות הסובסידיות בשנה זו מקשים על תכנון הענף שבאופיו לא ניתן לשנוי בטווחים קצרים. קצוץ מחדש של הסובסידיות חייב להעשות בהדרגה על-מנת לא להכניס את הענף שוב למשבר עודפי ייצור.

יצוין שקיימים עדיין יצרנים שמכסת החלב שלהם מקוצצת בגין קצוץ הייצור הכולל בעבר. ליצרנים אלו הבטיח המשרד החדר הקצוץ עם הגדלת מכסות החלב.

בחינת הרכוז לפי צורות החישוב מראה שחלה בלימה של הירידה במשק המשפחתי ואף ניכרת התאוששות מה רזאת בגלל צמצום האפשרויות בענפים חליפים ותוך צפיות לעודד הענף בטגור זה בתוכניות פתוחה.

נראה כי לאחר 3 שנים ירידה, בשנת 1981/82 חלה עליה של 3.6% בייצור החלב במחשבים והוא הגיע לכ-251.8 מיליון ליטר חלב לעומת 243.1 מיליון ליטר בשנת 1980/81.

בהתפלגות הייצור בין צורות ההתיישוב מראה שחלקו של המשק השתופי בייצור החלב הולך ועולה בהתמדה. השואה של 5 השנים האחרונות מראה עליה מ-54.2% בשנת 1977/78 ל-61.5% בשנת 1981/82.

במקביל חלה ירידה של חלקו של המשק המושבי בייצור מ-43.6% בשנת 1977/78 ל-36.7% בשנת 1981/82.

רפת החלב במשק השתופי

במשקים השתופיים קימות 190 רפתות, מקובל הוא שהרפת השתופית המינימלית חייבת להגיע לייצור של 2 מיליון ליטר חלב כדי לעבוד את הסף הכלכלי ליחידת עבודה וליחידה רוחית. אף על פי כן קימות עדיין 83 רפתות שטרם הגיעו לייצור כמות כזו של חלב.

ס"ה הכסות החסרה לרפתות אלה מגיעה לכ-19.7 מיליון ליטר חלב. מרבית הרפתות יכולות להגיע לגידול אם כי ברפתות מספר, קימות בעיות צרות שיפתרו במשך הזמן.

רפת החלב במשק המשפחתי

בסוף שנת תשמ"א קימות במשק המשפחתי 1573 יחידות רפת לעומת 1733 שהיו בסוף שנת תשמ"מ. 540 יח' הן בגודל של פחות מ-20 חולבות שלמעשה אינן מהוות יחידות ייצור מסחריות. עוד כ-200 יחידות הינן בגודל שבין 21 ל-25 פרות שגם הן יחידות קטנות ביותר. רק כ-100 יחידות רפת הן בגודל של למעלה מ-50 פרות (שורק חלב של כ-350 אלף ליטר ויותר), שהן יחידות משק יעילות ורוחיות.

התפלגות יצרני החלב במושבנים לפי מספר פרות לסוף חש"א
(רכוז לפי אזורים)

האיזור	ס"ה י"ה	מספר פרות ליחידה						
		עד 20	21 עד 25	26 עד 30	31 עד 35	36 עד 40	41 עד 45	46 עד 50
בליל וגולן	56	17	2	8	9	8	6	5
ע כ ו	100	60	13	10	7	6	3	1
עפולה-ביח-שאן	409	103	35	57	45	54	50	28
ח ד ר ה	215	32	30	46	33	21	17	14
רעננה	88	57	14	8	2	4	1	-
רחובות	480	177	67	56	40	40	39	24
ירושלים	1	1	-	-	-	-	-	-
באר-שבע	224	93	47	25	15	16	12	9
סה"כ	1573	540	208	210	151	149	128	81

בשנים האחרונות נמשך באופן רצוף תהליך היציאה של המשק המשפחתי מענף החלב. יציאה זאת נובעת מיתרונות לגדל שיש בענף, מאי יכולתו של הרפתן הבודד להסתכן ולחדוג ממכסת החלב הנקבעת לו כתחילת השנה ומהצורך בהשקעות לקראת הגדלה ובסוס משקי.

יחידת ייצור מינימלית יכולה להתחיל מ-35 חולבות. אולם על-מנת לעצור את תהליך היסור הרפת ולהגיע ליחידות רפה רוחיות במגזר המשפחתי יש לאפשר לרפת להגיע לגודל של כ-50 פרות ו/או לייצור של כ-350 אלף ליטר חלב בשנה.

לפי הנראה ניתן יהיה ליצב ולהעלות על פסים חיוביים כ-1200-1000 משקים משפחתיים בשנים הקרובות. למשימה זו נרתם המשרד כאשר יזם חכנית פתוח הרפת המשפחתית בשנה זו.

חכנית הפתוח המופעלת עתה ע"י המשרדים האזוריים כוללת הפנית חקציבים למרכזי מזון, השקעות במימשק - מכוני חליבה ומחקנים, וכן עזרה בחוספת של כ-1200 פרות ועמדות. מיון המשקים והשפוט נעשה על-מנת להבטיח פתוח רק למשקים בעלי פוטנציאל מחאים שהרפת בהם היא בעלת היקף מתאים ויכולו להנות מההשקעה ולהגיע למשק גדול ויעיל.

6. ענף הלול (לוח מס' 7)

שלוחת ביצי מאכל

רכוז הביצים במסגרת חשוק המאורגן הגיע בשנת 1981/82 לכ-1184 מיליון יחידות לעומת כ-1073 מיליון יחידות בשנת 1980/81. המכסות המשוחררות ליצרנים עמדו על כ-1252 מיליון יחידות שהן כ-93% מס"ה המכסות, קצוץ המכסות נעשה בגלל עודפי היצור על הבקוש החזוי. יחד עם זאת לא מלאו חלק גדול מהיצרנים - בעקר באזורי מרכז הארץ - אפילו את המכסות המקוצצות, זאת בגלל העודפים בשנים הקודמות והמחירים הירודים. הייצור באזורי ההר עבר את המכסות.

בהיות ענף ביצי המאכל ענף חקלאי עיקרי בחלק ממושב הגליל, קבעה הנהלת המשרד לאחרונה מדיניות לגבי הישובים האלה שעיקריה הם:

א. השואת "החקן" של כל מושבי הגליל לרמה אחידה של 320 אלף ביצה למגדל.

ב. המרת 4 מושבים משלוחת פיטום לשלוחת ביצי מאכל.

מימוש התחייבות זו תחייב הקצאת מיכסה נוספת של כ-200 מיליוני ביצה למחשבי הגליל. תוספת זאת מוצעת בשלשה שלבים בהתאם לעליה בצריכה.

במקביל יקלטו באזור ירושלים מתישבים חדשים במושבים המבוססים על שלוחת ביצי מאכל. על-פי "התקנים" הקיימים "מגיעה" להם מכסה זו. אולם מימוש תקן זה אינו נראה בעין בתקופה הקרובה.

שלוחת הפטימים

ממכסה הפטימים הרשומה בסך כ-144 אלף טון שוחררו לייצור בשנת 1981/82 122 אלף טון בלבד. הייצור הסתכם בכ-132 אלף טון. לשנת 1982/83 מתוכנן שחרור של 128 אלף טון.

תצוין במיוחד תוספת הייצור של הסקטור המחשבי שהגיע לייצור של כ-66 אלף טון בשנת 1981/82. לעומת כ-59 אלף טון בשנת 1980/81. בנגוד לסקטור הקבוצי שירד בהיקף הייצור בשנה האחרונה.

יש להדגיש את הלתץ הגדול של החקלאים ל"בקושה" מכסות ייצור בשלוחה זו. למשקים שעומדים במכסות מקוצצות ומבקשים החזרים. להתישבות החדשה החסרה אמצעי ייצור חקלאיים אחרים, לשקום משקים משפחתיים, ולהמרת שלוחת ההודים בשלוחת הפטימים.

שלוחת ההודים

אם כי פודטלית רשומות בספרי המועצה מכסות ייצור, הרי מעשית היה ייצור ההודים חשוי. המכסות ששוחררו לייצורים היו בגובה 75% מאלה הרשומות. חלק מהייצורים כלל אינם מייצרים את המכסה ואילו אחרים מייצרים בכטריות ניכרות מעבר למכסות הרשומות.

בגלל הצפיות לקשיי שורק בענף מצד אחד והתערבות ממשלתית מצד שני, הוחלט להכניס סדר בייצור. ומכאן שמתקיימים דיונים על מסגרת מחייבת יותר למכסות הייצור האישיות.

7. הודים (לוחות מס' 8, 9)

לאחר מספר שנים של צמצום בשטח, נכרת בשנת תשמ"מ יציבות בס"ה היקף הענף, אף כי חלו שנויים בתוך המינים, כמו גם בתוך צורות ההתישבות כאשר במשק השחופי קטן השטח באלף דונם (1.8%-) ובמשק המחשבי גדל השטח בכ-1.3 אלף דונם (0.8%+).

השואת התכנית לבצוע מראה שכך אמנם תוכנן לשנה זו. בשנת 1982 מתוכננת הרחבה שטח בכאלפיים דונם נוספים. לפי קצב הרצאה הרשוי להודים יש להניח שהשטחים ינטעו, אם כי לא ברור היקף העקירה הצפוי. בפרויקט לקדום השמטי המלורה הדרכה בממשק, השקעות וכו' הוחל בבצוע בשנה האחרונה, ועד עתה נכנסו למסגרת שטחים בהיקף של כשבעת אלפים דונם שאמורים להביא בעקבותיהם הגדלה ביבולים ועצירת תהליך העקירה של מין זה.

שטח התפוחים נשאר סטטי אך ניכר המשך התהליך של מעבר שטחי התפוח לאזור ההר בעל היתרון היחסי.

שטחי האבן המשיכו להצטמצם בכ-800 דונם בשנת תשמ"ט (-11.6%) ונראה שיש להתחיל בנטיעה מחדשת על-מנת לא לעמוד במחסור בפרי זה בשנים הבאות.

שטחי האפרסקים גדלו בשנת תשמ"א בכ-900 דונם שהוא קצב גידול קטן בהרבה לעומת השנים הקודמות. זאת על רקע לחץ כמורות הפרי במין זה בשנים האחרונות. לשנת 1982 תוכננה נטיעה נוספת אך נראה שהקצב ימשיך וירד.

לענבי המאכל נתוספו בתשמ"א כ-900 דונם וס"ה השטח הגיע לכ-23.4 אלף דונם. מרבית השטח שנוסף הם ענבים מבכירים ליצוא, כמו בבקעת-הירדן כ-600 דונם והיתר באזורים מבכירים אחרים. יצוין ש-77% מכרמי המאכל נמצאים במשק המשפחתי ורק 4.4% במשק השתופי וזאת על רקע הצורך הגדול בידים עובדות בענף זה.

שטחי האבוקדו גדלו בתשמ"א בכעשרת אלפים דונם. גם במין זה ניכרת האטה קצב הנטיעה ביחס לעבר וזאת כתוצאה ממעבר לאדמות שוליות יותר, מים פחות טובים וצורך בכנות עמידות. מספר השתילים בעלי הכנות העמידות מוגבל בינתיים וגם פוריותם כנראה נמוכה יותר. דבר שהאית את קצב הנטיעה. בעית השוק העתידי וצמצום בתקציבי הפתוח גם הם יאטו התרחבות הענף בעתיד. ואמנם תכנית 1982 מראה על היחבה של שבעת אלפי דונם בלבד.

בשנת תשמ"ב הסתמנו קשיים ניכרים בשוק פירות ההדר בחו"ל. כל השפודים המיזיים בענף לא יוכלו לו אם לא יבוא שפור ניכר בכל מערכת השוק החל ביעור הטפול בפרי משער הפרדס ועד נקיטת אמצעי שוק נכונים למען יוכל הפרי להמכר כולו במחירים סבירים שגם יגיעו עד הפרדסן.

שטחי השמוטי ירדו בכ-3000 דונם בשנת תשמ"א ומתוכננת יציבות בשטחים לשנת תשמ"ב. עליה היבוליים בשנה האחרונה, הכניסה לפרויקט השקום ובעיקר אפשרויות השוק הנכון בחו"ל יבטיחו את הענף בפני צמצום נוסף שחל בשנים האחרונות. כשטחי האפילים לא חל שנוי משמעותי ואילו שטחי האשכוליות קטנו בכ-2000 דונם ובחלקם הוחלף הזן לאשכוליות ורדות ואדמות.

שטח הקליפיים ממשיך להתרחב כאשר בשנת תשמ"א נוספו כ-5000 דונם ובהכנית 1982 יתוספו עוד כ-2000 דונם.

8. מטעי שלחין אודים (לוחות 8, 10, 11, 12, 13)

שטח מטעי השלחין פרט להדרים הולך וגדל בשנים האחרונות, בשנת תשמ"א התוספו כ-17.4 אלף דונם וס"ה השטח הגיע ל-344.6 אלף דונם. חלק מהנטיעות מתבצע באזורי ההתיישבות החדשה כמו: ברמת-הגולן, בקעת-הירדן, כשור-קטיף ובערבה. אולם נתוספו גם מטעים באזורי מרכז הארץ כמו ברחובות ובלכיש.

מבין צורות ההתיישבות נוספו כ-6000 דונם מטעים בקבוצים הותיקים ואותו שטח גם במחשבים הותיקים. בקבוצים החדשים נוספו כאלפיים דונם ושטח דומה במחשבים החדשים.

שטחי האפרסמון הולכים וגדלים אף מעבר לתכנון. קיים לתץ חזק של החקלאים להקצאת מכסות נטיעה במין זה, אף שאין הוא מזכה עדיין בתקציבי פתוח. שטחי האפרסמון מתפרסים בעיקר באזור מרכז הארץ ומצליחים באדמות כבדות. ולכן מהווה מטע זה אלטרנטיבה לגידולים שונים באדמות אלה. מרבית האפרסמון נטוע במשק המושבי ובמשק הפרטי, התחלות בלבד של מין זה קימות במשק הקבוצי.

שטחי הזיתים בשלחין (גם שטחי הבעל) גדלים מדי שנה בשנה. הגידול מחבצע בעיקר במשק המשפחתי וביושבי המעוטנים. אולם במשק השתופי השטחים נשארים סטטיים ואף קטנים במקצת. זאת על רקע קשיי העבודה במסיק שלא נפתרו עדיין במיכון מתאים. המשק המשפחתי לותץ במשך כל הזמן להגדלת השטחים בהיות הענף נוח יחסית למגזר זה ובעיקר לעובדי החוץ החלקיים. לכן קימת גם נטיעת זיתים מחוץ למסגרת התכנון דבר שקשה לאתרו בגלל הדמיון בין הזנים השונים. לאחרונה ניכרת פריצת דרך בשוק הזית ליצוא. אם אכן תתאמת אפשרות השוק הנראית, תתאפשר בעתיד הרחבה ניכרת של נטיעת הזיתים בפרט באזורים בעלי יתרון יחסי.

תוספת התמרים מיועדת היום ברובה להתיישבות החדשה בערבה ובבקעת-הירדן. אך עדיין לא נמצאה הדרך לשוק בחו"ל את הזנים היבשים מאזורים אלה. יחד עם זאת ניטעים בכל שנה שטחים נוספים שיצטרכו למצוא את אפיקי השוק להם. וזאת לאזרי התיישבות שחלק ניכר מפרנסתם יתבסס על החמר.

9. גדולי-שדה בשלחין (לוחות מס' 14, 15, 16, 17)
שטחי גדולי השלחין הורחבו בשנת תשמ"א כ-83 אלף דונם (+8%) והגיעו ל-126 אלף דונם בהתאם לתכנון. שטח שיא שלא היה כמותו. לשנת 1982 תוכננה הרחבה נוספת של כ-57 אלף דונם.

גדול בעיקר שטחי תפוז"א, וירקות לתעשייה, כתנה ואגוזי אדמה. סלק סוכר שחזר ללוח הגידולים בהיקף של כ-13 אלף דונם בשנת תשמ"א יצא שנית בשנת תשמ"ב. להתיישבות החדשה כ-5% מגדולי השדה המושקים, בזה בירקות ותפוז"א כ-8%, פרחים כ-5%, כתנה כ-4% ואגוזי-אדמה כ-4%.

מספרא

בשטח הכולל של מספרא השלחין לא חל שנוי בשנת תשמ"א. יחד עם זאת נראית חזרה פנימית. כאשר המשק המשפחתי צמצם את שטחי המספרא וזאת כתוצאה של חסול רפתות מצד אחד, חוסר אפשרות של גדול מספרא במשק המשפחתי הגדול ומעבר למרכזי מזון מצד שני. מרכזי-המזון מנצלים מספרא גם משטחי בעל וכן גם פסולות מזון ממקורות שונים.

המשק השתופי הגדיל את שטחי המספרא, וזאת בגלל צמצום דרסטי בשנים הקודמות שהביא למחשבה מחדשה, שעם התיקרות המספרא הקבוי, ירידת רווחיות הכותנה, היה מקום להרחבת-מה של שטחי המספרא.

כ ת נ ה

שטח הכותנה המשיך להחרתב אם כי כצורה מתונה יותר, זאת בגלל מגבלות המים בעיקר בחודש השיא, ירידה ברוחיות הגידול וחפוש האלטרנטיבות לגידולים נוספים. כל צורות ההתישבות הגדילו את השטחים. אך לא בכל האזורים גדלו השטחים ובאזור בית-שאן אף צומצם השטח במידת-מה. אזור זה מחלבט גם בבעית הזן. זן הפימה שהוכנס לאזור והתאזרח בו בשטחים נרחבים, הוחקף במחלות ובינחים עומד על פרשת דרכים ושטחיו צומצמו.

לשנת 1982 חיכנו החקלאים הרחבה נוספה בשטחי הכתנה, אולם בגלל החורף השחון יהיו אזורים שלא יוכלו לעמוד בחכנית זו. הבעיה בולטת בעמק יזרעאל ועכו שמאגריהם לא התמלאו ולכן יאלצו לצמצם את שטחי הכתנה.

א ב ר ז י א ד מ ה

שטחי אברזי-אדמה הגיעו לכ-53 אלף דונם וכזה חזרו להיקפס בשנים תשל"ו-תשל"ח. חלקו של המשק השחופי בגידול זה הוא 26.6% בלבד (חלקו בגידול כתנה 86%), רעתה עם חפוש האלטרנטיבות לכתנה מתכנן המשק השחופי להגדיל את הענף באזורים ובקרקעות המתאימות.

ת פ ר ח י - א ד מ ה (לוח מס' 15)

גידול תפוחי-אדמה מכונן ברובו על"י מרעצת-הירקות, היות ופקעות הזריעה לאביב מירבאות על"י המרעצת ומזרע הסחור מתבצע טפקעות היבול האביבי המוקדם ונתון במסגרת מכסות ייצור. קיים לחץ מתמיד של החקלאים להרחבת השטחים בגלל רמת-המיכון והרווחיות הנאה של גידול זה. אולם העליה כיבולים מחד-גיסא והדריכה במקום של הצריכה מאידך גיסא מכתיבות את צמצום הגידול שכן נותרו עודפים גדולים ללא שמוש כלכלי סביר בשנים האחרונות. שטחי תפוחי-האדמה בשנת תשמ"א הגיעו לכ-56.2 אלף דונם לעומת 47 אלף דונם שנזרעו בשנת תשמ"מ (בשנת תשל"ט נזרעו 59 אלף דונם). הגדלת השטח נעשתה על סמך הנחות ייצוא שנתגלו בסופו של דבר אופטימיות מדי ולמעשה הביאו להפסדים.

בשנת תשמ"ב תוכנן צמצום דרסטי של השטח ואם כי חכנית החקלאים מאה52 אלף דונם הרי שבפועל נזרעו בסחור כ-13 אלף דונם, ובאביב 1982 נזרעו כ-31 אלף דונם. כך שבס"ה יגיע כנראה שטח המזרע לכ-44 אלף דונם.

התפלגות שטחי תפוחי-אדמה לפי צורות התישבות (באחוזים)

	תשל"ל	תשל"א	תשל"ט	תשמ"מ	תשמ"א
קבוצים ומתשבים שתופיים	38.4	43.2	68.2	61.3	63.9
מ ו ש ב י ם	42.9	38.7	13.8	14.4	15.6
א ח ר י ם	18.7	18.1	18.0	24.3	20.5
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ירקות (לוח מס' 15)

השטח הכולל של הירקות הגיע ל-274.8 אלף דונם בשנת תשמ"א לעומת 261.1 אלף דונם (+5.2%) בשנת תשמ"ב. בעוד ששטח הירקות לשוק המקומי לא השתנה ועמד על כ-164 אלף דונם הרי ששטחי הירקות ליצוא גדלו מכ-35 אלף דונם בשנת תשמ"ב לכ-40 אלף דונם בשנת תשמ"א (+15.2%). גם שטחי הירקות לעבוד תעשייתי גדלו בשנת תשמ"א בכ-9 אלפי דונם. חכנית החקלאים מצביעה על גידול נוסף בשטח הירקות בשנת 1982 לכדי כ-320 אלף דונם. נראה כי החכנית נועזת מדי ולא תבוצע מחוסר בקוש כה רב בשוק המקומי ומקשיים באפשרויות השווק ליצוא. עם זאת, תצוין כאן הפרובלמטיקה של ההתיישבות החדשה בעיקר בבקעת-הירדן, בערבה, במזרח לכיש ובבשור המהבססה בדרך-כלל על גידול הירקות. והשווק המוגבל יפגע בה ובהרחבתה בראש ובראשונה.

מבין האזורים תופס הנגב את החלק הגדול ביותר בגידול הירקות (23.6%) אתדירו אזורי רחובות וחדרה (15.7%, 10.9%). מבין צורות ההתיישבות מגדל המטק המשפחתי במושבנים כ-123.6 אלף דונם ירקות שהם 45% מכלל הענף.

ההתפלגות לפי צורות ההתיישבות מראה את נדידת הענף במשך השנים. אם בתחילת העשור הקודם היה רוב גדול תפוחי האדמה מרוכז במשק המושבי, בתחילת שנות השמונים נראה ששני שליש מהענף עבר למשק השחופי. תוך פתוח מיכון, מפעלי מיון, אסוס, וקרור אזוריים וכן תעשיות מוצרי לראי. משק מושבי הרוצה כיום לחזור לגדול נתקל בבעית מכסות הייצור המוגבלות כאמור לעיל. עם זאת, תוך כדי חפוש פתרונות ייצור למשקי השקום במושבנים, הוקצו לקראת אביב תשמ"ב כ-1200 דונם תפ"א ע"ח המכסה הכולל למשקים אלה. בתקוה שאכן הבצוע יצדיק תכנון זה.

יצוין גם שקיים לחץ מתמיד של ההתיישבות החדשה באזורים המתאימים לגידול תפוחי-אדמה והמשרד מקצה מדי פעם כמויות מסוימות ליושבים אלה כדי להגברם.

לסחיו תשמ"ג-1982/83 צפוי קצוץ דרסטי במכסות ייצור של תפ"א בגלל העודפים. כתוצאה מכך קיימת כבר התמרמרות רבה בין החקלאים שכן יאלצו לרדת ירידה חזקה מאד בייצור ולבטל אמצעי ייצור קיימים.

פרחים (לוח מס' 17)

שטח הפרחים המופיע כאן איננו כולל את שטחי חבל ימית. יחד עם זאת, ס"ה שטח הפרחים קטן בשנת תשמ"א לעומת השנים הקודמות. ההקטנה היתה כמעט בכל המינים פרט לגיפסנית. קטנו בעיקר הפרחים בשטח פתוח באזור לכיש, קשיי השווק באירופה, החשקעות הגבוהות והיכולים הממוצעים הנמוכים, ולכן ררוחיות נמוכה גורמים לכך שאין לחץ להרחבה בענף. אם כי ישנם פה ושם מינים מבוקשים לגידול.

כיום נמצאים במסגרת מכסות, המינים הבאים: צפורן, עדעד, גיפסנית, ליאטריס, רוסקוס, פרח שועה, בצלי נרקיסים, חרציות. בכל המינים האלה לא הוגדלה תכנית הייצור ועמה המכסות שכאמור אינן אפקטיביות בדרך-כלל. גם שטחי הורדים הצטמצמו. היכולים נמוכים (אי חמום), זנים העומדים להחלפה וחשקעות גבוהות מרתיעים את המגדלים ואלה מעדיפים לעבור לגידולים אחרים בתוך בתי הצמיחה. המשרד, שרואה את הורד בגידול מוביל בשווק, העמיד תקציבי פתוח לצורך שנטוע הורדים, אולם עד עתה לא נראה שינוצלו כל התקציבים העומדים למטרה זו.

השלוחה העומדת בפני פתוח בענף זה, הם צמחי-הבית. שלוחה זו דורשת התמחות ספציפית רבה וגם דרכי השווק הם קשים. עם זאת, עומד על הפרק פרויקט פתוח דוקא במשק השיתופי. שאם יצליח יוכל להביא להיבט חדש בענף ולסלול דרך פתוח.

גדולי שדה - בעל (לוח מס' 18)

שטח גדולי שדה בעל הסתכם בשנת תשמ"א ב-1700 אלף דונם, בזה 1235 אלף דונם חיטה ותבואות חורף. השטח קטן בשנה זו ועוד יותר בשנת תשמ"ב וזאת כתוצאה מעצירת גשמים בשנתיים אלה. עצירת הגשם היתה חמורה במיוחד בחורף תשמ"ב ולכן תשפיע עוד יותר על מזרע החורף והקיץ בשנת 1982 דבר שבא לבטרי חלקי בלבד בתכנית זו.

שטח כותנת הבעל הולך וקטן מדי שנה. ואם בשנת תשל"ט נזרעו כ-62 אלף דונם הרי בשנת תשמ"מ צומצם השטח לכ-44 אלף דונם, בשנת תשמ"א לכ-21 אלף דונם והתכוון לשנת 1982 מראה כ-12 אלף דונם בלבד. גם שטחי הטבק שבמשק הערבי הולכים ויורדים מ-8.2 אלף דונם בשנת תשל"ט ל-7.3 אלף דונם בתשמ"מ ול-6.3 אלף דונם בשנת תשמ"א. תכנית 1982 מראה הגדלה קטנה בשטחים, אך ספק אם אלה יבוצעו. התהליך של צמצום שטחי הטבק בובע ממספר סיבות: קשיים בשווק הטבק המקומי בגלל איכותו, לחץ התעשייה על המגדלים, עליית רמת-החיים ומציאת אלטרנטיבות טובות יותר לעבודת האדם.

לוח מס' 2:

הישגים החקלאיים לפי אזורים וצורות התישבות

האזור	קברצים	מחשבים שיחופיים	מחשבים רערים	מחשבות רחורות ציבור	מחשבות חקלאיים	מחשבות כפרים	סה"כ
רמת הגולן	10	5	11				26
החולה	20		6	3			29
מרום הגליל	12		19				31
מעלה הגליל	2		15				17
עכו	23	3	9	1	2	17	57
נצרת						50	50
עמק כינרת	17		2	3			22
בקעת הירדן	6	1	13				20
עמק בית שאן	15		5	1			21
חרדר וגלבע	7		1	1			9
גליל תחתון	5	2	10	3	1		22
עמק יזרעאל	21	2	24	2	2		52
חדרה	27	4	42	10	6	24	113
רעננה	12	4	40	13	6		77
רחובות	12	8	81	13	6		122
פרוזרית ירושלים	12	4	35	1	1	4	57
לכיש	14	4	31	1	2		53
נגב	38	4	46	4	1		93
ערבה	10	1	6	1			18
סה"כ ארצי	263	42	396	50	16	95	889
בזה: התישבות חדשה	39	19	46				104

חשבונית חשבוני לתיבתו שלחיו והבעל
(בדולרים)

לוח סט' 3 :

מספר חשבונית	מספר חשבונית	שנת 1982				שנת 1983				שנת 1984				שנת 1985				החומר והצורה המיטבית
		מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	מספר חשבונית	
252400	236800	21165	23937	-	-	21165	23937	49218	41857	350	350	13903	11812	34865	29695	1868	1868	רמת הגולן
91230	91006	16346	16730	668	668	15678	16062	106147	106964	5735	7686	33969	34420	66443	64858	1868	1868	החולה
123048	117048	6239	6444	90	90	6149	6354	55621	34253	2684	3184	23661	22337	29274	28734	1868	1868	מרכז הגליל
18010	15010	3043	3075	150	70	2893	3005	9927	9315	-	-	8097	7010	1830	2305	1868	1868	מנהל הגליל
37918	37944	74568	74897	19406	19356	55162	55541	123639	123176	4609	4809	39042	37565	79988	80802	1868	1868	עכ"ל
-	-	322689	325299	68268	66498	254421	258801	17150	14540	-	-	1775	1595	15375	12945	1868	1868	נ.א.ר.
36083	36085	14382	14546	-	-	14382	14546	71918	70469	1545	1545	26439	26187	43934	42737	1868	1868	עסק כיבוי
-	-	2520	2140	-	-	2520	2140	26795	24124	30	30	8055	6971	18710	17123	1868	1868	בקעת הירדן
66093	68595	16594	19984	-	-	16594	19984	107673	103384	11197	10847	12175	11859	84303	80678	1868	1868	עסק בית שאן
16004	12570	27847	29429	-	-	27847	29429	54183	52144	3690	3690	7217	7143	43276	41311	1868	1868	חדר גלגל
76449	76949	66725	67230	6306	6063	60419	61167	67732	66862	-	-	16375	15451	51357	51411	1868	1868	גליל תחתון
81250	81122	97685	101808	412	356	97273	101452	180523	176731	595	595	28628	27165	151300	148971	1868	1868	עסק יורקאל
23477	23377	51524	54535	30894	30151	50630	54384	274906	273706	7878	7808	123133	123917	141895	141981	1868	1868	חדר
6871	6871	11890	11825	30	30	11860	11795	215986	215703	-	-	118444	117945	97542	97758	1868	1868	רעננה
40893	43639	43617	45460	2349	2349	41268	43120	350724	347726	-	-	161571	159391	189153	188335	1868	1868	רחובות
31304	31414	47225	51405	2100	2100	45125	49305	89591	85404	-	-	30279	28391	59312	57013	1868	1868	שרדוד ירושלים
129891	135526	154765	157643	294	294	154471	157349	211682	208363	-	-	51855	50464	159827	157899	1868	1868	ל.ב.ט.
99868	99868	878004	868279	2094	2094	875910	866185	399079	391239	-	-	47818	44447	351261	346792	1868	1868	ג.ב.ג.
-	-	1080	1411	-	-	1080	1411	24574	21079	16	16	5508	3915	19050	17148	1868	1868	ג.ב.ג.
1130793	1114024	1887908	1906077	133061	130110	1754847	1775967	2437070	2387041	38329	40560	759944	737985	1638797	1608496	1868	1868	ס.ה.כ.א.ר.י.
503068	505531	462339	476638	212	212	462127	476426	994364	977402	36410	38641	157628	153080	800326	785681	1868	1868	בזיה
129650	131030	43803	44080	-	-	43803	44080	52965	46456	380	380	11829	8520	40756	37556	1868	1868	קבוצים שהוקמו עד 1967
55860	57982	31871	32988	531	531	31340	32457	67126	65939	-	-	15186	14695	51940	51264	1868	1868	קבוצים חשיים
110194	99440	9680	9108	-	-	9680	9108	19416	15560	-	-	5225	4714	14191	10846	1868	1868	חשבים שהוקמו עד 1967
235081	232071	383975	388153	3298	7910	375677	380243	844552	836248	1090	1090	316427	307507	526835	527631	1868	1868	חשבים שהוקמו עד 1967
96950	87950	23235	16827	-	-	23235	16827	50346	40429	-	-	16247	12882	34099	27547	1868	1868	חשבים חשיים
-	-	94063	94063	8260	8260	85803	85803	298906	298910	309	309	215524	215529	83073	83072	1868	1868	חשבים חשיים - חדרים וחשיים
-	-	15160	15160	831	831	14329	14329	46407	46407	140	140	8327	8326	37940	37941	1868	1868	חדר לחשבים חשיים - חשיים
-	-	823782	829060	114029	112366	708853	716694	62988	59670	-	-	13351	12732	49637	46938	1868	1868	חשיים
1130793	1114024	1887908	1906077	133061	130110	1754847	1775967	2437070	2387041	38329	40560	759944	737985	1638797	1608496	1868	1868	ס.ה.כ.א.ר.י.
336794	318440	76718	70015	-	-	76716	70015	122727	102445	380	380	33301	26116	89046	75949	1868	1868	בזיה החשבים חשיים

המספר והחזית השימוש בפיקס למנה 1982 לעומת השימוש במספרל בפיקס
(במיליוני ₪)

לוח ס' 14

החזית והחזית המשיכה	סכום 1982/83	שימוש בפיקס לפי קטגוריות														סך הכל			שימוש בפיקס לפי קטגוריות			שימוש במספרל בפיקס	סך הכל		
		הדריש	סכום אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר	מספרל אחר
רמת הברזל	24.5	0.7	8.6	1.5	0.2	4.2	—	8.0	—	0.4	1.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26.5	1.9	—	—	—
החולות	73.7	3.6	24.5	3.6	—	2.4	—	21.9	—	—	0.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62.2	4.9	0.8	—	—
מרום הבלייל	33.9	0.4	17.9	1.0	0.1	0.1	—	8.7	0.1	—	0.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31.1	2.4	—	—	—
מעלה הבלייל	9.5	0.1	5.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.4	1.2	0.1	—	—
ע כ ו	53.1	6.3	19.1	4.0	0.3	4.5	0.3	17.0	0.5	—	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59.3	7.5	—	0.1	—
ג צ ר ח	11.3	—	0.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17.0	7.7	—	—	—
עסק כנרות	69.2	6.8	34.4	7.8	—	2.3	—	21.6	—	—	0.7	0.4	—	—	—	—	—	—	—	—	80.3	6.3	—	—	—
בקעת כירדן	22.5	3.1	4.9	1.0	0.3	9.8	0.3	0.5	0.4	—	0.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.2	1.2	1.9	—	—
כית טמן	52.6	7.2	6.5	5.7	1.9	5.0	—	30.4	—	—	5.4	0.2	—	—	—	—	—	—	—	—	67.0	4.7	—	—	—
חדוד ובלבד	16.5	2.8	1.8	1.5	0.1	0.9	—	16.0	—	—	1.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27.2	2.9	—	0.3	—
בלייל מחזור	22.1	2.7	5.1	2.0	—	5.0	—	4.1	0.2	—	1.9	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—	23.3	1.2	—	1.0	—
עסק יורעאל	53.5	9.5	9.0	5.9	—	7.0	—	28.1	0.9	—	2.9	1.5	—	—	—	—	—	—	—	—	71.2	5.9	—	0.5	—
ח ד ר ב	141.5	49.7	31.6	3.5	0.7	16.0	0.7	23.0	2.2	—	1.0	6.0	—	—	—	—	—	—	—	—	148.2	12.0	—	0.5	—
רעננה	150.9	89.7	14.6	3.9	5.5	10.1	5.5	10.4	3.3	—	0.5	9.0	—	—	—	—	—	—	—	—	152.2	9.2	—	—	—
רחובות	182.8	86.0	25.1	15.1	0.4	20.9	0.4	21.1	2.4	—	1.1	2.3	—	—	—	—	—	—	—	—	186.8	11.5	0.4	0.5	—
מרוזח ירושלים	41.7	2.4	13.9	0.3	—	2.5	—	14.0	0.3	—	1.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39.1	4.2	—	0.5	—
ל כ ו ס	77.5	23.1	12.3	3.0	1.2	14.2	1.2	19.1	1.9	—	4.5	1.4	—	—	—	—	—	—	—	—	86.6	4.6	—	1.3	—
ג ב ב	126.2	22.3	11.0	4.5	15.9	27.0	15.9	19.5	2.5	—	12.5	11.5	—	—	—	—	—	—	—	—	135.8	8.3	—	1.0	—
ע ר ב ב	22.9	—	6.1	2.9	—	13.2	—	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.0	2.2	0.5	—	—
ס ה י ב א ר ז י	1185.9	312.4	253.1	69.6	26.5	153.7	14.8	263.4	—	—	35.6	33.1	—	—	—	—	—	—	—	—	1270.4	99.4	3.7	5.7	—
בזנה	414.8	45.8	100.4	35.5	15.5	19.0	0.5	208.4	—	—	8.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	499.1	41.6	0.5	3.9	—
קבראים טוקמו עד 1967	31.3	0.6	7.5	1.4	2.0	5.4	—	5.5	—	—	1.3	1.2	—	—	—	—	—	—	—	—	29.1	2.4	1.0	0.2	—
קבראים ושיים	25.9	7.0	5.0	1.3	0.5	2.5	0.5	12.4	0.4	—	0.5	0.5	—	—	—	—	—	—	—	—	32.9	2.5	—	0.3	—
העכיים גמוליים טוקמו עד 1967	12.3	0.6	3.2	0.2	0.4	2.0	—	3.9	—	—	0.3	0.5	—	—	—	—	—	—	—	—	12.3	1.0	0.2	—	—
העכיים גמוליים ושיים	394.3	125.6	84.7	28.2	3.5	70.2	11.4	22.5	—	—	10.7	13.2	—	—	—	—	—	—	—	—	402.8	31.5	0.7	0.6	—
העכיים טוקמו עד 1967	36.8	3.9	8.5	0.9	0.2	12.9	—	1.6	1.4	—	0.1	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—	32.7	2.3	0.8	—	—
העכיים ושיים	217.7	123.3	38.8	0.5	3.9	16.8	—	5.0	0.7	—	1.1	5.6	—	—	—	—	—	—	—	—	200.7	4.1	0.5	0.4	—
טוקמו וקרים - חברה ושיים	21.3	3.9	2.7	1.0	0.4	3.8	—	3.9	0.1	—	1.0	0.9	—	—	—	—	—	—	—	—	19.8	1.8	—	0.3	—
חור וטוקמו - כתי ספר	31.3	1.7	2.3	—	—	21.1	0.1	0.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41.0	12.2	—	—	—
ס ה י ב א ר ז י	1185.9	312.4	253.1	69.6	26.5	153.7	14.8	263.4	—	—	35.6	33.1	—	—	—	—	—	—	—	—	1270.4	99.4	3.7	5.7	—
בזנה החיבור ושיים	80.6	5.1	19.2	2.5	—	20.3	—	11.0	1.4	—	2.3	1.8	—	—	—	—	—	—	—	—	74.1	5.7	2.0	0.2	—

רמת החלב - בקר לבקר ראשי תשס"א (בצדק) - 1982 (תשס"א)
(יחידות)

לוח סמ"ט

האזור ורצות התמימות	ר מ ת								ח ל ב		בקר לבקר (אסתר)		כבשים (רחלות)		עזים (אסתר)			
	מרות				מבכירות				עבלות		עבלים		שירות חלב (אלפי ליטר)		תשס"א		תשס"ב	
	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א
רמת הגולן	1857	3010	315	367	1148	1100	308	855	10812	13113	6285	7056	2229	3230	-	-	-	-
החולה	2647	2841	534	566	1219	1134	279	18653	19499	4657	5001	1990	2160	-	-	-	-	
מרום הגליל	439	485	75	115	170	170	115	3822	3854	2791	3170	1390	1705	530	530	1875	1332	
סעלה הגליל	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ע כ ו	7932	8158	1803	2019	4670	4858	2435	49440	52628	1029	1174	1635	1776	15690	13985	25835	24130	
נ ז ר ת	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
עמק כנרת	4859	5044	1877	1992	2406	2506	116	34727	37593	1590	1613	1590	300	-	-	-	-	
בקעת הירדן	220	240	65	80	15	20	45	1470	1696	-	-	-	40	-	-	-	-	
עמק בית שאן	2993	3174	1345	1470	1396	1483	150	22365	24616	1776	1822	1776	866	905	-	-	-	
חיפה ונצרת	3722	4221	1031	1110	1989	2368	1044	24230	27331	619	683	2184	2470	-	-	-	-	
גליל חמון	5966	5941	1342	1439	2121	2309	836	33780	34813	4362	4580	8542	9090	1555	1644	-	-	
עמק יזרעאל	13849	14302	3139	3248	9276	9375	12362	89190	97533	2606	3003	6347	6973	-	-	-	-	
ה ד ר ה	14417	14606	3313	3547	8262	8544	3397	94238	98052	3888	4061	9165	10350	2855	3303	-	-	
רעננה	5162	5416	944	1024	3088	2978	2277	34240	36142	-	-	5623	5623	46	46	-	-	
רחובות	17091	18037	4292	4724	8762	9497	9580	106473	109582	1422	1444	5928	7140	382	312	-	-	
פרדוד ירושלים	1725	1788	614	631	943	995	367	13020	14244	35	35	3065	2955	171	171	-	-	
ל כ י ט	6189	6301	1409	1424	3073	3267	2053	39310	41448	2175	2345	3078	1078	-	-	-	-	
נ ג ב	8785	9260	2576	2684	5506	5621	2809	55685	61473	2495	2495	123067	124290	53200	53020	-	-	
ע ר ב ה	1486	1730	169	330	408	480	191	9075	10303	-	-	-	-	-	-	-	-	
ס ה כ א ר צ י	99359	103554	24843	26770	54452	56727	38552	640574	685922	44264	48167	197449	207297	97936	102796	-	-	
בדוא	47510	49272	13345	13986	28029	28678	7728	349220	381842	10720	11708	6430	7093	12	12	-	-	
קבוצים שהוקמו עד 1967	1503	1755	302	355	578	732	93	9194	10374	3679	4246	-	300	110	80	-	-	
קבוצים חדשים	3828	4031	1041	1046	2271	2327	564	26862	29265	1850	1900	1652	1780	-	-	-	-	
מחשבים שהופקו עד 1967	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	-	-	-	-	
מחשבים שהופקו עד 1967	42541	44007	9020	10004	21000	22382	27188	234395	240717	6023	6669	25235	28558	1753	2250	-	-	
מחשבים חדשים	1618	2120	187	352	1056	1020	422	8679	11117	1753	2110	1769	3070	585	730	-	-	
מחשבות ושייט - חברות ושייט	1011	1011	323	322	574	574	5710	4993	5172	3700	3700	8694	8734	1580	1580	-	-	
חורו ומחשבות ציבור - בחי ספר	1244	1250	365	365	711	711	409	7231	7435	760	760	1979	1982	89	89	-	-	
מפעלים	104	108	260	340	233	303	438	-	-	13335	14444	150590	154320	93837	98025	-	-	
ס ה כ א ר צ י	99359	103554	24843	26770	54452	56727	38552	640574	685922	44264	48167	197449	207297	97936	102796	-	-	
בדוא התמימות חדשה	3121	3875	489	707	1634	1752	515	17873	21491	7878	8906	2869	4870	665	840	-	-	

לוח ט"ז:6

רכוז החלב בשנים 1977/78-1981/82 לפי צורות התישבות

1981/82		1980/81		1979/80		1978/79		1977/78		פ י ר ט
% הגידול לעומת אשחקד	אלפי ליטר	% הגידול לעומת אשחקד	אלפי ליטר	% הגידול לעומת אשחקד	אלפי ליטר	% הגידול לעומת אשחקד	אלפי ליטר	% הגידול לעומת אשחקד	אלפי ליטר	
9.3	421.5	-0.8	385.3	6.5	388.1	4.3	364.4	0.7	349.5	קבוצים ומשבנים שיחופיים
3.6	251.8	-8.0	243.1	-3.9	264.1	-2.4	274.8	3.0	281.7	מ ו ש ב י ם
3.3	12.6	-6.9	12.2	-5.1	13.1	-2.1	13.8	5.2	14.1	א ח ר י ם
7.0	685.9	-3.8	640.6	1.8	665.3	1.2	653.0	1.8	645.3	ס ה " כ

חלקם של צורות התישבות בריכוז החלב, באחוזים

60.1	58.3	55.8	54.2	54.8	קבוצים ומשבנים שיחופיים
38.0	39.7	42.1	43.6	43.1	מ ו ש ב י ם
1.9	2.0	2.1	2.2	2.1	א ח ר י ם
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	ס ה " כ

מכירת חורף בענף הלול 1980/81 - 1981/82
(ביצים במיליונים ובש"ח כמחזור)

לוח מס' 7:

המחזור וצורת ההתייחסות	ביצי פאסל			ביצי רבייה כבוד		ביצי רבייה קלות		ביצי רבייה חודיים		כשר פסטים			כשר חודיים		
	1981/82			1981/82		1981/82		1981/82		1981/82			1981/82		
	שורק	מכסה	שורק	שורק	שורק	שורק	שורק	שורק	שורק	שורק	מכסה	שורק	שורק	מכסה	שורק
רפת הגולן	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2016	3340	2908	1789	4203	1563
המחלה	13.7	14.0	30.7	-	-	-	-	-	-	6904	7560	6462	932	913	949
מרום הגליל	114.3	94.9	132.8	-	-	-	-	-	-	6734	9591	7514	93	423	33
מעלה הגליל	230.6	207.9	261.3	-	-	-	-	-	-	1414	1808	1490	-	-	-
עכו	6.1	8.6	5.7	17.6	25.8	2.3	2.1	0.5	0.5	9413	6900	6844	3820	3620	4545
נצרת	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	205	38	-	-	-
עסק כנרת	9.1	12.4	6.4	-	-	1.6	1.6	-	-	3679	3941	3639	-	50	-
בקעת הירדן	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1065	2396	1808
עסק בית שאן	5.4	6.4	5.0	-	-	-	-	-	-	3244	3400	3193	2725	3742	2829
חרוד ובלבן	3.6	4.1	3.8	8.7	9.9	-	-	-	-	1148	1350	1172	329	660	446
בליל תחתון	10.4	15.5	9.3	2.1	1.8	-	-	-	-	2504	3139	2980	180	174	105
עסק יזרעאל	17.1	14.6	15.6	18.7	19.2	5.2	6.1	3.5	3.1	7779	9435	9105	3236	4686	3910
חדרה	90.2	116.3	91.5	16.7	17.8	1.4	1.6	2.8	2.8	13789	14814	13101	7156	7709	7950
רעננה	215.7	273.9	218.7	15.5	19.0	2.3	2.3	0.3	0.1	12339	14840	13193	5109	3808	5802
רחובות	87.6	150.3	95.4	20.7	21.7	3.0	3.7	0.4	1.0	20937	22596	22155	4522	5265	6888
מרוזר ירושלים	233.8	247.5	279.5	15.8	16.5	3.7	5.6	0.4	0.3	16277	19802	19176	3759	5475	3605
לכיש	19.8	26.0	20.9	6.6	9.9	-	-	1.0	0.8	7374	5567	6718	6377	7925	8110
נגב	12.0	33.9	14.7	19.4	21.4	-	-	0.8	0.9	13204	14842	12897	1567	3300	2540
ערבה	3.2	6.0	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1532	1433
סה"כ ארצי	1072.6	1252.3	1183.8	141.8	163.0	19.9	23.0	9.7	9.5	128755	143130	132585	44211	56000	52516
בזה:															
קבוצים שהוקמו עד 1967	53.4	68.1	49.3	82.5	95.6	14.9	16.7	3.6	3.5	57085	56862	52689	14542	13381	15181
קבוצים חדשים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2270	4135	3350	1630	4726	2373
מפעלים שהופקו עד 1967	9.1	9.8	8.8	17.3	20.8	-	-	0.9	-	4033	3955	3448	2792	2360	2173
מפעלים שהופקו חדשים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	318	1640	1386	800	830	293
מפעלים שהוקמו עד 1967	907.1	1022.1	1001.2	34.3	35.2	5.0	4.0	5.2	6.0	58817	69690	65847	23148	30400	28772
מפעלים חדשים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	971	250	88	904	3776	2294
מפעלים ושיים - חברות ופרטיים	98.6	146.6	120.3	7.4	10.6	-	2.3	-	-	4525	5756	4898	361	437	1408
חורף ומסדות ציבור - בחי ספר	4.4	5.5	4.2	0.3	0.8	-	-	-	-	736	637	841	34	70	22
מיעוטים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	205	38	-	20	-
סה"כ ארצי	1072.6	1252.3	1183.8	141.8	163.0	19.9	23.0	9.7	9.5	128755	143130	132585	44211	56000	52516
בזה התייחסות חדשה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3559	6025	4824	3334	9332	4960

שטח מטעי השליחין והבעל בשנים תשמ"א (בצוע) - 1982 (חכניה)

לוח מס' 8:

(ברונם)

מטע בעל		מטע אחד בשליחין (ללא הדרים)						ה ד ר י ם						האזור וצורת ההתישבות
סה"כ		צעיר		נחשא פרי		סה"כ		צעיר		נחשא פרי		סה"כ		
1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	
-	-	7077	6117	5654	4571	12731	10688	565	525	594	594	1159	1119	רמת הגולן
668	668	10076	9233	19190	19418	29266	28651	810	752	3893	3945	4703	4697	ה ח ו ל ה
90	90	7524	5997	16157	15987	23681	21984	230	-	353	353	583	353	מרום הגליל
150	70	3673	2672	4424	4338	8097	7010	-	-	40	40	40	40	מעלה הגליל
19406	19356	9175	8625	20285	19327	29460	27952	1049	1025	8533	8588	9582	9613	ע כ ו
68268	66498	632	452	1143	1143	1775	1595	-	-	10	10	10	10	נ צ ר ת
-	-	4511	4356	13566	13562	18077	17918	1215	1190	7146	7078	8361	8268	עמק כינרת
-	-	3713	3150	1717	1476	5430	4626	1575	1295	1050	1050	2625	2345	בקעת הירדן
-	-	2512	2246	4046	3996	6558	6242	318	318	5299	5299	5617	5617	עמק בית שאן
-	-	1054	1014	2461	2479	3515	3493	478	398	3224	3252	3702	3650	חרד וגלבוע
6306	6063	4632	3972	7675	7449	12307	11421	588	625	3480	3405	4068	4030	גליל תחתון
412	356	7252	6265	8855	8600	16107	14865	1195	710	11325	11589	12520	12299	עמק יזרעאל
30894	30151	14332	14554	43288	41854	57620	56408	3483	3646	64035	63863	67518	67509	ח ד ר ה
30	30	5642	5772	12760	12233	18402	18005	6390	5857	93652	94083	100042	99940	ר ע נ ג ה
2349	2340	12912	12594	35077	33707	47989	46301	8805	8704	104777	104386	113582	113090	רחובות
2100	2100	9421	7905	17246	16899	26667	24804	1340	1265	2277	2327	3617	3592	פרוודור ירושלים
294	294	5254	5288	16231	15240	21485	20528	4417	4261	25954	25674	30371	29935	ל כ י ש
2094	2094	7726	5399	10430	9950	18156	15349	5738	5450	23729	23446	29467	28896	נ ג ב
-	-	3796	2361	1604	1446	5400	3807	108	108	-	-	108	108	ע ר ב ה
133061	130110	120914	107972	241809	233675	362723	341647	38304	36129	359371	358982	397675	395111	ס ה " ב א ר צ י
														בזה:
212	212	41514	37726	62658	60580	104172	98306	4702	4546	48694	49098	53396	53644	קבוצים שהוקמו עד 1967
-	-	7311	4816	3763	3298	11074	8114	484	148	200	200	684	348	קבוצים חדשים
531	531	2348	2062	3811	3659	6159	5721	1110	1066	7917	7908	9027	8974	מחשבים שהופיים שהוקמו עד 1967
-	-	2071	2395	2118	1283	4189	3678	26	76	1010	960	1036	1036	מחשבים שהופיים חדשים
8298	7910	44433	40786	98627	94562	143060	135348	19925	18757	153682	152943	173607	171700	מחשבים שהוקמו עד 1967
-	-	9925	6891	3308	2851	13233	9742	2275	1870	1100	1100	3375	2970	מחשבים חדשים
8261	8261	10033	10517	56107	56058	66140	66575	9074	9032	140500	140501	149575	149533	מחשבות וערים - חברות ופרטיים
830	830	650	640	2900	2900	3550	3540	550	580	4200	4200	4750	4780	חרות ומוסדות ציבור - כתי ספר
114929	112366	2629	2139	8517	8484	11146	10623	158	54	2068	2072	2226	2126	מיערטים
133061	130110	120914	107972	241809	233675	362723	341647	38304	36129	359371	358982	397675	395111	ס ה " ב א ר צ י
-	-	19307	14102	9189	7432	28496	21534	2785	2094	2310	2260	5095	4354	בזה התישבות חדשה

שטח המדינה בשנים מס'א (בצוק) - 1982 (תכנית)
(בדונם)

לוח מס' 9:

האזור וצורת ההתיישבות	שטח מ"ר				ליסונגים				קליפס				מטביליות				ולנסיה				שטח מ"ר			
	צוק	מס'א	1982	1982	צוק	מס'א	1982	1982	צוק	מס'א	1982	1982	צוק	מס'א	1982	1982	צוק	מס'א	1982	1982	צוק	מס'א	1982	1982
רמת הגולן	45	45	30	10	90	90	190	190	325	325	74	74	105	65	400	400	-	-	-	-	-	-	-	-
החולה	196	142	54	32	-	-	17	17	604	582	391	391	10	28	3030	3084	-	-	197	217	-	-	204	204
סדרת הגליל	120	-	-	-	-	-	25	25	110	-	-	-	-	-	250	250	-	-	78	78	-	-	-	-
עכו	332	317	780	735	37	37	257	257	549	546	553	543	131	125	4875	4951	-	-	1300	1300	-	-	786	802
עמק כינרת	85	81	114	99	246	245	913	903	77	37	-	-	807	807	6119	6074	-	-	-	-	-	-	-	-
בקעת הירדן	330	160	65	65	-	-	70	70	638	638	116	116	607	497	799	799	-	-	-	-	-	-	-	-
עמק בית שאן	143	143	116	116	25	25	802	802	130	130	84	84	20	20	4297	4297	-	-	-	-	-	-	-	-
הירדן וגלעד	122	122	30	30	100	100	214	214	120	120	40	40	136	36	2940	2968	-	-	-	-	-	-	-	-
גליל תחתון	100	70	60	60	116	308	498	398	299	289	73	95	73	58	2847	2852	-	-	-	-	-	-	-	-
עמק יזרעאל	163	24	167	167	37	37	645	675	366	308	781	765	299	11	9240	9490	110	110	442	442	-	-	50	50
הדרה	767	719	3449	3456	347	350	921	907	1088	1144	6433	6436	592	587	10743	10738	79	293	8700	8513	690	553	33789	33813
רעננה	1234	1199	2682	2686	418	441	1290	1325	2308	2262	6200	6038	1222	1045	10353	10416	363	279	14826	14889	845	658	58301	58709
רחובות	1821	1644	4339	4346	416	444	2646	2571	3889	3969	7227	6563	1326	1469	15746	15790	532	512	27061	27193	621	666	47558	47723
מרוזוד ירושלים	24	24	191	191	3	3	226	226	1245	1170	144	144	65	65	629	629	3	3	496	511	-	-	591	626
לביש	525	405	1717	1617	738	819	2932	2926	2332	2239	1844	1668	476	456	4252	4307	253	253	3395	3395	93	93	9814	9861
נגב	607	491	2556	2491	1474	1235	6520	6842	1631	1731	2018	1793	477	426	6443	6405	1519	1537	4049	3740	30	30	2143	2175
ערבה	108	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סה"כ	6722	5694	16330	16301	4067	4024	18086	18168	15911	15706	25980	24750	6546	5715	82945	83472	2859	2987	62545	62278	2199	2000	153236	153963
בזה:																								
קבוצים שהוקמו עד 1967	1151	915	2426	2330	179	191	2420	2417	2132	2346	3844	3445	1193	1042	27461	28037	65	65	4633	4692	23	23	7910	8177
קבוצים חדשים	298	128	-	-	27	-	-	-	190	-	-	-	49	20	200	200	-	-	-	-	-	-	-	-
מחשבים שהוקמו עד 1967	35	25	703	703	3	26	301	315	869	877	537	509	15	30	2580	2575	103	93	1632	1632	85	15	2164	2174
מחשבים שהוקמו עד 1967	-	-	65	65	-	-	-	-	26	76	175	125	-	-	424	424	-	-	210	210	-	-	136	136
מחשבים שהוקמו עד 1967	3297	2708	7156	7154	2589	2568	11781	11852	9331	9078	19302	14539	1896	1349	32781	32735	2348	2516	28612	28286	595	538	57885	58335
מחשבים חדשים	135	135	110	85	279	249	191	191	1093	1003	142	142	701	546	730	730	78	48	100	100	27	12	100	100
מחשבים ודעים - חברות ומסויים	1636	1636	5217	5307	970	970	3003	3003	1947	1947	5859	5859	2692	2728	17644	17644	257	257	26549	26549	1343	1343	81570	81570
הוות ומסודות ציבור - בחי מסר	147	147	185	185	20	20	82	82	325	325	101	101	-	-	1100	1102	8	8	729	729	69	69	2014	2014
מיועדים	23	-	468	472	-	-	8	8	78	54	30	30	-	-	25	25	-	-	80	80	57	-	1457	1457
סה"כ	6722	5694	16330	16301	4067	4024	18086	18168	15911	15706	25980	24750	6546	5715	82945	83472	2859	2987	62545	62278	2199	2000	153236	153963
בזה התיישבות חדשה	433	263	175	150	306	249	191	191	1229	1080	317	267	750	566	1354	1354	78	48	310	310	27	12	234	234

שטחי התפוצה, אבנים, אספיקים, שזיפים יפניים ואירופיים בשנים תש"א (כצנע) - 1982 (תכנית)
(ברונט)

לוח מס' 10

האזור וצורת ההתיישבות	תפוצה				אבנים				אספיקים				שזיפים יפניים				שזיפים אירופיים				
	נרמא		צנע		נרמא		צנע		נרמא		צנע		נרמא		צנע		נרמא		צנע		
	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	
רמת הגולן	2258	2752	2026	1919	50	150	100	—	—	—	—	—	—	—	—	255	385	236	306	162	20
החרלה	10689	10181	1042	1242	1052	1052	130	185	261	261	155	155	919	979	415	440	134	134	103	108	
מרום הגליל	8267	8045	1227	1572	1885	1885	—	160	—	—	1532	1590	283	342	35	60	895	870	122	184	
מעלה הגליל	1310	1327	210	310	72	72	—	—	—	—	998	1082	329	476	28	35	408	378	177	184	
עכו	369	369	—	—	705	705	—	—	25	25	—	—	—	—	—	—	82	82	—	—	
נצרה	70	70	15	15	25	25	12	12	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20	15	15	
בקעת הירדן	—	—	—	—	—	—	—	—	54	118	137	73	—	—	—	—	—	—	—	—	
חרת ובלבד	—	—	—	—	60	60	—	—	—	—	—	24	24	—	—	—	—	—	—	—	
גליל החתון	—	—	40	40	164	164	—	—	10	10	30	60	85	85	231	231	74	74	65	65	
עמק יזרעאל	1012	1035	48	25	1015	915	72	72	86	86	21	21	57	57	31	31	38	2	2	2	
חדרה	630	630	85	85	631	631	5	5	560	598	209	181	255	270	398	384	43	22	22	22	
רעננה	200	190	40	40	20	20	—	—	101	101	8	8	9	9	—	—	—	—	—	—	
רחובות	1866	1986	419	319	164	117	7	7	5702	5924	1500	1370	294	294	335	156	243	249	71	92	
פרדוד ירושלים	1579	1702	436	213	330	330	—	—	2438	2518	804	1079	503	503	502	306	1848	1808	168	297	
לביש	353	323	227	324	368	368	46	46	3140	3572	1972	1548	73	73	75	84	40	50	48	48	
נגב	532	559	182	176	373	373	91	76	2384	2537	713	700	110	110	110	67	76	102	74	121	
סה"כ ארצי	29135	29169	5997	6280	6914	6867	468	578	17291	18422	6185	6037	3168	3463	1802	2000	4063	4002	889	1158	
כזה:	10751	10234	897	1379	2662	2615	92	187	600	613	128	900	276	295	246	225	325	300	153	272	
קבוצים שהוקמו עד 1967	1435	1619	601	694	—	—	—	—	90	70	201	217	65	65	41	41	16	30	55	55	
קבוצים חדשים	—	—	—	—	—	—	—	—	272	182	107	77	93	93	10	50	141	121	65	65	
מטבחים שהופיעו שהוקמו עד 1967	643	803	740	500	50	150	100	—	—	—	—	19	40	90	50	—	162	—	—	53	
מטבחים שהופיעו חדשים	11471	11468	2467	2416	2973	2873	139	254	13950	15033	5093	5011	1304	1450	757	867	2394	2376	462	534	
מטבחים שהוקמו עד 1967	530	740	905	915	—	—	—	—	54	118	145	101	150	230	155	275	—	—	20	20	
מטבחים חדשים	3832	3832	353	342	1150	1150	125	125	1241	1242	453	454	1196	1196	430	430	255	257	142	142	
מטבחות ודעים - חברות ופרטיים	378	378	19	19	54	54	—	—	14	14	15	15	6	6	12	15	—	—	2	2	
חורות ומסורות ציבור - בחי ספר	95	95	15	15	25	25	12	12	1150	1150	43	43	38	43	101	97	770	770	15	15	
סיקורים	95	95	15	15	25	25	12	12	1150	1150	43	43	38	43	101	97	770	770	15	15	
סה"כ ארצי	29135	29169	5997	6280	6914	6867	468	578	17291	18422	6185	6037	3168	3463	1802	2000	4063	4002	889	1158	
כזה התיישבות חדשה	2608	3162	2246	2109	50	150	100	—	64	188	346	337	255	385	246	316	178	178	50	128	

שטחי שטח, שטח, שטח, ענבי מאכל וענבי יין בענבים שטח (בדונם) - 1982 (תכנית)

לוח ט"ז

(בדונם)

1982				1982				1982				1982				1982				האזור וצורת ההתיישבות
צד		נרשא ש"י		צד		נרשא ש"י		צד		נרשא ש"י		צד		נרשא ש"י		צד		נרשא ש"י		
1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	1982	תש"א	
375	120	240	143	18	18	120	120	-	-	15	15	-	-	480	480	-	-	-	-	רמת הגולן
-	-	440	440	28	28	44	44	112	105	330	342	-	-	-	-	16	16	475	475	החולה
-	-	932	932	173	-	-	-	-	-	20	20	-	-	-	-	-	-	30	30	מדרום הגליל
-	-	79	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8	מעלה הגליל
-	-	-	-	4	4	12	12	-	-	726	726	-	-	-	-	90	90	139	139	ע כ ו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	-	-	100	100	-	-	-	-	נ צ ר
-	-	-	-	35	35	181	181	-	-	167	167	-	-	-	-	-	-	-	-	עמק כינרת
-	-	-	-	1243	1111	952	828	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בקעת הירדן
-	-	-	-	61	31	170	170	-	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	עמק בית שאן
-	-	-	-	-	-	30	30	55	55	163	163	20	-	1800	1800	-	-	-	-	הרוד ונלבוע
70	70	120	160	5	5	112	112	11	11	81	81	483	453	4205	4205	-	-	40	40	גליל החתון
255	72	329	329	-	-	32	32	56	56	1438	1443	971	301	1543	1543	-	-	35	35	עמק יזרעאל
1601	1371	7558	7558	2042	1715	9904	9849	75	75	3715	3765	9	9	175	175	507	452	1064	1059	ה ד ר
160	150	41	41	7	69	310	243	309	278	3477	3518	-	-	-	-	-	-	7	7	רעננה
2565	2752	9595	9055	841	759	3701	3676	212	212	5011	5315	35	10	220	220	433	438	848	872	רחובות
761	746	2286	2271	149	63	1734	1734	167	67	344	349	-	-	530	530	195	201	1059	1218	מזרח ירושלים
217	117	865	865	691	842	1088	637	-	-	172	172	72	68	7148	7148	351	375	1653	1624	ל כ ו ש
440	130	579	579	900	370	480	472	-	37	286	249	914	414	1522	1442	433	457	947	970	נ ג ב
-	-	-	-	80	61	98	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ק ר ב
6444	5528	23064	22454	6277	5111	18968	18240	997	896	15977	16357	2504	1255	17023	16943	1945	1950	6305	6477	ס ה כ א ר צ י
בזה:																				
706	888	1252	1047	46	46	368	368	35	92	1401	1426	1961	801	3442	3372	70	90	255	220	קברוצים שהוקמו עד 1967
413	205	195	145	70	103	204	171	135	35	15	15	-	-	480	480	40	20	-	-	קברוצים חדשים
466	293	270	170	76	134	156	98	-	-	117	175	-	-	-	-	-	-	100	100	מחשבים שהומיים שהוקמו עד 1967
40	320	280	-	90	82	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחשבים שהומיים חדשים
2366	1576	5421	5424	2359	2083	7316	6770	229	191	10054	10351	269	180	4034	4024	686	746	2157	2371	מחשבים שהוקמו עד 1967
345	140	150	175	2095	1238	927	836	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחשבים חדשים
2086	2086	15347	15344	697	697	6332	6332	538	538	3677	3677	258	258	8879	8879	967	967	3396	3394	מחשבות רשמיים - חברות ופרטיים
20	20	149	149	19	19	105	105	40	40	633	633	7	7	63	63	21	21	12	12	חברות ומסדות ציבור - בחי ספר
-	-	-	-	825	709	3535	3535	-	-	80	80	9	9	125	125	161	106	385	380	מיעוטים
6444	5528	23064	22454	6277	5111	18968	18240	997	896	15977	16357	2504	1255	17023	16943	1945	1950	6305	6477	ס ה כ א ר צ י
בזה התיישבות חדשה																				
800	665	625	320	2251	1423	1157	1203	135	35	15	15	-	-	480	480	40	20	-	-	

(בד רגם)

מ נ ג ר				א ב ו ק ד ר				א פ ר ס מ ר נ				ט ו ב ט ר ו פ י י מ א ח ד י מ				האזור וצורת ההתייבשות
נ ו ש א פ ר י		צ ע י ר		נ ו ש א פ ר י		צ ע י ר		נ ו ש א פ ר י		צ ע י ר		נ ו ש א פ ר י		צ ע י ר		
1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	
30	70	678	929	235	440	2340	2730	-	-	46	46	-	-	23	43	רמת הגולן
53	53	101	101	4490	4730	5714	6077	-	-	101	101	-	-	82	157	החולה
-	-	277	697	1447	1615	2874	3788	-	-	-	-	-	-	4	58	ירוש הגליל
-	-	-	-	861	861	1863	2403	-	-	-	-	-	-	-	150	מעלה הגליל
-	-	-	-	11898	12756	7593	7893	-	-	24	24	17	17	92	135	עכו
-	-	-	-	86	86	90	150	-	-	-	-	-	-	-	5	נצרה
403	510	559	502	2002	2191	2598	2598	-	-	-	-	-	-	74	21	עמק כנרת
66	66	128	214	24	24	222	217	-	-	-	-	-	-	-	15	בקעת הירדן
7	27	493	533	56	56	825	1041	-	-	-	-	-	-	138	33	עמק בית-שאן
-	-	93	93	-	-	734	734	-	-	-	-	5	5	-	-	חרוד וגלכוע
-	-	37	87	788	908	1551	1796	-	-	5	5	31	31	20	51	גליל תחתון
-	-	-	-	1478	1781	4812	4837	-	-	165	165	172	146	-	78	עמק יזרעאל
217	227	65	55	9914	11050	8547	7879	-	-	870	870	900	296	770	568	חדרה
341	386	98	101	5774	6126	3978	3801	-	-	998	998	1094	1018	322	132	רעננה
244	286	155	171	2480	2937	2995	3018	-	-	1645	1645	1883	1295	402	538	רחובות
-	-	-	-	1998	2134	2940	3277	-	-	204	204	254	497	48	31	פרוזדור ירושלים
-	-	75	75	338	357	769	1056	-	-	172	172	182	376	13	69	לכיש
410	425	492	1113	1414	1567	2049	2170	-	-	38	38	38	115	28	175	נגב
71	134	495	681	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ערבה
1842	2184	3746	5352	45283	49619	52494	55465	4121	4552	3979	4418	1993	2048	1570	2259	סה"כ ארצי
481	580	1454	1627	19833	22357	28172	29417	351	361	303	433	363	393	292	438	בזה:
25	52	350	642	530	568	1488	2032	-	-	-	30	-	-	25	25	קבוצים שהוקמו עד 1967
68	98	44	62	1657	1807	1219	1319	107	107	120	120	31	41	38	87	קבוצים חדשים
-	40	125	176	234	439	765	730	-	-	-	-	-	-	47	157	מושבנים שתופיים שהוקמו עד 1967
423	569	859	1076	17491	18907	16027	16615	2938	3359	3173	3368	772	767	765	1084	מו

שטחי בנקות, זיכויים, תמרימים ושונים בשנים תשמ"א (בצד) - 1982 (תכנית)

לוח מס' 13 :

(בדרום)

ש ו ר י ם				ת מ ר י ם				ז י ת ם				ב נ נ ר ת				האזור וצורת ההתישבות
נחשא פרי		צעיר		נחשא פרי		צעיר		נחשא פרי		צעיר		נחשא פרי				
1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א	1982	תשמ"א			
209	94	20	20	42	42	12	12	250	250	75	75	190	124	733	714	רמת הגולן
1237	1157	54	54	-	-	-	-	11	11	79	79	86	48	296	304	החולה
10	10	-	-	-	-	-	-	480	662	816	660	-	-	-	-	מרום הגליל
-	-	-	-	-	-	-	-	65	65	487	487	-	-	-	-	מעלה הגליל
221	88	41	41	-	-	-	-	105	105	228	228	794	692	5057	4956	ע כ ר
-	-	140	140	-	-	-	-	420	300	682	682	-	-	-	-	נ צ ר ת
21	21	67	67	680	639	1355	1325	185	170	2825	2864	470	314	6196	6479	עמק כינרת
111	111	136	133	1793	1383	331	281	7	7	90	90	-	-	-	-	בקעה הירדן
8	8	48	38	771	791	1269	1239	65	65	2328	2328	-	-	-	-	עמק בית שאן
-	-	-	-	123	103	60	60	-	-	1046	1064	-	-	-	-	ודוד וגלבוע
28	28	80	80	-	-	-	-	1820	1525	1625	1489	-	-	-	-	גליל החתון
89	89	23	23	-	-	-	-	506	556	1371	1344	-	-	-	-	עמק יזרעאל
116	116	322	322	-	-	-	-	378	328	531	541	100	320	4866	4696	ח ד ר ה
67	62	147	147	-	-	-	-	-	-	35	35	20	10	448	438	רעננה
595	443	619	620	-	-	-	-	1197	1003	739	734	-	-	175	175	רחובות
824	754	340	319	-	-	-	-	1593	900	1672	1530	-	-	-	-	פרודור ירושלים
30	30	189	189	-	-	-	-	204	272	184	106	-	-	-	-	ל כ י ש
246	105	518	515	-	-	98	98	3	3	260	260	-	-	-	-	נ ג ב
500	-	-	-	2535	1805	1372	1277	-	-	-	-	-	-	-	-	ע ר ב ה
4312	3116	2744	2708	5944	4763	4527	4292	7289	6222	15073	14596	1660	1508	17771	17762	ס ה " כ א ר צ י
1652	1342	102	92	1827	1768	3483	3368	39	24	2857	2970	1102	974	11777	12072	כזה:
552	80	60	57	2222	1637	419	349	140	-	-	-	-	-	78	78	קבוצים שהוקמו עד 1967
26	16	34	35	-	-	-	-	-	-	234	277	-	16	425	409	קבוצים חדשים
65	-	61	61	221	146	-	-	20	20	68	68	-	-	-	-	מושבנים שתופיים שהוקמו עד 1967
1447	1174	775	754	387	287	502	452	5277	4480	7420	6847	358	384	4120	3851	מושבנים שתופיים חדשים
280	215	35	35	1186	824	55	55	337	397	369	269	190	124	655	636	מושבנים שהוקמו עד 1967
191	191	664	664	101	101	3	3	725	720	3210	3250	10	10	492	492	מושבנים חדשים
74	73	323	323	-	-	65	65	25	25	92	92	-	-	100	100	מושבנות וערים - חברות ופרטיים
25	25	690	687	-	-	-	-	726	556	823	823	-	-	124	124	חרות ומוסדות ציבור - בתי ספר
4312	3116	2744	2708	5944	4763	4527	4292	7289	6222	15073	14596	1660	1508	17771	17762	מיעוטים
897	295	156	153	3629	2607	474	404	357	417	437	337	190	124	733	714	ס ה " כ א ר צ י
																כזה התישבות חדשה

114 '00 תרל

•• כולל מלך סוכר - ט"ה ארצ' 12695 ד'.

שפת תפוחי אדמה וירקות בשנים תשס"א (כצור) - 1982 (תכנית)
(בדונם)

לוח מס' 15:

האזור וצורה ההתיישבות	ס"ה		סמיו-חודש		אכיל		ס"ה ירקות		לשוק מקומי		ליצור		ל ת ע ש י ה			
	תפוחי-אדמה		תפוחי-אדמה		תפוחי-אדמה		תפוחי-אדמה		תפוחי-אדמה		תפוחי-אדמה		שנים		עובדי	
	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א	1982	תשס"א
רמת הגולן	340	400	-	-	340	400	5699	6403	1427	1428	367	445	3705	4170	200	360
החרולה	-	-	-	-	-	-	3235	4039	425	325	90	90	2720	3624	-	-
מרום הגליל	-	-	-	-	-	-	170	270	100	220	70	50	-	-	-	-
סעלה הגליל	-	-	-	-	-	-	47	73	47	73	-	-	-	-	-	-
ע כ ו	644	620	24	30	620	590	8631	15179	4700	5768	501	426	1630	5690	1820	3295
נ צ ר ת	-	-	-	-	-	-	16545	19008	11685	12174	3500	4494	80	410	1280	1930
עסק כינורה	-	47	-	-	-	47	2400	3016	1638	1591	-	-	590	840	172	185
בקעת הירדן	989	55	587	55	402	-	10023	9693	5148	4721	4781	4862	94	110	-	-
עסק בית שאן	3320	2622	1045	497	2275	2125	3927	3622	2732	3907	710	630	360	445	125	640
חדוד וגלבוע	150	200	-	-	150	200	1840	1947	15	92	-	175	1480	1360	345	320
גליל תחתון	-	-	-	-	-	-	8711	10229	5486	5932	900	966	931	1490	1394	1841
עסק יזרעאל	87	95	77	80	10	15	14212	16774	5691	6190	742	970	2024	3123	5755	6491
חד ד ר ה	1187	1207	752	732	435	475	30028	30992	25100	26274	2188	2223	1310	1365	1430	1130
רעננה	15735	15143	3659	3454	12076	11689	20347	21153	18705	19304	477	639	735	730	430	480
רחובות	1127	1115	216	230	911	885	43232	49627	29924	32143	1736	2131	5783	7767	5789	7586
שרודוד ירושלים	170	-	-	-	170	-	5799	6299	5372	5240	-	-	427	9055	-	-
ל כ י ש	2336	2909	1010	1138	1326	1771	25341	33685	14001	18233	5663	6773	3608	5177	2069	3502
נ ג ב	30142	28394	16696	14636	13446	13758	64776	75595	26422	30139	14446	18132	21176	23688	2732	3636
ק ר ב ה	-	-	-	-	-	-	9782	10898	5642	6079	4140	4819	-	-	-	-
ס ה י כ א ר צ י	56227	32807	24066	20852	32161	31955	274765	320502	164260	180233	40311	47825	61048	61048	23541	31396
בצה:																
קבוצים שהוקמו עד 1967	33268	28542	16016	12308	17252	16234	53143	62037	10393	10503	9107	8799	33443	42125	200	610
קבוצים חדשים	2002	2125	1157	1180	845	945	8423	8117	2719	2656	1760	1617	3839	3644	105	200
חשבים שהופיים שהוקמו עד 1967	350	350	-	-	350	350	9300	10683	2207	1456	1565	1686	2760	4877	2768	2644
חשבים שהופיים חדשים	348	375	150	220	198	155	1894	3122	630	642	324	440	940	1840	-	200
חשבים שהוקמו עד 1967	8071	9470	2871	3569	5200	5901	110839	136008	73985	85740	16580	21910	3292	5127	16982	23231
חשבים חדשים	699	430	385	900	314	330	12801	18328	6418	9549	5218	6653	849	1460	316	666
חשבונות רעים - חברות ורשימים	10715	10715	3155	3165	7560	7550	28752	28799	27652	27659	80	80	600	600	420	460
חרות ומסדות ציבור - בחי טפר	514	520	172	170	342	350	9036	9059	8676	8709	-	-	150	150	210	200
מיעוטים	260	280	160	140	100	140	40577	44349	31580	33319	5677	6640	780	1225	2540	3165
ס ה י כ א ר צ י	56227	32807	24066	20852	32161	31955	274765	320502	164260	180233	40311	47825	61048	61048	23541	31396
בצה החישובית חדשה	3049	2930	1692	1500	1357	1430	23118	29567	9767	12847	7302	8710	5628	6944	421	1066

משקלם היחסי של גידולי השדה בשלחין בשנים תשל"ו-תשמ"א

לוח מס' 16 :

הגידול	תשל"ו		תשל"ז		תשל"ח		תשל"ט		תש"ס		תשמ"א	
	אלפי דונם	%	אלפי דונם	%	אלפי דונם	%	אלפי דונם	%	אלפי דונם	%	אלפי דונם	%
תפוחי אדמה	52	5.3	62	5.9	62	5.8	59	5.4	47	4.5	56	5.0
ירקות לשוק מקומי	148	15.0	152	14.4	146	13.6	170	15.6	165	15.8	164	14.6
ירקות לתעשייה	54	5.5	57	5.4	68	6.4	56	5.1	61	5.8	70	6.2
ירקות ליצוא	39	3.9	47	4.4	54	5.1	40	3.7	35	3.4	40	3.6
פ ר ה י ם	9	0.9	11	1.0	15	1.4	17	1.6	16	1.5	13	1.1
מספרא, אספסת ושונים	201	20.4	175	16.5	143	13.4	129	11.8	128	12.3	150	13.3
כ ו ת נ ה	376	38.0	441	41.6	506	47.3	555	50.8	547	52.5	580	51.5
אגוזי אדמה	53	5.4	60	5.7	54	5.0	45	4.1	44	4.2	53	4.7
סלק סוכר	55	5.6	54	5.1	21	2.0	21	1.9	-	-	-	-
ס ה " כ	987	100.0	1059	100.0	1069	100.0	1092	100.0	1043	100.0	1126	100.0

שנת המרחים בכפרי רללל כיסוי בשנים תש"א (בצורק) - 1982 (תכ"ב)
(ברונס)

לוח מס' 17:

האזור וצורת ההתיישבות	כפרי צמיתות												כפרי פתוח				מ"ה פרחים	מ"ה פרחים	מ"ה פרחים		
	שונים			גומסנים			עז-עז			אמור			רדדים			מ"ה פרחים					
	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982	תש"א 1982				תש"א 1982	
רמת הגולן	4	18	3	3	-	-	-	-	-	-	7	21	53	21	-	-	53	21			
החולה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90	-	-	-	10	-			
מרום הבלייל	29	10	-	-	-	-	-	-	24	4	53	14	25	18	-	-	25	18			
מעלה הבלייל	4	2	-	-	-	-	-	-	6	5	10	7	38	17	-	-	38	17			
עכו	92	92	8	10	8	10	72	65	22	22	202	199	27	27	-	-	27	27			
עמק כיברוח	24	19	9	5	5	3	-	-	14	14	52	41	12	12	-	-	12	12			
בקעת הירדן	35	29	107	91	1	2	23	24	25	22	191	168	119	118	-	90	119	128			
עמק בית-שאן	36	16	3	3	-	-	13	16	-	-	52	35	-	-	-	-	-	-			
חירד וגלבוע	8	9	3	2	-	1	-	-	6	7	17	19	-	-	-	-	-	-			
גליל חתמון	90	68	11	11	7	6	19	30	28	23	155	138	39	31	3	-	42	31			
עמק יזרעאל	138	134	44	50	13	12	17	15	298	315	510	526	328	345	21	22	349	367			
הדרה	449	424	314	297	47	52	749	729	154	154	1713	1656	233	232	30	22	263	254			
רעננה	487	466	350	337	32	42	1138	1109	10	12	2017	1966	444	450	19	31	463	481			
רחובות	353	352	59	63	35	40	464	485	238	288	1149	1228	763	630	172	185	935	815			
מירודור ירושלים	22	19	7	9	3	1	88	116	42	44	162	189	64	61	3	6	67	67			
לכיש	216	216	59	56	43	41	144	160	653	717	1115	1190	402	302	222	205	624	507			
נגב	240	130	324	192	344	243	422	282	319	301	1649	1148	363	355	902	844	1265	1199			
ערבה	28	34	11	8	8	5	-	-	-	-	47	47	-	-	-	-	-	-			
סה"כ ארצי	2255	2038	1312	1137	546	458	3149	3031	1839	1928	9101	8592	2920	2619	1372	1325	4292	3944			
בדה:																					
קבוצים שהוקמו עד 1967	143	122	1	4	-	1	2	2	4	4	150	133	526	414	555	597	1081	1011			
קבוצים חדשים	11	16	-	-	2	1	-	-	4	4	17	21	27	32	-	-	27	32			
מחשבים שתופיים שהוקמו עד 1967	27	24	-	-	-	-	4	4	8	8	39	36	133	58	35	113	168	171			
מחשבים שתופיים חדשים	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	33	13	-	-	33	13			
מחשבים שהוקמו עד 1967	1736	1627	912	875	392	395	2701	2726	1622	1745	7363	7368	1493	1432	555	373	2048	1805			
מחשבים חדשים	170	67	313	172	107	16	201	66	137	103	928	424	198	160	1	16	199	176			
מחשבות וערים - חברות ופרטיים	139	139	85	85	42	42	153	153	53	53	472	472	480	480	223	223	703	703			
חורות ומסודות ציבור - בחי ספר	28	28	1	1	-	-	4	4	1	1	34	34	30	30	3	3	33	33			
מיקרוסיים	1	1	-	-	3	3	84	76	10	10	98	90	-	-	-	-	-	-			
סה"כ ארצי	2255	2038	1312	1137	546	458	3149	3031	1839	1928	9101	8592	2920	2619	1372	1325	4292	3944			
בדה התישבות חדשה	181	97	313	172	109	17	201	66	141	107	945	459	258	205	1	16	259	221			

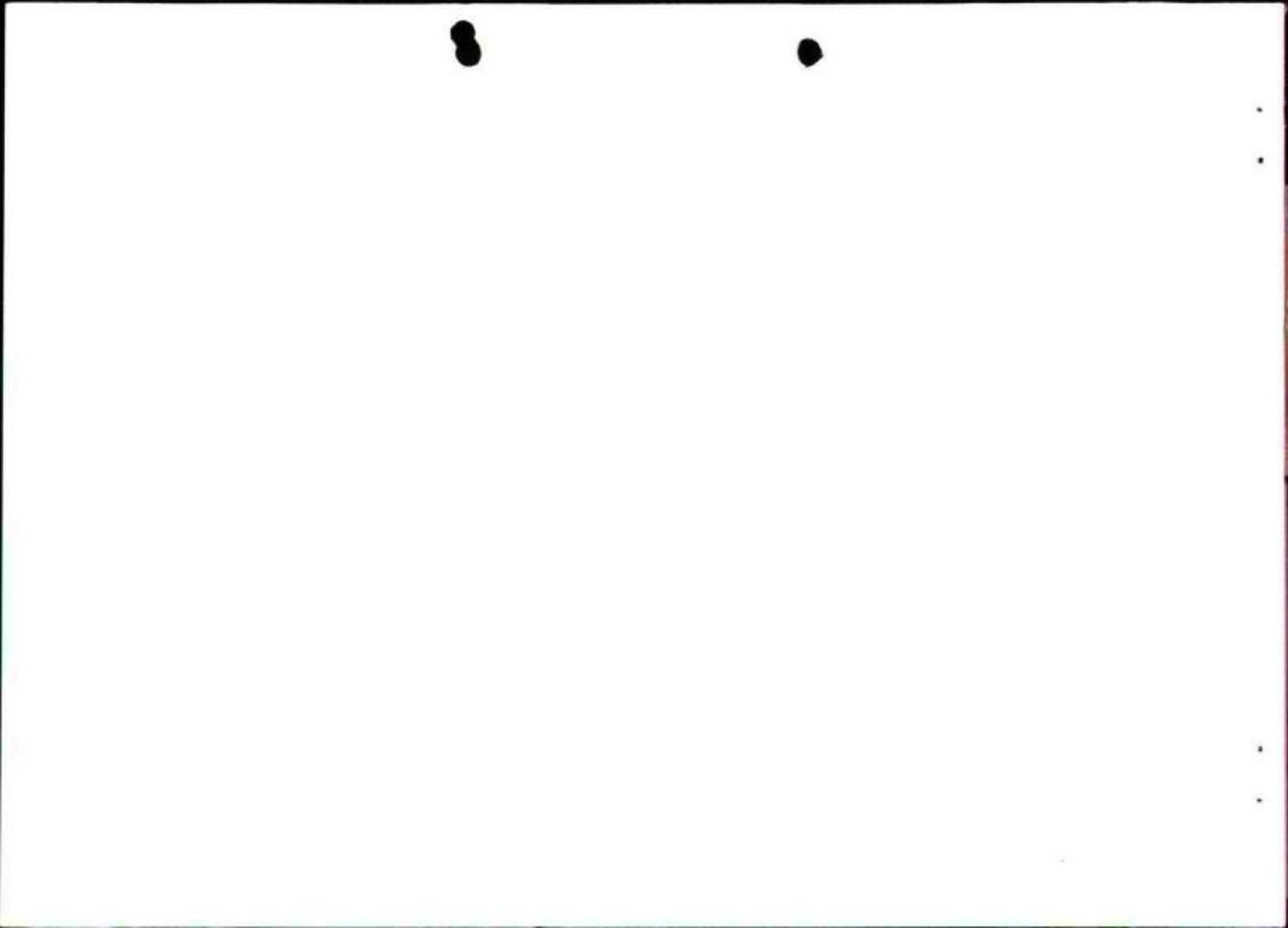
קטגוריית גידולי שדה בעל פירות חקלאיים (בגד) - 1982 (מכונים)
(ברזם)

לוח מס' 8:

מחזור וצורה ההתייחסות	חיסוב		הבראות חודש		ברעני קיץ		מסחר		שטח		מקט וצורה		כוחות		שנים		סלם גידולי שדה	
	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א	1982	חש"א
רמת הגולן	11970	13470	4540	6165	300	300	1125	1270	8040	7015	130	150	-	-	177	27	26182	28297
החולה	9600	9640	1370	2010	130	290	5665	5000	4440	5040	860	950	-	-	-	-	22065	22930
מרום הגליל	1025	1670	1045	2625	-	-	980	1000	320	390	-	-	-	-	-	150	5370	5835
מפלגה הגליל	-	150	-	-	-	-	-	50	-	150	-	20	-	-	-	100	-	470
עכ"ר	16826	17308	4673	6063	12301	14427	3314	2468	3770	4215	1978	1930	1790	615	4142	5280	48714	52306
נצח	51470	50680	25470	26150	25480	25150	-	-	22600	22790	40694	40939	190	-	14573	13660	180399	180069
עמק כינור	7329	8774	1452	2720	305	200	2776	3717	5494	6481	377	200	-	-	-	-	17733	22092
בקעת הירדן	1580	1010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1580	1010
עמק בית שאן	23631	28933	320	1560	1240	-	1785	1790	2705	3830	265	150	-	-	130	340	30076	36605
חדוד הנגב	20737	22686	1758	3816	2535	2225	4145	3615	7573	6973	-	485	-	-	1703	-	40451	41000
גליל תחתון	37717	40827	9963	10008	4681	4847	4999	4909	13438	14121	4437	4772	-	-	1635	2475	76890	81959
עמק יזרעאל	49354	49287	11617	12016	9470	14891	13800	14515	20428	19711	2520	1760	10360	4255	210	210	117939	116645
הדרה	18083	16750	3975	6115	1563	1685	13473	13282	9146	8830	1830	1250	-	-	4110	3114	54182	51226
רעננה	4651	5596	30	475	326	326	5080	3920	4886	4441	220	225	-	-	350	578	15771	17911
רחובות	26970	32790	3255	9505	5900	4178	9066	10072	15830	18925	1270	1015	-	-	275	275	68366	76760
מרוזר ירחלים	22245	22454	7493	6725	4810	4431	2177	2050	7249	7370	450	-	916	114	808	2737	46148	45881
לביש	95285	94866	17996	20000	25040	24377	3383	2816	10769	12169	6645	4952	2820	2837	1008	980	162946	162997
נגב	493023	467138	236285	240325	30694	34468	2970	2460	10567	11213	6366	5670	3528	2550	2223	1812	785656	763636
סה"כ ארצי	891496	884031	343242	356678	124677	132195	74738	74934	147255	153664	68042	64468	21347	11921	29891	31738	1700683	1709629
כזה:																		
קבוצים שהוקמו עד 1967	369772	341267	48524	52637	42439	52941	40410	41300	57671	58940	4912	3295	14991	8950	1280	1280	580009	560410
קבוצים חדשים	17613	23029	1309	9364	3189	893	1170	1310	4022	3843	-	20	816	114	170	2129	32289	40702
חשבונים שהומיים שהוקמו עד 1967	18814	20360	2952	3308	3500	3296	3931	3250	3117	3252	1600	780	1296	1347	-	-	35210	35593
חשבונים שהומיים חדשים	3820	3540	1460	1120	-	308	-	-	2425	1970	50	-	-	-	7	27	7762	6977
חשבונים שהוקמו עד 1967	141060	155187	48251	52559	32122	30782	16022	15614	34919	40684	10785	9932	3624	960	4442	5133	291215	310851
חשבונים חדשים	6260	6105	862	1440	300	200	665	920	3110	3150	130	150	-	-	-	-	11327	11963
חשבונות ודעים - חברות ופרטיים	52765	52820	13497	13503	5383	5583	6747	6747	11760	11760	5243	5342	350	350	838	838	96583	96943
חור וטורדות ציבור - בתי ספר	15714	15798	1147	1147	2564	2650	5163	5163	5325	5325	780	780	160	200	437	437	31290	31500
מידעונים	265678	265905	221240	221600	35180	35590	630	630	24906	24740	44542	44169	110	-	22717	21894	615003	614488
סה"כ ארצי	891496	884031	343242	356678	124677	132195	74738	74934	147255	153664	68042	64468	21347	11921	29891	31738	1700688	1709629
כזה התייחסות חדשה	27693	32694	7621	11924	3489	1393	1835	2230	9557	8963	180	170	816	114	177	2156	51378	59644

2) חזה 2450 ד' סכ.
3) חזה 6292 ד' סכ.
4) חזה 7420 ד' סכ.

הערות: * חזה 4042 ד' סכ.
** חזה 4970 ד' סכ.
1) חזה 2250 ד' סכ.

בדבורים

1. צוה להבדיל את אלה, לציור חקלאי בקצוות
והוא:

א. קהל הרב.
ב. מנחם פ. פראצקא וכלית.

והוא: פירוש עי חמסן עס פירוש בדבורים.
תקן. אולם אולם חקלאי.

היום
אמרי

התבאר

מדינת ישראל

משרד החקלאות

הסוכנות היהודית לא"י

המחלקה לוח ישובות

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר

הצעה ליעוד קבע של ההתיישבות הכפרית בגליל

מובש למינהל התכנון החקלאי

אלול תשמ"ב

אוגוסט 1982

מס' 6/9 - 9-9

יזק פרי ימא

3 ג' ב' ס'

התקדמות } מוצבים קצת יותר מקדמים

מול
קדמ

כמה קדמים.

מטה גליי - סאט בקנה למשאל
להתקדמות מליה - יהיה פתוח.

250.000 דורס - קודם התבנית
לסן פולן - עלי של קנה למצודה.

לכבוד
מר שמחה ארליך
סגן ראש הממשלה ושר החקלאות
יו"ר מנהל התכנון

הנדון: הצעה ליעוד קבע של ההתישבות הכפרית בגליל

בשנת 1978 הוחלט על האצת פעולת ההתישבות בגליל. מטאת המחזור במשאבים מספיקים להקמתם של ישובי קבע כמקובל, סוכם להתחיל את הפעילות ההתישבותית ע"י הקמתם של מצפים אשר בכוא הזמן יהפכו לישובי קבע.

מקבלת ההחלטות ועד היום תוכננו 44 מצפים וישובים בגליל ומהם הוקמו 32.

בדיון של מינהל התכנון שהתקיים באפריל 1980 סוכם סיווג המצפים כר"מ:

א. מצפים שהוקמו במקומות שבהם כבר הוחלט בעבר על הקמת ישובים. במצפים אלו יפותחו הנאי השכון ואמצעי הייצור בהתאם לפרוגרמות שהוחלט עליהן ובהתאם לאפשרויות התקציביות והענפיות.

ב. מצפים שהוקמו במקומות שבהם נראית אפשרות בעתיד להקים ישובים כפריים. לפי האפשרויות השונות יפותחו ישובים במקומות אלו בהתאם לפרוגרמות טפציפיות שיאושרו ברשות לתכנון. הישובים יתבססו על ענפי תעסיה, שרותים ותיירות ובמידת האפשר על ענפי חקלאות אינטנסיביים. הנחה היא שלא תהיינה אפשרויות לפיתוח ענפי חקלאות הנשענים על מים וקרקע.

131 - 80

ג. מצפים שהוקמו במחכונת של ישוב זעיר למטרת אכלוס ויצירת נוכחות מיידית.
אין כוונה להפוך מצפים אלו לישובים תקלאיים.

המחלקה להתישבות הציעה בסידרת דיונים שקיימה עם מ.מ.י. ותנועות ההתישבות להבחין בין ישובים קהילתיים גדולים שהתפתחותם תהיה לקראת ישובים פתוחים ללא קואופרציה מחייבת, לבין כפרים קהילתיים שגודלם יוגבל לכ- 150 יח" בכל אחד ובהם שיתוף קהילתי. כתנאי החכרת הקרקע תהיה הבחנה בין שתי צורות הארגון. מירוט הגדרות הישובים - כנספה לתזכיר זה.

לאחר הכנת תכנית המיתאר והצטברות מידע על תנאי השטח, בעלות קרקע וכד' מוצע לקבוע למצפים וליושבים את היעוד כר"מ :

א. ישובים קיימים עם אמצעי ייצור בחקלאות

מס' סידורי	ת י ש ו ב	צורת התישבות	תנועת ההתישבות
1.	אלון הבליל	מושב	תנועת המושבים
2.	מנות *	כפר קהילתי	" "
3.	הרדוף *	קבוץ	תנועה קבוצית מאוחדת
4.	טפחות	מושב	אגוד המושבים
5.	כחל	מושב	תנועת המושבים
6.	כליל	ישוב זעיר	ללא תנועה
7.	לבוץ	קבוץ	תנועה קבוצית מאוחדת
8.	מצפה נטופה	קבוץ	הקיבוץ הדתי

* היקף אמצעי הייצור בחקלאות, מותנה במצאי קרקעות ומים שיאוחרו בעתיד.

מס' סידורי	ה י ש ו ב	צורת התישבות	תנועה התישבותית
9.	פלך	קיבוץ	הקיבוץ הארצי
10.	קררים	קיבוץ	תנועה קבוצית מאוחדת
11.	כלנית	מושב	איגוד המושבים
12.	לכנים	מושב	תנועת המושבים
13.	רביד	קיבוץ	תנועה קבוצית מאוחדת.

ב. ישובים מחוכננים או בשלבי הקמה עם אמצעי ייצור בחקלאות

14.	חנתון *	קיבוץ	תנועה קבוצית מאוחדת
-----	---------	-------	---------------------

ג. ישובים קיימים ללא חקלאות

15.	אשחר (האחזות)	טרם נקבע	-
16.	גילון	ישוב קהילתי	חירות-ביתר
17.	הושעיה (האחזות)	ישוב קהילתי	איגוד המושבים
18.	הררית	כפר קהילתי	התאחדות האיכרים
19.	סל-אל	כפר קהילתי- מעשייתי	תנועת המושבים
20.	כמון	כפר קהילתי	התאחדות האיכרים
21.	מורשח	ישוב קהילתי	האיחוד החקלאי
22.	מכמנים	ישוב קהילתי	התאחדות האיכרים
23.	גיתה	כפר קהילתי	תנועת המושבים.

* היקף אמצעי הייצור בחקלאות, מותנה במצאי קרקעות ומים שיאותרו בעתיד.

מס' סידורי	ה י ש ו ב	צורת התישבות	תנועה התישבותית
24.	מעלה צביה	קיבוץ	תנועה קיבוצית מאוחדת
25.	מצפה אבי"ב	ישוב קהילתי	האיחוד החקלאי
26.	ערי	ישוב קהילתי	התאחדות האיכרים
27.	צבעון	קיבוץ	הקיבוץ הארצי
28.	צורית	כפר קהילתי	חירות-ביתר

ד. ישובים מתוכננים ללא הקלאות

29.	אבטליון	ישוב קהילתי	טרם הוגדר
30.	אמנון *	מושב	מושבי העובד הציוני
31.	בשמה	ישוב קהילתי	טרם הוגדר
32.	בית קשת ב'	כפר קהילתי	טרם הוגדר
33.	הר דבורה	ישוב קהילתי	טרם הוגדר
34.	הר הלון	ישוב קהילתי	טרם הוגדר
35.	כפר הנניה	כפר קהילתי	איגוד המושבים
36.	כרכום	כפר קהילתי	תנועת המושבים
37.	מסד	כפר קהילתי	תנועת המושבים
38.	עלוט	ישוב קהילתי	-
39.	פי-נר	ישוב קהילתי	האיחוד החקלאי

ה. ישובים קהילתיים קיימים, שבגלל מבבלות קרקע ישארו קטנים

40.	אבירים (אדר)	-
41.	הילה	-
42.	חרשים	-

* המחלקה להתישבות מציעה את אמנון כישוב שישלב הקלאות ותיירות.

<u>מס' סידורי</u>	<u>ה י ש ו ב</u>	<u>צורת התישבות</u>	<u>תנועה התישבותית</u>
43	מחת	-	-
44	עמוקה	-	-

אודה לך באס תביא את ההצעות להגדרת המיצפים והישובים החדשים לאישור מינהל
התיכנון החקלאי.

בכבוד רב,

י. ג. / 31
ג. פרופ' ש. פוהורילס
מנהל הרשות לתיכנון

לוטה:

1. תיאור חלק מהמצפים והישובים המובאים לאישור.

2. נספח על ההגדרה האירגונים של

הישובים הקהילתיים.

א ב י ר י מ (אדר)

יעוד: ישוב קהילתי-זעיר.

תנועה: ללא השתייכות תנועתית.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1772/2716, כ-2 ק"מ צפונית למעלות ובסמוך
לפסוטה.

אוכלוסייה: בישוב יש כ-7 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בו 45 משפחות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ. ניתן לפתח במקום
פרוייקטים של היירות וקייט.

המערכת האיוורית: השרותים החברתיים והאחרים שלא יסופקו בישוב, ינתנו
כמושב אלקוש ובמסגרת המועצה האיוורית מעלה יוסף.

א ב ט ל י ו נ

יעוד: ישוב קהילתי מתוכנן.

תנועה: מרם הוגדר.

מיקום: הישוב יועם בנ.צ. 183/249 על הר אבטליון, מצפון לבקעה ביה-
נטיפה.

אוכלוסיה: הישוב מתוכנן להיקף של 200 משפחות.

מעסוקה: כוח העבודה בישוב יועם בעבודות חוץ, תעשיה ושרותים.

מערכת איזורית: הישוב ישהיך למסגרת המוניציפלית של ישובי גוש שגב
ויקבל במסגרת שרותים ציבוריים ומוניציפליים.

א ל ו נ ה ג ל י ל

יעוד: מושב עובדים חקלאי

הנועה: הנועה המושבים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 170/240, כ-2 ק"מ דרומית לכביש שפרעם-נצרה.

פיתוח כלכלי: בישוב יהיו 80 יחידות מסק חקלאיות.

הרכב ענפי המסק עשוי לכלול (לכל יחידה) :

10 ד' מטע

2 ד' בתי צמחה

5 ד' גידולי שדה בשלהין

15,000 מ"ק מים לשנה לגידולים חקלאיים וצריכה ביתית.

בנוסף - ניהן יהיה לפתח בישוב עדר צאן שיחבסס על כ-1500

ד' מרעה טבעי.

המערכת האיזורית: מוצע שאלון הגליל ישתייך למועצה האיזורית עמק-

יזרעאל, ויקבל במסגרתה את השרותים הציבוריים

והמוניציפליים.

א מ נ ו ן

יעוד : מושב עובדים מבוסס בעיקר על חיירות.

חנוכה : מושב העובד הציוני.

מיקום : הישוב יוקם בנ.צ. 2034/2572 מדרום לכביש הגישה לאלמגור.

אוכלוסיה : כשלב הפיתוח המלא יהיה בישוב 100 יחידות משפחתיות.

תעסוקה : המושב יתבסס בעיקר על ענפי הקיט במפרץ אמנון.

הפערכת האיזורית : הישוב ישתייך למועצה האיזורית עמק הירדן ויקבל במסגרתה שרותים ציבוריים ומוניציפליים.

ה ע ר ה : המחלקה להתישבות מציעה את אמנון כישוב שישלב חקלאות וחיירות.

א ש ח ר

יעוד: ישוב קהילתי. כשלב זה האחרון נחל.

חנועה: טרם הוגדר.

מיקום: הישוב הוקם כהאחרון נחל בנ.צ. 178/254, 2 ק"מ מצפון לסכנין.

אוכלוסייה: הישוב מתוכנן להיקף של 200 משפחות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעבודות חוץ, תעסיה ושרותים.

הסערכת האיזורית: הישוב ישתייך למסגרת המוניציפלית של ישובי גוש שגב ויקבל במסגרתה שרותים ציבוריים ומוניציפליים.

ב ש ט

יעוד: ישוב קהילתי מחוכנן.

חנודה: טרם נקבע.

מיקום: הישוב יוקם בנ.צ. 165/240 ממזרח לפי-נר, צפונית לקריה-טבעון.

אוכלוסיה: הישוב מחוכנן להיקף של 250 משפחות. ולמחכונת רב שכונתית כדי לאפשר קליטה קבוצתית של גרעיני התושבות בעלי רקע מגוון.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יהיה מועסק כלהלן:

75% יהיו מועסקים מחוץ לישוב.

15% יהיו מועסקים בתעשייה קלה ושרותים יצרניים בישוב.

10% יהיו מועסקים בשרותים ציבוריים בישוב.

המערכה האיזורית: הישוב יסמך על שירותי המועצה המקומית קרית טבעון.

ג י ל ו ן

יעוד: ישוב קהילתי.

חננועה: מסקי חרות - ביתר.

מיקום: גילון הוקמה בנ.צ. 172/257 מדרום לכביש עכו-צפת וממערב לכרמיאל.

חלק גדול מהקרקעות הנך בבעלות פרטית ויהיה צורך לרכוש.

אוכלוסייה: הישוב מתוכנן להיקף של 250 משפחות. כיום יש בגילון כ-18 משפחות.

בגילון נמצא גרעין חברים שהתקבצו מאיזור חיפה. לחלקם השכלה

על-תיכונית במקצועות ההנדסה.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בגילון מיועד להיות מועסק כדלהלן:

70% יהיו מועסקים מחוץ לישוב.

30% יהיו מועסקים בתעשייה קלה ושרותים יצרניים בישוב.

המערבת האיזורית: הקרבה הפיסית של גילון וצורית מאפשרת תכנון ופיתוח של

שרותים מוניציפליים (ואחרים) משותפים תוך חסכון בהשקעות

והוצאות הפעלה. שני הישובים ישתייכו למועצה האיזורית

שבב ויקבלו במסגרת זאת שרותים ציבוריים ומוניציפליים.

ג י ח ה

יעוד: כפר קהילתי.

חנועה: חנועה המושבים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 173/263, כ-3 ק"מ ממערב למרכז התעשייה בתפן.

אוכלוסיה: כשלב הפיתוח המלא יהיו בישוב 150 משפחות. מקורות האוכלוסיה הם בני דור ההמשך במושבי הגליל.

העסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בתעשייה, שירותים יצרניים ועבודות חוץ. מקום התעסוקה העיקרי, צפוי להיות המרכז התעשייתי בתפן. סה"כ ענפי חקלאות מותרת באיתור קרקעות.

המערכת האיזורית: הישוב ישתתף למועצה האיזורית מעלה יוסף ויקבל במסגרתה שירותים ציבוריים ומוניציפליים.

ה ו ש ע י ה

יעוד: ישוב קהילתי. כיום האחזות נחל.

תנועה: איגוד המושבים של הפועל המזרחי.

מיקום: הישוב הוקם כמצפה בנ.צ. 178/240 מצפון למושב צפורי.

אוכלוסיה: הישוב אוכלס בתחילה ע"י בני מושבי הגליל. עם עזיבתם הובאה

לישוב יחידה נחל במסגרת של האחזות. בשלב הפיתוח המלא יהיו

בו 200 משפחות.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יהיה מועסק כלהלן:

- 25% יהיו מועסקים מחוץ לישוב (בעיקר באיזור נצרת)
- 50% יהיו מועסקים במפעלי חינוך מיוחדים המשותפים לישוב, ל"הדסה" ו"עליה הנער"
- 15% יהיו מועסקים בתעשייה קלה ושרותים יצרניים בישוב.
- 10% יהיו מועסקים בשרותים צבוריים בישוב.

המערכת האזורית: בסוף הארוך יקבל הישוב את השרותים הציבוריים

והמוניציפליים מן המועצה האזורית עמק יזרעאל או

מנצרת-עליה.

ה י ל ה

יעוד: ישוב קהילתי זעיר.

תנועה: ללא השתייכות תנועתית.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1730/2710 ממערב למעיליה.

אוכלוסיה: בישוב יש כיום 16 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בו 36 משפחות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ בענפי התעשייה, הקים והשרותים. בנוסף לכך ניתן לפתח בישוב מפעלי מלאכה וקיס (בגלל קרבתו למונטפורט).

הסערכת האיזורית: השרותים המוניציפליים והציבוריים ינתנו בטסגרת המועצה האיזורית מעלה יוסף.

ה ר ד ו ן

יעוד: קיבוץ.

תנועה: התנועה הקיבוצית המאוחדת.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 167/241 על גבעה המרוחקת כ-2 ק"מ דרומית לישוב עדי. האתר נמצא בלב ריכוזי הבדואים - כעביה צפון, כעביה דרום וכעביה מערב. הגישה היא מכביש שפרעם נצרת, בהמשך של כביש הגישה המוביל לעדי. חלק מקרקעות האתר הנן בבעלות המדינה. לצורך פיתוחו המלא של הישוב, יהיה צורך לרכוש כ-350 ד' המצויים כיום בבעלות פרטית.

פיתוח כלכלי: פיתוח חקלאות מותנה במציאת קרקעות ותכנון מפעל מים. מיקומו של הישוב בקרבת מרכזי התעשייה והגמל בצפון הארץ, מאפשר פיתוח של ענפים שונים וייצור מוצרים ליצוא או כחשומות לתעשיות אחרות.

אוכלוסיה: הרדוף מתוכנן להיקף של 120 משפחות.

המערכת האזורית: מוצע שהרדוף ישתייך למועצה האיזורית זבולון. שרתי החנוך יהיו בבית הספר שברמת יוחנן.

ה ד ר י ת

יעוד: כפר קהילתי.

תנועה: התאחדות האכרים.

סיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1846/2501 על פסגת הר נטופה, בין דיר חנא לבקעת בית נטופה. חלק מהקרקעות נמצא בבעלות פרטית ויש צורך לרכושן.

אוכלוסייה: למצפה עלו 15 משפחות ומספרן יגדל עד ל-100 - 80 משפחות בשלב פיתוח מלא.

פיתוח כלכלי: הישוב יתבסס על הענפים שלהלן:

חקלאות. בקרבת הישוב יש כ-2500 ד' של מרעה טבעי הסיועד לצאן. בנוסף לכך יוכשרו כ-300 ד' עבור מטע זיתים בבעל, פירות שונים (דובדבנים, פסל וכו') וכן לצמחי מרפא, תבלין ובשמים. פיתוח ענפים אלו יהיה בשלב ראשון נסויי. בענפי החקלאות יועסקו כ-13% מכוח העבודה בישוב.

ק"ט ונטפס. בישוב נתן לפתח מצפה גוף הכולל מסעדה, קפטריה וחנות למכירת מוצרים מיוחדים. כמו כן יפותחו שרותי איכסון והדרכת טיולים בסביבה.

תעשייה. בישוב יפותחו מפעלי תעשייה שונים בהתאם ליוזמות של החברים. כ-25% מהמועסקים בישוב יעבדו בחוץ, בטפעלי תעשייה איזוריים ומקומות עבודה אחרים.

הסערכת האיזורית: הישוב יקבל את השרותים הציבוריים והמוניציפליים במסגרת מרכז השרותים של ישובי גוש שגב.

ח נ ת ו ן

יעוד: קיבוץ (בשלבי הקמה).

חננועה: חנועה הקיבוצית המאוחדת.

מיקום: הישוב יוקם בנ.צ. 172/243 ממערב לבקעה ביה נסופה, כ-3 ק"מ צפונית
מכביש שפרעם נצרת. באחר יש 2 שלווחות ובהן כ-645 ד' בשפועים נוחים.
כל הקרקעות - למעט חלקה של 42 ד' שלגביה מתנהל מו"מ על רכישה -
נמצאות בבעלות המדינה.

פיתוח כלכלי: פתוח חקלאות פותנה במציאת קרקעות וחכנון מפעל מים. מיקומו
של הישוב בקרבת מרכזי התעשייה והנמל בצפון הארץ, מאפשר פיתוח
של ענפים שונים וייצור מוצרים ליצוא או כחשומות לתעשיות
אחרות.

אוכלוסיה: חנתון מתוכנן להיקף של 120 משפחות. עדיין לא נקבעו הגרעין
המיסד ומועד האכלוס.

המערכה האזורית: מוצע שחנתון ישתייך למועצה האזורית עמק יזרעאל ויקבל
במסגרתה את השרותים הציבוריים והמוניציפליים.

ס ל א ל

יעוד: כפר קהילתי העשיתי.

תנועה: תנועת המושבים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 167/259 צפונית לכביש עכו-צפת וממזרח לכפר ג'דידה.

אוכלוסייה: המתישבים הראשונים הם ילדי בריה"מ שעלו לארץ בשנים 1970-1977.

רובם בעלי השכלה על תיכונית, בעיקר הנדסית. בשלב הפיתוח המלא,

יהיו בישוב כ-100 משפחות.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יהיה מועסק כלהלן:

10% יהיו מועסקים בשרותים צבוריים בישוב.

40% יהיו מועסקים מחוץ לישוב.

50% יהיו מועסקים בישוב, בהעשיה, שרותים יצרניים וענפים

אחרים.

המערכת האזורית: הישוב ישתייך למועצה אזורית געתון ויקבל במסגרתה את

השרותים האזוריים והמוניציפליים.

ח ר ש י מ

יעוד: ישוב קהילתי זעיר.

תנועה: ללא השתייכות תנועתית.

מיקום: הישוב הוקם על הר שזור בנ.צ. 1812/2624, כ-2.5 ק"מ ממזרח לכסרא.

הגיסה לישוב היא טכניס ראמה-פקיעין.

אוכלוסיה: בישוב יש כיום 10 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בו כ-40 משפחות.

העסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ. כמו כן תהיה בישוב

העסוקה בפיקוח על השימוש בקרקעות המדינה ושרותי קיט.

המערכת האיזורית: הישוב יקבל שרותים ציבוריים ואחרים במסגרת המועצה

האיזורית מעלה יוסף.

ט פ ח ו ת

יעוד: מושב עובדים

תנועה: אגוד המושבים של הפועם"ז.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 190/253 מדרום-מזרח למע"ר.

אוכלוסיה: הגרעין הראשוני מונה 32 חברים. בשלב הפיתוח המלא יהיו

בישוב 100 משקים משפחתיים.

אמצעי הייצור המהוכננים ליחידת משק עשויים לכולל:

10 ד' מטעים

2 ד' בתי צמיחה

12100 מ"ק מים לשנה לחקלאות וצריכה ביתית בנוסף לכך תהיה

לבעלי המשקים תעסוקה בענפים לא-חקלאיים (בעיקר עבודות חוץ)

להשלמת הכנסתם השנתית.

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית מרומ הגליל ויקבל

במסגרתה את השרותים הצבוריים והמוניציפליים.

כ ח ל

יעוד: מושב עובדים.

תנועה: תנועת המושבים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 198/255 מדרום לכביש פרוד.

אוכלוסיה: הגרעין הראשוני מונה 22 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו ביישוב 100 משקים משפחתיים.

פיתוח כלכלי: אמצעי הייצור המתוכננים ליחידת משק עשויים לכלול:

10 ד' מטעים

2 דונם בתי צמיחה

12100 מ"ק מים לשנה לחקלאות וצריכה ביתית.

בנוסף לכך תהיה לבעלי המשקים חעסוקה בענפים לא חקלאיים (בעיקר בעבודות חוץ) להשלמת הכנסתם השנתית.

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית מבואות החרמון ויקבל במסגרתה את השרותים הציבוריים והמוניציפליים.

ב ל י ל

יעוד: ישוב חקלאי זעיר.

תנועה: ללא השתייכות תנועתית.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 168/265 מצפון לכביש הגישה לב"ח.

אוכלוסיה: בישוב 15 משפחות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בשירותים מקומיים וחקלאות. לרשות הישוב

יועדו כ-300 ד" מסע וכן כ-3000 ד" פרעה. חלק מהקרקעות נמצא

בבעלות פרטית של המתיישבים.

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית געתון ויקבל במסגרתה

שירותים צבוריים ומוניציפליים.

כ ו ו ן

יעוד: כפר קהילתי.

תנועה: התאחדות האכרים.

מיקום: הישוב הוקם בפסגה המזרחית של הר כמון בנ.צ. 1839/2571.

שטח הישוב הוא כ-410 ד'.

אוכלוסיה: בישוב יש כיום 7 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בו 98 משפחות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ בכרמיאל ומביבחה.

בנוסף לכך יוקמו בישוב מפעלי מלאכה ותעשייה ויפותח ענף הצאן

שיתבסס על עזים שחורות.

המערכת האזורית: השרותים החברתיים והאחרים שלא יסופקו בישוב, ינתנו

במסגרת המועצה האזורית שגב.

כפר חנניה

יעוד: ישוב קהילתי (מחוכנן.)

תנועה: איגוד המושבים של הפועה"ם

מיקום: הישוב יוקם בגבעת חנניה - נ.צ. 1900/2580, מדרום לכביש פרוד
עמידר.

אוכלוסיה: בשלב הפיתוח המלא יהיו בישוב כ-150 משפחות. מקורות האוכלוסיה
הם בני דור ההמשך של מושבי הגליל.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעבודות חוץ, תעשיה, קים ושרותים.
ניתן יהיה לפתח בישוב בתי מלאכה ושרותים יצרניים אחרים.

המערכת האיזורית: הישוב יקבל שרותים מוניציפליים וציבוריים במסגרת
המועצה האיזורית מרום הגליל והערים כרמיאל וטבריה.

כ ר כ ו ם

יעוד: ישוב קהילתי (מתוכנן)

תנועה: תנועת המושבים

מיקום: הישוב יוקם ברמת כורזים (חרבת עלי) בנ.צ. 2048/2650 ממזרח

לכביש ראש פינה - עמידה.

אוכלוסיה: בשלב המיחזור המלא, יהיו בישוב 200 משפחות. הישוב מיועד
בחלקו לקליטת בני דור ההמשך של מושבי הגליל העליון.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעבודות חוץ, חקיה, קיש ושרותים.
ניתן יהיה לפתח בישוב כתי מלאכה ושרותים יצרניים אחרים.

המערכת האיזורית: הישוב יקבל שרותים מוניציפליים וציבוריים במסגרת
המועצה האיזורית מרום הגליל והערות בסביבה.

ל ב ו ן

יעוד: קיבוץ.

תנועה: התנועה הקיבוצית המאוחדת.

מיקום: הישוב הוקם באיזור תפן בנ.צ. 1767/2606 מצפון לדיר אל אסד.

אוכלוסייה: בשלב הפיחות המלא יהיו בישוב 100 יחידות משפחתיות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בענפי התעשייה ושרותים יצרניים,

כמו כן יהיו לרשות הישוב 500 ד' בהסקייה עבור מטעים, בחי

צמיחה וגידולים אחרים,

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית געתון ויקבל במסגרתה

שרותים צבוריים ואחרים.

מ ו ר ש ת

יעוד: ישוב קהילתי.

תנועה: האיחוד החקלאי.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 172/248 ממערב לישוב כאוכב.

אוכלוסיה: חברי הגרעין נמנים על "תנועה למען התורה" וסוגים כ-20

משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בישוב כ-350 משפחות.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יהיה מועסק כלהלן:

20% יהיו מועסקים בשרותים צבוריים בישוב.

30% יהיו מועסקים מחוץ לישוב.

50% יהיו מועסקים בישוב בחקעיה, שרותים יצרניים וענפים

אחרים.

המערכת האזורית: בישוב תהפח מערכת חינוכית מקומית שחתך בטוי להשקפת

העולם הדתית-מסורתית של החברים. במערכת זאת שתכלול

חנוך יסודי, חנוך על יסודי וישיבה, יקלטו גם תלמידים

מחוץ לישוב. שאר השרותים ינתנו במסגרת הסוגיציפליה

של ישובי גוש שגב.

פ כ ס נ י ס

יעוד: ישוב קהילתי.

תנועה: התאחדות האכרים.

מיקום: הישוב הוקם בפסגה המערבית של הר כמון בנ.צ. 1812/2568,
ממזרח לכרמיאל.

אוכלוסיה: בישוב יש כיום 7 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בו 54
משפחות. הרחבת הישוב מותנית באיתור קרקעות נוספות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ בכרמיאל וסביבתה.
בנוסף לכך יוקמו בישוב מפעלי מלאכה ותעשייה.

המערכת האיזורית: השרותים החברתיים והאחרים שלא יסופקו בישוב, יתחננו
במסגרת המועצה האיזורית שגב.

מ ס ד

יעוד: כפר קהילתי.

חנועה: חנועת המושבים.

מיקום: הישוב יוקם בנ.צ. 190/250 על הר הקוץ ממזרח לעילבון.

אוכלוסייה: הישוב מחוכנן להיקף של 150 משפחות בשלב הפיתוח המלא.

מקורות האוכלוסייה יהיו בני המושבים בגליל וכן תושבים

מאיזורי הארץ האחרים.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יועסק כלהלן:

10% יהיו מועסקים בשרותים בישוב.

90% יהיו מועסקים בענפי ייצור בישוב ומחוצה לו וכן

בענפים אחרים מחוץ לישוב.

הסערכת האיזורית: הישוב ישען על השרותים של המועצה האיזורית מרומ

הגליל וכן על הערים בסביבה - כרמיאל וסבריה.

מ נ ו ת

יעוד: כפר קהילתי.

תנועה: תנועת המושבים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1690/2715 מדרום למושב עבדון.

אוכלוסייה: בישוב נמצאות 12 משפחות. בשלב הפיתוח המלא, תהיינה בו 250 משפחות. מקורות האוכלוסייה הם בני דור ההמשך במושבים של המועצה האיזורית מעלה יוסף.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב, יהיה מועסק בעבודות חוץ, תעסיה, קים ושרותים בישוב. כמו כן מתוכננים פיתוח ענפי חקלאות. היקף ענפי החקלאות מותנה באיתור מקורות מים וקרקע באיזור.

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית מעלה יוסף ויקבל במסגרתה שרותים ציבוריים ואחרים.

מ ע ל ה צ ב י ה

יעוד: קיבוץ.

תנועה: התנועה הקיבוצית המאוחדת.

מיקום: הישוב הוקם כהאחזות נחל בנ.צ. 1812/2550 מצפון לבקעה סכנין.

אוכלוסיה: בשלב הפיתוח המלא יהיו בישוב 100 יחידות משפחתיות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בענפי התעשייה ושרותים יצרניים

אחרים.

המערכת האזורית: הישוב יקבל שירותים צבוריים ואחרים במסגרת המועצה

האזורית עם הקירדן או במסגרת המוניציפליות של ישובי

גוש שגב.

מ צ פ ה א ב י " ב

זעור: ישוב קהילתי.

תנועה: האיחוד החקלאי.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1692/2492 בין הכפרים תמרה ואעבלין,
מדרום להר שכניה.

אוכלוסיה: הגרעין הראשוני מונה 15 משפחות, בשלב הפיתוח המלא, יהיו
בישוב כ-200 משפחות.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יהיה מועסק כלהלן:

10% יועסקו בשרותים ציבוריים בישוב.

80% יועסקו בענפים יצרניים (בעיקר חשיה) בישוב ובמרכז

האיזורי שגב.

10% יהיו מועסקים מחוץ לישוב והאזור.

המערכת האזורית: הישוב ישתתף למועצה האזורית שגב.

מצפה נסופה

יעוד: קיבוץ.

תנועה: הקיבוץ הדתי.

מיקום: הישוב יוקם בנ.צ. 183/244 על הר טורען ממזרח לישוב בית רימון.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בחקלאות, תעשיה ושרותים. לרשות הישוב

יהיו כ-1000 ד' בהשקיה, מהם 600 ד' מטעים והשאר גידולי

שלחין חד שנתיים. רוב הקרקעות יהיו במרחק ליד אחוזת נפתלי

ושדה אילן. כמו כן יהיו לישוב כ-30 ד' בתי צמיחה, בתעשיה יהיו

כ-40% מימי העבודה בחמורה. כמו כן נבדקת האפשרות להקים במקום

מפעלי קייט.

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית הגליל החתון ויקבל

במסגרתה שרותים ציבוריים ומוניציפליים.

מ ת ת

יעוד: ישוב קהילתי זעיר.

הנועה: ללא השתייכות חנועחית.

מיקום: הישוב הוקם במוקד זמני על הר מחת בנ.צ. 1635/2718, בסמוך
למשטרה סאטא.

אוכלוסיה: בישוב יש כיום 7 משפחות. היקף האוכלוסיה בשלב הפיתוח המלא
יקבע בשלב מאוחר יותר עם גמר התכנון הפיסי של ישוב הקבע.

העסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ. בנוסף לכך פותח
בישוב ענף הצאן המבוסס על מרעה טבעי.

המערכת האזורית: הישוב יקבל שירותים ציבוריים ואחרים במסגרת המועצה
האזורית מעלה יוסף והישובים הסמוכים (נטועה וסאטא).

ע ד י

יעוד: ישוב קהילתי.

הנועה: התאחדות האכרים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 166/243 מדרום לכביש שפרעם-נצרת. האתר כולל 1500 ד' שרובם בשפועים נוחים. חלק מהשטחים נמצא בבעלות פרטית.

אוכלוסייה: הגרעין הנוכחי (15 משפחות) הוא של עולים מברה"מ הנמצאים כמה שנים בארץ וילידי הארץ. לרוב החברים השכלה על תיכונית, בעיקר במקצועות ההנדסה. הישוב מתוכנן להיקף של כ-400 משפחות.

פיתוח כלכלי: קרבת הישוב למרכזי התעסוקה שבמרחץ חיפה תאפשר העסקה כ-75% מכוח העבודה, מחוץ לישוב. 15% מכוח העבודה יהיו מועסקים בתעשייה קלה ושרותים יצרניים שיתפתחו בישוב ועוד כ-10% מכוח העבודה יועסקו בשרותים ציבוריים בישוב עצמו.

המערכת האזורית: עדי יהיה בסוות הארוך אחד מישובי הלוויין של חיפה רבתי. השרותים הציבוריים והמוניציפליים יסופקו ע"י מ.א. זבולון או עיריית קרית אתא. כיום מספקת מ.א. עמק יזרעאל את השרותים הציבוריים והמוניציפליים הדרושים לישוב.

ע ס ו ק ה

יעוד: ישוב קהילתי זעיר.

תנועה: ללא השתייכות תנועתית.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1994/2671, כ-5 ק"מ צפונית לצפה.

אוכלוסיה: בישוב יש כיום 7 משפחות. בשלב הפיתוח המלא יהיו בו 46 משפחות.

העמוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בעבודות חוץ. ניתן לפתח במקום מפעלי קיט ונופש.

המערכת האזורית: הישוב יקבל שירותים ציבוריים ואחרים במסגרת המועצה האזורית מרום הגליל או בצפת.

פ י נ ר

יעוד: ישוב קהילתי.

תנועה: האיחוד החקלאי.

מיקום: הישוב יוקם בנ.צ. 164/240 מצפון לקריית טבעון ולכפר הדואי
ערב-אל חליף.

אוכלוסיה: הישוב מתוכנן להיקף של 250 משפחות. הישוב יתוכנן במחכונת
רב שכונתית, על מנת לאפשר קליטה קבוצתית לגרעיני ההישוב
בעלי רקע מגוון.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה בישוב יהיה מועסק כלהלן:

75% יהיו מועסקים מחוץ לישוב.

15% יהיו מועסקים בתעשייה קלה ושרותים יצרניים בישוב.

10% יהיו מועסקים בשרותים ציבוריים בישוב.

המערכת האזורית: הישוב ישתייך בטווח הארוך למועצה המקומית קריית
טבעון וישען על השרותים שלה.

פ ל ר

יעוד: קיבוץ.

הנועה: הקיבוץ הארצי.

מיקום: הישוב יוקם באיזור חסן בנ.צ. 1722/2599 מצפון למג"דל כרום.

אוכלוסיה: בשלב המיחול המלא יהיו בישוב 100 יחידות משפחתיות.

העסקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בענפי התעשייה ושירותים יצרניים.

כמו כן יהיו לרשות הישוב 500 ד' בחשקיה עבור מטעים, בחי

צמיחה וגידולים אחרים,

המערכת האיזורית: הישוב ישתייך למועצה האיזורית געחון, ויקבל

במסגרתה שירותים ציבוריים ואחרים.

צ ב ע ו ן

יעוד: קבוץ.

תנועה: הקיבוץ הארצי.

מיקום: הישוב הוקם כהאחדות נחל בנצ, 1894/2701 על הר קלען, כ-2 ק"מ
ממערב לסאסא.

אוכלוסיה: בשלב הפיתוח המלא יהיו בישוב 100 יחידות משפחתיות.

תעסוקה: כוח העבודה בישוב יועסק בעיקר בענפי התעשייה ושרותים יצרניים.

פיתוח ענפי החקלאות מותנה במציאת אמצעי ייצור (קרקע, מים,

מכסות ייצור) ואישור מנהל התכנון.

המערכת האיוורית: הישוב ישתיך למועצה האיוורית מרום הגליל ויקבל

במסגרתה שרותים ציבוריים ואחרים.

צו ר י ת

יעוד: כפר קהילתי.

הנועה: משקי חרות - ביתר.

מיקום: צורית הוקמה בנ.צ. 174/257, מדרום לכביש עכו צפת וממערב לכרמיאל. חלק גדול מהקרקעות הנן בבעלות פרטית ויהיה צורך לרכוש אותן.

אוכלוסיה: הישוב מחוננן להיקף של 150 משפחות. כיום יש בצורית כ-18 משפחות.

פיתוח כלכלי: כוח העבודה יהיה מועסק כלהלן:

70% יהיו מועסקים מחוץ לישוב.

30% יהיו מועסקים בתעשייה קלה ושרותים יצרניים בישוב.

המערכת האזורית: הישוב ישתייך למועצה האזורית שגב ויקבל במסגרת

זאת שרותים ציבוריים ומוניציפליים.

ק ד ר י ם

יעוד: קיבוץ.

תנועה: איחוד הקבוצות והקיבוצים.

מיקום: הישוב הוקם בנ.צ. 1936/2560 מצפון לכביש עמידר פרוד ובסמוך
הר קדרים.

האוכלוסיה: בישוב נמצאים כ-70 מבוגרים ו-5 ילדים. בשלב הפיתוח המלא
יהיו בו 100 יחידות משפחתיות.

העסוקה: הישוב יתבסס על העשייה (54% מהמועסקים בענפי הייצור) וחקלאות.

היקף ענפי החקלאות יהיה:

1000 ד' מסעים סובסרופים.

300 אמהות של בקר לבשר.

10 ד' בתי צמיחה.

המערכת האזורית: הישוב ישתתף למועצה אזורית הגליל העליון ויקבל
במסגרתה שרותים ציבוריים ואחרים.

נספח : הישובים הקהילתיים

הישובים הכפריים שהוקמו החל משנת 1975 כוללים צורות שיתוף קהילתי חדשות בנוסף לקיבוץ ולמושב. ישובים אלו כונו בשם כולל "ישוב קהילתי". מאחר ובמשך השנים קמו סוגים מגוונים של "ישובים קהילתיים" חלה דיפרנציאציה ביניהם, והתעורר הצורך להציג סוג מפורט יותר, שיבחין בין סוגי הישובים הקהילתיים.

הסוג המוצע הוא:

- א. ישוב קהילתי
- ב. כפר קהילתי.
- ג. ישוב קהילתי זעיר.

קווים מבחינים בין כפר קהילתי וישוב קהילתי

1. מס' יחידות מתוכננות: בכפר הקהילתי - עד 150 יחידות. בישוב הקהילתי - כמה מאות יחידות; התקרה להיקף זה - טרם נקבעה.
2. מבנה ארגוני : הכפר הקהילתי מאורגן במסגרת אגודה שתופית. קיימת זהות בין הועד המקומי והאגודה, כל חושב (לאחר השלמת מועמדות) חייב להיות חבר באגודה. הישוב הקהילתי מאורגן בשלב הראשון כאגודה שתופית. לאחר חום תקופת הטיפוח יתכנו מספר תאגידים: אגודה(ות) שתופית, חברה בע"מ, שותפות, עמותה ועוד. אין צורך מחייב שהחושב יהיה חבר באגודה כל שהיא. הכפר הקהילתי משתייך למועצה אזורית. לישוב הקהילתי יש אופציה להפוך למועצה מקומית.

3. משך תקופת הטיפול של המוסד המיושב : בכפר הקהילתי - עד יציאה לביסוס או 15 שנים, בישוב הקהילתי - עד הגיעו להיקף של 50 משפחות.
4. תעסוקה : בכפר הקהילתי יועדו למתישב במידת האפשר אמצעי יצור בתחום המלאכה והתעסיה, ובמידה מוגבלת - גם בחקלאות. יתכנו מפעלים כלכליים משותפים עם האגודה. בישוב הקהילתי - הקצאת אמצעי יצור מותנית בתנאים המקומיים עד לחקרה של 50 יחידות.
5. אופי חוזה החכירה : בכפר הקהילתי יהיה כמקובל בישובים קואופרטיביים. בישוב הקהילתי - הסכם פיתוח עם מינהל מקרקעי ישראל.
6. מועמדות : הכפר הקהילתי - ישוב "סגור". מועמדים מתקבלים רק לאחר החלטה חיובית של ועדה קבלה צבורית, ומתקבלים לחברות לאחר השלמת תקופת מועמדות (של שישה חדשים עד שנה). הישוב הקהילתי - בשלב הטפוח יהיה ישוב "סגור" וקבלת המועמדים והחברים תהיה לפי עקרונות שחוארו לעיל. בשלב יותר מאוחר, צפוי מעבר לישוב פתוח. בשני סוגי הישובים (במיוחד בישוב הקהילתי) תתכן תקופת מועמדות הוך כדי בניה הבית ומגורים מחוץ לישוב.

ישוב קהילתי זעיר

קיימים חמשה ישובים זעירים שהוקמו בגליל במסגרת עיקרית של תפיסת שטחים. מס' היחידות בהם, נע בין 7 ל- 45. על אף המספר המוגבל של המשפחות, המסגרת הקואופרטיבית שלהם הנה רופפת: בחלקם הוגדרו כאגודות שחופיות למטרות צרכניות בלבד. יתכן וכעתיד תהיה להם הגדרה ארגונית אחרת.

יישוב הגליל ופיתוחו

פעולות הקרן הקיימת לישראל בגליל

במשך שנת 1978/79 סיימה הקרן הקיימת פרוצת דרכינישה באורך של כ-100 ק"מ והכנת תשתית לבניית כ-25 מיצפים. לאחר שנה סיימה מחלקת ההתיישבות את הקמתם ואכלוסם. בשנת 1980/81 החלה הקרן הקיימת בעבודות תשתית ב-3 מיצפים, ב-5 יישובים חדשים ובמרכז השרותים 'מישגב' בגוש שגב.

בשנים האחרונות הוקמו 3 חינוכי נופש מעיל — 'לביא', 'עיריזיתים' ו'שלומי' — 4 חינוכי פיקניק — 'שגב', 'בית הכרם', 'פרוד' ו'חר' כפיר' (לד' ביתר'גן). החורש הטבעי בפארק גורן נפתח לציבור והוחל בפיתוח 'יער הילד היהודי' בין נחל בצת לנחל כזיב ו'יער הרובייה' ליד נחל ציפורי.

עם הקמת המיצפים החלה הקרן הקיימת לישראל בביצוע תוכנית פיתוח שתאפשר שימוש בכ-200,000 ד' אדמות מדינה על-ידי הכשרת קרקע לחקלאות (כ-10,000 ד'), פיתוח מרעה (כ-170,000 ד') ונסיעות יערות וטיסות חורש טבעי (כ-34,000 ד'). התוכנית כוללת פריצה של כ-300 ק"מ דרכי מרעה ויער ונידור באורך של כ-600 ק"מ. מטרת התוכנית: מניעת תפיסת קרקעות המדינה, הרחבת הבסיס הכלכלי של היישובים החדשים ופיתוח חורשות לנוף ונופש לאוכלוסייה האזור ולמבקרים בו.

היישובים החדשים בגליל

- 13 קיבוצים: בית ירימון, לוסיס, מורן, תובל, כישור, (רביד), בתוכנון בית ירימון ב'. מיצפים: קדרים, לבון, פלך, צבעון, (חנתון), (חרדוף).
- 10 מושבים תעשייתיים: מנח, שכניה, מורשת, (קורנית), (שגב), (ארשת), מיצפים: מיצפה יאביב, סלאל, מנת, ביתה.
- 7 מושבים חקלאיים: כלנית, ליבנים, לפדות, בתוכנון: אמנון, מיצפים: אלון הנזיר, טפחות, כחל.
- 3 מושבים שיתופיים תעשייתיים: יעד, (רקפת), (שורשים).
- 12 יישובים קהילתיים גדולים: (יובלים), (אשרת), (תמרת), בתוכנון: כפר חנניה, וד' הגליל (מושבתי), מיצפים: עדי, (פריז), (הרית), גילון, עורית, (מסד), בתוכנון: בסמת א'.
- 9 יישובים קהילתיים קטנים (מיצפים): כליל, חילה, אדר, מתת, חרשים, כמון, מכמנים, עמקת, בתוכנון: הריחלון.
- 3 האחוזיות נחיל (מיצפים): אשחר, מיצפה ניטופה, הושעיה.
- 3 מרכזים איזוריים: טרנתי הגליל, בריחאן, בתוכנון: קרן.
- 1 יישוב עירוני: (כפר הורדים).
- 1 חוות נדבני: מרונה.

י שם בסוגריים — יישוב בתקמת

יישובים עירוניים, מרכזי-תעשייה ומערכת הכבישים

מאז שנת 1979 יש בגליל מאון הגירה חיובי — מספר הנכנסים אליו גדול ממספר היוצאים ממנו. הודות לכך גדלו בעיקר כרמיאל ומעלות ומחן שאר היישובים העירוניים. בשנת 1981 היו בצפת כ-15,000 נפש, במעלות כ-5,000, בכרמיאל — 15,000 ובנצרת עילית כ-23,000 נפש.

על-פי תוכנית המתאר של מחוז הצפון יהפכו יישובים אלה לערים בנות כ-30—40 אלף נפש אשר יצטיינו באיכות חיים גבוהה ובמנוון תעסוקות בהתאם למיקומן ולאפשרויות פיתוחן תעשייה, תיירות, סינהל.

בשנת 1981 הוחל בהקמת כפר-הורדים. זהו נסיון ראשון בארץ להקים ביוזמה פרטית, יישוב עירוני, מבני התעשייה של כפר הורדים מוקמים ב'מגדל תפן'.

בד בבד עם פיתוח היישובים העירוניים גדל במידה ניכרת היקף ההשקעות בתעשייה הן בתחומים ותן במרכזי תעשייה איזוריים: 'מגדל תפן', 'מולני' ו'מחניים' שנועדו למיפעלים עתירי-שטח או כאלה שרצוי להרחיקם מאזורי-מגורים.

גורם חיוני נוסף לפיתוח האזור הוא מערכת כבישים משופרת. הכבישים הארציים והאזוריים החדשים יאפשרו קשר נוח בין חלקי הגליל ו'ליקרבו' אליו את מישור-החוף.

ההתיישבות החדשה בגליל

62 יישובים חדשים (33 מיצפים) מסומנים במפה, מהם — 42 מאוכלסים, 13 — בחקמה — ו-7 בתכנון.

מרביתם הוקמו בשנתיים האחרונות במרכז הגליל התחתון ובמערבו. בתחום זה מצויים כ-280,000 בני מיעוטים בכ-55 כפרים ועיירות וחיו בו, עד להקמת היישובים החדשים, רק מספר קטן של יישובים יהודיים, בכללם כרמיאל ונצרת עילית, ובחס כ-40,000 נפש. כ-40,000 נפש נוספים נמצאים ב'שלומי', במעלות ובצפת, ובכ-35 כפרים בגליל העליון.

ביישובים החדשים יש כיום כ-3,000 תושבים. בשלב פיתוח מלא יהיו בהם כ-70,000 תושבים, מהם כ-10,000 בכפר-הורדים.

הקמתם הביאה לפיתרון בעיית הפרשה הניאוגרפית של האוכלוסייה היהודית בגליל. את בעיית האיוון הדמוגרפי ניתן יהיה לפתור רק על-ידי הגדלת האוכלוסייה היהודית העירונית.

מרבית הקרקעות הניתנות לעיבוד באזור זה הן בבעלות בני המיעוטים אך כ-60% מן השטח (כ-630,000 דונם) הם בבעלות המדינה, כמחציתם — שמורות טבע, פארקים, יערות וחשאר — אדמות טרשים פנויות.

מאז שנת 1974 מתבצעת באזורי הטרשים תוכנית התיישבות חדשה. עד סוף שנת 1978 עלו להתיישבות קבע רק 4 מבין כ-25 יישובים מתוכננים ו-5 נוספים היו בתקמה. בקרב ראשי הקרן הקיימת לישראל ומחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית נברה ההכרה בצורך להקים במהירות יישובים רבים יותר, המחסור בתקציב שעיקבו את ביצוע תוכנית ההתיישבות הביא לרעיון הקמת 30 קדם-יישובים הנקראים 'מיצפים', כמיצפים התיישבו 7-15 משפחות בבתיים טרומיים ללא אמצעי ייצור ותקציבי ביסוס כמקובל. מרביתם מצאו תעסוקה בסביבה ומיעוטם ביישובים עצמם. בקרב יוקמו בכל אחד מן המיצפים 10 בתיים נוספים. במשך הזמן יהפכו המיצפים ליישובים רגילים. בשלב פיתוח מלא יהיו ב-9 מהם כ-50 משפחות וכשאר כ-100—200 משפחות. כמחצית המיצפים הם קיבוצים ומושב-עובדים וכמחציתם — יישובים קהילתיים. ביישוב קהילתי המסגרת הארגונית פחות מחייבת מן המקובל במושב עובדים ומקורות התעסוקה יהיו בעיקר מחוץ ליישוב.

מרבית היישובים יתבססו בעיקר על תעסוקה בתעשייה ובשרותים ונקראים לכן כפרי תעשייה (כפתיים). בקיבוצים יפותחו גם ענפי חקלאות ו-7 מושבים יתבססו על חקלאות. ייתכן שניתן יהיה לפתח חקלאות, במידה מוגבלת, בכפרי התעשייה.

בתחנת המחקר החקלאי בנבעת-חנניה וב'חוות מתתיהו' ליד יראון, עוסקים באיקלום צמחים ובבדיקת שיטות גידול המאפשרים גידול פרחים ומטעים בקרקעות רדודות. ברמת תפן, ליד כישור, מגדלים באופן נסיוני צמחי תבלין ורפואה.

ב-31 מושבי הגליל הוותיקים מתבצעת הרחבה מ-56 יחידות ל-90 בממוצע ליישוב, כדי לאפשר קליטת בני הדור השני. 300-400 משפחות נוספות ייקלטו בשכונות המגורים במרכזים האזוריים.

תכנון וביצוע ההתיישבות הכפרית

מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית יוזמת ומתכננת הקמת יישובים חדשים ועוסקת בפיתוח ענפי המשק החקלאי ומפעלי תעשייה ותיירות.

קרן קיימת לישראל עוסקת בריכוז קרקעות להתיישבות יהודית באמצעות קנייה וחליפין וביצוע כל עבודות התשתית הדרושות להקמת יישובים: הכנת מסמכים להקמת מבני-משק ומגורים, דרכי-בטחון וגישה ליישובים, עיצוב פני הכפר, הכשרת קרקע לחקלאות ופיתוח שטחי מרעה. עבודות דומות מתבצעות במסגרת התכנון-מחדש של מושבים שרובם הוקמו בשנות החמישים לעולים חדשים.

משרד הבינוי והשיכון אחראי לבינוי ביישובי קבע.

תכנון המיצפים ובנייתם נעשו כל כולם על-ידי מחלקת ההתיישבות וקרן קיימת לישראל.

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה להתישבות

מנהל מקרקעי ישראל

משרד החקלאות
הרשות לתכנון החקלאות
ההתיישבות והכפר

סיכומי הועדה לבחינת פתרונות מגורים

לבני מושב שאינם מנושכים בחקלאות

תל-אביב, אב השמי"ב יולי 1982

תוכן הענינים *****

עמוד

1	ה מ ל צ ו ת	1.
1	ר ק ע	2.
2	שלבי הטפול	3.
	נטפחים:	4.
	א. החלטת ממשלה ב-82 / 5	
	ב. דו"ח הסוכנות והרשות לתכנון	
	ג. כתב מינוי של סגן ראש הממשלה ושר החקלאות	

לכבוד

מר שמחה ארליך

סגן ראש הממשלה ושר החקלאות

אדוני סגן ראש הממשלה,

בהתאם למינוי מיום כ"ב באדר תשמ"ב, 17 למרץ 1982, המצורף למסמך זה,
הננו מתכבדים להגיש בזאת סיכומי הועדה למציאת פתרונות מגורים
לבני המושבים שאינם ממשיכים בחקלאות.

בכבוד רב,

פרופ' שמואל פוהורילס - יו"ר	
יהודה דקל	חבר -
מאיר שמיר	חבר -
יוסף מרגלית	חבר -
אריה זייף	מזכיר הועדה,

המלצות הוועדה:

1.

א. הוועדה מאמצת את מסקנותיה כפי שהובאו בהצעה של הרשות לתכנון במסמך "מגורי בני מושבים באזורי ההתיישבות" מפרוואר 1982 (המצורף לסיכום זה). ואלה הם:

פתרונות מגורים ל-2750 בני מושבים עד 1985 ול 5300 (מצטבר) עד 1990 ניתן יהיה לפתור בדרכים הבאים:

1) איכלוס מרכזים אזוריים קיימים והרחבתם כדוגמת ליאון, מרכז אזורי מרום הגליל אשר יהוו את המסגרת העיקרית לקליטת

בנים לא-ממשיכים, הן בגלל הקרבה הגיאוגרפית למושבים (ראה נספח) והן בגלל התשתית הקיימת בהם;

2) שינוי יעודם של ישובים שהוקמו כמושבים אך לא מתפקדים, לישובים קהילתיים שיקלטו בני מושבים מהאזור;

3) התיישבות חדשה בגליל, יהודה ושומרון חבל עזה, שקף, קטיף, בשור, ערבה וכן בערים ומרכזים עירוניים חדשים כגון: אריאל, אפרת, מעלה אדומים ומעלה אפרים;

4) איכלוס ערי פיתוח על ידי מתן תמריצים מיוחדים כגון: בשיטת "בנה ביתך" וכו'.

ב. על-מנת להפעיל את הביצוע של הפתרונות המומלצים מוצע להתרכז בשלב ראשון בהפעלת שני מודלים של התיישבות בנים, אחד בצפון (מרכז אזורי מרום הגליל ואחד בעדולם ("ליאון") אשר בהם ינתנו כל השרותים התכנוניים והארגוניים למועמדים מתוך בני המושבים.

ג. המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית תרכז את הפרויקט בתיאום עם משרד החקלאות, המנהל לבניה כפרית של משרד השיכון, מנהל מקרקעי ישראל והמועצות האזוריות שבתחומן יבנו המגורים.

ד. יקבעו עקרונות זכאות לגבי המושבים בדומה לאלה הניתנים על-ידי משרד השיכון לזוגות צעירים, אשר יכללו השתתפות בתשתית, סיוע בטימון, מענקים וכו' במסגרת השיטה של "בנה ביתך" או שיטות בניה אחרות.

ה. הנושא יובא לידיעת המועצות האזוריות ולתנועות ההתיישבות אשר יפרסמו גם עקרונות ונוהלים.

ו. הכוונה בני מושבים לאזורי התיישבות מומלצים תעשה בצורה מרוכזת, רצוי בקבוצות של מספר משפחות.

2. ר ק ע

הגדרה והיקף הבעיה: דרכים למציאת פתרונות דיור לבני מושבים (שאינם ממשיכים) נדונו בוועדת השרים לענייני התישבות על רקע 2 תביעות שהועלו בכנסת: האחת של ח"כ זכאי שטען כי מאחר ואין מקור לקליטה של יותר מכן אחד במשק המושבי צריך ליצור תנאים לקליטת הבנים הנוספים.

והשניה של ח"כ אבטבי שהציע ליצור שכונות מגורים בצמוד ליישובים באזורי ההתישבות החדשים (משנות ה-50), (זה מנוגד לעמדה אחרת של תנועת המושבים (אוזן) שהציע שקליטת הבנים תהיה בעיירות הפתוח).

בעקבות תביעות אלה החליטה ועדת השרים לענייני התישבות ב-5.7.81 (מסמך/42) להטיל על החטיבה להתישבות בסוכנות ומנהל מקרקעי ישראל בתאום עם גורמים נוספים להגיש תכנית (מתאר) ארצית בנושא בנים שלא ממשיכים;

במסגרת הצעת תכנית זו יש לכלול:
א. תאור היקף ועומק הבעיה.

ב. הצעה לעקרונות וקריטריונים שימששו כהנחיות לקביעת מדיניות הממשלה.

ג. תכנית מגובשת לפריטה של יישובים מוצעים בזיקה למועצות אזוריות שבתחומן.

ד. הצעה לקביעת פתרונות שבחלקן יתייחסו ליישובים אלה כיישובים שיאכלסו בני מושבים בלבד ויהיו בעלי אופי עירוני (עפ"י שיטת "בנה ביתך").

מהות טעיף די' הנ"ל, שיש להקים בכל אחד מאזורי ההתישבות החדשה מרכז למגורי בנים, שיהיה נפרד מהרשות המוניציפלית ואגודות של המושבים אך ישען עליהם מבחינה אזורית וארגונית.

(להתישבות הותיקה נמצאו פתרונות של שכונות מגורים בעלי אופי של "בנה ביתך").

3. שלבי הטפול

א. בעקבות זאת התבקשה הרשות לתכנון של משרד החקלאות והסוכנות היהודית להכין בדיקה במטרה לאמוד את היקף ההזדקקות למגורים של בני התישבות חדשה והצעה פרלמינרית של פתרונות - ההצעה מתבססת על נתוני המפקדים של המחלקה להתישבות ולטכנה מרכזית לסטטיסטיקה. ההזדקקות של בני המושבים (זוגות צעירים בלבד) לפתרונות דיור חושבו עבור השנים 1985-1990.

בבדיקה נכללו 221 מושבים שהיו בטיפול של המחלקה להתיישבות ב-1970 מהם מטופלים כיום 167 בלבד, זאת מכלל 352 מושבים קיימים (בתחומי הקו הירוק).

עד 1985	ביקוש	היצע	גרעון
	4,000	1,250	-2,750
עד 1990 (מצטבר)	8,000	2,700	-5,300

אומדן הביקוש מתבסס על תחזית זוגות צעירים, אומדן ההיצע מתבסס על משקים פנויים, מגרשים לא בנויים, הרחבות מתוכננות ומשקים שבעליהם ייצאו לגמלאות (מגיל 75 סכים).

ב. הנושא הובא לדיון בהנהלת הרשות לתכנון אשר אישרה את המלצות הסקר וסיכמה את מסקנותיה כלהלן:

1) את ההשלמה הנדרשת בין הביקוש להיצע החזויים כתוצאה מגרעון של 2,750 עד 1985 ו-5,300 (מצטבר) עד 1990 נתן יהיה לפתור בדרכים הבאות:

א) אכלוס מרכזים אזוריים קיימים והרחבתם (כדוגמת ליאון, מרכז אזורי מרום הגליל) אשר יהיו את המסגרת העיקרית בנים לא-ממשיכים הן בגלל הקרבה הגיאוגרפית למושבים (ראה נספחים) והן בגלל התשתית הקיימת בהם. הפיזור גיאוגרפי הקיים של המרכזים האזוריים יוצר אפשרות של פתרון הבעיה בצמוד למושבים ומקום מגורים של ההורים.

ב) לבחון בתאום עם תנועות ההתיישבות שנוי יעודם של ישובים שהוקמו כמושבים אך לא מתפקדים, לישובים קהילתיים, שיקליזו בני מושבים מהאזור;

ג) לכוון להתיישבות חדשה באזורים השונים: גליל, יהודה ושומרון, חבל עזה, סקף, קטיף, כשור, ערבה וכן לערים ומרכזים עירוניים חדשים כגון אריאל, אפרת, מעלה האדומים ומעלה אפרים;

ד) אכלוס ערי פתוח - מוצע לעודד אכלוסם בבני מושבים ע"י מתן תמריצים כגון בשיטת "בנה ביתך" ואחרים; יצויין שיעד זה משמש פוטנציאל חשוב לקליטת בני המושבים;

ה) במקרים חריגים שבהם אף פתרון המוצע כאן לא עונה על הצרכים תבוא התייחסות מיוחדת.

א. המלצות הרשות הובאו בפני סגן ראש הממשלה ושר החקלאות שמינה וועדה שתבחן יישום ההמלצות השונות; הוועדה כוללת את פרופ' ש. פוהורילס - יו"ר (מנהל הרשות לתכנון), מ. שטיין - מנהל מקרקעי ישראל, י. דקל - מנכ"ל המחלקה להתיישבות של הטוכנות היהודית, יוסף מרגלית - סמנכ"ל משרד השיכון וראש המנהל לבניה כפרית ואריה זייף - עוזר סגן ראש הממשלה ושר החקלאות מר שמחה ארליך כיו"ר ועדת השרים לענייני התיישבות.

הוועדה סיכמה ב-5.8.82 את מסקנותיה כלהלן:

ו) הוועדה מאמצת את מסקנותיה כפי שהובאו בהצעה של הרשות לתכנון במסמך מגורי בני מושבים באיזורי התיישבות מפרוואר 1982:-
א. לבחון תהליך מתן פתרונות במסגרת "מודל" של ישוב קיים, אפשרי שני מודלים (בצפון הארץ ובאזור עדולם).

ב. המחלקה להתיישבות בסוכנות תרכז תפול בנושא בשלבי הקליטה המוקדמים עד להיקף 200-250 משפחות ביישוב. מעבר להיקף זה יעבור הטיפול לידי המועצה האזורית;

ג. הטיפול של המחלקה להתיישבות בסוכנות בשלבים המוקדמים הנ"ל יתבצע בתאום עם המועצה האזורית שבתחומה ובתאום עם גורמים אחרים (מנהל מקרקעי ישראל, משרד השיכון, משרד החקלאות וכד');;

ד. יקבעו עקרונות "זכאות" לבני המושבים בדומה לאלה שנתנים ע"י משרד השכון לזוגות צעירים (על בסיס דומה). הנושא יתואם עם משרד השכון (שר השכון) (יכלול גבוט קריטריונים לסיוע במימון, השתתפות בתחית, מענקים, זכויות וכד');;

ה. הנושא יובא לידיעת המועצות האזוריות שיפיצו זאת בקרב הישובים שבתחומן;

ו. מומלץ שהכוונה לערי פיתוח תעשה בצורה מרוכזת לקבוצות של פונים ל - 6-8 משפחות.

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
האגף לתכנון כפרי-אזורי
המדור למרכזים בינכפריים

23.7.1982

מחזקים בין תושבים ומרכזים הבינכפריים לפי דרכים סלולות
(בקילומטרים)

ערון ע"י מיכאל פליגור

ה מ ס ו ש ב י מ												שם המרכז
אל-על ג. יואב גשור נאות-הגולן												בני-יהודה
x 0 0 x												
נוב אבני-איתן רפת-סגשימים												חיספין
0 0 0												
בית-חלל דיסון יובל סרגליות משמר הירדן רפאם נפתלי שאר-ישוב שדה-אליעזר												קבוצות-הזרמון
17 12 17 20 17 7 22 9												
אביבים אמירים דובב דלחון חזון כסא כרם מירון ספסופה עלמה שזור שפר												בר-חאסי
25 15 20 17 25 x 15 0 0 20 20 10												
אבן-סנחס גורן זרעה יערה גסועה עברון שומרה שתולה												גרנות הגליל
12 3 17 7 21 12 8 15												
גדיש מלאח ניר-אשף												אמן
0 0 0												
אורנים ברק דבורה												חבר
0 0 0												
אביסל מיסב פרדון												יעל
0 0 0												
בבעה גפן זכריה לוזית עגור זפריים שדמה מירוש												ליאון
0 13 5 8 5 x 7 11												
בית עזריה יד כפר מזליה												בית חשבוני
עוזיאל רמב"ם סמאל												
11 0 x 0 8												
חפץ יסודות בית בני ראם												יד בנימין
חיים חלפה												
x 8 0 x												
בן-הדרים זכר דב שפר אביב פאסל כפר פרדסי שדמה												עשרה
10 0 x x 0 0												
יניב חלמס כפר ערוגות												אחיה
0 x 0 0												

המילים: 0 - 2.5 - 0 ק"מ

x = 2.5 - 5

שם תורכז	ה מ ש ב י מ																		
עזר	<table><tr><td>אמונים</td><td>בבעתי</td><td>עזריקם</td><td>שד-עוזיה</td><td>שחולים</td><td>בית-עזרא</td></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>א</td><td>0</td><td>א</td><td>7</td></tr></table>	אמונים	בבעתי	עזריקם	שד-עוזיה	שחולים	בית-עזרא	0	0	א	0	א	7						
אמונים	בבעתי	עזריקם	שד-עוזיה	שחולים	בית-עזרא														
0	0	א	0	א	7														
שמירא	<table><tr><td>עין-בורים</td><td>משואות-אצחק</td><td>זרחיה</td><td>שמיר</td><td>גיר-כנים</td></tr><tr><td>0</td><td>א</td><td>א</td><td>0</td><td>10</td></tr></table>	עין-בורים	משואות-אצחק	זרחיה	שמיר	גיר-כנים	0	א	א	0	10								
עין-בורים	משואות-אצחק	זרחיה	שמיר	גיר-כנים															
0	א	א	0	10															
אבן-שמואל	<table><tr><td>איתן</td><td>נזקם</td><td>עוזה</td><td>שלוה</td><td>אחוזם</td></tr><tr><td>0</td><td>א</td><td>0</td><td>0</td><td>א</td></tr></table>	איתן	נזקם	עוזה	שלוה	אחוזם	0	א	0	0	א								
איתן	נזקם	עוזה	שלוה	אחוזם															
0	א	0	0	א															
אלומה	<table><tr><td>זכריאל</td><td>קוממיות</td><td>רווחה</td></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	זכריאל	קוממיות	רווחה	0	0	0												
זכריאל	קוממיות	רווחה																	
0	0	0																	
נהורה	<table><tr><td>זוחר</td><td>יד-נחן</td><td>גיר-חן</td><td>עזקם</td><td>שד-דוד</td><td>נזח</td><td>שמיר</td><td>חלמים</td></tr><tr><td>א</td><td>א</td><td>א</td><td>0</td><td>8</td><td>0</td><td>א</td><td>9</td></tr></table>	זוחר	יד-נחן	גיר-חן	עזקם	שד-דוד	נזח	שמיר	חלמים	א	א	א	0	8	0	א	9		
זוחר	יד-נחן	גיר-חן	עזקם	שד-דוד	נזח	שמיר	חלמים												
א	א	א	0	8	0	א	9												
מעגלים	<table><tr><td>בבעולים</td><td>מלילות</td><td>שבולים</td><td>שרשרת</td></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	בבעולים	מלילות	שבולים	שרשרת	0	0	0	0										
בבעולים	מלילות	שבולים	שרשרת																
0	0	0	0																
חושיה	<table><tr><td>זמרת</td><td>שובת</td><td>שדקת</td><td>כפר-מימון</td><td>תקומה</td></tr><tr><td>0</td><td>א</td><td>0</td><td>0</td><td>א</td></tr></table>	זמרת	שובת	שדקת	כפר-מימון	תקומה	0	א	0	0	א								
זמרת	שובת	שדקת	כפר-מימון	תקומה															
0	א	0	0	א															
מרחבים	<table><tr><td>מסלול</td><td>מדנים</td><td>רצן</td><td>תפוח</td><td>בשחה</td><td>גילת</td><td>בטיש</td></tr><tr><td>א</td><td>0</td><td>0</td><td>8</td><td>0</td><td>א</td><td>א</td></tr></table>	מסלול	מדנים	רצן	תפוח	בשחה	גילת	בטיש	א	0	0	8	0	א	א				
מסלול	מדנים	רצן	תפוח	בשחה	גילת	בטיש													
א	0	0	8	0	א	א													
מבועים	<table><tr><td>גיר-משה</td><td>גיר-עקיבא</td><td>מקמי</td><td>חש"ז</td><td>קלחים</td><td>שד-בכ"ז</td><td>חלמי</td><td>ביל"ו</td><td>אשכול</td></tr><tr><td>א</td><td>0</td><td>6</td><td>א</td><td>10</td><td>א</td><td>א</td><td>א</td><td>א</td></tr></table>	גיר-משה	גיר-עקיבא	מקמי	חש"ז	קלחים	שד-בכ"ז	חלמי	ביל"ו	אשכול	א	0	6	א	10	א	א	א	א
גיר-משה	גיר-עקיבא	מקמי	חש"ז	קלחים	שד-בכ"ז	חלמי	ביל"ו	אשכול											
א	0	6	א	10	א	א	א	א											
צוחר	<table><tr><td>אוהד</td><td>ישע</td><td>מבטחים</td><td>עמיעון</td><td>חלמי-אליהו</td><td>שד-גיצו</td></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>א</td><td>א</td></tr></table>	אוהד	ישע	מבטחים	עמיעון	חלמי-אליהו	שד-גיצו	0	0	0	0	א	א						
אוהד	ישע	מבטחים	עמיעון	חלמי-אליהו	שד-גיצו														
0	0	0	0	א	א														
סמיר	<table><tr><td>עין-יהב</td><td>חצבה</td><td>פארן</td><td>עידן</td><td>צופר</td></tr><tr><td>6</td><td>20</td><td>35</td><td>30</td><td>16</td></tr></table>	עין-יהב	חצבה	פארן	עידן	צופר	6	20	35	30	16								
עין-יהב	חצבה	פארן	עידן	צופר															
6	20	35	30	16															

המברים 0 - 2.5 ק"מ = 0

א = 2.5 - 5

א. רקע ומצב קיים

ליאון הוקם כמרכז כפרי מיוכלס ביישוב סה-יהודה בשנת 1960. במקום ישנן כ-45 משפחות. רובן בני המושבים באיזור. ב-8/12/80, החליטה הועדה הבינמוסדית להפוך מקום זה למרכז מכלום כדי לתרום לפתרון הסגורים לבני המושבים באיזור. מיושב יש 47 יחידות דיור, חלק מהן במבנים דו-משפחתיים, שתיים מהן לא באוכלוסיות. ליחידות דיור אלו צמודות חלקות בגודל 3.5-0.5 ד". במקום אוצרת תוכנית מתאר מקומית ובה 110 חלקות נוספות לבניה. המועצה האיזורית מבקשת לקדם נושא זה וכן לשנות את מעמד היישוב, כך שיוכלו לרכוש את בתיהם.

ב. מבנה ארגוני

המועצה האיזורית מבקשת להקים תאגיד של משתכנים, כדי לקדם את פיתוח המקום בנושאים של הכיפת הקבוצה וקריטריונים לקבלת מועמדים, וכן בפתרון בעיות החשמית וחוזי הרכישה. בשלב ראשון מבקשת המועצה להיות היוזם בנושא ולאחר שיהיו במקום כ-30-50 משתכנים חדשים, יקבע ועד מקומי שיצג את המושבים וימשיך בפעולות הפיתוח. הכוונה עד המועצה האיזורית היה לקבל כמשתכנים בנים לא ממשיתיים במושב. כל מועמד יצטרך להפחית 50,000 ש"ח למימון חוזה הרכישה וחלק מהחשמית, כאשר 10,000 ש"ח ינתנו עם ההרשמה ועוד 40,000 ש"ח לאחר אישור המועצות, ע"י ועדה קבלה בינמוסדית.

ג. חוזה רכישה ופלטת הפרקע

הפרקע בליאון חתם כיום למכונות היהודית למרות שהסוכה"י בנתה עליו את הבתים. לכן אין המשתכנים יכולים לרכוש ביושב פרקעו. יש צורך לשנות מצב זה כדי שהמשתכנים יוכלו לחתום עם ה.ה.י. על חוזה רכישה על חלקות במי שתקבענה. בהיקף עלות הפרקע במימון מראה שזו אריכה להיות נמוכה יותר מבית שמש, וכי עלות הרכישה תהיה לפי גודל המנאים של בית שמש (50% מערך הפרקע שיקבע במקום 80% במקובל). לא ניתן לקבל הוידעו על ערך הפרקע בבית שמש ולכן לא ניתן לאמוד את ערך הפרקע בליאון. יו"ר המועצה סכם עם מר מאיר שסיר, שתנאי חוזה הרכישה של המתיישבים החדשים בליאון יהיו זהים לאלו של המתיישבים במצפים שבגליל.

ד. תשתית ותשתיות

נושא התשתית והתשתיות במושב הכפריים, מבוצע בדרך כלל ע"י המינהל לכניה כפרית. מידע שנאסב מהם מסתבר, שהמינהל מעוניין לפתח את התשתית בליאון כדי לאפשר לבני המושבים לבנות את בתיהם "בנה ביתך". אולם, בנושא זה קיימת התנגדות של משרד השיכון לפתח את ליאון במענה סוף עליו למנוע בבית שמש. המועצה האיזורית מתכוונת (בצדק) לשנות למינהל לכניה כפרית בנושא זה.

ה. סיוע לבניה

לישון נמצאת בקבוצה מס' 1 של הישובים בכפרים, בהם הסיוע לבניה הוא הנמוך ביותר. סכומי הסיוע ליחידה בקבוצה זאת הם (נקבעו בנובמבר 1981, לזוג צעיר עד 6 נפשות או 14) נקודות זכאות):

הלואה רגילה 11,000 שקל, 12, 12 שנים

הלואה צמודה 124,000 שקל, 5%, 20 שנים.

ו. המלצות

1. עד המועצה האיזורית לערוך סקר פיסוי של המצב הקיים בישוב ובחוצאה ממנו-להציע סינוי בתחומי המגורים שיהיו צמודים ליחידות הקיימות, לקראת הסדר תנאי הרכישה והחכירה מ.מ.י.

2. לאפשר למשתכנים הקיימים לרכוש את הבתים ולחתום על חוזה רכישה עם מ.מ.י.

3. כוועד הסוכן במועצה האיזורית בכוונתה להקים מאגיד משתכנים.

4. כוועד לסייע למועצה בקביעה קריטריונים לבחירת מועמדים.

5. כוועד לסייע קליטת מוכרים שיוצגו כני מועדים, כדי להעלות את הרמה החברתית של המשתכנים ביזור.

6. המינהל לבניה כפרית צריך לפתח את התשתית במקום ולתת למשתכנים מגורים מוכנים לבניה.

7. ערוץ הפיתוח חתיה כוועד על המינהל לבניה כפרית ולא על המשתכנים (לכל היותר יהיה עזרתם להשתתף במכום של עד 50,000 שקל לכל יחידה).

8. על המחלקה (ו/או כפרת המפלגות) להביא לכך שהמינהל לבניה כפרית יתן עדיפות לפיתוח ליאון.

9. המועצה האיזורית חדרון עם המנהל לבניה כפרית (וכן עם מ.מ.י.) בשינוי תקנון הבניה שאושרו ע"י הועדה המחוזית, כדי לאפשר בניה יחידת מגורים אחת על כל חלקה.

10. לשנות את תנאי הסיוע לבניה כך שיהיו זהים לאלה של בית שמש שהם (לפי נובמבר 1981):

הלואה עומדת ל-5 שנים - 60,000 שקל

הלואה לא צמודה - 50,000 שקל, 1%, 20 שנים

הלואה צמודה - 330,000 שקל, 1%, 25 שנים.

11. כוועד המשתכנים יתארגנו לבניה ויבנו מספר דגמים ממוצעים (3-4), זאת כדי להווייל את עלות הבניה ולאפשר לקבלנים מנוסים לבנות מס.

12. כוועד ששטח המבנה בסלב ראשון לא יעלה על 100 מ"ר.

קריטריונים לקליטה בני מושבים

1. יקלטו רק זוגות נשואים.
 2. יקלט רק מי שמילא חובתו לצה"ל לפי חוק שרות בסחון.
 3. לא יקלטו ביישוב בשלב הראשוני של 30 המשטחות קרובי משפחה עד לדרגה של קרבה ראשונה (אחים, אחיות, הורים, בנים).
 4. לא יקלטו במרכז כאלה שבמשפחתם לא נשאר בן/בת אשר ימשיכו בעתיד את נחלת-ההורים.
 5. לא יקלט ביישוב בן/בת אשר החזיקו סמך ב-1 השנים האחרונות.
 6. יקלטו ביישוב בנים/בנות שמצב כריאותם תקין.
 7. יקלטו ביישוב רק כאלה שביכולתם לשלם בניו עצמית עד 100 מ"ר וכהוצאה ליוזמתם יורו לזכנים להפקיד 50 שקל. לפי הפרוט הבא:
- 10,000 שקל עם הרישום ביוזמת בנייה והזוג ידחה ע"י ועדת הקבלה בהצמדת בנקאות.
- 10,000 שקל, עם איטור הוצעותיו ע"י ועדת הקבלה.

"ליאון" - הרשות מדינת ישראל, 4/5/82, בירושלים

נוכחים ה"ה: דוד דוד	- ראש המועצה האזורית מטה-יהודה
בנימין כהן	- יו"ר ארגון המועצות האזוריות
צדוק עלי	- עו"ד המועצה
מרדכי שנאן	- המחלקה להתיישבות
עזרא מנור	- המחלקה להתיישבות
חיים וייס	- המחלקה להתיישבות
דוד סלומוניק	- המחלקה להתיישבות
אברהם שמחה	- המחלקה להתיישבות

ההערות התקדמו בנייר עבודה שהוגש לנוכחים ואשר מטרתו לקדם את הפיתוח ביישוב ולממש את החלטת להשקיע למרכז איכלוס. ההערות בנוסח היו:

1. ביישוב יש 47 יחידות דיור, חלק מהן במבנים דו-משפחתיים, שחייט מהן לא מאוכלסות. ליחידות דיור אלו צמודות חלקות בגודל 0.11-3.5 ד'. מוצע שהמועצה האזורית תערוך בהן סקר מצבי והגוש הצעה לשינוי תחום הסדר שיהיה צמוד לכל יחידה, לקראת הסדר תנאי הרכישה והחכירה מ.מ.י.
2. בחוכמת התאגיד המאוחדת ע"י הועדה המחוזית, יש 110 חלקות נוספות.
3. מוצע שקליטת הסועמדים שאינם בני מושבי האזור, לא חובל לבעלי תפקידים חיוניים לאזור הכפרי בלבד.
4. הקרפז בליאון לא הוחכרה לסוכה"י, למרות שהמחלקה להתיישבות בנה שם.
5. יו"ד המועצה טכס עם סר מאיר שמיר, שתנאי חוזה הרכישה של מושבי הישוב החדשים, יהיו כמו על מושבי הכפרים בגליל.
6. סר צדוק עלי מבקש להסיר את דיור למתיישבים יהיה בדומה למצבים בגליל (קב' 4 במושב).
7. הרכישה האזורית תדון עם המינהל לבניה כפרית (וכן עם מ.מ.י.) בנושא שינוי תקנות הבניה שאושרה ע"י הועדה המחוזית, כדי לאפשר בניה יחידת מגורים אחת בכל חלקה.
8. במידה ויש למועצה האזורית הערות נוספות בקשר למסמך העבודה, מוצע שהן תועברנה למרדכי שנאן ו/או לאברהם שמחה, תוך שבוע.

רשם: אברהם שמחה.

מדינת ישראל
משרד החקלאות

הרשות לתכנון ופתוח החקלאות
ההתיישבות והכפר

נציבות המים

האגף לתכנון ופתוח המים והתשתית החקלאית

23.7.82

ת.נ.ת. פיתוח ההתיישבות ביר"ש
כחנ"ט: 83/4 - 85/6

- הקדמה

- מערות ומדיניות הפיתוח:

1. עדיפויות ומדיניות הפריסת - תפסת שטחים

- פאחזים

- מזרחי היק

- שטוח הקו מיר

2. שלבי הפיתוח - ערכי ישובים קיימים

- בנ"ת ישובים חדשים.

3. מדיניות עידוד האיכלוס

4. סוג האוכלוסיה הרצויה - דמוגרפיה

- כלכלית

- תעסוקתיות.

5. אופי תשתית - חקלאות

- תעשייה

- שירותים ומיירות

- מרחקות.

6. קשר בין אוכלוסיה מקומית והתיישבות יחידית - תחבורה

- סיס ובירוב

- תשתית ושירותים אחרים.

- תעסוקה.

INVESTIGATION REPORT

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

104-101

7. עדיניות הסירות לגבי הסגור המקומי - פיתוח בטקביל
- ירצסה.

8. אכנים החקקות על ציר של זמן - מקורות השיטון
- עדיפות לדיוור, תשתית או תעסוקה.

ע י ק ר י ה ת כ נ י ת

1. אכלוס - מיקום, קנה וצורת האוכלוס לפי:
- מוצאם אזורים: חומרון
מטה בנימין
גוש עציון
דרום הר חברון
בקעת הירדן.

- ערים: קרני שומרון
אריאל
צמחאל
מעלה אפרים
קרית ארבע
אפרת
מעלה אדומים

2. תשתית - כבישים
מים רביד
דואר וקשר
- וינור ונעים קהילתיים.

3. תעסוקה - חקלאות
מעשייה
עבודות.

4. השקעות ונזירות בלכלי - אגדן ללי
פילוג השקעות
- מקורות השיטון.

5. סיכום

THE UNITED STATES OF AMERICA - DISTRICT COURT - DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE

THE ESTATE OF JAMES EARL RAY, DECEASED

- PETITION FOR PROBATE OF WILL

FILED FOR RECORD

IN THE DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE THE ESTATE OF JAMES EARL RAY, DECEASED

FILED FOR RECORD

IN THE DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE THE ESTATE OF JAMES EARL RAY, DECEASED

FILED FOR RECORD

IN THE DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE

THE ESTATE OF

JAMES EARL RAY, DECEASED

FILED FOR RECORD

IN THE DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE THE ESTATE OF JAMES EARL RAY, DECEASED

FILED FOR RECORD

FILED FOR RECORD

IN THE DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE

THE ESTATE OF

JAMES EARL RAY, DECEASED

FILED FOR RECORD

IN THE DISTRICT COURT OF THE DISTRICT OF COLUMBIA

IN RE THE ESTATE OF JAMES EARL RAY, DECEASED

FILED FOR RECORD

מדינת ישראל

משרד החקלאות

הסוכנות היהודית לא"י

המחלקה להתיישבות

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
האגף לתיכנון מפורט.

האריך: י' סיון תשמ"ב

1. יוני 1982.

לכבוד

מר מ. דקל

סגן שר-החקלאות ✓

א.נ.

הנדון: מכסות לול להתיישבות חדשה

מדי פעם אני מקבל פניות להקצאה מכסות לול להתיישבות חדשה. מצב הדברים כיום הוא שהמכסות שחולקו להתיישבות הקימה עוברות את הקליטה של השוק. לפיכך קוצצו המכסות וכלל החקלאים עובדים היום במכסות מקוצצות כאשר פוטנציאל הייצור איננו מנוצל.

מבאן יובן שאין בידינו כיום כל מכסות עבור ההתיישבות החדשה. פניתי בנושא אמצעי הייצור הדרושים להתיישבות החדשה אל מר בן-מאיר מנכ"ל המשרד וידוע לי שהוא פנה בנדון לאוצר. אין בידינו עדיין תשובה לנושא. לפיכך עלי לצערך הגדול להשיב. ריקם את הפניות והלחצים המופנים אלי, מחוסר כל אפשרות ואמצעים להענות.

רצ"ב הנני מעביר לך התזכיר שהכנתי בנדון והעברתי ל"מנכ"ל.

ב ב ר כ ה

י. בולדין

מנהל האגף.

THE UNITED STATES OF AMERICA
DO hereby certify that
[Name] is the [Title] of the [Organization]
[Address]
[City, State, Zip]

Witness my hand and seal this [Day] day of [Month], [Year].

By [Signature]
[Name]
[Title]

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and seal this [Day] day of [Month], [Year].

Attest:
[Signature]
[Name]
[Title]

Witness my hand and seal this [Day] day of [Month], [Year].

[Large blank area for additional text or signature]

**הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
האגף לתיכנון מפורט.**

האריז:כד' אייר תשמ"ב
17 מאי 1982.

מכסות ואמצעי יצור להתיישבות החדשה עד לשנת 1985

תכנית ההתיישבות הכפרית לשנים הקרובות מבוססת על המטרות הלאומיות של ישוב שטחי מפר
ריקים ודלילים. מטרות אלו יושגו באזורי ההתיישבות על-ידי פתוח קהילות כפריות איתנות מבחינה
כלכלית. מספר הישובים החקלאיים שבוקטו אחרי מלחמת ששת הימים מגיע ל-88 בשנת 1981. בזה
45 קבוצים ו-43 מושבים. לאלה מתוכננים להתווסף 42 ישובים: בהם 24 קבוצים ו-18 מושבים.
פרנסת המתיישבים בישובים החקלאיים מבוססת אמנם בעיקרה על ענפי יצוא, אך גם על ענפים לסוק
הקומי. יצויין שכל הישובים שהוקמו בשנים האחרונות ואלה העתידים לקום, הם על פי החלטות הממשלה
בהתאם למדיניות הכוללת.

מטוסי המשק של ההתיישבות החדשה מותאמים לאזורים האקולוגיים השונים ובכפופות למגבלות הקרקע
והמים בתנאי שכל אחד מהם אכזר להכסיח למתישב הכנסה וחכסוקה מלאה.

אולם כאן עלינו להדגיש את המגבלות החמורות של מכסות ואמצעי היצור העומדים לרשות ההתיישבות
החדשה שקמה מאז מלחמת ששת-הימים.

בטבלה להלן נחוני התכנית לסות של 4-5 שנים במשקי ההתיישבות החדשה בהשוואה למצב הקיים בשנת 1981.
התכנית מצביעה על הצורך באמצעים הבאים:

1. מים חוספת של כ-60 מליון מ"ק מים שבחלקם נדרש פתוח הספעים.

2. ירקות ותפוא גדול הירקות ליצוא נחקל בקשים הן בצד השווק והן מצד המחירים. הענ נמצא
במסגרת של מכסות קשוחות. להתיישבות החדשה נדרשים כ-18 אלף דונם של ירקות ליצוא ותפוא.

3. פרחים בהתיישבות החדשה מגדלים כיום כ-600 דונם פרחים ממינים שונים. התכנית היא להגיע לכ-
2200 דונם כלומר דרושים כ-1600 דונם נוספים לישובים אלה.

1. מטעים

בענף זה דרושים בתכנית: כ-3000 דונם הדרים; כ-13600 דונם סובטרופיים כ-3400 דונם ענבי
מאכל ליצוא וכ-6300 דונם ענבי יין וכן כ-4200 דונם תמרים.

5. בעלי-חיים

ענפי החי משמשים ענפי חצר למשק חקלאי ומוסדות את העבודה השנתית וההכנסה. ענפים אלה סגורים היום למעשה להתישבות החדשה.

5.1 רפת-חלב: נמצאה אצלנו פניה החבלים של המחלקה להתישבות והתנועות להקמת רפתות לחלב וזאת בעיקר באזורים הבעיתיים באמצעי יצור אחרים. המדובר בכ-15 רפתות שהופיות שלהן ידרשו כ-30 מליון ליטר חלב ועוד כ-56 יחידות משק משפחתיות שלהן ידרשו כ-14 מליון ליטר, ובס"ה דרושים כ-41 מליון ליטר חלב להתישבות החדשה.

5.2 לול פסיונים: כסות של 4-5 שנים דרושים כ-11 אלף טון פסיונים נוספים בזה ל-2500 טון הנקמו כבר לולים באמצעי היצור שלהם ישארו פרבסלים.

5.3 לול הודים: המדובר בחוספת של כ-3500 טון.

5.4 ביצי מאכל: לקבוצי הערבה קדרומית הובטחה מלוא אספקת הצריכה של אילה וסביבתה. חוספת היצור הדרושה היא כ-8 מליון ביצה.

יש לקבל החלטה בהקדם על המקורות לאמצעי היצור הדרושים להתישבות החדשה. שאם לא כן יש

להחליט להאס את בצוע התכנית להוספת ישובים ומתישבים לאלה הקיימים. כסו-כן קימת סכנת הסתככות ו/או התפוררות לישובים הקיימים, מחוסר באמצעי יצור.

ב ב ר כ ה

י. גולדין

מנהל האגף.

רמת הגולן	מרום ומעלה הגליל		בית שאן וגליל החמון		רעננה		ורחובות		בקעה		הירדן		ירושלים (גוש-ציון) לכיש נגב וערבה				סה"כ		הוספת
	1981	1985	1981	1985	1981	1985	1981	1985	1981	1985	1981	1985	1981	1985	1981	1985			
מס' הישובים-סה"כ	24	28	7	17	4	5	6	6	19	25	4	4	24	45	88	130	42		
בזה- קבוצים ומושבנים שחופיים.	15	19	4	10	3	4	4	4	7	10	4	4	8	18	45	69	24		
מושבנים	9	9	3	7	1	1	2	2	12	15	-	-	16	27	43	61	18		
השטח הפיזי (אלפי ד') -סה"כ	65.0	69	5.0	8.0	4.0	10	5.5	6.2	23.7	40.0	16.0	16.0	21.5	100	141.7	249.2	107.5		
בזה שלחין	41.0	61	3.5	8.0	2.4	6.8	3.5	5.6	20.0	40.0	3.5	3.5	15.7	75	89.6	201.4	111.8		
בעל	24.0	8	1.5		1.6	3.2	2.0	0.6	3.7		13.5	13.5	5.8	25	52.1	47.6	-		
השמוש במים (מל"ק)-סה"כ	23.5	33.0	2.6	7.8	1.2	4.6	1.3	2.8	22.0	30.0	2.1	2.1	10.5	42	63.2	123.2	60		
חדרים (אלפי דונם)	0.8	0.8	-	-	-	-	0.3	0.7	2.1	3.0	-	-	0.2	2.0	3.4	6.5	3.1		
חפוח	3.8	5.5	0.2	0.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	5.7	1.7		
אגם	0.2	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	0.5	0.2	1.1	0.9		
שזיף	0.6	0.9	-	-	-	0.5	-	-	-	-	0.2	0.2	-	-	0.8	1.8	1.0		
מסמס	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0	0.5	1	0.5		
אבוקדו	1.9	5.0	1.2	5.0	0.3	0.7	-	0.7	0.2	0.2	-	-	-	4.0	3.6	15.6	12.0		
מנגו	0.4	0.6	-	-	-	-	-	-	0.2	1.0	-	-	0.3	1.0	1.0	2.6	1.6		
ענבי מאכל	0.1	-	-	0.2	-	-	-	-	1.4	2.8	-	-	0.1	2.0	1.6	5.0	3.4		
ענבי יין	0.2	3.0	-	1.0	-	1.0	0.4	0.9	-	-	-	-	-	1.0	0.6	6.9	6.3		
בננות	0.8	1.0	-	-	-	-	-	0.1	-	-	-	-	-	-	0.9	4.0	-		
חסרים	0.1	0.2	-	-	-	-	-	1.1	-	3.5	-	-	0.9	2.1	1.6	5.8	4.2		
שונים	1.0	1.0	-	0.7	-	0.5	-	0.3	-	-	0.2	0.2	0.2	0.5	1.6	3.0	1.4		
ירקות	5.1	5.1	-	0.2	0.5	0.6	0.3	0.6	8.0	13.0	-	-	7.1	17.0	21.0	36.5	15.5		
חפוחי אדמה	0.4	0.5	-	-	-	-	-	0.3	0.3	0.7	-	-	0.4	2.0	1.1	3.3	2.2		
פרחים (דונם)	-	-	-	90	-	60	100	150	200	400	-	-	300	1500	600	2200	1600		
כוחנה	10.1	20.0	1.7		0.9	1.0	0.9	1.2	0.2	-	2.7	4.0	-	3.8	16.5	26.2	9.7		
מסירות (סונות)		(1400)														(1100)	(1400)		
ענפי החי																			
יצור חלב (מליוני ליטר	13.1	28.0	-	6.0	-	1.5	-	-	1.7	6.0	2.0	3.5	4.7	18.7	20.3	65.4	45.1		
קבוצים-מס' רפתות חדשות חלב (מליוני ליטר)		4	8	3	6			3	6			1	1.5			29.5	15		
מושבנים-רפתות חדשות מליוני ליטר		30	7			6							11	31	11	67	56		
בקר לבשר (מס' אמהות)	5000	8000	700	1700	-	700	400	500	-	-	-	-	-	-	6100	10900	4800		
צאן (מס' רחלות)	1100	5000	-	2000	-	800	-	-	-	-	-	-	-	3000	1100	10800	9700		
בשר פסמים (סונות)	2500	5500	-	3000	-	2000	-	400	-	1000	-	500	200	700	2500	13100	10600		
בשר הודים (סונות)	1800	2800	-	-	-	-	300	300	1600	4000	1200	1500	800	1400	6500	10000	3500		
עידים (מליוני ליטר חלב)		3.4														3.4	3.4		
ביצי מאכל (מליונים)																	8		

המסמך
 מסמך מס' 10

1) תאריך - 5 ינואר 1977
 מקום - תל אביב
 נושא - תכנון עבודות
 כו-ש"מ/ת

מסמך מס' 10

2) יום א' -
 (א) תאריך - 10 ינואר 1977
 (ב) מקום - תל אביב

תוכנית ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
האזרחי הישגיו במסגרת

א. ג. יצחק ההתיישבות והחקלאות עד לשנת 1945

התוכנית הראשונית הנפרדת לשנים הקרובות מבוססת על המטרות הלאומיות של ש. ג. ש. היא
מטרת אלו יושבו באזורי ההתיישבות על-ידי פתוח קהילות כפריים איתנים בלתי-
כפולים. מספר היישובים החקלאיים שבוקשו אחרי מלחמה ששה הימים מגיעו ל-100. זה
ל-100 שנים ו-10 מושבים. זאת מתוכננים להתווסף 42 יישובים: בהם 24 קבוצים ו-18 מושבים.
פיתוח ומימוש היישובים החקלאיים מבוססת אמנם בעיקרה על ענפי יצוא של גס על ענפים של
קומי. יצויין שכל היישובים שהוקמו בשנים האחרונות ואלה העתידים להיבנות על פי תוכנית
נדרש למדיניות הכורה.

מטרת הממשל של ההתיישבות החדשה מותאמת לאזוריים האקולוגיים השונים ונבנית על-פי
היכולת הכלכלית של האזור להכניס למחזור הכנסה והעסקה מלאה.

אולם באן עלינו הדגיש את המגבלות החמורות של מכסות ואמצעי הייצור העתידיים וההתיישבות
החדשה שגם היא מלחמה ששה-הימים.

התוכנית הראשונית להכניס לסוף של 4-5 שנים במשקי ההתיישבות החדשה בדשאים כצנ' הימים של
זה מצביעה על צורך באמצעים הבאים:

1. הכנסה של כ-100 מיליון ש"ק מים שבחלקם נדרש פתוח המפעלים.

2. ירקות ותבואה גדולי היקפות ליצוא נחלק בקטנים הן בצד השווק ורן מדינות המזרח
המערבי שר מכסות קטנות. ההתיישבות החדשה נדרשים כ-18 אלף דונם שר יתו ייצא מדי א

3. פרחים בהתיישבות החדשה מוגדרים כיום כ-600 דונם פרחים ממינים שונים. רכנ' ה' י' י' י'
א"י דונם כלומר יושים כ-1600 דונם נוספים ליישובים אלה.

4. מסעים

ענף ז' דרושים. תכנית: כ-3000 דונם הדרים; כ-13600 דונם סובמריפיים. 1400 דונם ענפי
אכ"י ייצוא וכ-10 דונם ענפי יין וכן כ-4200 דונם חמרים.

5. בעלי-חיים

ענפי החי מסמשים ענפי חצר למסך חקלאי ומונסחים את העבודה השנתית וההכנסה. ענפים אלה כגורים היום למעשה להתישבות החדשה.

5.1 רפת-חלב: נמצאת אצלנו פניה החבלים של המחלקה להתישבות והתנועות להקמת רפתות לחלב וזאת בעיקר באזורים הבעייתיים באמצעי יצור אחרים. המדובר כ-15 רפתות שחוסיות שלהן ידרשו כ-30 מליון ליטר חלב ועוד כ-56 יחידות מסק משפחתיות שלהן ידרשו כ-14 מליון ליטר, ובס'ה דרושים כ-41 מליון ליטר חלב להתישבות החדשה.

5.2 לול פסמים: במסות של 4-5 שנים דרושים כ-11 אלף טון פסמים נוספים בזה ל-25(א) טון הוקמו כבר לולים שאמצעי היצור שלהם ישארו בובסלים.

5.3 לול הודים: המדובר בחוספת של כ-3500 טון.

5.1 ביצי מאכל: לקבוצי הערבה קדרומית הובטחה מלוא אספקת הצריכה של אילה וסביבתה. חוספת היצור הדרושה היא כ-8 מליון ביצה.

יש לקבל החלטה בהקדם על המקורות לאמצעי היצור הדרושים להתישבות החדשה. שאם לא כן יש

להחליט להאם את בצוע התכנית להוספת ישובים ומתישבים לאלה הקיימים. כמו-כן קימת סכנת התחבכות ו/או התפוררות לישובים הקיימים, מחוסר באמצעי יצור.

כ ב ר כ ה

י. גולדין

מנהל האגף.

Handwritten notes:

- (1) (2) (3)

לכבוד
פרופ' ש. פוהריליס
מנהל הרשות לתכנון
משרד החקלאות
תל - אביב

א.נ.,

הנדון: הצעת תכנית התיישבות לטורדות
חר חברון

המחלקה לתיישבות עבדה הצעה לתוספת התיישבות בטורדות חר חברון.

עקרי התצעה הם:

א. הקמת שרשרת ישובים בספר המדבר מאזור מזרחית לחברון ועד
אזור יתיר.

ב. הקמת מסבץ ישובים באזור שוקת צקלג.

ג. הקמת גוש ישובים מזרחית לחבל לכיש.

באזור ותכנון קיימים 9 ישובים ואושרו להקמה עוד ארבעה * (שנים
מהם יוקמו במשך השנה הבאה) התכנית המצ"כ מציעה:

1. הסבה של 5 מאחזי והאחזיות בח"ל לישובים קבועים: כדלקמן:

1. יקין - נחל חר - לישוב משולב, חקלאות ותעסית

2. חלט - מצפה גוברין - לישוב קהילתי

3. אדורה - מצפה אמציה - לישוב קהילתי

4. נגוהות - מצפה לכיש - לישוב קהילתי

5. אשכולות - מצפה להב - לישוב משולב, חקלאות ותעסית

2. הקמת 4 ישובים נוספים:

1. סוסית - ישוב קהילתי

2. יתיר ג' - ישוב משולב, חקלאות ותעסית

3. להב ג' - ישוב משולב, חקלאות ותעסית

4. מרסים - ישוב משולב, חקלאות ותעסית

אני מבקש לזמן דיון ברשות ללכון התכנית לפני הגשתה ל"ועדת השרים".

ב ב ר כ ה

י. דקל
המנהל הכללי

er: 1977 1978
12. 1978 1979

1977
1978 1979
1979 1980
1980 1981
1981 1982

1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981
1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

1982: 1977 1978 1979 1980 1981 1982

*

רשימת הישובים הקיימים:

1. כרמל - מושב שתופי משולב, חקלאות ותעשיה.
2. קרית לוציפר - מושב שתופי משולב, חקלאות ותעשיה.
3. מעון - האחדות נו"ל, מיועדת לאזרח, תהיה מושב שתופי משולב, חקלאות ותעשיה.
4. כרמים - קבוץ משולב, חקלאות ותעשיה.
5. לחב - קבוץ חקלאי.
6. שקף - מושב חקלאי.
7. אמציה - מושב שתופי חקלאי.
8. תלם - האחדות נו"ל.
9. מיתר - שכונת עירונית.

רשימת הישובים שאושרו לחקמה:

1. הר עמשא - ישוב משולב, חקלאות ותעשיה.
2. ארדון - ישוב משולב, חקלאות ותעשיה.
3. חורבות יתיר - ישוב קהילתי.
4. עתניאל + זהר - ישוב קהילתי.

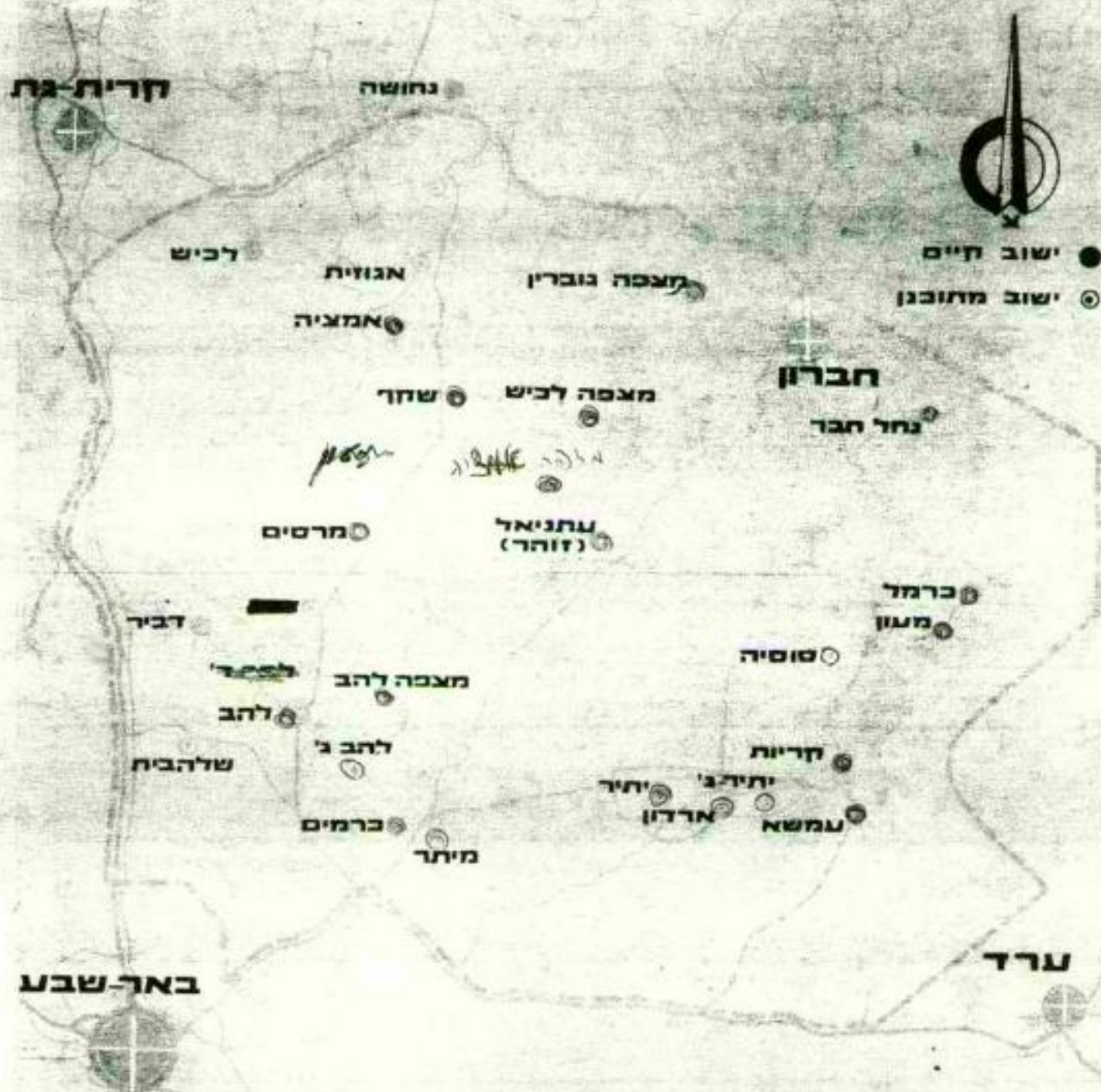
in the district of the district

1. area - area of the district, district of the district.
2. area of the district - area of the district, district of the district.
3. area - area of the district, district of the district.
4. area - area of the district, district of the district.
5. area - area of the district, district of the district.
6. area - area of the district, district of the district.
7. area - area of the district, district of the district.
8. area - area of the district, district of the district.
9. area - area of the district, district of the district.
10. area - area of the district, district of the district.
11. area - area of the district, district of the district.
12. area - area of the district, district of the district.
13. area - area of the district, district of the district.
14. area - area of the district, district of the district.
15. area - area of the district, district of the district.
16. area - area of the district, district of the district.
17. area - area of the district, district of the district.
18. area - area of the district, district of the district.
19. area - area of the district, district of the district.
20. area - area of the district, district of the district.

in the district of the district

1. area - area of the district, district of the district.
2. area - area of the district, district of the district.
3. area - area of the district, district of the district.
4. area - area of the district, district of the district.
5. area - area of the district, district of the district.

הצעת תכנית ההתיישבות

ההסתדרות הציונית העולמית

חטיבת ההתיישבות

חבל - הנגב

מדור תכנון ופתוח

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה להתיישבות
חבל - הנגב

ההסתדרות הציונית העולמית
חטיבת ההתיישבות
חבל - הנגב

מדור תכנון ופתוח

הצעה תכנית ההתיישבות
למדרונות הר חברון (מ.ד.ה.ח.)

פ.י.

צוות מ.ד.ה.ח.

מרץ 1982

6/1/82

תכנית ההתישבות למדרונות הרי חברון באה להציע רצף התישבותי וחקלאי בקשת המקיפה את הר חברון מאזור נחושה בצפון מערב לכוון אזור לחב-כרמים, כואכה יתיר כדרום וסף מדבר יהודה בצפון מזרח.

האזור הוא דל אוכלוסיה ופרוץ ברובו לנוכחות בדויים וגלישות עדרים מעבר לקו-הירוק לשטחי מרעה ושטחים ראויים לעבוד בחומי הקו הירוק.

התכנית מהווה המשך והרחבת תכנית ההתישבות שהוצגה על ידי חבל הנגב לפני 4 שנים ואשר מבוצעת.

ב-4 השנים האחרונות הוקמו במסגרת תכנית התפרוסת להתישבות יהודית במורדות הר-חברון 6 ישובים. במסגרת תכנית הפתוח הנוכחית מוצעים להקמה 19 ישובים.

התכנית פרוסה ב-4 תת אזורים:

1. האזור המזרחי: משתרע בין האחזות נחל חבר עד לקרייתים (לוציפר) לאורך סף מדבר יהודה.
2. האזור הדרומי: הרי יתיר ובקעת ערד.
3. האזור הדרום מערבי: בקעת באר-שבע באזור צומח שוקת, להב, כרמים וצקלג.
4. אזור המדרונות המערביים של הרי חברון: כולל את התחום ממזרח לקו הכפרים בית מריסם, אל בורג' - א-סיכה.

להלן טבלת סכום מצבת הישובים (קיימים ומתוכננים)

אזור סף מדבר יהודה		אזור יתיר		אזור שוקת צקלג		מדיונות מערכיים של הר חברון	
קיים	מתוכנן	קיים	מתוכנן	קיים	מתוכנן	קיים	מתוכנן
קריית: מושב שיתופי חקלאי	מעון: מושב שיתופי חקלאי תעשיתי	ארדון: מחנה זמני	ארדון: ישוב שיתופי חקלאי תעשיתי	כרמים: קבוץ חקלאי תעשיתי	מרסים: קבוץ חקלאי	נחושח: מושב (בהקמה)	חלם: כפר קהילתי
כרמל: מושב שיתופי חקלאי תעשיתי	יקין: מושב שיתופי תעשיתי		עמסא: ישוב שיתופי חקלאי תעשיתי	להב: קבוץ חקלאי	להב ג': קבוץ חקלאי תעשיתי	שקף: מושב	נגוהות: כפר קהילתי
מעון: האחזות נח"ל	סוסיא: ישוב קהילתי, מרכז איזורי		יתיר ג': ישוב שיתופי חקלאי תעשיתי	דכיר: קבוץ חקלאי	מצפה להב: ישוב שיתופי חקלאי תעשיתי	אמציה: מושב שיתופי חקלאי	מצפה אמציה: כפר קהילתי
נחל חבר: מאחז צבאי			יתיר: ישוב קהילתי	מצפה להב: מאחז נח"ל	מיחר: ישוב עירוני קהילתי	מצפה גוברין: (חלם) מאחז נח"ל	עיסון: מושב עובדי חקלאי (מותנה בשיחרור קרקע משטח אש)
					שלהבית: מרכז אזורי וישוב קהילתי מ.א. בני- שמעון	מצפה לכיש: (נגוהות) מאחז נח"ל	אגוזית: מרכז קהילתי (מותנה בשיחרור קרקע משטח אש)
					עתניאל: כפר (זהר) קהילתי	מצפה אמציה: מאחז נח"ל	

סיכום הקצאת יחידות משק חקלאיות, קרקע ומים ליישובים

ה א י ז ו ר	ה י ש ו ב	גודל הישוב		ק ר ע ו ת				מקורות מים (מלקייה)		
		קיבולת מתוכננת	יחידות משק חקלאי	בבקעת ערד	הר יתיר	איזור שוקת	איזור צקלג	קידוחי שוקת צקלג	קולחי באר-שבע	קולחי ערד
<u>סף מדבר יהודה</u>	קירות - קיים	100	60	2000	400			1.0 1.3		0.3
	כרמל - קיים	100	60	2000	400			1.2 1.6		
	מעון	100	60	2400				1.2 1.6		
	(נחל חבר) - יקין סוסיא - קהילתי	100 250	60	(2400)				1.2 1.6 0.2		
<u>יתיר</u>	ארדון	100	60	2000	400			0.8 1.6	0.8	
	עמשא	100	60	2000	400			1.2 1.6		
	יתיר ג'	100	60	2000	400			0.8 1.6	0.8	
	יתיר - קהילתי	500						0.2		
<u>שוקת צקלג</u>	כרמים - קיים	100	60			2400		0.8 1.6	0.8	
	מצפה להב	100	60			2400		0.8 1.6	0.8	
	בית מרסים	100	60			2400		1.2 1.6		
	להב ג'	100	(60)				(2400)	(1.2) (1.6)		
	להב ג'	100	(60)				(2400)			
	מיתר - עירוני	2500						0.2		
	עתניאל - קהילתי שלהבית - מרכז איזורי	250 250						0.2		
<u>מדרונות מערביים של הרי חברון</u>	חלם (מצפה גוברין)	150	(60)				(2400)	(1.2)		
	נגוהות (מצפה לכיש)	150	(60)				(2400)	(1.2)		
	מצפה אמציה	150	(60)				(2400)	(1.2)		
	אגוזית - מרכז קהילתי	250	(60)				(2400)	(1.2)		
ס ה " כ	ישובים			14800	2000	9200	(14400)	17.4	3.2	0.3
ס"ה פוטנציאל איזורי				20000	2000	11000	20000	30	3	0.3

המספרים בסוגריים הם לתכנון בעתיד ומותנים בשיחזור שטח אש.
* הצעה חבל הנגב

ריכוז מצאי קרקע

20,000 דונם ברוטו	בקעת ערד:	1.
2,000 דונם	חרי יתיר:	2.
11,000 דונם	צומח שוקת:	3.
70,000 דונם (מזה כ-20,000 דונם שלחין)	נחל כלך: (שטחי אש)	4.
60,000 דונם	מרעה באזור יתיר:	5.

מקורות מים

אקויפר קנומן טורון (קרוחי שוקת צקלג): מילוי חוזר 30-60 מ"ק לשנה	1.
קרוחים בהר יתיר	2.
כיוכ באר-שבע: 3 מ"ק	3.
כיוכ ערד: 0.3 מ"ק	4.

לחלן פרוט החכנית לפי תת אזורים:

האיזור המזרחי - סף מדבר יהודה

א.

באיזור זה ניתן יהיה להקים 4- ישובים ומרכז קהילתי. ישובים אלו יתוכננו על שילוב חקלאות ותעשייה ויתבססו על שטחי שלחין בבקעת ערד ומטע ביער יתיר, יתוכננו הישובים על גידולי מטע וחבלין בבקעות שעל סף המדבר ועיקר פרנסתן תתבסס על תעשייה. הישוב הקהילתי שיוקם בקרבת חרבת סוסיא ישמש כמרכז איזורי משני וישרת את גוש הישובים המוצע. אתר חרבת סוסיא ישוקם, ישוחזר ויהפך למרכז רוחני לישובי הגוש.

מאחר וישובים אלה ישאו אופי דתי לאומי מיסודה של תנועה אמנה, יש לראות בקרית ארבע את המרכז וכח המשיכה החשוב ביותר במערכת ההתישבות שעל סף מדבר יהודה.

להערכתנו עיקר המאמץ ההתישבותי בגוש זה צריך להיות מופנה לפיתוח תעשייתי בכל ישוב. היצור החקלאי המתבסס על קרקע ומים יהיה אטי וישא פירות לאחר מספר לא קטן של שנים. יתכן וניתן יהיה להפנות חלק מתוצרת בע"ח לשוק המקומי לאיזור (חלב, ביצים, בשר וכו'). שטחי מרעה במדה ויפותחו ישאו אופי של נוכחות-בשטח, אך ספק אם יכולים לשמש כמקור פרנסה למתישבים.

אזור יתיר

ב.

ההתישבות באיזור יערות יתיר ובקעת ערד מתוכננת להקמת 3 ישובים שישלבו חקלאות ותעשייה וישוב קהילתי אחד.

הישובים החקלאיים

תבנים הכלכלי של הישובים החקלאיים יושתת על הכנסות מקרקע ומים, בעלי חיים, תעשייה ותיירות.

קרקעות

בקעת ערד משתרעת על שטח של כ-20,000 דונם ברוטו הראויים לעיבוד.
ניתן לאחר בבקעה 7 משבצות חקלאיות לגידולי שדה ומטע ליושבים
הבאים:

מושב שיתופי	לוציפר	(קדיוח)	ישוב שיתופי	מעון
מושב שיתופי	כרמל		ישוב שיתופי	יקין
ישוב שיתופי	ארדון			
ישוב שיתופי	עמשא			
ישוב שיתופי	יתיר ג'			

שטחי קרקע נוספים בהיקף של כ-2,000 דונם מצויים בתוך יער יתיר
ומיועדים למטעים ו/או גידולים אחרים אשר יתרון להם בגובה של
כ-700-800 מטר מעל פני הים.

מים

באיזור שוקת שחינו חלק מאקוויפר ירקון נחל החנינים נקדחו 4 קידוחים
בשפיעה של כ-500 מ"ק כ"א ובתכנון קידוח נוסף באיזור מיתר כרמים.
כלומר: אין מחסור מימי במים באיזור. תבעיה היא כשר הולכת המים מצומת
שוקת לבקעת ערד וליער יתיר.
כיום מוגבל כשר ההולכה הפנוי להתישבות החקלאית בכמות יומית של כ-11,000-
10 מ"ק ליממה. יתרת המים בקו שוקת ערד מיועד לעיר ערד, לצה"ל ולהתישבות
הכדואית.

כמות יומית זו מיועדת לשלושה צרכנים חקלאיים: - מושב שיתופי בית יתיר

- מושב שיתופי כרמל

- קיבוץ כרמים

ניתן להגדיל את כשר ההולכה של קו שוקת ערד ע"י חקמת בריכה ותחנת שאיבה
בגבעות מרעית (מול כסיפא), או ברכס הרי עירא.

פיתוח פרויקט זה יתן תוספת של כ-7,000 מ"ק ביממה ויאפשר רשות מידי לשני ישובים נוספים.

האמדן הכספי להשקעה זו נאמד בשנת 81/82 ב-2.1 מיליון שקל. אספקת המים המקסימלית ליער יתיר תהיה 200 מק"ש וזאת לאחר הקמת תחנת שאיבה של קבע בכביש ערד נחל קריות. בנוסף לכך יש לקחת בחשבון את קולחי העיר ערד המנוצלים כיום ע"י קיבוץ עין גדי ויעמדו לרשות הרחבת ההתיישבות בבקעת ערד. שפיעת הקולחים מסתכמת בכ-270,000 מ"ק לשנה. מקור מים אפשרי נוסף הוא נמ"ג (ניצול מי גאווה).

מו"ע

שטחי המרעה משתרעים על פני כ-60,000 דונם מחוכם כ-25,000 דונם מגודרים ע"י רשות המרעה. שטחים נוספים נמצאים בבקעת קריות וביער יתיר עצמו. שטחי המרעה המגודרים ע"י רשות המרעה יכולים לשאת כ-2,500 ראש צאן וניתנים לשימוש מידי. ביערות הקק"ל ניתן לרעות ולהחזיק עדר בגודל של כ-1,000 ראש נוספים. שטחי המרעה בבקעת קריות מוגדרים עדיין כשטחי אש.

ישוב קהילתי

הישוב הקהילתי היחיד המוצע לאיזור יתיר הוא בחרבת יתיר. הישוב מחוכן ל-500 משפחות שעיקר פרנסתן יהיה על הערים באר-שבע, ערד ופיתוח נופש ותיירות ביערות יתיר ומחן שרותים לישובי יתיר.

ישוב קהילתי (עירוני)

הישוב העירוני מיתר יוקם בצומת שוקת ומחוכן ל-2,500 משפחות כשיטת בנה-ביתך.

בהתאם להחלטת ועדה שרים לענייני התיישבות יקבל הישוב תשתית עד לראש השטח והבניה תהיה בשיטת "בנה-ביתך".

מושב שיתופי כרמל

לרשות המושב	כ-400	דונם ביערות יתיר
	כ-2,000	דונם בבקעת ערד

מכסת מים כ-1,200,000 מ"ק מי מקורות מקו שוקת ערד

בגלל המרחק הרב של הישוב משטחי הקרקע, מוצע לבחון את האפשרות לבסס הישוב על מטע, תעסיה ומרעה.

באיזור אום דרג' במרחק 5-7 ק"מ מהישוב על סף מדבר יהודה נמצאות כמה בקעות שניתן לספק להן מים לרכוש הקרקעות וליערן למטע וצמחי תבלין.

באם הצעה זו תתקבל, יתפנו שטחי יער יתיר ושטחי בקעת ערד לישוב חקלאי שישי.

מושב שיתופי בית יתיר (קריות)

לרשות המושב	כ-400	דונם ביערות יתיר
	כ-2,000	דונם בבקעת ערד

מכסת המים כ-1,200,000 מ"ק מי מקורות מקו שוקת ערד

כ-300,000 מ"ק מי קולחי ערד

הישוב יתבסס על שלחין בבקעת ערד, מטעים ביער יתיר ומרעה ביער יתיר. השלמת ההכנסה בעתיד תתבסס על תעסיה ותיירות.

ישובים שיתופיים - ארדון ועמשא ויתיר ג'

הישובים ימוקמו ביער יתיר ולרשות כל ישוב יועמדו:

כ-400	דונם ביערות יתיר
2,000	דונם בבקעת ערד

מכסת המים תעמוד על:

כ-800,000	מ"ק מי מקורות מקו שוקת ערד
כ-800,000	מ"ק מקולחי באר-שבע וערד

כדי לאפשר התחלת ייצור חקלאית ליושבים אלה, יש לדאוג מידית לפעולות הבאות:

1. לקבל מקיבוץ עין גדי את קולחי ערד - 270,000 מ"ק לשנה.
 2. לקבל מקיבוץ עין גדי את שטחי השלחין המרושתים בבקעת ערד.
 3. לחקצב תחנת שאיבה יעילים ובריכת יעילים בהרי עירא או באיזור כסיפא.
- הפעלת התחנה והבריכה יאפשרו הגדלת אספקת המים כדי 7,000 מ"ק ליממה לבקעת ערד וליוער יתיר.

איזור שוקה צקלג'

לגוש הישובים הקיימים של תנועת השומר הצעיר להב, דביר וכרמים יצטרפו 2-3 קיבוצים נוספים.

לקיבוצים אלה יוקצו שטחי קרקע מתוך משבצות הקרקע הקיימות של קיבוצי האיזור.

מבחינת אספקת המים, יהיה צורך להקצות מכסות מים ממערכת האספקה הארצית. (קידוחי צקלג שהם מקור המים ליושבים להב ודביר מיצאים מים לבריכת בית-קמה, קידוח אורים שיוכל להתחבר למערכת ובמאזן הכולל הכללת הקצאות המים השוליים, מליחים, כיוב ומאגרים במכסות).

הקיבוץ הראשון המוצע להקמה הוא בית מרסים.

מדרונות מערביים של הר חברון

ד.

איזור זה הנושא אופי של משק משפחתי ומצפים הוא חקשה ביותר מבחינת המערכת האירגונית ומקורות הפרנסה והתעסוקה. הישובים אמציה ולכיש נשענים על העיר קרית-גת ואינם דורשים מערכת אירגונית נפרדת. תוספת של ישובים משפחתיים כמו שקף ואגוזית בקו הראשון וישובי המצפים כמו לכיש וגוברין בקו השני ואשר ישאו אופי חקלאי וחילוני יחייבו התארגנות שונה שאיננה יכולה להתבסס על קרית-גת. במקרה כזה יש לבחון את האפשרות של הקמת מרכז קהילתי באגוזית. אולם הקמת 5-6 ישובים של משפחתי בגוש זה מחייבת:

א. קבלת קרקעות מתוך שטחי האש של צה"ל.

ב. הקצאת מכסות מים וקידוחים נוספים באיזור אמציה לכיש.

באם לא ניתן יהיה לבסס את כל ישובי הקו השני (מצפים) על קרקע ומים באיזור שטחי האש לא יוכלו ישובים אלה לשאת אופי של משק משפחתי חקלאי.

כמצב דברים זה יתמכו ישובים אלה לישובים קהילתיים תעשייתיים שמרכזם תארגוני והרוחני יהיה קרית ארבע.

התוצאה תהיה שהישובים המשפחתיים הנותרים אשר ישאו אופי חקלאי חלקי ימשיכו לחשען על העיר קרית גת ולא יקום מרכז קהילתי איזורי באגוזית.

לסכום

1. איזור תמזרחי - סף מדבר יתור

הקמת הגוש ההתישבותי מותנה:

- 1.1. פיתוח מירי של המרכז הקהילתי בחורבת פוטלא.
- 2.1. איזור שטחים למטעים בבקעות על סף המדבר.
- 3.1. פיתוח תעשיות בשלב הראשוני של הקמת כל ישוב נוסף.

2. איזור יתיר

הקצאה משאבים כספיים להקמת חלוצה וכריכת יעלים ואפשרו הקמה מידית של שני ישובים באיזור יער יתיר

3. איזור שוקת צקלג

ניתן להקים מידית ישוב קבוצתי אחד בבית מרסים.

4. מדרונות מערביים של תרי חכרון

- 1.4. ניהול משא ומתן אינטנסיבי עם צה"ל בדבר פנוי שטחי אס ואפשר פרוצד לעבוי הישובים והמצפים כישובים חקלאיים.
- 2.4. אלטרנטיבית - ישובים קהילתיים תעשייתיים ותירותיים שאינם חלויים בקרקע ומים.

קרית גת

נחושה

ישוב קיים

ישוב מתוכנן

לכיש

אגוזית

מצפה גוברין

אמציה

חברון

שחר

מצפה לכיש

נחל חבר

מרסים

עתניאל
(זוהר)

כרמל

מעון

דגש

דביר

סוסיה

להב-ד'

מצפה להב

להב

להב ב'

שלהביח

קריית

יתירג' - יתיר

כרמים

ארדון

עמשא

מיתר

ערד

באר שבע

ירושלים, ט"ז סכת תשמ"ב
11 ינואר 1982

הצעת תקציב - חכנון, ניטור, בקרה

1. חכנון אב ליהודה, שומרון וחבל עזה (השתתפות בעזות הכולל)	26.5 מליון שקל
ארבעה אנשי חכנון לשנת התקציב '82/'83	
2. חכנון חסית לששה ישובים חדשים	17.2 "
3. חכנון מתאר לששה ישובים	11.5 "
4. ניטור ובקרה על מהלך ההתישבות (השתתפות בצוות)	6.8 "
5. שלושה מנהלי פרויקטים להקמת ששה ישובים	18.0 "
6. עידוד ההתישבות ביהודה, בשומרון ובקצה	21.4 "
לפי פרוט:	
6.1 פרסומים	7.5 מליון שקל
6.2 סיור מחיטבים פוטנציאליים	8.9 "
6.3 קרן מיוחדת	5.0 "
סה"כ: 21.4 מליון שקל	

סה"כ: 101.4 מליון שקל

בכ"ר

13.1.82

מנ-א/ת.ח/ס
פיה/ח/ס

סגן שר החקלאות
מיכאל דקל

תאריך 16.3.82

לכבוד
מר ירחמיאל גולדין
הרשות להכנון כלכלי
כאן.
א.נ.

הנדון: מכסה מטילות-גליל מילס.

סגן השר דקל בקטני לפנות אליך על מנה להסדיר את ענין מכסה המטילות עבור
מר גליל מילס מכרם בן זמרה.

המדובר במכסה של 4000 מטילות.

לאיש יש המלצה של משרד הבטחון להגדלה המכסה, מכיון שמדובר על משמחת שכולה,
אשר משרד הבטחון מטפל בשקומה.

כיום יש למר מילס מכסה לא קבועה של 4000 מטילות, אולם זאת מכיוון שהמכסה
של שאר אנשי המושב הולקו בין החישובים שונים ולכן היא קבל 4000.

אודה לך באם תסדיר להם מכסה זו בקבועה

בכבוד רב,

עוזר מלכה
עוזר סגן השר.

הערה: דן ירון -יו"ר מועצה הלול

כח"כ ספר/ק"מ/ס

סגן שר החקלאות
מיכאל דקל

11.3.82

תאריך

לכבוד
פרופ' ש. מנהורילס
מנהל הרשות להכנה כלכלי
כאן.
א.נ.א.

מצ"ב קורות חיים של אל"ם (מיל) חסון מנחם הסדכרת
בעד עזמה.

הנ"ל מעוניין להשתלב במרוויקט של המסרד המתבצע במצריים.

אודה לך כאם תבדוק בקשה זו באהדה.

בכבוד רב,

עלוד מלכה
עוזר סגן השר.

27
29/10

4

גולדמן

השירותים
(הגולדמן)

הנכס

1314

ב ק ע ו ת

כפר שיתופי בע"מ

דאר נע בקעת הירדן

טל. 065/88570

טל. 02/233237

בתשובה נא להזכיר

מס'

יום 28.1.82

לכבוד

ח"כ מיכאל דקל

סגן שר החקלאות

רח' ארניא 8

הקריה - תל-אביב

א.נ.,

הנדון: מכסה עגבניות לשנת 1982

הננו מבקשים מכבודך כי התערב לטובתנו בקביעת מכסה גידול העגבניות לעונה אביב 1982. זה מספר שנים כי גידול העגבניות הופס את החלק הארי בהכנסה המשקית, ובשנים האחרונות גידלנו לא פחות מ-100 דונם כל שנה.

גם לשנה זו בקשנו מהמועצה עוד בשנה שעברה במשלוח ה"גלויה" עם בקשה המכסה לעגבניות מצדנו 100 דונם לעונה אביב 82, וקיבלנו מהם תשובה עם מכסה של 40 דונם מחולקים ל-10 דונם בינואר, 20 דונם בפברואר, 10 דונם במרץ. השתילות בחודשים פברואר-מרץ אינן רלוונטיות לגבינו עקב כניסה בהבשלה וקטיף לחודשי הקיץ החמים. פנינו מספר פעמים לאחר קבלת המכסה מהמועצה הן בעל פה והן בכתב (מכתבים 29.10.81 ו-31.12.81) לועדת המכסות במועצת הירקות, הסברנו וביקשנו לאשר לנו מכסה אחת של 100 דונם כמדי שנה בחודש ינואר. כמו כן נפגשנו מספר פעמים עם מנכ"ל המועצה ועם מוטי דלג'ו בהשתתפות שמוליק בן שאול, הרכז החקלאי בבקעה, וביקשנו מהם לשנות החלטתם, כאשר בפגישה האחרונה סוכם עם אהרון בכר ממחלקת התכנון על איחוד המכסה המחולקת ושהיא תנתן כולה (40 דונם) בחודש ינואר, אך גם זה לא מספיק.

הננו מבקשים ממך כי תעזור לנו באשור מכסה מטעם מועצת הירקות של 100 דונם עגבניות לחודשים ינואר תחילת פברואר.

בברכה

גבע אברהם
מרכז המשק

1. The first step is to identify the problem.
 2. The second step is to define the problem.
 3. The third step is to analyze the problem.
 4. The fourth step is to develop a solution.
 5. The fifth step is to implement the solution.
 6. The sixth step is to evaluate the solution.
 7. The seventh step is to monitor the solution.
 8. The eighth step is to maintain the solution.
 9. The ninth step is to improve the solution.
 10. The tenth step is to document the solution.

Received 14 October 2003; accepted 17 November 2003

[illegible][illegible]

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

סגן שר החקלאות

מנהל

כ"ז בטבת תשמ"ב
תאריך 22 בדצמבר 1982

לכבוד
פרופ' משה רילס סמאל-מנהל רשות המכנון
משרד החקלאות

א.ב.,

הנדון: אדמות גאון-הירדן

אדמות גאון הירדן (הזור) מוכשרות לשימוש הקלאי.
התושבים מחשיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית מייצגת קרקעות אלו
בעיקר לישובים ושיטת האמורים לקום בצעון בקעת הירדן. (בקשה להקמת
ישובים אלו עדין אין תולעת טענה, רק התולעת לבדיקת הנושא).

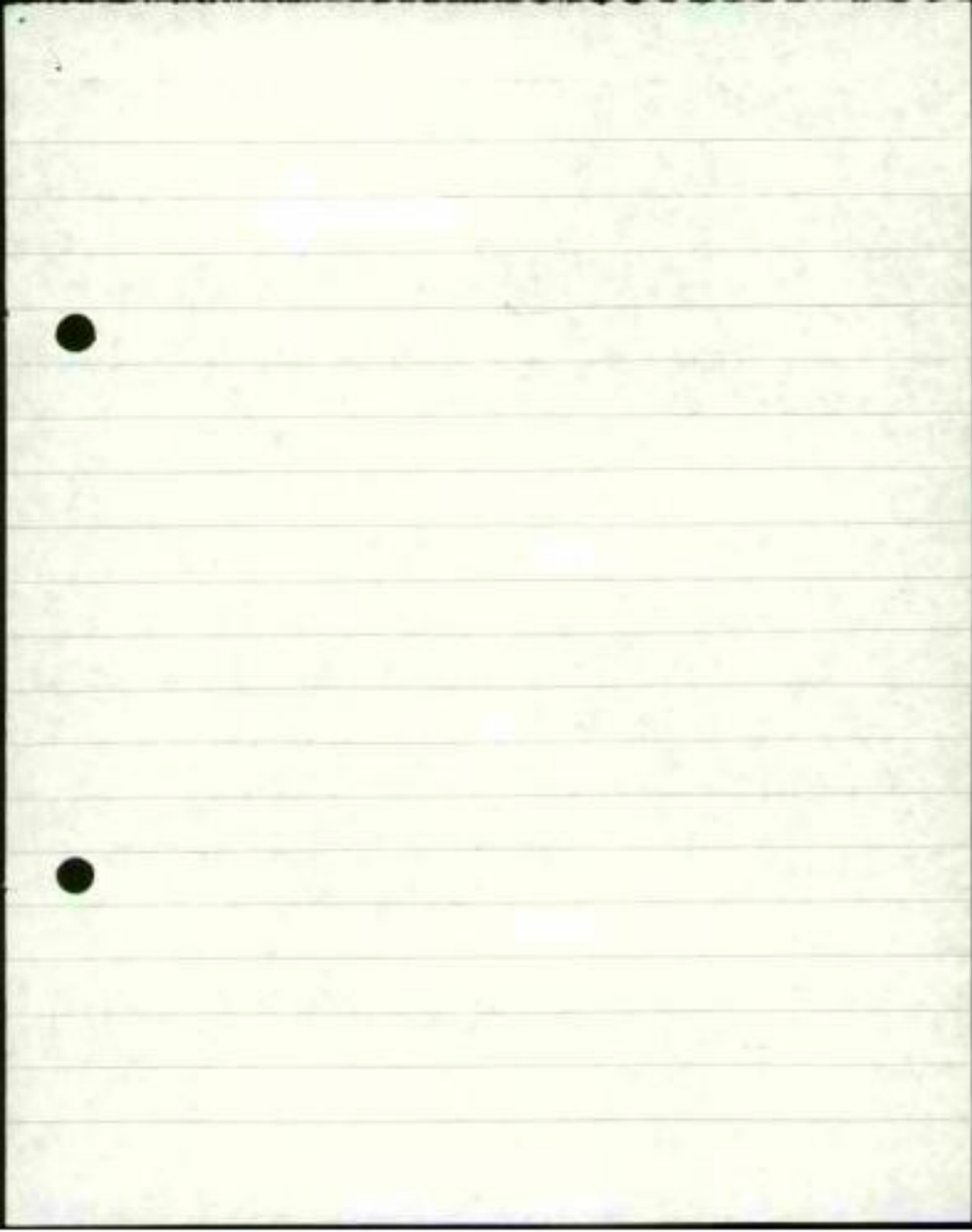
בבקעת הירדן קיימים מספר ניכר של ישובים חקלאיים אשר מתלבטים
בבעיות קיומם, וזאת עקב חוסר אמצעי יצור מאימים. לכן יהיה צורך לבחון
את נושא הקרקעות גם מהיבט זה, דהיינו, ביסוס הישובים חקלאיים, ע"י
תרומת קרקע.

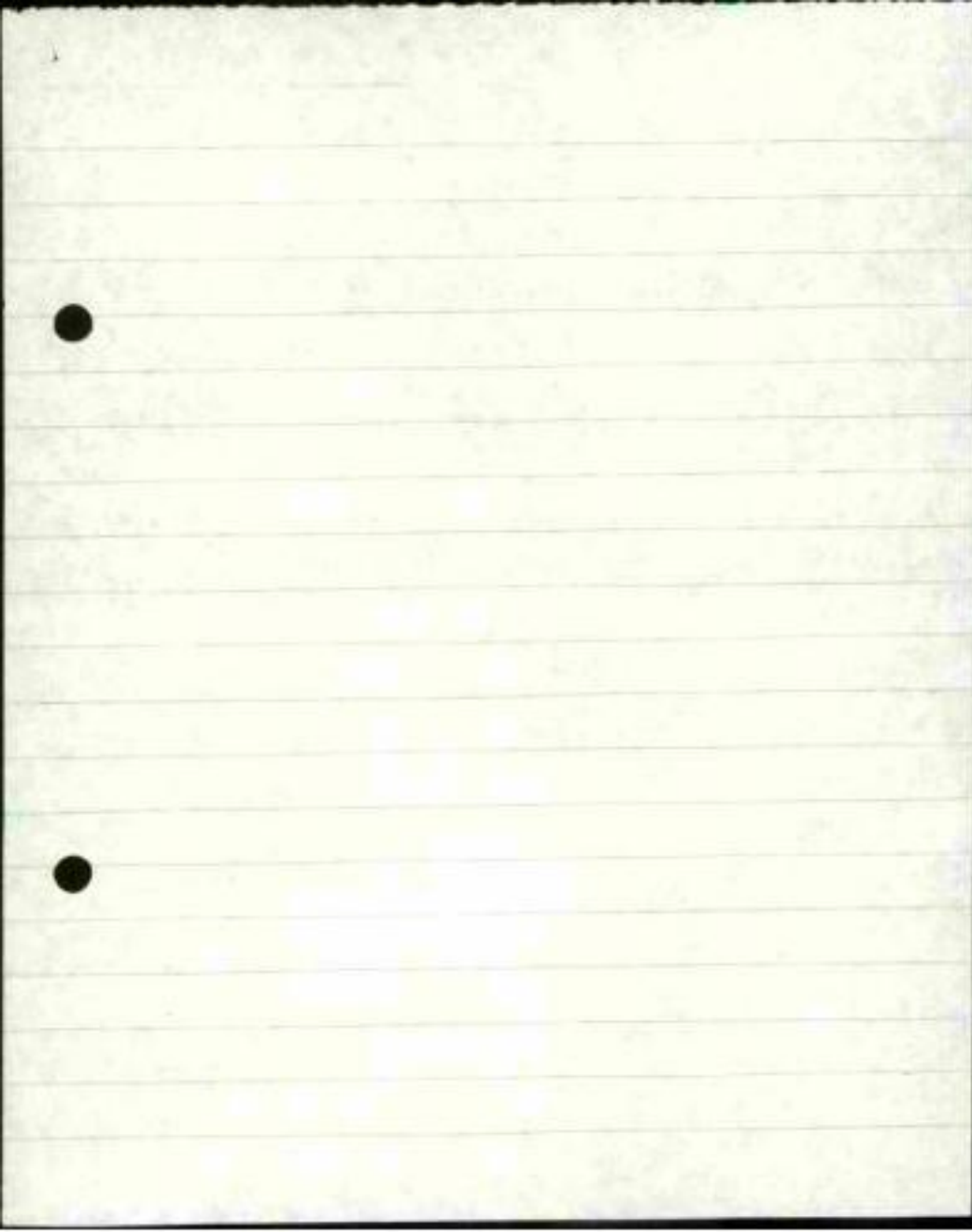
אי-לכך, הבני מציג לא לבצע כל פעולה של חלוקת אדמות, ולא להבטיח
הבטחת כנדרון וזאת עד אשר יתקיים במוסד המתאים דיון בנושא.

מכבוד רב,

מיכאל דקל
סגן שר החקלאות

העתיקו: שר החקלאות-מר שמחה ארליך.
ממי דרובלס-ראש החשיבה להתיישבות בסוכנות.
מר מאיר בן-מאיר-מנכ"ל משרד החקלאות.
מאיר שמיר-מנהל טקטי ישראל.
יהודה דקל-מנכ"ל החשיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית.
מנזל אשל-וועדת קרקעות.

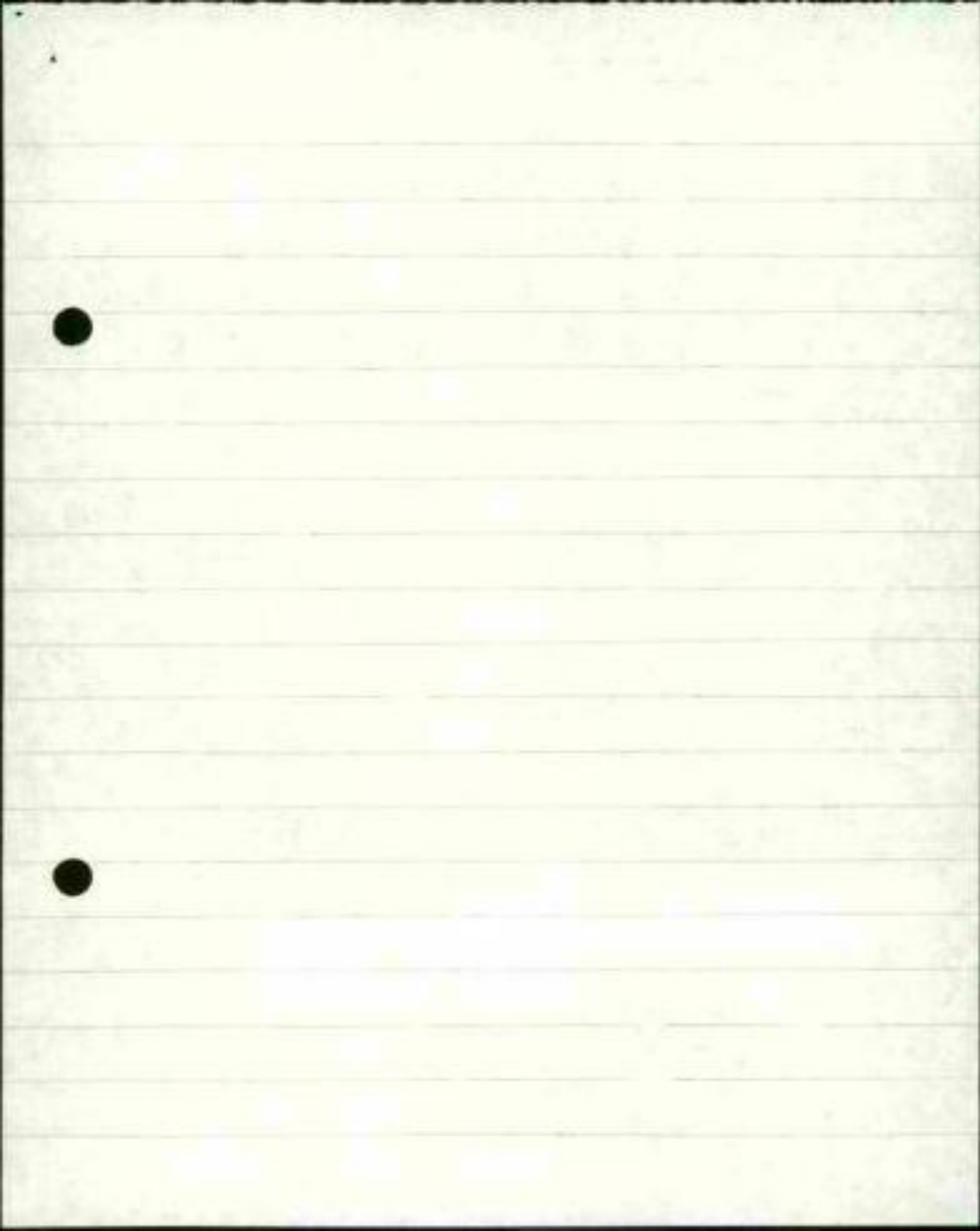

והנה כי לא ידעתי מה קרה
לפניך וכן כן, ולפיכך חסידים ביבואם
לפי ידעם הנהגה.

במ"נ
ד"ר ק

לילה 15/1/82

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר

תאריך: ט"ז בטבת תשמ"ב
11 בינואר 1982

מספר: 415/

17/1/82

Handwritten notes and signatures:
מחלקת
התיישבות
המחלקה להתיישבות
המחלקה להתיישבות
המחלקה להתיישבות

Handwritten note: ליוור

Handwritten note: 1308
השר 3/1/82

אלו מר פ. בן-מאיר - המנכ"ל

מאת האגף לתכנון כפר-מזורי

הנדון: ביקור לפרויקט-הדר של חב' "יכין" בחל-סונד

סיכום חוות הדעת בנדון מיום 6 במרץ 1981.

להלן פירוט נוסף להמלצתנו הנ"ל:

- (1) מערכת חתך המינימיס והמאדניס הדינמיס כמלצ' בחוות הדעת הנ"ל בצורה ברורה.
- (2) מערכת המכונות הספיריות החזיתיות, מוכנה מ-2 חלקים עיקריים, תמאס החזיתיים - הכדאיים - שהמלצו בחוות הדעת, דאמנה המיון דאמנע השינוע, שלא חמלצו, כי תן למעשה חידוש ציוד, בלכר.
- (3) 2 המכונות לאריזה מכנית פועדות לגדלים השכיחים ביותר בתנ"ס ואם מכאיים לחסכון בעובדי האריזה.
- (4) חזילה כושר האריזה למסמית, כחוצאה סתכנסת תאי-אריזה החזיתיים והמכונות לאריזה מכנית, מכאיים לחקטנה מספר המיסמלות בעונה ולחיסכון זיכר בכח-אדם ובאנרגיה - המכונות שלא הובאו בחשבון בחוות הדעת הנ"ל.
- (5) למיכר, המלצנו, כאמור על 2 המכונות לאריזה מכנית, על תאי-אריזה החזיתיים, על החתך למינימיס (ספירה אלקטרונית של המרי) ועל המאדניס הדינמיס.

ב כ ר ה,

Handwritten signature

מנחל האגף לתכנון כפר-מזורי.

דמויות

מיכאל דקל

1.11.81

לכבוד
פרופ' שמואל מוהורילס
מנהל הרשות לתכנון
באן.

א.ג.פ.

הנדון: מושב עולש.

אודה לך באם תעדיכן את סגן השר האם אוטרו
2 יחידות משק נוספות למושב עולש.

בכבוד רב,

קלוד סלכת
עוזר לסגן השר.

SECRET NO.

10.11.71

SECRET
NO. 10.11.71
10.11.71
10.11.71

10.11.71

10.11.71

10.11.71

SECRET NO.

SECRET NO.
10.11.71

מיכאל דקל

28.10.81

לכבוד
פרופ' שמואל מוחורילס
מנהל תרשוח לחכנון
באן.

ג. נ. א.

חנדון: מושב לפידות - גוש חסן.

באחרונה רבו המחחים במושב לפידות שבגוש חסן. הגיעו הדברים לידי כך
שאנשי המושב סגרו כבישים והמגיניו על חסר החשבונות בהם מצד הגורמים המושבים.
אודה לך באם תורה לאנשיך לחכין חכנון מקיף למושב. תכנית שתענה על הטאלת
מפת החושבים יתקיימו ומסתם הם יחיו ויתפרנסו.

מכיון שתבעיה בוערת, מבקש סגן אשר לשמל בחכנון זה ברהיטות רבה.

בכבוד רב,

עלוד מלכה
עוזר לסגן אשר.

SECRET

20.01.00

SECRET
UNCLASSIFIED
DATE 10/10/00
BY 101

101-1

SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY

SECRET, NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY.

SECRET, NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY.

SECRET/NO FORN DISSEM

SECRET/NO FORN DISSEM, SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY. SECRET/NO FORN DISSEM - EYE ONLY.

SECRET/NO

SECRET/NO
SECRET/NO

סגן שר החקלאות

1. ד. ימין - חולת צבא

2. ע. 95

151-4410-17th 25th/95

P. 82P

מיכאל דקל

16.11.81

שירי כהן

לכבוד
פרופ' ש. סוהורילס
מנהל הרשות לחכנון
כאן.
א.נ.

מצ"כ סכום פיוז של סגן השר דקל באזור
גוש עציון.

אודה לך כאם הרשות לחכנון והסוכנוה היהודית
ידונו ויסכמו את הנושא.

הגדלה הרפה והפסימים במבול עוז ובראש צורית.

אנא הודיענו תוצאות הסעול.

בכבוד רב,

קלוד מלכה
עוזר סגן השר.

WICHITA

1941.11.21

SECRET
2-11-41
WICHITA
WICHITA
WICHITA
WICHITA

WICHITA
WICHITA
WICHITA
WICHITA

WICHITA
WICHITA
WICHITA
WICHITA

WICHITA
WICHITA
WICHITA
WICHITA

WICHITA

WICHITA
WICHITA

סגן שר החקלאות
מיכאל דקל

28.10.81

לכבוד
פרופ' שמואל פוחורילס
מנהל הרשות לתכנון
כאן.
א.נ.

הישוב שדמות מחולה מתוכנן כמושב שתומי, שתכונותיו כפי שידוע לך
דומים או זהים במובן היצרני לקבוץ.

המושב פנה אלי בנושא של הקצאת קרקעות לעבוד.

נמסר לי על ידם שהם מתוכננים ל- 80 יחידות הקלאיות ועוד 40 יחידות
מעשיות.

שטח הקרקע שהוקצה להם לשם כך הוא 1,500 דונם, דהיינו 17 דונם ליחידה
קלאית אחת.

לפי דבריהם, הוקצה לקבוץ מלכישוע 60 דונם אדמה ליחידה מסק.

א. הנני מבקש החיחסות ספציפית לנושא של שדמות מחולה.

ב. אם העובדות כפי שנמסרו לי הם נכונות, מסה ולמה נובע הבדל כה רב
בין מושב שיתומי לקבוץ.

בכבוד רב,

מיכאל דקל
סגן שר החקלאות.

1967 2000

1967

1967
1967
1967
1967
1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967 1967

פ/ה 148

מיכאל דקל

14.10.81

לכבוד
פרופ' שמואל מוהורילס
מנהל הרשות לתכנון
כאן.

א.נ.נ.

בפגישה שהייתה לסגן השר עם מחיטבי מושב
משען בחבל הנגב, הועלו כמניין בעיות המושב.

נחקשתי ע"י סגן השר להודיען לבדוק את
נושא מושב משען.

לאיזה קטגוריה הם שייכים מבחינת חכנית
המסדר לטיפול במושבנים נעשלים.

אודה לך על תשובתך בגדרון, בתקופת האסטרדי.

בכבוד רב,

קלוד בלכח
עוזר לסגן השר.

SECRET

10.71.82

SECRET
WEEK 10000, 100000
10000 10000 10000
CHI.

10000

SECRET 10000 10000 10000 10000 10000
10000 10000 10000 10000 10000

SECRET 10000 10000 10000 10000 10000
10000 10000 10000 10000 10000

SECRET 10000 10000 10000 10000 10000
10000 10000 10000 10000 10000

SECRET 10000 10000 10000 10000 10000

SECRET 10000

SECRET 10000
10000 10000 10000

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה להתישבות

מדינת ישראל
משרד החקלאות

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתישבות והכפר
האגף לסקר וייעוץ כלכלי

התפתחות מבזר החקלאות בתשמי"א

סיכומים חלקיים

נערך ע"י: ר. שטרנליכט ומ. הדר

חל-אביב, אלול תשמ"א, ספטמבר 1981

תוכן הענינים

עמוד

1	1. אמדן ערך רכוש התוצרת הקלאית מאוקטובר 1980 עד מאי 1981
2	2. רכוש תוצרת הקלאית טריה - מוצרים עיקריים:
2	א. ירקות, תפוז"א ומקשה
3	ב. פירות
4	ג. תוצרת בע"ח
6	3. אמדן היצוא החקלאי הטרי
6	א. כללי
7	ב. ירקות, תפוז"א ומקשה
8	ג. הדורים
9	ד. פירות אחדים
10	ה. פרחים
11	4. יבוא מוצרים חקלאיים
12	5. מחירי תוצרת חקלאית והשפעתם על מדד המחירים לצרכן
13	6. ההפתחות במישור החטיבות לחקלאות (שוק מקומי)
15	7. מדד מחירי התרומה בחקלאות

1. אומדן ערך רכוז התוצרת החקלאית מאוקטובר 1980 עד מאי 1981

אומדן ערך רכוז התוצרת החקלאית בשמונת החודשים של שנת תש"מ המוערך בכ-8.3 מיליארד שקל מצביע על גידול ריאלי של כ-1% לעומת ירידה של 6.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

בכלל זה חל גידול ריאלי של כ-4% בגידולים הצמחיים וירידה של כ-1.7% ברכוז תוצרת בעלי-חיים במשמ"א, לעומת מגמה הפוכה שאפינה את התקופה המקבילה אשתקד - 11.4% ו-0.3% בהתאמה. פרוט לבבי ענפים עקריים יובא בהמשך.

להלן מובאים נתונים על רכוז ערך הייצור של התוצרת החקלאית:

לוח 1: ערך ריכוז התוצרת החקלאית (ערך הקבלה ממסקים)

(אוקטובר 1980 - מאי 1981)

(מיליוני שקלים, מחירים ליצרן)

אוקטובר-תש"מ במחירים שוטפים	% השינוי הריאלי לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת		
	תש"מ	תש"א	
8,275.8	-6.6	+1.6	סה"כ
4,617.7	-11.4	+3.9	גידולים, סה"כ
247.9	+17.8	-8.0	גידולי שדה
927.8	-20.9	+28.4	ירקות, פפ"א ומיקשה
2,502.0	-11.9	+0.1	הדרים
465.0	-8.1	-27.2	פירות אחרים
475.0	-5.1	+15.4	פרחים וצמחי נוי
3,658.1	+0.3	-1.7	בעלי חיים ותוצרתם, סה"כ
2,030.8	-0.3	-0.9	עגף הלול, סה"כ
1,291.9	+1.5	+3.4	בשר
445.3	-4.4	-15.1	ביצי מאכל
293.6	-1.3	+3.7	חומר רבוייה
1,382.9	+0.8	-1.9	עגף הבקר, סה"כ
293.2	+11.7	-12.8	בשר
1,089.7	-2.0	+1.1	חלב
89.6	+4.4	-9.2	צאן ובע"ח אחרים לבשר
154.8	-0.2	-4.1	דגים

המקור: הלמ"ס.

2. רכוז תוצרת חקלאית - מוצרים עיקריים

א. ירקות, תפוזי א ומקשה

נתוני רכוז התוצרת בחש"מ א מצביעים על עליה של כ-21% בכמות שהסתכמה בכ-286 אלף טון, לעומת כ-236 אלף טון בחש"מ.

הגידול בכמות העגבניות - 36% - נבע בעיקר כתוצאה מייצור מעבר למתוכנן באזור פתחת רפיח ברכיע הראשון של השנה. במלפפונים נבעה העליה (36%) כתוצאה מהרחבת שטחי גידול בחש"מ לשנה הקודמת.

בבצל יבש וראש מוסברת העליה (55%) בחש"מ לאשקוד, בעיקר כתוצאה מעודפי יצוא החל מאפריל 1981 וזאת לאור שברביע הראשון של השנה היתה אספקה מלאה של בצל מיבולים מבורכים מאזור הערבה. במקשה הסתמנה מבמה מעורבת - לעומת ירידה באבטיחים (33%) עלתה כמות המלונים (21%), אולם מבמות אלה אינן סופיות לאור שהעונה בעיצומה. העליה היחסית בכמות תפוזי א בעונת חש"מ א בחש"מ לעונה הקודמת, נובעת הן כתוצאה מאחור בזריעה ובהוצאת התוצרת בחש"מ (לכן בחדשים אלה הכמות היתה יותר קטנה בחש"מ), והן כתוצאה מקיצוץ קטן יותר בכמות בחש"מ א שהסתכמו ב-25% לעומת קיצוץ של 50% בחש"מ.

להלן פירוט הנתונים:

לוח מס' 2: ריכוז ירקות, תפוזי א-אדמה ומקשה (אלפי טונות)

השנוי ב-%	אוקטובר-מאי חש"מ א	אוקטובר-מאי חש"מ	ירקות, סה"כ
+20.9	285.7	236.3	עגבניות
+36.3	65.3	47.9	מלפפונים
+36.6	26.1	19.1	קישואים
- 5.5	6.9	7.3	פ פ ל
-19.1	24.6	30.4	בצל יבש וראש
+54.7	23.2	15.0	חצילים
+61.2	18.7	11.6	ירקות אחרים
+15.1	120.9	105.0	תפוזי א-אדמה
+27.3	75.9	59.6	מקשה, סה"כ
+ 0.6	15.5	15.4	אבטיחים
-32.8	3.9	5.8	מלונים
+20.8	11.6	9.6	

המקור: הלמ"ס.

כ. פ י ר ד ת:

נחוני רכוז הפירות מצביעים על ירידה כמותית של כ-2.7% בהדרים ו-15.2% בפירות אחרים בשנת חש"מ א.

כמות ההדרים ירדה מ-1,388.2 אלף טון בחש"מ ל-1,351.3 אלף טון בחש"מ א. בכלל זה ניכרת הירידה בכמות האפילים -14.2%, והלימונים (-21.1%) - שנבעה בעקבותוצאה מפגעי טבע, לעומת זאת, היה גידול בכמות הדרים אחרים, גידול מועט באשכוליות (+2%), ובעיקר בקליפס, שנבע מכוניס מטעים צעירים לפוריות.

פירות אחרים: עדיין אין תמונה ברורה לגבי פירות הקייץ לאחר שהעונה בעיצומה. יחד עם זאת, מן הנחונים החלקיים מסתמנת מגמה מעורבת שהושפעה במידה ניכרת מהירידה החריפה בייצור האבוקדו שהיקפה ירד מ-27.4 אלף טון בחש"מ ל-7.3 אלף טון בחש"מ א - כתוצאה מפגעי טבע שגרמו לנשירת הפריחה ופגיעה בשלב החנטה.

בתמרים חלה ירידה של כ-26% שנבעה מירידה ביבול, בעיקר כתוצאה מסרוגיות ובבגנות נשמרה יציבות עם עליה מתונה של כ-3.4% בשנת חש"מ א בחשורה לחקופה המקבילה אשתקד.

לוח מס' 3:

**ריכוז פירות
(אלפי טונות)**

השנוי ב-%	אוקטובר-מאי חש"מ א	אוקטובר-מאי חש"מ	פרי הדר, סה"כ
- 2.7	1,351.3	1,388.2	שמוטי
- 3.1	539.3	556.3	אפילים
- 14.2	228.2	266.1	אשכוליות
+ 1.8	469.3	460.9	לימונים
- 21.1	37.8	47.9	פרי הדר אחר
+ 34.6	76.7	57.0	<u>פירות אחרים, סה"כ</u>
- 15.2	77.3	91.2	אבוקדו
- 73.4	7.3	27.4	בגנות
+ 3.4	48.9	47.3	אפרסקים
+127.3	7.5	3.3	ענבי מאכל
+ 72.7	3.8	2.2	משמש
+ 11.1	1.0	0.9	תמרים
- 25.7	2.6	3.5	פירות אחרים
- 6.1	6.2	6.6	

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ג. תוצאת בעלי-חיים:

כפי שניתן לראות בנתוני הלוח שלהלן (מס' 4), הסתמנה בתקופה הנסקרת ירידה מחוזה בס"ה כמות הבשר - 3.3%, בכלל זה כוללת הירידה בכמות בשר הבקר - 16%, ויציב בבשר העוף.

בייצור החלב הסתמנה גם כן יציבות, אולם בכמות הביצים חלה ירידה של כ-19%. יצוין כי בתקופה הנ"ל עדיין לא באה לידי ביטוי מלא השפעת הסבסוד - יחד עם זאת, כוללת הירידה היחסית בכמויות בענפים הלא-מסובסדים.

ענף החלב: בשנת חש"מ, שהיתה כמעט כולה שנה ללא סבסוד מוצרי חלב, ואופינה בעליות מחירי החלב בכ-7.6% ריאליה (לעומת סמוצע מחירי חש"מ) ירדה הצריכה של מוצרי החלב בכ-11% (במונחי שומן). על מנת למתן את עליות המחירים, הצרימה הממשלה כ-25 מיליון שקל לענף, דבר שהביא לעליות הביקוש למוצרי חלב, וחלה התאוששות בייצור, שכתוצאה מכך נוצרו עודפים בהיקף של כ-63 מיליון ליטר בתחילת שנת חש"מ, והחל מסוף הרביע הראשון של חש"מ חלה חזרה הדרגתית למסטר הסובסידיות שהעמיק לקראת אפריל 1981 עם הוצלה מוצרי החלב בכ-18% והקפאת המחירים עד היום.

שערי הסבסוד מסתכמים כיום - כולל סובסידיה מיוחדת לחלב שתיה - בכ-80% מהפדיון הקמעונאי, וכ-70% מהמחיר ליצרן.

אי היציבות במערכת המחירים והסובסידיות, גרמה לעליה ברמת ההוצאות וירידת רווחיות, בעיקר במשק המושבי. ביטוי מוחשי לכך ניתן לראות בירידה הניכרת (35%-) בהיקף מספר מחזיקי הרפתות שהסתכם מ-2,636 בשנת 1978 ל-1,757 בשנת 1981.

ביצי מאכל: המדיניות שנקבעה לענף בשנת חש"מ (החל מנובמבר 1979), וכולל הרביע הראשון של שנת חש"מ התבססה על אי מתן סובסידיות לענף שלווה בהתחייבות הממשלה לקלוט עודפים ברמות מחיר שונות בהתאם לכמות העודפים.

בתחילת הרביע השני של חש"מ חזרה הסובסידיה לענף שהגיש כדים לרמה של כ-62% מהפדיון לקמעונאי ולכ-43% מהמחיר ליצרן.

השפעות החזרה למדיניות הסבסוד בענף לא באו למלוא כסויין בתקופה הנסקרת לאחר שעדיין הורגשה השפעת הצעדים שננקטו ערב תחילת שנת חש"מ; כגון סגירת מדבריות, שכרונה לצמצום עודפי ייצור (שהסתכמו בחש"מ בכ-35% מעל היקף הצריכה), ונכוח הפגיעה בררוחיות המגדלים שכתוצאה האטר קצב חדש להקות ההטלה. בהשוואה לשנה הקודמת, הסתכמה הירידה בחדשים הראשונים של חש"מ בכ-19% בכמות הביצים. מגמה זו התהפכה ברביע השני של השנה ואפינה את כל המוצרים המסובסדים.

בשר פטום: בתקופה הנסקרת הסתמנה יציבות בהיקף ייצור בשר הפטום, אף שהחל מהרביע השלישי של השנה חל גידול בכמות הבשר בהשוואה לרביע המקביל אשתקד, לאחר שמאפריל 1981 עלה שעור הסובסידיה לכ-100% מהפדיון לקמעונאי (בהשוואה לכ-20% בשנת תשמ"ב), שתרם להגברת הביקוש לעוף קפוא בעוד שהיקף השוק של עוף חי שאינו מסובסד לא השתנה משמעותית.

בבשר הודו חלה ירידה-מה בכמות והאטה בייצור, כתוצאה מירידה בביקוש המקומי לבשר זה שהושפע ממחירו הזול של בשר העוף הקפוא.

ראוי לציין כי מדי פעם, עם הוראות מלאים של בשר הודו מעוכד, מבוצע יצוא (המחיר כ-1/3 מערך הייצור של הענף) - בעיקר לארצות אירופה.

בשר בקר: בכמות בשר הבקר חלה ירידה של כ-16% בתקופה הנסקרת, בהשוואה לשנה הקודמת. מגמה זו נובעת בעקרה מההשפעה העקיפה של הסבסוד המסיבי של מוצרי החלב על היקף עדר החולבות. לאחר שבעקבות הגידול בביקוש וגידול בייצור החלב חל צמצום בהיקף שחיטת הפרות המהוות מקור נכבד בייצור בשר הבקר, שהצטמצם עקב כך.

לוח מס' 4: ריכוז בעלי חיים ותוצרתם
(אלפי טונות, אם לא צויין אחרת)

תשנ"ו באחוזים	אוקטובר-מאי		
	תשמ"א	תשמ"ב	
- 3.3	143.1	148.0	בעלי חיים, סה"כ* (משקל חי)
- 0.4	117.2	117.7	עופות לבשר, סה"כ
+ 0.1	83.3	83.2	מזה: פטמים
- 2.6	30.5	31.3	תרנגולי הודו
-15.7	19.8	23.5	בקר לבשר
-10.3	6.1	6.8	בעלי חיים אחדים לבשר
+ 0.5	434.0	431.7	חלב בקר (מיליוני ליטר)
-18.7	683.0	840.3	ביצי מאכל
- 6.1	160.3	170.8	חומר רבייה (ביצי דגירה ואפרוחים)
- 5.6	11.9	12.6	דגים, סה"כ
- 2.5	3.9	4.0	דייב ימי
- 7.0	8.0	8.6	מדגה ודייב אגמים

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

* לבשר בלבד

3. אמדן היצוא הווקלאי הטרי

א. כ ל ל י

אמדן ערך יצוא התוצרת הטריה הסתכם בשנת תשמ"א (בחדשים אוק'-יורני) הסתכם בכ-539 מיליון \$ בחשואה ל-573 מיליון \$ פוי"ב בשנת תשמ"א. נתונים אלה מצביעים על ירידה של כ-6% במחירים שוטפים; בזה היתה הירידה בפרי הדר 8.2% ותוצרת טריה אחרת בס"ה 4.1% -4. בס"ה התוצרת ובהדרים משקפים שינויים אלה קרוב לזדאי גם את השינויים הריאליים בערך היצוא בשלוקחים בחשבון הן את כח הקניה של ה-3 בארצות היעד של היצוא והן את שערי החליפין של סל המטבעות לדולר.

יצוין כי הסיבות העקריות לירידה בערך היצוא הנן שלוב של מספר גורמים:

- (1) הגדלת כמויות בחלק מהמוצרים שחשפיעו על רמת המחירים;
- (2) הרעה תנאי הסחר;
- (3) חשפעת מתחרים;
- (4) הרעה במצב הכלכלי במרבית ארצות היעד;
- (5) חורף קר מאד, אביב גשום ומחלג בארצות אלה, פגעו קשה בביקוש למוצרי אביב;
- (6) בחלק מהגידולים היה אחור בהבשלה בארץ.

בכלל התוצרת הטריה (ללא הדרים) בולטת העליה (במחירים שוטפים) של יצוא ירקות, תפוזים ומקשה (+27%), אגוזי אדמה (+15.7%), זרעים ובג"ש אודים (+14%); שהם במחירים ריאליים (+24%), (+13%), (+11.2%) בהתאמה.

גם ביצוא הכותנה חלה עליה של כ-9% - שהם כ-6.3% ריאליים. במוצרי בע"ח (ללא תוצרת לול, שיצוא תוצרתו ירד ב-3.5%), חל גידול מכ-1.1 מיליון \$ לכ-3.3 מיליון \$ בהתאמה (במחירים שוטפים).

לעומת זאת, בולטת הירידה ביצוא הפירות - ב-57.4% שגורעת בעקרה מהירידה הדרסטית ביצוא האכוקדו כתוצאה מהמשבר בענף שהוזכרה קודם לכן.

להלן הפירוט בלוח מס' 5.

לוח מס' 5: אמדין יצוא תוצרת חקלאית טריה
(מיליוני \$ פו"ב נטו במחירים שוטפים)

השנוי באחוזים	ארקטור-יוני		תוצרת טריה, סו"ב
	תש"מ	תש"א	
- 6.0	538.8	572.6	פרי הדר
- 8.2	236.0	256.9	תוצרת טריה, ללא הדרים
- 4.1	302.8	315.7	ירקות, תפוז"א ומקשה
+ 26.8	53.0	41.8	פירי הדר
- 57.4	20.1	47.1	פרחי קטיף
- 8.9	80.9	88.7	אגוזי אדמה
+ 15.7	9.5	8.3	כרית
+ 9.2	95.5	87.4	זרעים ושונות (גידולי שדה)
+ 13.8	4.4	3.9	ענף הלול
- 3.5	36.1	37.4	בע"ח ותוצרתם, ללא ענף הלול
+189.2	3.3	1.1	

המקור: המרכז לסחר חוץ, משרד החקלאות
הערה: האחוזים חושבו לפני עיבוד המספרים.

יצוא ירקות, תפוז"א ומקשה

ב. מתוך תשורות נתוני היצוא של ירקות, תפוז"א ומקשה בתשעת החדשים הראשונים של שנת תש"מ, בולט הפיגור שחל בס"ה התמורות ליצוא לעומת העליה הכמותית של תוצרת זו, בהשוואה לתקופה המקבילה אשחקד. לעומת גידול של 67% בכמות, גדלה התמורה רק ב-27% (במחירים שוטפים) שהם כ-24% ריאלית.

מבמה זו שאפיינה את מרבית המוצרים הנ"ל מצביעה על הירידה היחסית בתמורה ליחידת תוצרת בשנת תש"א בהשוואה לשנת תש"מ.

המוצרים העקריים שהטביעו חותמם על מבמה זו הנם הבצל, שגדל פי 4.7 בכמות המיוצאת בהשוואה לגידול פי 3.6 בתמורה. כחצילים היתה עליה ב-73% בכמות לעומת ירידה של 13% בתמורה.

במספר מוצרים היתה מבמה הפוכה ושעור הגידול בתמורה עלה על הגידול הכמותי, כגון בכרוב סיני גדלה התמורה הנומינלית ב-163% לעומת +107% בכמות, בגזר גידול של 81% בתמורה לעומת גידול של 40% בכמות, בסלרי גידול של 63% בתמורה לעומת גידול של 44% בכמות. (התמורה הריאלית ביצוא מוצרים אלה התקבל לאחר נכוי של כ-2.5% מהערך השוטף).

להלן פירוט הנתונים בלוח מס' 6.

לוח מס' 6: יצוא ירקות, תפוחי-אדמה ומקטה בחקופה
אוקטובר-יוני תשמ"א, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

	אלפי טונות			מיליוני דולר פו"ב		
	תשמ"א	תשמ"ב	תשי"ב	תשמ"א	תשמ"ב	תשי"ב
סה"כ	64.9	108.3	+ 66.9	53.0	41.8	+ 26.8
ירקות, סה"כ	45.4	71.6	+ 57.5	39.7	30.8	+ 29.2
פ ל פ ל	13.9	11.8	- 15.3	7.7	10.5	- 26.3
חצילים	1.7	2.9	+ 72.9	1.2	1.4	- 13.0
תות שדה	2.3	2.1	- 9.1	6.2	6.3	- 1.9
כרוב סיני	5.0	10.4	+106.6	6.3	2.4	+163.4
סלד	7.3	10.4	+ 43.8	4.7	2.9	+ 62.7
עגבניות	2.4	2.0	- 16.9	1.8	2.0	- 7.1
ב צ ל	4.2	19.6	+371.0	6.2	1.7	+263.6
ג ד ר	6.6	9.3	+ 40.8	3.4	1.9	+ 80.6
אחרים	2.0	3.1	+ 43.8	2.2	1.7	+ 23.4
תפוחי אדמה	0.7	12.8	×	2.6	0.2	×
מקטה, סה"כ	18.8	23.9	+ 27.7	10.7	10.8	- 1.4
אבטיחים	10.5	11.8	+ 13.1	2.4	3.7	- 34.6
מלונים	8.3	12.1	+ 46.0	8.3	7.1	+ 15.7

המקור: המרכז לסחר חוץ, משרד החקלאות

הערה: האחוזים חושבו לפני עיגול המספרים.

2. יצוא הדרים

בכלל יצוא הדרים הסתמנה גם כן ירידה חלולה יותר בחמורה (8.2%-) (המבטאת גם קרוב לירידה הריאלית לאחר נכוי השנוי בערך של המטבעות בארצות היעד), זאת לעומת ירידה של 6.4%- בכמות בשנת תשמ"א לעומת שנה תשמ"ב. ירידה זו משקפת המשך מגמת ירידת חלקו של יצוא הדרים בכלל היצוא החקלאי, בעיקר ברמת הירידה באפילים שערך יצואם קטן כ-15%- לעומת ירידה של 2.3% בלבד בכמות, גם באשכוליות - 15%- ו-6.9% בהתאמה, ולימונים - 8.9%- ו-2.4%-.

לעומת זאת, בשמוצי ניכר שיפור יחסי, אף שקטנה הכמות בכ-8%, ערך היצוא קטן ב-2.6% בלבד, בדומה לזנים אחרים (בענפים קליפיים) חל שיפור, למרות ירידה של כ-1%- בכמות, חלה עליה של כ-8% בערך יצואם.

מגמות מעורבות אלה הושפעו מההדעה היחסית שאפיינה את שוקי ההדרים בארצות היעד העיקריות כתוצאה מתחרות גוברת והולכת מצד המתחזים.

לוח מס' 7: יצוא פרי הדר בתקופה אוקטובר-יוני תשמ"א.

בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

	אלפי טונות			מיליוני דולר פרי"ב		
	אוקטובר-יוני		השנוי ב-%	אוקטובר-יוני		השנוי ב-%
	תש"מ	תשמ"א		תש"מ	תשמ"א	
ס ה"ב	872.9	816.8	- 6.4	256.9	236.0	- 8.2
שמרטי	389.3	358.5	- 7.9	114.0	111.0	- 2.6
אשכוליות	250.0	232.7	- 6.9	70.6	60.0	- 15.0
אפילים	174.0	170.0	- 2.3	48.3	41.0	- 15.1
לימונים	29.0	28.3	- 2.4	11.2	10.2	- 8.9
אחרים	30.6	27.3	- 10.8	12.8	13.8	+ 7.8

המקור: המרכז לסוד חוץ, משרד החקלאות

ד. יצוא פירות

ביצוא פירות הסתמנה ירידה חריפה הן בכמות (-59%) והן בחמורה (-57%), וזאת בעיקר כתוצאה מהירידה החריפה ביבול האבוקדו שאטטרו לייצא כ-1/4 מהכמות בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בחמורה מיצוא האבוקדו פגרה במקצת לעומת הכמות (-77% בכמות לעומת -67% בחמורה). לאחר שחלק מיבולי פירות הקיץ לא באים לידי ביטוי בתקופה הנסקרת, אין בנתונים אלה להצביע על התמונה הסופית ביצוא מוצרים אלה. יחד עם זאת, הירידה החריפה ביצוא האבוקדו ללא ספק הטביעה חותמה על היקפה.

להלן הנתונים בלוח מס' 8 (ראה הערה מס' (2)).

לוח מס' 8: יצוא פירות (פרט להדרים) בתקופה אוקטובר-יוני תשמ"א

בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

	אלפי טונות			מיליוני דולר פרי"ב		
	אוקטובר-יוני		השנוי ב-%	אוקטובר-יוני		השנוי ב-%
	תש"מ	תשמ"א		תש"מ	תשמ"א	
ס ה"ב	28.5	12.7	- 55.3	47.1	20.1	- 57.4
אבוקדו	25.7	6.0	- 76.5	42.0	13.8	- 67.1
תמרים	1.0	1.1	+ 7.0	1.7	2.1	+ 23.3
ענבים	0.5	1.2	+ 136.2	1.1	1.7	+ 45.3
בבנות	0.3	2.9	x	0.1	0.9	x
אחרים	1.0	1.5	+ 50.0	2.2	1.6	- 27.3

המקור: המרכז לסוד חוץ, משרד החקלאות

הערה: (1) האחרונים חושבו לפני עיגול המספרים.

(2) נתוני יצוא ענבים ופירות אחרים כגון פירוז קיץ אחרים לא באים לסלוא בטויים מאוד שהעונה לא הסתיימה.

ה. יצוא פרחים

ביצוא הפרחים הסתמנה מגמה של ירידה ברווחיות בדומה לזו שאפינה את מוצרי היצוא הטרי האחרים שהוזכרו לעיל. מבין הגורמים העקריים שגרמו למגמה זו ביצוא: המסבר הכלכלי באירופה, החלשת המטבעות האירופיים בחילת התקופה, סבסוד היצרנים המקומיים וחשפעת המתחים שגרמו להודפת התחרות ולפגיעה ברווחיות היצוא שלנו.

אף שהכמות המיוצאת גדלה בכ-5%, חלה ירידה נומינאלית של כ-9% שהם כ-11.6% ירידה ריאלית בתמורה, וזאת במרבית זני הפרחים. בזנים העקריים - ורדים וצפורן - חלה בס"ה ירידה של כ-15% בכמות - בעקר כתוצאה מצמצום השטח - ושל כ-19% בתמורה.

בגידול העד-עד ש"גדד" דרומה לשטחים פתוחים וחשופים לפגעי טבע, הסתמנה ירידה חריפה יותר בתמורה - 18% - לעומת ירידה של 0.2% בכמות.

בגיפסנית - שהפכה לאחרונה ללהיט - גדלה הכמות ב-22% והתמורה ב-2% בלבד.

בפרחים אחרים גדלה הכמות ב-8% וירידה של 35% בתמורה. יש לציין, כי בנחרנים אלה לא כלול היצוא של יצואנים אחרים. כפרחי-שעורה גדלה הרווחיות היחסית ובדלה הדרישה להרחבת הגידול, כתוצאה, נכנס ענף זה למסגרת מכסות. בחציית יש לבו יתרון יחסי בחשוראה למדינות אירופה. חל שיפור ברווחיות ביצוא הירוקים, הוכפלה הכמות לאחר שגדלו שטחי הדוסקוס, אולם התמורה הגיעה לכמחצית, לאחר שגברה התחרות בשווקים עד פלורידה וקולומביה, בחשוראה לתקופה המקבילה אשתקד.

ביצוא הפרחים של גורמים פרטיים (פרט למועצת הפרחים), הגיע הגידול בתמורה לכדי מחצית משעור הגידול הכמותי, בהתאמה.

לוח מס' 9:

יצוא פרחים בתקופה אוקטובר-יוני תשמ"א

בחשוראה לתקופה המקבילה אשתקד

ס"ה	מיליוני דולר פו"ב			מיליוני יחידות		
	אוקטובר-יוני		השנתי	אוקטובר-יוני		השנתי
	תש"מ	תש"מ א	ב-%	תש"מ	תש"מ א	ב-%
ס"ה ב	690.2	725.8	+ 5.1	88.7	80.9	- 8.9
ורדים	142.0	113.1	- 20.3	23.8	17.9	- 25.0
ציפורן	288.4	260.0	- 9.8	28.7	24.7	- 14.0
עד-עד	16.3	16.3	- 0.2	1.5	1.3	- 17.9
ביפסנית	56.6	69.1	+ 22.1	9.5	9.7	+ 2.0
ירוקים	24.4	49.4	+102.4	1.7	2.7	+59.0
סייפנים	8.3	3.9	- 53.3	1.1	0.6	- 47.4
ורציות	7.9	6.6	- 17.1	1.5	1.4	- 3.8
פרחים אחרים*	40.2	43.3	+ 7.7	6.6	4.2	- 35.3
יצואנים אחרים**	106.8	164.1	+ 53.8	14.3	18.4	+29.4

המקור: המרכז לסחר חוץ, משרד החקלאות

* כולל שתילים ופקעות, וכן פרחי קייץ.

** פרט למועצת הפרחים.

הערה: האחוזים חושבו לפני עיגול המספרים.

4. יבוא מוצרים חקלאיים

אף שרכוש בחוני יבוא מוצרים חקלאיים לא משקף בהכרח מאפיינים לתקופה הנדונה - לאחר שחלק כרוך בהזמנות קודמות ומצב מלאים מסוים - מסתמנת במרבית המוצרים שמוזכרים להלן ירידה בכמות, המלווה בהתיקרות יחסית בחשוראה לתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הפירוט:

לוח מס' 10:

יבוא מוצרים חקלאיים נבחרים

ס"ה	אלפי טונות			מיליוני דולר ס + פ		
	אוקטובר-יוני		השנתי	אוקטובר-יוני		השנתי
	תש"מ	תש"מ א	ב-%	תש"מ	תש"מ א	ב-%
חיטה	419.7	301.9	-28.1	89.4	75.2	-15.9
מילוקורן	335.9	307.9	- 8.3	48.3	50.3	+ 4.3
שעורה	211.0	61.0	-71.1	26.9	8.0	-70.2
חירס	345.2	481.0	+39.3	52.0	86.9	+67.0
פולי סויה	304.0	238.3	-21.6	91.9	76.6	-16.6

המקור: משרד התמ"ח.

הערה: האחוזים חושבו לפני עיגול המספרים.

5. מחירי התוצרת הוצלאית רושפעתם על מדד המחירים לצרכן

בחשפת החדשים הראשונים של שנת תשמ"א גדל המדד הכללי בשעור ממוצע של כ-130% בחשורה לגידול של כ-119.3% בתקופה המקבילה אשחקד.

לעומת זאת, במוצרי חקלאות היה שעור ההתיקרות הממוצע מתון יותר בתשמ"א והגיע לכ-129% בחשורה לכ-149% בתקופה המקבילה אשחקד.

מבין מוצרי החקלאות בולטת ההאטה הניכרת בהתיקרות החלב ומוצרי תשמ"א שהגיעה לפחות ממחצית מהעליה שאפינה את התקופה המקבילה אשחקד (112% ו-26% בהתאמה). גרם לכך הסבסוד הניכר שניתן לענף ומסתכם כיום בכ-80% מהפדיון לקמעונאי וכ-70% מהמחיר ליצרן.

בביצים חלה ירידה בשעור ההתיקרות בחשורה לתקופה המקבילה אשחקד - 148% ו-163% בהתאמה, וזאת בעקר כתוצאה מהגדלת היקף הסובסידיות שניתנו לביצים ושהגיעו כיום לכדי 100% מהפדיון לקמעונאי (בחשורה לכ-20% בממוצע בשנת תשמ"ב).

מדד המחירים לצרכן

לוח מס' 11:

ההתיקרות הממוצעת אוקטובר-יוני			
תשמ"א	תשמ"ב		
+130.4	+119.3	א.	המדד הכללי
+130.8	+126.1	ב.	ירקות ופירות
+137.6	+121.7	ג.	בשר בקר, עופות ודגים
+135.7	+133.1	1.	בשר בקר
+139.4	+113.7	2.	עופות
+137.0	+117.9	3.	דגים
+111.6	+260.7	ד.	חלב ומוצרי
+100.8	+286.4	1.	חלב שתייה
+113.6	+198.7	2.	לבן, זבדה וכו'
+123.2	+269.1	3.	גבינה
+148.1	+162.8	ה.	ביצים
+129.0	+148.8	ו.	ממוצע קבוצות ב-ה - מוצרי חקלאות

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

בתקופה הנסקרת תרמו מוצרי החקלאות כ-17% מעליית המדד הכללי - שעור הזה למשקלם במדד, ונמוך בחשורה לתרומתם לעליית המחירים בתקופה המקבילה אשחקד (+22%).

לאור הידידה היחסית במחירי החלב ומוצריו, הסתכמה תרומתם לעליית המדד הכללי בחקופה הנסקרת בכ-3% בשנת תשמ"א (ונמוכה גם ממשקל הסעיף במדד) בחשורה לתרומתו להתיקרות אשתקד (+7.7%).

לוח מס' 12: תרומת החקלאות להתיקרות מדד המחירים לצרכן
(הבסיס: 1980 = 100.0)

	תרומת הסעיף לעליית המדד (%)		משקל הסעיף במדד בשנה הבסיס	
	תשמ"א	תשמ"ב		
א. המדד הכללי	100.0	100.0	1,000.0	
ב. ירקות ופירות	6.8	7.2	68.3	
ג. בשר בקר, עופות ודגים	6.1	5.9	57.4	
1. בשר בקר	2.5	2.7	23.9	
2. עופות	2.9	2.6	27.4	
3. דגים	0.7	0.6	6.1	
ד. חלב ומוצריו	3.0	7.7	35.2	
1. חלב שחיה	1.0	3.0	12.5	
2. לבן, זבדה וכו'	0.5	1.0	6.0	
3. בבינה	1.3	3.1	13.7	
ה. ביצים	1.1	1.3	9.5	
ו. ממוצע קבוצות ב-ה - מוצרי החקלאות	17.0	22.1	170.4	

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

6. התפתחויות במישור התימכות לחקלאות (שוק מקומי)

בתשעת החדשים הראשונים של שנת תשמ"א הסתכמו התימכות לחקלאות (לשוק המקומי) בכ-918 מיליון שקל, המהווים עליה ריאלית של כ-4% בחשורה לחקופה המקבילה אשתקד, שבה ניתנו גם מרכיב התימכות ליצרנים ולא לציכנים, ולכן גם השפעתם בשנה זו על המחירים פחות הודגשה.

בולטת העליה הניכרת בתימכות לענפים - +83% ריאלי - לעומת הידידה הניכרת בתימכות לתשומות שהסתכמה ב-50% בחשורה לחקופה המקבילה אשתקד, וכתוצאה עלה חלקם של התימכות לענפים לכ-89% מכלל התימכות בחשורה ל-68% בשנה הקודמת.

מבין התמיכות לענפים, שער הגידול הרב ביותר היה בתמיכה לירקות וחפ"א - $+170\%$ - אף ששקלן בכלל התמיכות קטן יחסית. התמיכה לחלב בקר גדלה ב- 145% והגיעה כיום לכ- 80% מהפדיון הקטעונאי ולכדי 70% מהמחיר ליצרן. בפטמים גדלה התמיכה בכ- $+90\%$ והגיעה כיום לכ- 100% מהפדיון לקטעונאי בהשוואה ל- 20% בממוצע בשנת חש"מ.

לעומת זאת, חלה ירידה ריאלית בסובסידיות לביצים - -27.3% - אף שכיום מגיע היקף הסובסידיה לענף לכ- 62% מהפדיון לקטעונאי ולכדי 45% מהמחיר ליצרן.

לוח מס' 13: היקף התמיכות לחקלאות - שוק מקומי - בשנים חש"מ וחש"א (מיליוני שקלים, מחירים שוטפים)
בחודשים אוקטובר-יוני

חש"א והיאלי ב-%	אוקטובר-יוני				
	חש"א		חש"מ		
	%	מיליוני שקל	%	מיליוני שקל	
+ 40.8	100.0	918.2	100.0	283.1	סו"כ הסובסידיה
+ 83.0	88.7	814.5	68.2	193.2	הסובסידיה לענפים
+144.5	44.4	407.8	25.6	72.4	חלב בקר
- 27.3	10.5	96.0	20.2	57.3	ביצי מאכל
+ 89.8	27.1	249.2	19.1	54.0	פטמים קפואים
x	3.6	33.2	-	-	תרנגולי הודו חיים
- 7.8	0.2	*1.7	0.2	0.8	קרפיונים
+169.1	2.4	22.2	2.0	5.7	ירקות וחפ"א אדמה
- 46.5	0.4	3.7	1.1	3.0	פירות
x	0.1	0.7	-	-	ענבי יין
- 49.9	11.3	103.7	31.8	89.9	סובסידיה לחטומות: מספוא מירבא

המקור: המחלקה למחירים ואספקה, משרד החקלאות

* כתוצאה ממבצע הוזלה בתקופה 22.3.81 עד 25.4.81, ההוזלה לצרכן הגיעה ל-1.74 שקל לק"ג בממוצע.

7. מדד מחירי התרומה בחקלאות

ההתיקרות הממוצעת של מדד מחירי התרומות בחקלאות בתשע"ח הראשונים של שנת תשמ"א הסתכמה בכ-146% לעומת 134% בתקופה המקבילה אשתקד.

מתוך תרומות הנחונות בין שתי התקופות, בולטת ההתיקרות היחסית במרבית הסעיפים - בעיקר בדשנים, חמרי הדברה, ציוד וכד', ובשכר עבודה ששעור ההתיקרות בו הגיע ל-167% בתרומה לכ-100% בתש"מ. לעומת זאת, במים, דלק, שמנים וחשמל היה קצב ההתיקרות הממוצע מתון יותר בתרומה לאשתקד - 13.8% + ו-16% בהתאמה.

מדד מחירי תרומה בחקלאות

לוח מס' 14:

ההתיקרות הממוצעת אוקטובר-יולי		
תש"מ	תש"א	
+145.6	+130.4	המדד הכללי
+141.9	+149.9	תעריפות, מספוא וזרעים
+150.7	+118.6	דשנים וחומרים להגנה הצומח והחי
+137.5	+161.0	מים, דלק, שמנים וחשמל
+137.1	+109.1	מכונות, ציוד וחלקי חילוף
+129.2	+138.0	כלי עבודה, פלסטיקה ושרונות
+139.6	+115.0	חומרי בנייה למבנים חקלאיים
+146.1	+132.5	חומרי אריזה
+167.0	+ 99.9	שכר עבודה
+161.7	+125.2	שרותים אחרים לשימוש חקלאי
+ 95.2	+ 84.8	מסים וביטוח

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הערה: לא כולל ענף השרותים.

בתרומה הסעיפים העיקריים להתיקרות מדד מחירי התרומות בתשע"ח הראשונים של השנה, בולטת הירידה בתרומת סעיף התעריפות, מספוא וזרעים שהסתכם בכ-40.2% בתש"א בתרומה ל-46.3% בתש"מ. שעור זה אף נמוך ממשקל הסעיף הנ"ל במדד (41.1%). תהליך דומה חל בסעיף מים, דלק, שמנים וחשמל ששעור ההתיקרות בו הגיע ל-11% ו-14% בשנים תשמ"א ותש"מ בהתאמה. לעומת זאת, גדלה תרומת שכר העבודה להתיקרות והסתכמה בכ-15.4% בתש"א בתרומה ל-10.1% בתש"מ ובשעור הגבוהה מתרומת הסעיף למדד (13.4%).

פרוט הנחונות מובא בלוח שלהלן:

לוח מס' 15: תרומת הסעיפים העיקריים להתייקרות מדד מחירי החשומה בחקלאות

(הבסיס: תשל"ו = 100.0)

תרומת הסעיף לעליית המדד (%)		משקל הסעיף במדד בשנת הבסיס	
אוקטובר-יורני			
תש"מ	תשמ"א		
100.0	100.0	1,000.0	המדד הכללי
40.2	46.3	411.3	תערובות, מספוא וזרעים
9.9	8.4	94.6	דשנים וחומרים להגנת הצומח והחי
11.0	14.0	115.4	מים, דלק, שמנים וחשמל
9.9	8.6	105.0	מכונות, ציוד וחלקי חילוף
2.1	2.5	24.1	כלי עבודה, פלסטיקה ושרבות
1.4	1.2	14.0	חומרי בנייה למבנים חקלאיים
1.5	1.4	14.4	חומרי אריזה
15.4	10.1	134.0	שכר עבודה
7.1	6.0	63.7	שרותים אחדים לשימוש חקלאי
1.5	1.5	23.5	מסים וביטוח

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הערה: ללא ענף השרותים לחקלאות.

מושב ישרש 10.81

לכל סאן דבעי

הגידון 1 חסון מנחם

אני החתום מטה עובד כיום במועצה האזורית גזר כקצין ביטחון.

* כקצין מיל" הייתי מעוניין ושמה לקבל הצעות בנושא בטחון ולגצל את כישורי בנושא.

* בחקלאות במושב ישרש הייתי שמח לקבל הצעה בפרויקט מסדר החקלאות במצרים על מנת לגצל את הידע שלי הן כחקלאי והן כיליד מצרים בשטח הערבית.

פרטי האיש

כחובה מושב ישרש טל " 052/ 21958

יליד 1940 , מצרים

ת.ז 7724153

שנה עליה 1952

שרות צבאי משנת 1958 עד 1977.

דרגה טא"ל בחיל הקשר (קשתות)

מצב משפחתי - נשוי + 6

בכבוד רב

חסון מנחם

Handwritten notes in blue ink, possibly a date or reference number, including "1/18/77" and "1/19/77".

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date, including "1/19/77".

וישיב י"ז

משרד החקלאות

מנהל הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר

10.9.81

תאריך:

41 מוכות בקל
81 שט פועל אה

למוכות אלה רב,

ברוך שם כבוד מלכותו

על פני ארצנו זקן

, שמוח הושיענו

מה
מה

12-1-61

RECEIVED FROM THE UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE

12-1-61

218

12-1-61

12-1-61

12-1-61

12-1-61

12-1-61

12-1-61

12-1-61

12-1-61

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר

תאריך: 6.9.1981

ספר:

רשימת משקי איחוד הקבוצות והקבוצים.

אפיק	עין גב	ניר אליהו	יטבתה
כפר חרוב	אלומות	עינת	גרופית
מבוא חמה	האון	תל יצחק	יהל
אילת השחר	תל קציר	גן שלמה (שילר)	עין גדי
גונן	אלמוג	חולדה	קטורה
כפר בלוס	מצפה שלם	נצר סירני	טללים
כפר גלעדי	קליה	גזר	אשלים
כפר הנטיא	חמדיה	כפר דניאל	
מעין בריך	כפר רופין	מעלה החמישה	
נאות מרדכי	נוה איתן	צרעה	
עמיעד	גבע	קריית ענבים	
שדה נחמיה	עין חרוד א'	רמת רחל	
יפתח	תל-יוסף	משמר דוד	
אושה	אבן יצחק (גלעד)	נוה אילן	
בית העמק	גניגר	ניצנים	
גשר הזיו	דברת	אורים	
חניתה	הסוללים	ארז	
כפר מכבי	יזרעאל	ברור חייל	
מצובה	יפעת	גבים	
ראש הנקרה	כפר החורש	דורות	
רמת יוחנן	רמת דוד	חצרים	
רגבה	בחן	כפר עזה	
יודפת	גבעת חיים איחוד	מפלסים	
אפיקים	כפר גליקסון	נחל עוז	
אשדות יעקב א'	מגל	ניר עם	
דגניה א'	מעין צבי	עין השלושה	
דגניה ב'	משמרות	צאלים	
כנרת	משמר השרון	אור הנר	
מסדה	נוה ים	חולית	
מעגן	הבונים	סופה	
		שדה בוקר	

רשימת משקי הקבוץ הארצי.

רוחמה	רמות מנשה	גשור
טובל	רמת השופט	דן
גבולות	טריד	להבות הבשן
כרם שלום	ברקאי	עמיר
ניר עוז	גן שמואל	שמיר
סמר	המעפיל	שניר
כישור	העוגן	ברעם
נטור	מעברות	סאסא
כרמים	מענית	אילון
	עין החורש	געתון
	עין שמר	יחיעם
	יד חנה	יסעור
	להבות חביבה	כפר מסריק
	מצר	סער
	געש	עברון
	יקום	עין המפרץ
	חורשים	שמרת
	נחשונים	סער העמקים
	חצור	אדמית
	נחשון	בית זרע
	הראל	סער הגולן
	גלאון	מסילות
	גת	ניר דוד
	זיקים	רשפים
	יד מרדכי	גדית
	כפר מנחם	עין דור
	כרמיה	בית אלפא
	נגבה	גבעת עוז
	רב דים	דליה
	בית ניר	הזורע
	שדה יואב	מגידו
	בית קמה	מזרע
	דביר	מרחביה
	להב	משמר העמק
	מגן	עין השופט
	נירים	
	ניר יצחק	

רשימת משקי הקבוץ המאוחד.

אלרום	מעגן מיכאל
מרום גולן	נחשולים
עין זיוון	עין הכרמל
גדות	רגבים
דפנה	שדות ים
הגושרים	גבעת השלושה
חולתה	גליל ים
כפר סולד	רמת הכובש
מחניים	שפיים
יראון	אייל
מלכיה	גבעת ברנר
מנרה	נען
פרוד	פלמחים
אפק	נתיב הלה
יגור	צובה
כברי	גברעם
לוחמי הגטאות	בית גוברין
אשדות יעקב	בארי
גיבוטר	משאבי שדה
גשר	משמר הנגב
חוקוק	רעים
גלגל	רביבים
נערן	כסופים
מעוז חיים	איילות
נוה אור	מורן
שדה נחום	לוטם
משגב עם	רתמים
בית השטה	אורטל
חפציבה	ייטב
עין חרוד	רביד
בית קשת	
אלונים	
גבת	
בית אורן	
גבעת חיים	
החותרים	

רשימת משקי הקבוץ הדתי.

טירת צבי
עין הנציב
שדה אליהו
שלוחות
מעלה הגלבוע
מלכישוע
לביא
בית רימון
בארות יצחק
יבנה
כפר עציון
ראש צורים
מגדל עוז
עין צורים
סעד
עלומים

משקי אגודת ישראל.

כפר גדעון
תפרח
קוממיות

משקי פועלי אגודת ישראל.

שעלבים
יסודות
מבוא חורון
כפר גדעון
חפץ חיים
בני ראם
בית חלקיה
גמזו
זכנת
זבדיאל
מתתיהו

רשימת משקי תנועת המושבים.

מגן שאול	פצאל	אליעד
בית חרות	רותם	גבעת יואב
אביחייל	תומר	גמלא
אחיטוב	יפית	רמות
אמץ	בית יוסף	אליפלט
בארותיים	ירדנה	בית הילל
בורגתא	כפר יחזקאל	כפר יובל
בית הלוי	כפר ח'טין	ספסופה
בית חנניה	מולדת	רמות נפתלי
גבע הכרמל	ארבל	אביבים
גבעת שמואל	כפר קיש	אמירים
גן יאשיה	רמת צבי	דובב
שור	שדמות דבורה	מרגליות
הבצלת חשדן	שרונה	שזור
חניאל	כפר זיתים	שפר
כפר ויתקין	אביטל	אבן מנחם
כפר חוגלה	בית לחם הגלילית	אלקוש
כפר חיים	בית שערים	גורן
כפר ידידיה	בלפוריה	זרעית
כפר מונאש	ברק	וערה
כרם מהרל	דבורה	מעונה
מגדים	היוגב	נטועה
עולש	כ. ברור	עבדון
עין אילה	כפר יהושוע	עין יעקב
עין עירון	מדרך עוז	פקיעין
שדה יצחק	מיטב	צוריאל
מאור	מרחביה	שומרה
עופר	נהלל	שתולה
צרופה	נוף יפה	בן עמי
בני דרור	פרזון	בצת
גאוליו	צפורי	כפר לימן
גבעת חן	רם-און	אחיהוד
גן חיים	תל עדשים	נתיב השירה
חרות	אדירים	עמקא
ינב	גדיש	אלמגור
ירקונה	מלאה	נתיב הגדוד

רשימת משקי תנועת המושבים - (המשך).

כפר אזור	ישראל	בית זית	ניר חן
כפר הס	כפר אחים	בית נקופה	אוהד
כפר מלל	כפר בילו	טל שחר	אשבול
כפר נטר	כפר הנגיד	זכריה	בטחה
מעט	כפר ורבורג	מסילת ציון	ברוש
משמרת	כפר טרומן	צלפון	גילת
נוה ירק	מזור	תרום	יכני
עדנים	מצליח	אבן ספיר	ישע
עין ורד	משמר השבעה	גבעת יערים	מבטחים
צופית	נטעים	מטע	מסלול
צור משה	ניר בנים	נס הרים	נבטים
רשפון		עמינדב	עמיעוז
שדה חמד	סתריה	אשתאול	פטיש
תנובות	ערוגות	בקוע	רנן
אלישמע	קדרון	כ. אוריה	תהר
חגור	רנתייה	לוזית	אובדה
ירחיב	אחיסמך	עגור	ניר אברהם
נוה ימין	בית אליעזר	שדות מיכה	ניר משה
ניצני עוז	בית עריף	הודיה	ניר עקיבא
שער אפרים		חלץ	נתיב העשרה
אביגדור	בן שמן	כוכב	פדויים
אורות	גבעת כח	לכיש	פעמי תשי"ז
אמנים	גני יוחנן	מכוחה	שדה ניצן
באר טוביה	זיתן	משען	שדות
בית חנן	יגל	נוגה	תאסור
בית עובד	יציץ	סגולה	תלמי אליהו
בית עזרא	כפר רות	שדה משה	עין יהב
בניה	משמר אילון	שחר	חצבה
בני עטרות	עזריה	תלמים	נביעות
בצרון	עזריקם	בית שקמה	פארן
גאליה	פדיה	ברכיה	צופר
גבעתי		גיא	גבעת חנניה
גן שורק	רמות מאיר	עוצם	זהרון
גנות	שתולים	נחלה	נוה מבטח
גנתון	תלמי יחיאל	צפורים	פריאל
חצב	אורה	אדרת	לפידות
ינון	עידן	סודות הדרים	כלנית
			לבנים

רשימת משקי הפועל המזרחי.

שדמות מחולה	בן זכאי	אבני איתן
יתיר	ברקת	קשת
כפר פינס	חדיד	רמת מגשימים
פריגן	צפריה	יונתן
יתד	אלעזר	נוב
גן אור	ישעי	כרם בן זמרה
גדיד	בית מאיר	מירון
גני טל	גפן	דלתון
	מחסיה	חזון
	תעוז	כפר שמאי
	תירוש	עלמה
	נחם	כפר חסידים
	משואות יצחק	מחולה
	נועם	רויה
	שלוה	רחוב
	איתן	שדה תרומות
	זרחיה	הזורעים
	שפיר	שדה אילן
	עוזה	שדה יעקב
	רווחה	ניר עציון
	שבולים	אלישיב
	שרשרת	כפר הרואה
	תקומה	כפר יעבץ
	בית הגדי	עזריאל
	גבעולים	פורת
	זמרת	ניר גלים
	זרועה	בני דרום
	יושביה	בית גמליאל
	מלילות	חמד
	נצר חזני	טירת יהודה
	קטיף ב'	יד רמבם
	שובה	נחלים
	כפר מימון	אחינעז
	גאולי תימן	בית עוזיאל
	שוקדה	
	אביעזר	

רשימת משקי העובד הציוני.

הר אודם
נאות גולן
סאר ישוב
שדה-אליעזר
משואה
אלוני אבא
מי עמי
תימורים
כפר שמואל
בית נחמיה
שדה עוזיה
שילת
שורש
גבעת ישעיהו
מבקיעים
תלמי יפה
אחוזם
יד נחן
ניר ישראל
שדק דוד
דישון
שילת
בית יהושוע
ריחן.

רשימת משקי האיחוד החקלאי.

~~אכז~~ גוש גדרות:

כפר אביב
 כפר מישר
 כפר מרדכי
שדמה
 גן הדרום
 כסלון
 זוהר
~~פסאג~~
 תלמי יוסף
 נאות הככר
 קלחים
 כפר הריף
 רמת הדר
 שדה צבי
~~המחנה~~
 עיר אובות
 תלמי אלעזר
 פתחיה
 יבול
 אבן יהודה
 גבעת שפירא
 גנות
 גנות הדר
 גני יהודה
 חבצלת השרון
 כפר שמריהו
 בן נון
 ניר צבי

נוה אטיב
 יסוד המעלה
 שבי ציון
 בוסתן הגליל
 כפר ביאליק
 נהריה
 מנחמיה
 מגדל
 רועי
 בקעות
 חמרה
 מכורה
 אילניה
 יקנעם
 ביתן אהרון
 בית ינאי
 בית יצחק
 גן השומרון
 הדר עם
 חרב לאת
 אודים
~~בית יחזקאל~~
 בני ציון
 בצרה
 מגשימים
 רמות השבים
 שדה ורבורג

רשימת משקי חירות.

רשימת משקי המרכז החקלאי.

שעל	סלעית	מצפה.
מסמר הירדן	נחלת זיבוטינסקי	
חוסן	גבעת נילי	כפר תבור
ארגמן		
גיתית		
אביאל		
עמיקם		
גבעת נילי		
נורדיה		
צור נתן		
נחל מנחם		
מבוא ביתר		
רמת רזיאל		
בר גיורא		
אמציה		
דקלה		
נאות סיני		
זכר דב		

רשימת משקי התאחדות האכרים.

מטולה	חלמי בילו.
ראש פינה	בת שלמה
כנרת	
יבניאל	
כפר תבור	
חיבת ציון	
חלמי אליעזר	
בת שלמה	
גבעת עדה	
זכרון יעקב	
בנימינה	
חדרה	
כרכור	
פרדס חנה	
אבן יהודה	
קדימה	
כפר אהרון	
מזכרת בתיה	
רוגלית	

לשכת שר החקלאות

כ"ח תמוז תשמ"א

22 יולי 1981

רשית
תיק
התכנון - פארוהאס
פארופ

לכבוד

פרופ' פוהרילס

מנהל חרשות לתיכנון

כ א נ

אנ

הנדון: הרחבת המושבה מגדל
מכתבנו מכ"ג בחשוון תשמ"א

ע"פ תוראת חשר, יש להתחיל מידית בתכנון ובביצוע של הרחבת המושבה מגדל
מ-71 יחידות ל-130.

תבאי הקצאת קרקע, מים ומכסות ייצור, למקובל במושב הגליל.
החקלאים חותקים יפרישו קרקע לבניהם.

המדינה תקצה קרקע לבנים אחרים, שהוריתם חשרי קרקע, כמו כן מכסות מים ומכסות
ייצור.

מכתב זה מבטל את מכתבנו בנדון מכ"ג בחשוון תשמ"א.

בברכה

אבי דוראי
עוזר חשר

העתקים: מנכ"ל משרד החקלאות.

מר מבדל אשל

שלמה וולף תאיווד החקלאי

מר מקס שור, מנהל אזור בית שאן
אגודה חקלאית מגדל

בתערוכה 50 לתוכנית
מס' 34-5/2201
יום 29.7.81

"האחד החקלאי"

אגודה חקלאית שיתופית מרכזית בע"מ
תל-אביב 66048 רח' צ'לטוב 20 טל. 834262-4

לכבוד
מר מנדל אשל
רשות להכנון
משרד החקלאות
תקריט, חל-אביב.

..1.8

הריני מתייחס להחלטתו של הטר בענין הרחבת המושבה מגדל
שקיבל ביסודי בסכום חלשבה מ-22.7.81 לפרוט' מוחזריליס.

אנו רואים בשטח של כ-160 דונט (ארמט פריבה) כחלק
ממאגרות שיקבדו לרשות הרחבה זו של המושבה מגדל.

ברצוננו לציין שאדמת זו היא במסגרת שיפוטת של טוענת
מקומית מגדל ופחורה למעשה חלק בלתי נפרד ממנה.

לכן נבקש לרשום זאת בפניך שאנו מבקשים לראות באדמת
זו חלק ממטבחת מגדל, ובמידה וחוסכנות הבצע נטיעות על השטח,
שאותנם נטיעות אלה יכללו במטבחת ובחוכניה המטקית של
הרחבה.

בכבוד רב,

פ. פרידלנדר
מזכיר כללי

1898
פר. ש. רביד, מנכ"ל המחלקה להתיישבות, הסוכנות היהודית.
פר. י. פרידמן, מנהל הכלל המסון בסוכנות היהודית.
אגודה מגדל. ✓

"האחד החקלאי"

אגודה חקלאית שיתופית מרכזית בע"מ

חלואיב 66048 רח' צלנוב 20 טל. 834262-4

לכבוד
מרופ' פוהוריליס
מנהל הרשות לחכנון
משרד החקלאות
הקריית, חל-אביב.

א.נ.א.

הריני מסתמך על מכתב לשכת השר מ-22.7.81 אליך בנושא
הרחבת המושבה מגדל, ובונה אליך בבקשה וחומה להחזיל מידית
בחכנון וביצוע הרחבת המושבה ל-130 יחידות.

נודה לך כער קידום הנושא בהקדם האפשרי ואנו עומדים
לרשותך לכשידרש.

בכבוד רב,

ע. מרידלנדר
מזכיר כללי

הערה:

ד"ר שסקין, רשות לחכנון.
אגודה מגדל.
מר סקס שור, מנהל אזור בית-שאן.

תבואת אפריל 1982

11.12.21

11.12.21

15/10/21

11/12/21

11.12.21

מדינת ישראל

הסוכנות היהודית לא"י

משרד החקלאות

המחלקה להתיישבות

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
האגף לתיכנון מפורט.

תאריך: כז' אב תשמ"א
27 אוגוסט 1981.

אלו מנן שר החקלאות - מר מיכאל דקל.

במסגרת להגישתנו היום הנני מעביר לידיתחך:
(1) חוברת חומר על בקעת הירדן שנערכה אצלנו.

(2) החלטת המינהל להכנון מיום 16.10.80 בראשית שר-החקלאות
בנושא ספוס המסק של בקעת הירדן.

ב ב ר כ ה

וי. בולדין

מנהל האגף.

• 1079

החלטת המינהל לתכנון בנושא טפוס המצק של מפעי בקעת-הירדן מיום 16.10.80

1. מינהל התכנון מאשר הצעת הרשות להשתתף הישובים בבקעת-הירדן ובמורדות, על 30 ד" , וכ- 30 אלף מ"ק מים ליחידה, לפי 80 יחידות משק לישוב.
2. האדמות שתיוספנה מעבר לגדר ואדמות אחרות, תישמרנה כאמציה להרחבת היחידה.
3. מטילים על הרשות לתכנון, על בסיס ההצעה המאושרת, לאחר את האפשרויות להשלמת מפת ההתיישבות.
4. מטילים על הרשות לתכנון, לבחון אפשרויות לציפוף ההתיישבות, שלא על בסיס חקלאי, חוץ שילובם של ישובים קהילתיים למערכת כפרית משולבת.
5. פונים לתנועות ההתיישבות, לגייס מדריכים צמודים לישובים.

Journal of the Proceedings of the

1. The first meeting of the committee was held on the 1st of January, 1881, at the residence of Mr. J. H. [illegible] in the city of [illegible].

2. The second meeting was held on the 15th of January, 1881, at the residence of Mr. J. H. [illegible] in the city of [illegible].

3. The third meeting was held on the 1st of February, 1881, at the residence of Mr. J. H. [illegible] in the city of [illegible].

4. The fourth meeting was held on the 15th of February, 1881, at the residence of Mr. J. H. [illegible] in the city of [illegible].

5. The fifth meeting was held on the 1st of March, 1881, at the residence of Mr. J. H. [illegible] in the city of [illegible].

אנרגיה בחקלאות

והנה רוח סערה... ואש מתלקחת...
בעין החשמל (יחזקאל א' ד')

מס' 4

א נ ר ג י ה כ ח ק ל א ר ת

תוכן הענינים:

- א. מדיניות מ"פ חקלאי בתחום האנרגיה - ד"ר אריה שסקין.
- ב. על אנרגיה בחקלאות ארה"ב - הרצל קינן.
- ג. תקנות רשות לאומית לאנרגיה - דוד הבואל.
- ד. ניצול שאריות כוחנה להפקת אנרגיה - ד"ר ישעיהו סבל.
- ה. חסכון אנרגיה כלול - משה פורמן.
- ו. ממכש הדפוס: סקר צריכת אנרגיה.
- ז. ייבוש "סולארי" של חוצרת חקלאית.

העורך: הרצל קינן

חברי המערכת: ד"ר אריה שסקין, יורם פורת, מוטי גזית, גבי פלזנשטיין,
הרצל קינן.

כתובת המערכת: משרד החקלאות, הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות, ההתישבות
והכפר, הקריה, ת.ד. 7011 תל-אביב, מיקוד 61070.

א. מדיניות מ"פ חקלאי בתחום האנרגיה

מאת ד"ר אריה שסקין

לאור קרוים כלליים שעליהם יש להשתית את מדיניות האנרגיה הכוללת לגבי מיגזר החקלאות - חרף הצבת הכלים והכיוונים המצטיירים על רקע המצב הקיים והתחזיות - ניתן להציע את היעדים הבאים למדיניות מ"פ:

1. בתחום השימושים:

א. מ. י. ס:

עד לפרוץ משבר האנרגיה הייתה מגבלת המים אחת המגבלות העיקריות לפיתוח החקלאות בארץ. עם עליית מחירי האנרגיה התברר כי עלות החשמל היא הגורם הדומיננטי במכנה העלויות של המים. מחיר האנרגיה בעלות המים מגיע לכ-60%. אם נרסיף לכך את העובדה, שכבר צוינה מקודם, שצריכת האנרגיה במים מגיעה לכמות מצריכת האנרגיה הכוללת בחקלאות יתברר כי קיים שילוב מוחלט בין ייעול השימוש במים וייעול השימוש באנרגיה. מכאן שמדיניות המים בחקלאות זהה למעשה למדיניות שנועדה לשימור האנרגיה בחקלאות. יצוין כי בממוצע אספקת 1 מ"ק מים לחקלאות דורשת 1.08 קוט"ש חשמל. מה שיותר חשוב היא העובדה כי קיימת שונות רבה מאוד בין האזורים האקולוגיים השונים בצריכת החשמל לשימוש במים. 10% מהמים בחקלאות צורכים יותר מ-2.5 קוט"ש לשם הספקתם ו-50% צורכים כ-0.5 עד 1.5 קוט"ש למ"ק מים.

המרכיב האזורי והאזורי של השימוש באנרגיה בנושא המים הוא המרכיב הדומיננטי. יתכן אמנם שהמעבר לייצור חשמל על בסיס פחם יביא בטווח ארוך יותר להוזלת החשמל למשק המדינה וכתוצאה מכך להוזלת המים. אולם בטווח הקצר נדרשת רויזיה מלאה של כל המערך של הפקה והובלת המים חרף חיפוש פתרונות ליעול אגרגטי של המשאבות, לבדיקת אפשרויות השקיה לילה חרף ניצול חשמל זול יותר, של פיתוח הטכניקות ליעול השימוש במים אם באמצעות שיטות השקיה משופרות ואם ע"י פקוח ובקרה באמצעות המחשבים על השימוש במים.

רשימת נושאי המ"פ בתחום האנרגיה במים היא ארוכה. אין מטרתו של נייר-עבודה זה להנחות את החוקרים בקביעת נושאי המחקר - דבר שהוא בעל משמעות מקצועית בעיקרו אך לצורך הדגמה נצטט את הנושאים שהובאו במאמרו של ד"ר רבוסקין, אשר בחלקם הגדול נמצאים כבר בשלבי ביצוע שונים:

- הכנון מערכות השקיה הזקוקות ללחץ מים מינימלי המאפשר לצמצם את האנרגיה בשאיבה;
- בדיקות חוזרות של משאבות ומנועים לקביעת יעילותם האנרגטית;
- נתוח פעולת רשת ההשקיה באמצעות תוכנית המחשב במטרה להגיע להפעלה אופטימלית של המערכת מנקודת מבט השימוש באנרגיה.
- דוגמא אחת לאפשרויות הגלומות בנושא חסכון באנרגיה כמים היא ההצעה להטיית מקורות הירדן למוביל הארצי.

ב. ייצור חקלאי ישיר

מבחינת החשיבות עומדות בראש סולם העדיפויות פעולות מ"פ בענף הפרחים. היתרון של ישראל בצריכת אנרגיה נמוכה יחסית בהשוואה לארצות אירופה המייצרות פרחים עדיין קיים, אך הוא נחקל בקשיים לא מבוטלים נוכח מדיניות הסיבסוד הכבד בסחיר האנרגיה שממנו נהנים, לשל, יצרני הפרחים בהולנד.

צריכת האנרגיה בפרחים המפולגת לפי השימושים מובאת להלן:

צריכת האנרגיה לפי תשומות לפרחים, תשל"ח

(בטרנות ש"נ)

אלפי טרנות	אחוזים מסה"כ	
36.9	69.4	צריכה ישירה
4.2	7.8	מים
1.2	2.2	דשנים
0.1	0.2	חמרי הדברה
10.4	19.5	חובלה
0.2	0.4	חומרים
0.2	0.3	טיפול בתוצרת
53.2	*100.0	סה"כ

המקור: "סקר צריכת אנרגיה כוללת בחקלאות ישראל": "חשב", משרד החקלאות ומשרד האנרגיה.

* בגלל העיגולים, המספרים אינם מסתכמים ב-100%.

המרכיב העיקרי בצריכת האנרגיה של הענף היא אנרגיה ישירה (בעיקר לחימום ורדום) המהווה כ-70% מסה"כ צריכת האנרגיה בענף. סעיף שני בגודלו היא תובלה אווירית המהווה כ-20% מסה"כ צריכת האנרגיה בענף. לפי ממצאי המחקר, שנתוניו משמשים בסיס לניתוח הכלול כאן, קיימים הבדלים גדולים בצריכת האנרגיה. בורדים הוא מגיע לכ-25 טונות שע"נ לדונם לעונה לעומת רק כחצי טונה שע"נ בסייפנים, 4.5 טונות שע"נ בציפורן וכ-3 טונות שע"נ לדונם לעונה בעד-עד.

פעולות מו"פ בענף הפרחים הן בעלות תשיבות רבה ביותר הן בתחום החיסכון באנרגיה הישירה אם ע"י פיתוח זנים חדשים מעוטי-אנרגיה ואם ע"י שיפור טכניקות הבידוד והחימום, בקרת האקלים וכד'. בנוסף לכך הארכת חיי המדף של הפרח ומעבר לתובלה ימית עשויים אף הם לתרום לחיסכון באנרגיה. עם זאת יש לבחון היטב באיזו מידה חיסכון באנרגיה, בעיקר בחימום, משפיע על יבול הפרחים. מבחינה זו חייב כמובן להשתלב בכל מחקר מסוג זה חישוב כלכלי של הכדאיות.

כיתר הגידולים הצמחיים נודעת תשפעה מכרעת על היקף צריכת האנרגיה למים ולתובלה. אולם באנרגיה שבשימוש ישיר יש תשיבות רבה לנושא המיכון. בגידולי שדה מתוסף נושא הדשנים וחומרי הדברה המהווה כ-50% מכלל צריכת האנרגיה לתשומות אלו.

בענפי בעלי חיים ההוצאה לאנרגיה מתפלגת כדלקמן:

צריכת האנרגיה בענפי בעלי החיים לפי התשומות, תשל"ח

ס"ה הצריכה באלפי טונות שע"נ	אחוזים מסה"כ	
אנרגיה ישירה	48.4	46.0
מים	8.0	7.6
תערכה	14.8	14.0
תובלה	3.2	3.1
קירור	0.1	0.1
מיון והדברה	3.8	3.6
שחיטה ומחלבות	27.0	25.6
סה"כ	105.3	100.0

המקור: כנ"ל (ראה הלוח הקודם)

מבין ענפי בעלי החיים ענף הדפח צורך כ-39% מסה"כ צריכת הענף הזה, ושלוחות הלול צורכות כ-48%.

1. דשנים וחומרי הדברה

הדשנים וחומרי ההדברה עומדים בראש סולם העדיפויות במחקר החקלאי המומלץ, כפי שהוזכר מקודם, ע"י מומחי הפ.א.י.א.ר. כ-9% מצריכת האנרגיה בחקלאות מיועדת לייצור הדשנים וחומרי ההדברה. יעדו של מ"פ בתחום זה בהתאם להגדרות שהובאו בראשית עבודה זו להגיע לייעול בשימוש בדשנים כימיים תוך פיתוח מחקרים גנטיים, התאמת השימוש בהתאם לבדיקות קרקע ועיתוי אופטימלי של דישון, וכן נושאים אחרים, בהתאם להחלטת החוקרים.

ד. סיכום

בסיכום פרק זה הודן בשימושים באנרגיה החקלאית, נראה סולם העדיפויות מבחינת מדיניות האנרגיה כדלקמן:

- (1) מערכת המים הארצית והאזורית וכן מערכת ההשקיה ברמה של משק חקלאי;
- (2) פרחים, הן ברמה של המשק החקלאי והן במישור של התאמת הייצור למגבלות אנרגטיות של התובלה;
- (3) מערך הטיפול בתוצרת חקלאית ברמה של מפעלים אזוריים, בעיקר בתחום ענף בעלי-חיים;
- (4) דשנים וחומרי הדברה.

2. בתחום המקורות

בעוד שהפעלת המו"פ וההדרכה וכן נסיון לחנך פעולות לשימור האנרגיה במערכת השימושים החקלאיים מצטירים בצורה די ברורה על יסוד החומר העובדתי שהצטבר, הדי שגיבוש מדיניות האנרגיה בנושא של מקורות האנרגיה מחקלאות מעורר סיכויי שאלה רבים וזאת מכמה וכמה סיבות: ראשית, כפי שכבר צוין, טרם נפרץ הסחסום של הכדאיות הכלכלית ברוב פרויקטים מסוג זה; שנית, מחירם הכלכלי במונחי השקעה וזמן גבוה מאד. כפי שפורט לעיל, מקובל לחשוב שהחלטה המתקבלת כיום בנושאים אלה תניב את פירותיה המסחריים רק כעבור כ-10 שנים; ושלישית, מצב אי-הודאות וחוסר היציבות הקיים בשוק הדלק ותחליפיו המקובלים מקשה על קבלת החלטה ועל קביעת מרווח הסיכון הסביר.

עם זאת, ניהן במצב הידע הקיים להציג מספר יעדים בעלי פוטנציאל משמעותי. ביניהם יש לתת עדיפות לנושאים הבאים:

א. ניצול פסולת חקלאית הן ממקורות צמחיים והן ממקורות בעלי חיים. הנסיונות שנעשו בתחום זה, למרות מכלול בעיות לא קטן שטרם נפתר ובעקר שאלת הכדאיות הכלכלית, מעודדים ומאפשרים להמשיך ולפתח נושא זה.

ב. יעד אחד הוא ניצול מים גיאותרמיים. בתחום זה מתבצעים מספר סקרים בתקופה האחרונה, ויתכן כי באזורים מסוימים ניתן יהיה להשתמש במים אלה לחימום קרקע וחממות.

ג. נושא חשוב הם גידולי אנרגיה, אך לאו דווקא אלה שניתן לראותם כבר בגידולים קונבנציונליים, כמו קנה סוכר, קסאבה, חירס או סורגום. גידולים בלתי קונבנציונליים כמו חורובה וזנים אחרים הנמנים עם גידולי שמן, עשויים לנצל את היתרון היחסי של ישראל ולתרום לייצור תחליפי דלק ומוצרי המינרלים לשימושים לא חקלאיים.

ד. ניצול עודפי חום מתחנות כח אף הוא יכול לשמש מקור לאנרגיה לשימוש חקלאי בעיקר בענף החממות.

אנרגיה סולרית מחייבת השקעת הון וידע נרחבים ביותר. כפי שכבר צוי, טרם הושגו תוצאות מוצדקות מבחינה כלכלית. עם זאת, נראה כי בתחום זה יש לפחות שני נושאים בעלי ענין מיוחד לחקלאות: פיתוח חממות סולריות ושימוש באנרגיה סולרית בטיפול בחוצת חקלאית, בעיקר בתחום הייבוש.

יתרון חשוב שיש לחקלאות הישראלית קשור במיבנה ארגוני-חברתי האופייני לה. מבנה שיתופי זה מאפשר לגשת לפתרון בעית האנרגיה בגישה של פיתוח מיקרו-מערכות רב-תכליתיות. הרעיון הגורם בהצעה זו הוא פיתוח של אנרגיה תחליפית, כדוגמת הנסיון של נפ"ח, המאפשר לנצל את יתרון הגודל של ישוב שיתופי כמו קיבוץ או מושב להקמת מפעל לייצור אנרגיה מפסולת חקלאית, ממיתקנים לאנרגיה סולרית ואולי גם מניצול פחם או מים גיאותרמיים. מיתקן כזה יכול לספק אנרגיה הן לשימושים יצרניים (כולל חקלאות ותעשייה) והן לשימושים צרכניים (חימום ביתי וכד'). ניתן בשלב מסוים להקים מיתקנים אזוריים להספקת אנרגיה.

אחת הרעיון ניתן ליישום כמערכת המפעלים האזוריים, אשר ריכוזם במקום אחד והביקוש הניכר שלהם לאנרגיה מאפשרים פיתוח מיתקנים להפקת אנרגיה הן מפסולת הנוצרת במפעלים אלה והן ממקורות אנרגיה אחרים.

(מתוך "מדיניות האנרגיה בחקלאות ובכפר", יוני 1981)

ב. על אנרגיה בחקלאות ארה"ב

מאת: הרצל קינן

מדד הוצאות השיורק של תוצרת חקלאית בארה"ב, שפורסם לאחרונה ע"י משרד החקלאות האמריקאי, מצביע על שתי עובדות המשקפות חמורה משמעותית:

1. ההוצאה לדלק בעיבוד תוצרת חקלאית בארה"ב הגיעה ב-1980 ל-9 מיליארד דולר לעומת 6.7 מיליארד דולר ב-1979 - עליה בשיעור 34%, בעוד שה"ס"ל כולו עלה ב-1% בלבד.

2. משקלו של מרכיב הדלק ב"סל הוסיף לעלות - מ-6% ב-1979 ל-7% ב-1980.

ההתייקרות הדוהרת של תשומות אנרגיה במעגל הייצור החקלאי בארה"ב מומחשת בזה כאמצעות הנתונים הבאים:

מדד שינוי במחירי תשומות הייצור החקלאי בארה"ב - דצמבר 1980 לעומת דצמבר 1979
(דצמבר 1979 = 100)

השינוי ב-1980

112

138

113

108

124

117

117

112

111

108

106

108

106

108

מדד מחירי תשומה, סה"כ

תשומות אנרגיה

מ ס פ ר א

ז ר ע י ס

ד י ש ו נ

כימיקלים

הובלה ושינוע

שכירת טרקטורים

שכירת מיכון אחר

בינוי וגידור

ר י ב י ת

מ ס י ס

שירותים שונים

שכר למועסק במשק

המקור: משרד החקלאות האמריקאי

מחיריהם של סוגי הדלק השונים לצדכן החקלאי בארה"ב עלו בין חודשי דצמבר 1979 ו-1980 בכ-20% - דהיינו בפליים לעומת העליה המקבילה של מדד המחירים לצדכן (+10%). להלן פירוט המחירים:

מחירי דלק במשק החקלאי בארה"ב ב-15 בדצמבר 1980 - בחשורה לאשתקד
(\$ לגלון)

השינוי ב-	15.12.1980	15.12.1979	
+ 21	1.26	1.04	בנזין נטול עופרת (בתחנות דלק)
+ 20	1.03	0.86	ס ר ל
+ 20	0.66	0.55	גפ"ם (גז פחמימני מעובה)

המקור: משרד החקלאות האמריקאי

למעשה, אין כל אפשרות לקבוע בוודאות כי בטווח הקצר אכן יחול מיפנה משמעותי, שיביא לריסון בזינוק המסחר של מחירי האנרגיה במשק החקלאי בארה"ב. יחד עם זאת, ראוי לעמוד על כמה תופעות רלבנטיות, הנותנות מקום למחשבה כי בטווח הארוך אכן יתרחש בארה"ב מיפנה דרסטי בהקשר הנדון. תופעות אלה מאופיינות בתפיסה חדשה הגורסת שהחקלאות חייבת להיות לא רק צדכן של אנרגיה אלא גם יצרן של אנרגיה.

בין מקורות אנרגיה מחקלאות ניתן לציין את הנושאים הבאים:

1. עץ להסקה:

לפני פחות ממאה שנה שימש העץ חומר-הדלק העיקרי בארה"ב. עדיין בשנת 1900 צרכה ארה"ב עצים כדי אספקת רבע מכלל צורכי האנרגיה שלה. ברם, בשנת 1976 הגיע משקל העצים להסקה בארה"ב ל-1.5% בלבד, או - במונחי דלק שווה נפט - ל-400 אלף חביות ליום. מעניין להשוות נתונים אלה לטורקיה, בה מהווים העצים להסקה כ-8% מכלל האנרגיה, וכן לפינלנד, בה הם מהווים כ-15% מכלל האנרגיה הנצרכת. יצויין, כי הפוטנציאל של עצים להסקה בארה"ב הינו גדול מאוד; אך הצרה היא בכך שמרבית השטח המתאים לגידול עצים, דהיינו ליעור, משמש כיום לגידולים קיימים, שלרוב משתלמים יותר. יתירה מזו, במקרים רבים הייעור מוגבל, או אף אסור, עפ"י החוק. למעשה, רק כ-20% מכלל השטח המתאים ליעור - כ-100 מיליון דונם - עשויים כיום לעבור לגידול מסחרי של עצים להסקה. ברם, 20% אלה מהווים פוטנציאל עצום, שהוא שווה-ערך ל-3 מיליון חביות ליום.

2. הפקת דלק מגידולים חקלאיים

הבעיות הדורשות פתרון בחתום זה אינן דווקא בעיות טכנולוגיות, כי אם בעיקר כלכליות. שכן, הטכנולוגיות להפקת דלקים מגידולים חקלאיים ידועות למדי. ברם, מתעוררות בהקשר הנדון שתי בעיות כלכליות:

1. האם הגידול החקלאי שניתן להפיק ממנו דלק אינו משתלם יותר כגידול מזון?

2. האם הפקת דלק מגידול חקלאי מסויים ריווחית יותר בחשואה לדלקים קונבנציונליים?

לאחרונה החלה ארה"ב מבכירה את ייצור ה"גאזוהול", שהוא תערובת המכילה 90% בנזין נטול-עופרת ו-10% אחיל אלכוהול, המופק מגידולים חקלאיים כגון חירס וסלק-סוכר.

כלכלני משרד החקלאות האמריקאי חישבו ומצאו כי במחירי אוגוסט 1980 מסוגל מיתקן יעיל להפיק אלכוהול מתירס במחיר של 1.26 דולר לגלון, (כ-1.65 שקל לליטר). לאור הסיכור במחירי הדלק הקונבנציונלי זה עשוי להיות מחיר סביר*.

שר החקלאות האמריקאי דאז, בוב ברגלאנד, הודיע כי ארה"ב מתכוונת לייצר בשנת 1981 500 מיליוני גלון של דלק אלכוהולי, ואילו בשנת 1982 היא מתכוונת להגיע ל-900 מיליון גלון. בכך יימצא פתרון ליותר מ-12% מכלל 50 מיליארד הגלונים המהווים כיום את התצרוכת השנתית של ארה"ב.

מאמצי חיסכון ופריים

בינתיים נמשכים בארה"ב מאמצי החיסכון באנרגיה ובשנה האחרונה אף נשאו פרי ראוי לציון. שכן, בהיקף היבוא נטו של נפט גולמי לארה"ב חלה ב-1980 ירידה של 19% - מ-7.9 מיליון חביות ליום ב-1979 ל-6.4 מיליון ח/י ב-1979. ירידה זו משקפת ככל הנראה את תגובת הצרכנים לעליה בשיעור 14% שחלה במחירי הנפט הגולמי במהלך שנת 1980.

* ברם, יש לציין כי המדובר הוא במחיר מסובסד, שחשיקולים ביחס אליו הם במידה רבה פוליטיים, ולא דווקא כלכליים.

ג. תקנות רשות לאומית לאנרגיה

(פיקוח על יעילות צריכת אנרגיה במפעלים), תשמ"א - 1981

בתוקף הסמכות לפי סעיפים 4 (א) (4) ו-25 לחוק רשות לאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977, באישור שר האנרגיה והתשתית ולאחר קבלת חוות דעת של הועדה המייעצת, מתקינה הרשות הלאומית לאנרגיה תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה:

"הממונה הארצי" - מי שמונה לפי תקנה 2 (א);

"ממונה משרדי" - מי שמונה לפי תקנה 2 במשרד הממשלתי שאליו קשור המפעל;

"ממונה מפעלי" - מי שמונה לפי תקנה 3;

"מפעל" -

א. צרכן אנרגיה שאיכת האנרגיה השנתית שלו היא לפחות 300 טון מזוט או שווה ערך אנרגטי בדלקים אחרים או שאיכת התשלום שלו היא לפחות 1,000,000 קילוראט שעה;

ב. כל תאגיד סטטוטורי או רשות מקומית, ללא קשר לצריכת האנרגיה שלהם.

2. מינוי ממונה ארצי וממונים משרדיים

א. שר האנרגיה והתשתית ימנה ממונה ארצי להיות אחראי לריכוז הפעולות לקידום ניצולה היעיל של האנרגיה לפי תקנות אלה, ולהנחיית הממונים המשרדיים בכל הנוגע לתקנות אלה;

ב. כל שר אחד ושאי למנות מבין עובדי משרדו ממונה משרדי שירכז ויפקח על הפעולות לקידום ניצולה היעיל של האנרגיה לפי תקנות אלה במפעלים הקשורים לאותו משרד; על המינוי יודיע השר לשר האנרגיה והתשתית;

ג. הממונה המשרדי יפעל לפי הנחיות הממונה הארצי.

3. מינוי ממונים מפעליים

א. כל מפעל ימנה מבין עובדיו ממונה מפעלי לקידום ניצולה היעיל של האנרגיה במפעל;

ב. המפעל יודיע בכתב לממונה המשרדי, תוך 30 ימים מיום החילתן של תקנות אלה, את שם הממונה המפעלי שהוא מינה.

4. תפקידי הממונה המפעלי

- א. לפעול למניעת צריכה בזבזנית של אנרגיה, לרבות מאור, קירור, חימום והסקה, ולתיקון מהיר של כל תקלה הגורמת לאיבוד אנרגיה, לרבות נזילת קיטור, מים ואוויר;
- ב. לפקח על תפעול ותחזוקה המבטיחים נצילות מירבית של המיתקנים והתהליכים ולנקוט בפעולות הדרושות להבטחת נצילות מירבית זו;
- ג. למדוד צריכה חדשית של חשמל ודלקים לסוגיהם, ולחשב צריכה סגולית של אנרגיה ליחידת מוצר או לפי בסיס כמותי אחד המאפיין את פעילויות המפעל;
- ד. להבטיח החקנה ותקינות של מכשירי מדידה ובקרה המאפשרים ביצוע הפעולות לפי פסקאות (א) ו-(ב), ולגרום לרישום סדיר של הנתונים לפי מכשירי בקרה אלה ולשמירת רישומים אלה;
- ה. להבטיח ביצוע ורישום של בדיקות תקופתיות של נצילות במיתקני בעירה ובדיקות אחרות של גורמים המשפיעים על נצילות ותקינות המיתקנים, בהתאם להוראות תפעול הציוד וכפי שיקבע הממונה המשרדי;
- ו. ליזום פעולות למניעת ירידה בנצילות המיתקנים ולמניעת עליה בצריכת אנרגיה סגולית, ולהמליץ על פעולות שימור אנרגיה העשויות להוריד צריכת אנרגיה סגולית זו, לרבות ניצול מירבי של חום שיורי;
- ז. לפעול להדרכה והשתלמות של הצוות המפעלי ולהכנת הוראות תפעול מפורטות.

5. חובת דיווח

- א. מפעל יביש כל ששה חדשים לממונה המשרדי דו"ח אנרגיה במתכונת כפי שיודיע הממונה המשרדי למפעל (להלן - הדו"ח);
- ב. הדו"ח יכלול פרטים אלה:
 - 1) צריכת החשמל בקילוראט שעה וצריכת הדלקים הנרזלים בליטרים וצריכת גז ופחם בקילוגרמים במשך כל אחד מחדשי השנה ובשנה כולה: מקדם ההספק החשמלי ושיא הביקוש במפעלים שבהם הוא נמדד;
 - 2) בכל דו"ח אחרי הראשון - תשוואה בין הנתונים הנדרשים לפי פסקה (1) של אותה שנה ושל השנה הקודמת;
 - 3) צריכת אנרגיה סגולית, בכל אחד מחדשי השנה ובשנה כולה;

(4) פעולות שבוצעו לפי תקנה 4 (1), (5), (6) ו-(7) ותוצאותיהן;

(5) כל מידע אחר הקשור לצריכת האנרגיה במפעל לפי דרישת הממונה המשרדי.

ג. הממונה הארצי רשאי לשנות את פרטי הדיווח כמפורט בתקנה משנה (ב) לגבי מפעל מסויים או סוג מפעלים, אם הדבר יתרום להצגה מהימנה יותר של מצב האנרגיה של המפעל או של סוג המפעלים;

ד. הדו"ח הראשון יוגש בתום 30 ימים מיום תחילתן של תקנות אלה; ולאחר מכן יוגש דו"ח בתום כל ששה חדשים מהתאריך שבו הוגש הדו"ח הראשון;

ה. הממונה המשרדי יעביר לממונה הארצי את הדו"חות שהגישו לו המפעלים תוך 30 ימים מיום הגשתם;

ו. המפעל ישמור העתק של כל דו"ח במפעל;

ז. המידע שיימסר בדו"ח ישמש לצדכי הממשלה לחכנון ומעקב אחר משק האנרגיה בלבד.

6. ביקורת במפעלים

הממונה הארצי ומי שהוא הסמיק בכתב והממונה המשרדי ומי שהוא הסמיק בכתב יהיו רשאים להיכנס למפעל ולוודא שהמפעל מקיים הוראות תקנות אלה.

7. ע ו נ ש י ן

א. מפעל או אחד ממנהליו שעשה אחת מאלה, דינו - קנס 1,000 שקלים:

(1) לא מינה ממונה מפעלי בהתאם לתקנה 3;

(2) לא גרם לכך שהממונה המפעלי ימלא את התפקידים המפורטים בתקנה 4;

(3) לא דיווח בהתאם לתקנה 5;

(4) לא איפשר לממונה הארצי או לממונה המשרדי או למי שהם הסמיכו להפעיל את סמכותם לפי תקנה 6.

8. פ ר ס ו ם

המינויים לפי תקנה 2 יפורסמו ברשומות.

9. ת ח י ל ה

תחילתן של תקנות אלה חדשיים מיום פרסומן.

דוד הגואל

יושב ראש הרשות הלאומית לאנרגיה

(מתוך: קובץ התקנות 4207, כ"ז באדר א' התשמ"א, 3.3.1981)

בהקשר הנדון הננו מבקשים להסב את תשומת לבם של הממונים על המפעלים להודעה רשמית מטעם הממונה הארצי, אליעזר גולן, שפורסמה בעתונות היומית:

הרשות הלאומית לאנרגיה

הודעה

מובא בזאת לתשומת לבו של כל מפעל שעליו חלות חקנות הרשות הלאומית לאנרגיה (פיקוח על יעילות צריכת אנרגיה במפעלים, התשמ"א - 1981) כי עליו להודיע בכתב לממונה-המשרדי במשרד-המטלחי אליו הוא קשור, את שם הממונה המפעלי שמונה לפי החקנות וכן להגיש לממונה-המשרדי את דו"ח האנרגיה-הראשון, כל זאת לא יאוחר מיום 3.6.81 (א' סיון תשמ"א).

אליעזר גולן

מנהל המינהל לשימור אנרגיה
ממונה ארצי על פיקוח על
יעילות צריכת אנרגיה במפעלים

אי-לכך נקבעו הבהרות נוספות בהקשר להגדרת המונח "מפעל":

- "מפעל" שעליו חלות החקנות האמורות, הוא:

(א) כל מי שצריכת האנרגיה השנתית שלו היא לפחות 300 טון מזוט או שווה-ערך אנרגטי בדלקים אחרים (300 אלף ליטר בנזין, נפט, סולר, מזוט קל או 250 אלף ק"ג גופ"מ; או 300 אלף ממע"ק גז-טבעי; או 450 טון דלק מוצק) או שצריכת התשלום השנתית שלו היא לפחות 1 מיליון קילורט/שעה.

(ב) כל רשות-מקומית.

(ג) כל תאגיד סטטוטורי.

- פורסם בקובץ-החקנות 4207 מיום 3.3.1981 (כ"ז אדר א' התשמ"א).

- מפעל שאיננו בטוח אל איזה משרד-ממשלתי הינו קשור - ישלח את ההודעה ואת הדו"ח אל: לשכת-חסכון-אנרגיה (מפעלים ומוסדות), ת"ד 17081 תל-אביב (61170) טל. 414271-03.

- הדו"ח יכלול את צריכת החשמל בקוט"ש, צריכת הדלקים הנוזלים בטונות או ליטרים, צריכת הדלקים הגזיים בק"ג או ממע"ק, צריכת דלק מוצק בטונות - בהתאם לסוג הדלק, הכל לגבי תקופה של שנה אחת שקדמה ל-31.3.1981, וכן את מקדם ההספק החשמלי המכסימלי והמינימלי ואת "שיא הביקוש" החשמלי במפעל שבו הם נמדדו.

"דף הנחיה" להכנת דו"ח-האנרגיה-הדאשון ומכאן "הממונה המפעלי" ישלח לכל דורש לפי פניה ללשכת-חסכון-אנרגיה (מפעלים ומוסדות).

מפעל שמינה בשעתו "אחראי למשק האנרגיה" אינו פטור מחובת מנוי ממונה מפעלי לפי התקנות ומחובת הגשת דו"ח-האנרגיה-הדאשון.

בהתאם לתקנות האמורות לעיל מינה שר החקלאות את ד"ר אריה שסקין לממונה המשרדי. להלן חוזר מטעם הממונה המשרדי שנשלח לכל הנוגעים בדבר; בצירוף שאלונים לאיסוף מידע רלבנטי.

יש לציין כי לא נתקבלו תשובות מרוב היישובים החקלאיים והמפעלים שאליהם נשלחו השאלונים. הננו מחדשים כאן את פנייתנו ומבקשים למלא את השאלונים בהקדם וללא כל דיחוי.

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה להתיישבות

מדינת ישראל
משרד החקלאות

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות, והכפר

ב' סיון תשמ"א
4.6.1981
מס' 6/ק

האגף למקד ויעוץ כלכלי

לכבוד

א.ג.ג.א.

הנדון: דו"ח אנרגיה

הננו להביא בזאת לידיעתכם כי עפ"י תקנות הרשות הלאומית לאנרגיה
(פיקוח על ניצולה היעיל של האנרגיה במפעלים) תשמ"א - 1981 התסנתי ע"י
שר החקלאות כמסונה על נושא האנרגיה במשרד החקלאות.

מס"ב הנחיות ודף עזר לדו"ח אותם עליכם למלא באופן דחוף.

אנו מצפים לשתוף פעולה מלא מצדכם ונשמח חסיד לעמוד לרשותכם במשימה
החשובה (כלכלית ולאומית) של חסכון ויעול השמוש באנרגיה.

ב.ר.כ.ה.

ד"ר אריה ששקין
הממונה המשרדי - אנרגיה בחקלאות

העתקים:

ה"ה א.שרון - שר החקלאות

מ.כז-מאיר- המנכ"ל

פרופ' ש. פוזורילס-מנהל הרשות.

דף 1: הנחיות דרך עזר לדו"ח-אנרגטי-ראשון ומנורי ממנו-קפצלי
לפי תקנות הרשות הלאומית לאנרגיה (פיקוח על ניצולה היפיל של האנרגיה
במפעלים) התשמ"א - 1981

1. שם המפעל: _____
 2. המען בו נצרכת רוב האנרגיה (עיר, רח', מס', מיקוד/ת"ד, מיקוד/סלפון): _____
 3. מען המסד בו מתנהלים הרישומים (פרט כב"ל): _____
 4. שם הממונה-המפעלי על ניצולה היפיל של האנרגיה במפעל: _____ טלפון _____
 5. שם המבכ"ל _____ טלפון _____
 6. צריכה שנתית של חשמל _____
 7. שיא ביקוש חשמל בחודש _____ קו"ט _____
 8. מקדם ההספק _____ מכסימלי: _____ מינימלי _____
 9. צריכה שנתית של מזוס כבד _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של מזוס קל _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של סולר _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של גז _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של גז _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של גז _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של גז _____ קיבול מיכלים _____ ממע"ק _____
 1. צריכה שנתית של דלק אחד: _____ קיבול אחסנה _____ ממע"ק _____
 1. רשום בכ"א מהסעיפים 9 עד 16 את קיבול מיכלי-הדלק הקבועים במפעל המיועדים לכל סוג דלק.
 1. הדו"ח מתייחס לתקופת 12 חודש בין חודש _____ 1980 עד חודש _____ 1981 (במקרה ואין חפיפה למפורט בדף 2 להלן)
 1. העזר בדף מס' 2 לפרוט הצריכה החדשית. במפעל שאין לו רשומי-צריכה - השתמש ברשומי קביה.
 2. בדוק אם מלאת את כל הפרטים המבוקשים, השאר העתק אצלך לשמועך: הדו"ח יעזור לך להעריך את השאי החסכון בעתיד.
 21. חתימת הממונה-המפעלי _____ תאריך _____
 22. חתימת המבכ"ל _____ תאריך _____
 23. שלח את המקור בדף ח יפות אלו: הממונה המשרדי במשרד החקלאות (המסד הממשלתי אליו קסור המפעל (האנצ/האנרגיה/הבטחון/הבנייה/הדמיה/החזר/הביצור/החקלאות/המשפטים/העבודה/הפנים/הקליטה/החכמה/החמ"ח/התקשורת). במקרה של ספק שלח אלו לשכת חסכון אנרגיה (מפעלים ומוסדות) ת"ד 17081, ת"א 61170).
- משרד החקלאות: ד"ר אריה ספקין, הממונה המשרדי-אנרגיה בחקלאות, הרשות לחכנון, משרד החקלאות - ת.ד. 7011 הקריה - תל-אביב - מיקוד 61070.
- הוכן ע"י הממונה-הארצי לפיקוח על ניצולה היפיל של האנרגיה במפעלים (ת"ד 1442 ירושלים 91013) (אפריל-1981).

ד. ניצול שאריות כותנה להפקת אנרגיה לחימום וצמחית על-ידי שריפה ישירה

חמצית חרכנית מחקר

מאת: י. סגל

ב ל ל י

שאריות צמחיות שונות בכמות של כ-400 אלף טון מושמדות בישראל מידי שנה, כמחצית כמות זו הם גבעולי תרשי כותנה המקשים על עיבוד השטח, השארתם בשטח מסייעת להתרבות מזיקים ומחלות. הערך האנרגטי של שאריות אנרגיות יבשות נע בגבולות 4,000-5,000 קק"ל לק"ג, ערכם במחליפי דלק נרזלי הוא לכן יותר מ-1,000 שקל (\$ 100) לטון חומר יבש, מדובר על פוטנציאל אנרגיה שזה ערך לכ-200 אלף טון דלק נרזלי לשנה בערך בספי של 200 מיליון שקל (20 מיליון דולר).

אחת הדרכים הפשוטות והמוכרות לניצול שאריות צמחיות יבשות היא שריפה ישירה. במשק החקלאי ובמרכזים איזוריים קיים ביקוש לאנרגיה חומנית (קיטור, מים חמים, חימום חלל) הגדול פי 2 עד 3 מפרטנציאל ההספקה, לכן, שריפה ישירה נראית כשיטה יעילה וכלכלית לניצול שאריות ופסולת צמחיות, חמטות לגידול פרחים הם אחד מצרכני האנרגיה החומנית הבולטים במגזר החקלאי. יחד על-כך, גודל המתקנים המתאימים לשימוש בחמטות הוא קטן לעומת מחקנים תעשייתיים, המיועדים להספקת קיטור למרכז או למשק קיבוצי, ואשר עבורם קיים מגוון רחב של פתרונות טכנולוגיים ישרמים, השילוב של שימוש בשאריות צמחיות של כותנה (גידול בעל היקף גדול, ממזכך ומאורגן) עם חמטות ראוי במיוחד לבחינת יישום מעשית של טכנולוגיות חדשות.

הנטיב כלכלי ראשוני

ההוצאות הישירות לדלק עבור דונם חממה יקטנו על-סמך הערכות סבירות ב- $\frac{3}{4}$ מהעלות הנוכחית, המגיעה לסכום של כ-40-50 אלף שקל לשנה (לפי 10 שקל לדולר). בהנחה של אורך חיי מתקן של 8 שנים וריבית 6% (צמודה, לפי הנחיות משרד האנרגיה לגבי הטקעות למחקנים חוסכי דלק) מותר להשקיע במתקן שריפה ובמערכות שינוע סכום של עד 250 אלף שקל, קיימות מספר הצעות מעשיות למחקנים שעלותם נמצאת בתחום זה.

מטרות המחקר

1. לבחון הלכה למעשה את כדאיות הפקת אנרגיה משאירות צמחיות באמצעות שריפה ישירה בחשואה לשיטות ניצול אחרות - קיימות ועתידיות.
2. לשפר את הטכנולוגיה לאיסוף, הובלה ואחסנה של שאירות כותנה ושאירות צמחיות אחרות.
3. ללמד ולשפר את שיטות ומתקני השריפה לדלקים מוצקים ושאירות צמחיות, בעלי גודל קטן המתאימים לחימום חממות.
4. להדגים במתקן מסחרי בחממה את ישימות וכדאיות השיטה בתנאי שדה. זוהי המטרה הסופית שאליה שואף המחקר להגיע בתום שלוש שנים.

שיטות ושלבי העבודה

1. איסוף מידע; בדיקות התכנות ראשוניות; גיבוש הצעות לנסיונות ישרים מבוקרים; איתור נושאים הדרושים בדיוק מחקרית.
2. בחינה באמצעות נסויי שדה של שיטות אסוף, הובלה ואחסון של שאירות כותנה.
3. תכנון וביצוע (או רכישה) של מתקנים מסחריים להפקת אנרגיה משאירות צמחיות על-סמך ציוד קיים, להפעלה בחממות מסחריות.
4. בחינה והדגמה מעשית של מתקנים. השלמת בדיקה היתכנות וכדאיות כלכלית בחשואה לאפשרויות ניצול אחרות.

ב-19 במאי התקיים במרכז וולקני יום עיון בנושא "שריפת שאירות צמחים כמקור אנרגיה", ובמהלכו התייחסו המשתתפים גם לטכנולוגיות ולהיבטים הרלבנטיים הקטורים לנושא הנדון. תקציר וסיכום של יום העיון הוכנו על-ידי ד"ר ישעיהו סגל.

יש להעיר, כי לנושא היבטים נוספים כגון שאלות של טורדות הקרקע, סחף, או מניעת סחף וכו'.

ה. חסכון אנרגיה כלכלי

מאת: משה פורמן, שה"מ

האנרגיה הפכה לציר שמסביבו סובבים החיים בשנים האחרונות. פירושה המילולי של המלה - היכולת לבצע עבודה. יכולת זאת מופיעה בצורות רבות - אנרגיה כימית שאצורה בתוך הדלקים למיניהם והמזונות, אנרגיה התשמל אשר מאפשרת לנו ביצוע פעולות מגוונות כגון: הנעת מנועים, תאורה, בקרה ומדידה.

סובן שצורות ההתבטאות של האנרגיה הן, בדרך כלל, חום וחנעה. לנו כמגדלים, חשוב לזכור, כי יש תחלופה בין צורות האנרגיה הטונות ועלינו לנסות ולבחון כיצד ננצל בצורה הטובה והחסכונית ביותר.

באקלים קר מאבדים בעלי החיים חום רב אל הסביבה וכדי למלא את החום שהפסידו, עליהם לאכול יותר. ואכן, כולנו יודעים כי בחורף, כאשר אנו נמצאים בסביבה קרה, גדל תיאבוננו. כדי למנוע אכילה מוגברת זאת, אפשר לחמם את סביבת הערפות ואז, מחליפים את אנרגיית המזון באנרגיה של דלק שמחמם את הסביבה. תחלופה זאת של דלק במקום מזון (תימור הלולים במקום אכילה מרובה), כזאת רק כאשר מחיר הדלק זול לעומת מחירי המזון ולהפך.

כאשר יהיה מחיר המזון זול, נאשר לערפות לזלול ולא נעלה את טמפרטורת הלול טעל למינימור הדרוש כדי למנוע מחלות ובעיות בגידול.

הפתרון תשלישי לבעיה - מניעת "בריתת-החום" לסביבה - הוא הנכון ביותר, למרות זה שגם הוא עולה בכסף. הבורנה היא החקנת בידוד, ובעיקר בידודו של הגב במבנים בהם אנו מעוניינים לשמור על טמפרטורות סביבה די קבועות וגבוהות כמו - בתי-אימון, מבנים לאימון-פיטום ואחרים.

תשימושים בתשמל הינם רבים ומגוונים, אולם במקרים רבים אין מודעות לנושא החיסכון בו בגלל כמה סיבות:

ברוב המשקים תשיתופיים, גירונה אספקת התשמל של איזור הלולים מהרשת המרכזית של המסק, אין מונים נפרדים ללול ובסוף השנה, מחייבים את הענף בהוצאה הנקבעת לעי הערכה, אולם לא לפי הצריכה. גם במשקים המשפחתיים משולבת צריכה התשמל של הלול בצריכה של כל המסק (להוציא את אותם לולים הנמצאים מחוץ לחצר המסק ואשר בהם יש מונים נפרדים) ולא תמיד יודעים מה חלקו של הלול בסך כל ההוצאה לתשמל.

התקנה מונים ללולים יכולה להעמיד את המגדלים על מימדי ההוצאות ולפתור בכך פתח לייעול ולהיסכון.

חשמל להנעה - במנועי המאביסים האוטומטיים והמאורדרים במכנים מבוקרי האקלים.

מאחר ובכל לול פועלים די מעט מאביסים ופעולתם גם היא נעשית לסירוגין, אין כמעט מקום לחסוך בהפעלתם. לעומת זה, בנושא האורדר, ניתן להגיע להיסכון ניכר, כאשר מתכננים נכונה את הפעלת המאורדרים.

בגילים הצעירים, כמויות האורדר שאנו צריכים להזרים דרך הטכנה הינן קטנות. מאחר וברוב הלולים מותקנים המאורדרים באחד מקירות האורך או בגג, ניתן לקבל את כמויות האורדר הקטנות הדרושות לנו ע"י הפעלת מספר רב של מאורדרים במהירות נמוכות או ע"י הפעלה של מעט מאורדרים במהירות וספיקות יחד גבוהות (הפעלה מספר רב של מנועים בספיקה נמוכה צורכת הרבה יותר חשמל מאשר הפעלת מספר מועט של מנועים בספיקה גבוהה).

מטרות התאורה

חשוב מאוד להקפיד על כיוול וכיוון נכון של מערכות הבקרה והפיקוח לשמירה על הטמפרטורה והאורדר הרצויים.

הדמוסטים מצויים במכנים מבוקרי אקלים, בכיסות גז ובמערכות הקובעות הימורם או צינור.

חשוב ביותר להתאים את דרגות הפעלת המאורדרים והנוריות התימורם בלולים מבוקרי האקלים כך שלא נגיע למצב של אורדר יתר בזמן הפעלת התנורים.

בנושא התאורה עלינו להבדיל בין שתי מטרות של התאורה: א) בעופות גדלים, תפקיד התאורה לעודד את העופות לאכול במשך יותר שעות. עצמת האור הדרושה היא המינימלית שמאפשרת פעילות כזאת; ב) במטילות או בלהקות רביה, תפקידו של האור לגרות את המערכת ההורמונלית לשם הבטחת כל פעילויות ההתרבות וההטלה ולכן נבטיח עצמת אור של כ-10 לוקס (1 נר-אמה) בפיזור אחיד עד כמה שאפשר בלול.

מקורות האור הם נורות הלהט (הליבון) הרגילות או באמצעות תאורה פלואורסצנטית. בעזרת תאורה פלואורסצנטית אפשר לחסוך בין 2/3 לחצי מכמות החשמל. לכן, אם בונים היום לולים חדשים או שיש צורך להחליף מערכות האורה ישנות במערכות חדשות, כדאי להטקיע יותר בהתקנה הראשונית ולחסוך בצריכה המתמשכת.

(מתוך "משק העופות", פברואר-מארס 1981).

7. ממכש והפרס

סקר צדיכת אנרגיה כוללת בחקלאות

מרגש ע"י: "חשב", משרד האנרגיה ומשרד החקלאות, מאי 1981

סקר זה הוכן על-ידי ד"ר דן דבוטקין מ"חשב", ד"ר אריה שסקין ושמואל גור ממשרד החקלאות, ושלמה פוקס מהמחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית.

הסקר מתאר בפירוט רב את הנרשאים והסעיפים דלהלן:

1. אנרגיה לאספקת מים לחקלאות

- א. מקורות המים וחלוקתם לאיזורי הארץ השונים;
- ב. מקדמי צדיכת אנרגיה (חשמל) לאספקת מים לחקלאות;
- ג. כמויות אנרגיה לאספקת מים לחקלאות;
- ד. סיכום ומסקנות.

2. אנרגיה לחומות לחקלאות

- א. אנרגיה לדשנים;
- ב. אנרגיה לחומרי הדברה;
- ג. צדיכת דלק לתובלת חומרת חקלאית;
- ד. צדיכת אנרגיה לייצור מזון מרוכז;
- ה. אנרגיה לעיבוד וטיפול בחומרת חקלאית.

3. אנרגיה לגידולים חקלאיים

- א. חישובי מקדמי האנרגיה של הגידולים;
- ב. אנרגיה למטעים;
- ג. אנרגיה לגידולי שדה;
- ד. אנרגיה לירקות;
- ה. אנרגיה לפרחים.

הסקר אף מפרט את מטרת העבודה ואת שיטת העבודה, כאשר מטרת העבודה מוגדרת כגסיון "להציג תמונה כללית ורחבה על הכמויות ואופן השימוש באנרגיה בחקלאות בישראל". הפרק המתייחס לשיטות העבודה כולל את הסעיפים דלהלן:

- הגדרת תחומי הפעילות החקלאית;
- האיזורים החקלאיים;
- מקור הנתונים.

בסוף החוברת מובאים 6 נספחים:

- נספח א - תוכנית מחשב לאנרגיה בחקלאות;
- נספחים ב'-ו' - פירוט אנרגיה בענפי החי והצומח.

למעשה, חוברת זו מקפלת בתוכה מיעוט המחזיק את המרובה, וקצרה היריעה מלהעלות אף את עיקרי הדברים הכלולים בה. החוברת ממצה את הנושא הנדון על כל צדדיו והיבטיו.

החוברת מחזיקה 217 עמודים, מאות לוחות ותחשיבים, וכן רשימות כיבליוגרפיות בעברית ובאנגלית.

ד. ייבוש "סולארי" של תוצרת וקלאית

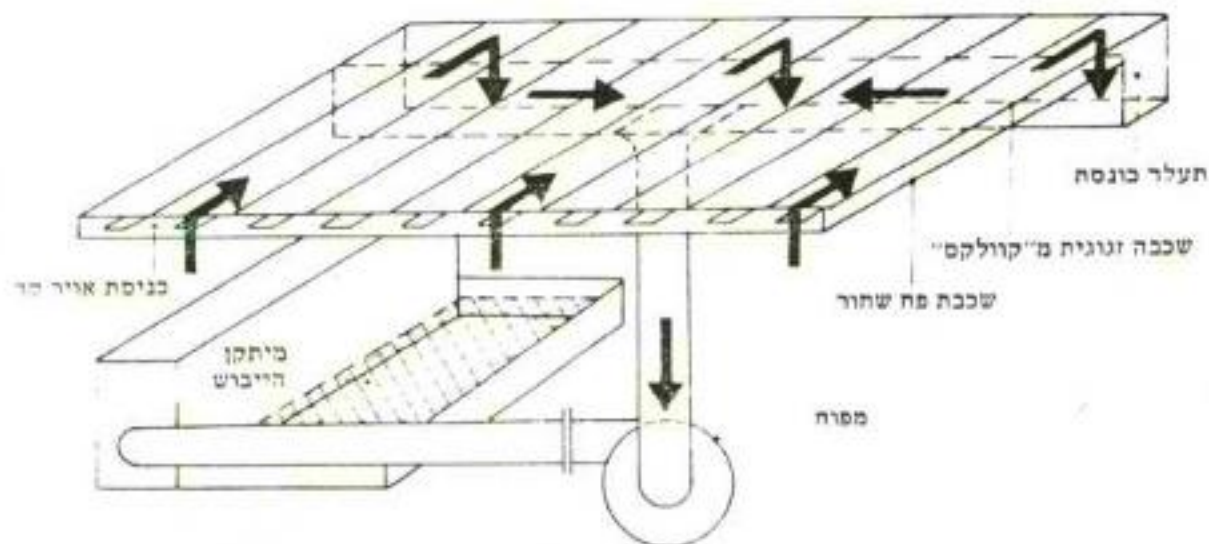
נא להכיר: מיתקן הדגמה סולארי

גב סולארי לייבוש תוצרת וקלאית בחבל מעון

ב"תבליני מעון" - מפעל לייבוש תבלינים של "מפעלי חבל מעון" בנגב המערבי, פועל זה השנה השנייה גב סולארי בשטח של 1,100 מ"ר, במקור אנרגיה למיתקן לייבוש תוצרת וקלאית, ע"י כיחול אנרגיה חשמלית לחימום אוריר להחליך הייבוש. התבלינים נקצרים בסדרת יישובי חבל מעון ומגיעים למפעל בלחות של 85%-80% ומחייבים במיתקן הייבוש עד ללחות של 10%-6% בטרם יופקרו לוחליכי הייצור הנדסטים. מרכיב הדלק חשמל בדרך כלל לחימום האוריר לייבוש התבלינים, מהורה מרכיב נכבד ומשמעותי בעלות הייצור.

על היצוקי הגב הרבה לוחות בידוד בעובי 25 מ"מ מאמר סלעים. על הבידוד הוחקן פח טנצבע באבע שחור לקולטי שמש. במרחק פנטיטטדים אחדים מהפח הרבה שיכבה מחומר פלסטי ("קורלקס") שקוף, קשיח, עמיד בפני קרינה אולטרה-סגולית של השמש. שיכבה זו שימשה כשיכבה זגוגית. כניסת האוריר בוצעה דרך פתחים בקצה העליון של הגב, הניחנים לרויטות. האוריר זורם בין הזיגוג והפח ומתחמם לאורך המסלול בעלות שרואכן כ-30 מ"מ.

מפוח מרכזי יונק את האוריר מהעלות הזרימה דרך תעלה כונסת אל מיתקן הייבוש. כמות האוריר הזרימה דרך הקולט קובעת את טמפרטורת האוריר ביציאה מהקולט. ללא זרימת אוריר נמדדה בקולט טמפרטורה מקסימלית של 120 מעלות צלזיוס. ככל שעולה כמות האוריר הולך וקטן הפרש הטמפרטורה בין טמפרטורת האוריר בקולט לבין טמפרטורת האוריר החומשי.

משרד החקלאות

האגף לאשראי ופיתוח

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר

הצעת הקציב פיתוח

לשנת 1982/3

תל-אביב, אוגוסט 1981

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתישבות והכפר

תאריך: כ"ו באב תשמ"א
26 באוגוסט 1981

מספר:

הצעת תקציב פיתוח לשנת 1982

מגמות עיקריות.

הצעת התקציב המוגשת בזאת מיועדת לבצע את מדיניות משרד החקלאות בשנת תקציב הקרובה המרוכזת בשני נושאים מרכזיים:

- (1) קידום הייצוא החקלאי, כולל מערכות לטיפול בתוצרת המיועדת ליצוא ואת חשתית המים (מאגרים, רשות) המשרות גידולים אלה.
- היצוא החקלאי תופס למעלה מנחצית התקציב המוצע לשנת 1982/83.
- (2) שיקום המשק החקלאי החלש הוך ביצוע תוכניות הכוואה מקיפות שיתבססו על הזרמה מבורכת באמצעות האשראי המרוכז ותוכניות מיוחדות של כספי התקציב. סעיף זה תופס 28% מכלל התקציב המוצע.

יתר סעיפי התקציב המוצע באים ליעל ולשפר את רווחיות המשק החקלאי בתחומים הבאים:

(א) כענף בעלי החיים התשקעות מיועדות לשיפור ארגון הייצור כמשק החלב (מרכזי מדון) הוך השגת חסכוניות תפעוליים חשובים ולהמשך המגמה לשיפור טיב החלב. כמו כן מיועדות התשקעות להנשך פיתוח במרעה וענף הבקר לבשר המשמש כחחליף יכוא מובהק.

(ב) כהשקעות המיועדות לפיתוח החקלאות באיזור ההר מכוונת לממן את הפתרונות האלטרנטיביים לייצור חקלאי באזורים אקולוגיים נחוחים.

הגידול הריאלי של התקציב המוצע מסתכם כ- 368 מליוני שקלים. תוספת זו של 41% על התקציב לשנת 1981/82 מתפלגת כדלקמן:

יעדי התוספת התקציבית המוצעת ל- 1982/83.

סה"כ התוספת המוצעת	במליוני שקלים
יצוא ושרותי יצוא	142
מאגרי מים, ניקוז ורישות	49
אשראי לישובים	100
מפעלים אזוריים לשוק המקומי	23
בעלי חיים	59
אזור ההר	4
מיכון לייצור מקומי	-
שוכות	-9

מסך הכל התוספת כ- 52% מועדים לפיתוח הייצוא ו- 27% לשיקום המשק המשפחתי החלש. על ההתפלגות של התקציב מעידים המספרים הבאים:

2/..

הצעת תקציב ל- 1981/2 לעומת 1982/3.

(מיליוני שקל במחירים קבועים)

הסעיף	במיליוני שקל		שעור השנוי (ב-%)	באחוזים	
	1981/2	1982/3		1981/2	1982/3
	הצעה				
(1) יצוא, ושרותי יצוא ומיכון	271	413	+52	30	32
(2) מאגרמים ניקוז ורישות	189	238	+26	21	19
(3) שיקום המשך החלש (אשראי לישובים)	258	358	+39	28	28
(4) מפעלים אזוריים לשוק המקומי	17	40	+135	2.0	3.0
(5) בעלי חיים	51	110	+116	6.0	9.0
(6) פיתוח אזור ההר	26	30	+15	3.0	2.0
(7) מכון היצור מקומי	26	26	-	3.0	2.0
(8) שובות כולל השקעות המשרד	69	60	-14	7.0	5.0
ס"ה	907	1275	+41	100	100.0

הצעת תקציב לשנת 1982/3
(במיליוני שקלים, במחירי 1981/2)

ס"ה	ס"ה	%	ס"ה	%	ס"ה	יחידות
השקעות	המענק		התקציב		השקעות	
(במיל. ש')	(במיל. ש')		(במיל. ש')		(במיל. ש')	
173.0	39.6		103.8	60	173.0	1. פרחים
11.0	2.2	20	6.6	60	11.0	2. ירקות, כע"ח וג"ש
310.8	62.2		186.5	60	310.8	3. מטעים
20.0	4.0		12.0	60	20.0	4. גידולים חדשים
514.8	108.0		308.9		514.8	ס"ה גידולי יצוא
140.0	28.0		84.0	60	140.0	5. שרותי יצוא
316.8	63.4		190.1		316.8	6. רישות ומאגרים
79.9	37.0		48.0		79.9	7. ניקוז
100.0	20.0	20	20.0	20	100.0	8. מיכון ליצוא
358.0	191.0		358.0	100	358.0	9. אשראי לישובים
80.0	-		40.0	50	80.0	10. מפעלים איזוריים
186.0	29.1		109.3		186.0	11. בעלי חיים
50.0	10.0	20	30.0	60	50.0	12. פיתוח הר
44.0	-		26.4	60	44.0	13. מיכון מייצור מקומי
60.0	55.0		60.0	100	60.0	14. שונות והשקעות המשרד
1929.5	541.5		1274.7		1929.5	ס"ה

ה ע נ פ	זחירות	כמות	מחיר ליחידה (שקלים)	ס"ח השקעות (מיל. ש')	% מימון	ס"ח הקצוב (מיל. ש')	% מענק	ס"ח מענק (מיל. ש')	תלוואות (מיל. ש')
פרחים - ס"ח		1110		173.0		103.8		39.6	64.2
ורדים - שינטוע	ד'	300	83,700	25.1	60	15.1	40	10.0	5.1
ציפורן	"	200	165,700	33.1	60	19.8	20	6.6	13.2
גפסנית	"	120	218,000	26.2	60	15.7	20	5.2	10.5
שונים וירוקים	"	350	133,700	46.8	60	28.1	20	9.4	18.7
צמחי בית	"	40	833,000	33.3	60	20.0	20	6.7	13.3
תגמולים				8.5	60	5.1	20	1.7	3.4
ירקות, בע"ח וג"ש				11.0	60	6.6	20	2.2	4.4
מסעים - ס"ח		20250		310.8		186.5		62.2	124.3
הרדים נטיעה	ד'	5000	12,000	60.0	60	36.0	20	12.0	24.0
שיקום	"			50.0	60	30.0	20	10.0	20.0
אבוקדו	"	10000	10,000	100.0	60	60.0	20	20.0	40.0
מנגו (רגיל וצמוף)	"	700	16,500	11.6	60	7.0	20	2.3	4.7
ענבי מאכל	"	1600	28,000	44.8	60	26.9	20	9.0	17.9
ענבי יין	"	900	20,000	18.0	60	10.8	20	3.6	7.2
תמרים	"	800	22,000	17.6	60	10.5	20	3.5	7.0
אפרסקים ונקטרינות	"	350	7,000	2.5	60	1.5	20	0.5	1.0
שזיף יפני	"	200	6,500	1.3	60	0.8	20	0.3	0.5
רימון	"	200	6,000	1.2	60	0.7	20	0.2	0.5
חוחובה	"	500	7,700	3.8	60	2.3	20	0.8	1.5

ה ע ב פ	יחידות	כמות	מחיר ליחידה (שקלים)	ס"ה השקעות (מיל. ש')	% מימון	ס"ה תקציב (מיל. ש')	% מענק	ס"ה מענק (מיל. ש')	הלוואות (מיל. ש')
גידולים חדשים				20.0	60	12.0	20	4.0	8.0
מפעלים אזוריים ותשתית				80.0	50	40.0	-	-	40.0
בעלי חיים									
רשויות מרעה				14.0	33	4.5	-	4.5	
תשתית ובע"ח במרעה				78.0	60	46.8	20	15.6	31.2
מרכזי מזון				30.0	60	18.0	20	6.0	12.0
שיפור רפת במושבנים וחלב שפיר	200	150,000		30.0	60	18.0	-	-	18.0
חידוש לולים				30.0	60	18.0	-	-	18.0
דיג				4.0	100	4.0	-	3.0	1.0
ס"ה בעלי חיים				186.0		109.3		29.5	80.2
פיתוח הר				50.0	60	30.0	20	10.0	20.0
מיכון חקלאי מייצור מקומי				44.0	60	26.4	-	-	26.4
רה-תכנון במושבנים				10.0	50	5.0	-	-	5.0
שונות, השקעות המשרד				50.0		50.0		50.0	-

ה ע נ פ	יחידות	כמות	מחיר ליחידה (שקלים)	ס"ח השקעות (מיל. ש"י)	% מימון	ס"ח תקציב (מיל. ש"י)	% מענק	ס"ח מענק (מיל. ש"י)	הלוואות (מיל. ש"י)
מ י ם									
רישות לג"ש	ר'	50,000	1800	90.0	60				
מאגרים	מיל. מ ³	12	10.0	120.0	60				
ישור בריכות	ר'	2000	6600	13.2	60				
רישות מטעים		16000	1400	22.4	60				
טפטוף כותנה		40000	1500	60.0	60				
יעול השקיה		8000	1400	11.2	60				
ס"ח רישות ומאגרים				316.8	60	190.0	20	63.4	126.7
ניקוז איזורי				35.9	72.5	26.0		26.0	-
ניקוז מקומי				44.0	50.0	22.0		11.0	11.0
ס"ח ניקוז				79.9		48.0		37.0	11.0
מיכון ליצוא				100.0		20.0	20	20.0	-
שרותי יצוא				140.0	60	84.0		28.0	56.0
אשראי לישובים:									
הסדר חובות למושבים	מל' ש'	450	6.5	30.0		30.0	100	30.0	-
פדיון אמצעי ייצור				100.0		100.0	100	100.0	-
אשראי לניהול מרכז	משפחות	1000		94.0		94.0		47.0	47.0
קרן סיוע				14.0		14.0	100	14.0	
קונברסיה				120.0		120.0	-		120.0
ס"ח				358.0		358.0		191.0	167.0

דברי הסבר להצעת התקציב לשנת 1982/3

1. פרחים

המגמה המסתמנת בענף זה היא מעבר לגידול פרחים בשטחים מכוסים ללא חיימים ובשטחים פתוחים. עקרונית מניחה תכנית הפיתוח כי ההרחבה בשנת 1982 תהיה דומה לזו שהיתה בשנת 1981, ובאותה מגמה של השלמת יחידות משק לאותם חקלאים שהגיעו להישגים סבירים בדונט הראשון. כמו כן ישונטעו זנים, בעיקר בורדים, אשר התברר שאינם רווחיים. כמו כן ימומנו ההוצאות הנלוות כגון קירור ואריזה וכן תשלומי תמלוגים למטפחי זנים.

2. ירקות

יצוא חלק ניכר ממיני הירקות נמצא במשבר הן בגלל שיערי המטבע בשוק המשותף והן בגלל ירידה מחירים ריאלית. בשנה זו יעשה מאמץ להתרכז באותם גידולים אשר סיכוייהם לעתיד טובים יותר והמסוגלים לנצל את היתרונות היחסיים של ישראל. התקציב מיועד להגדלת שטחים בבתי רשת וחממות וכן לשיפור רמת הציוד והמיכון בשטחים קיימים, בהיקפים דומים לאלה שבשנת 1981.

ד"ר - כספי - כספי - כספי ?

3. מטעים

3.1 הדרים

תכנית הפיתוח בענף ההדרים לשנת 1982 דומה בתקפה ובמתכונתה לזו שהיתה בשנת 1981, והיא מהווה חלק מהתכנון לטווח בינוני במסגרת תכנית היער ל-1985. עיקר ההשקעות שתחבצענה להרחבת הענף תהיינה במינים הבאים: קליפים - תוספת של 1,300 ד', טבוריים 1,300 ד', החלפת זן מאשכוליות לבנות לאדומות וזרורות כ-1,600 ד'. פרויקט השיקום - פרויקט שיקום הענף אשר החל לפעול בשנת 1981 יכנס בשנת 1982 להילוך גבוה ובהיקף נרחב יחסית. עיקר ההשקעות במסגרת הפרויקט מיועדות לשינויי מערכי ההשקיה בפרדסים תוך שילובם במערכות דישון אוטומטיות וכן לשינטוע והחלפות זן בפרדסים אשר אינם מניבים יכולים סבירים ואשר גם בשיטות הטיפול המסופרות לא ניתן יהיה לשקם את יכוליהם.

3.2 מטעים אחרים

בתחום המטעים האחרים עיקר המינים המיועדים להרחבה משמעותית הם מקבוצת הסוכרופים. מביניהם בולט האבוקדו אשר בהתאם לתכנית יתווספו לו בשנה זו כ-10,000 ד'. כמו כן יורחבו מטעי המנגו, הענבים למיניהם (מאכל וייץ), התמרים וכן בהיקפים קטנים יותר האפרסקים ליצוא, הנקטרינות, השזיף היפני והרימון. כמו כן ימשך הפיתוח ההדרגתי של שטחי החורבה בהתאם להתחייבויות הממשלתיות ליזמים.

4. גידולים חדשים

גידולים אלה מצויים בעיקר בתחומי צמחי הרפואה, התבלינים וצמחי הבושם אשר נמצאים עדין בשלבי פיתוח ראשוניים. נמשכים ומתרחבים הניסויים בגידולם של צמחים אלה באזורי המצפים בגליל בתנאי בעל.

5. שרותי יצוא

גם השנה בדומה לשנה הקודמת מיועדות מרבית ההשקעות בנושא זה להשלמות של מערכי מיון ואריזה להתאמתם להיקף התוצרת הנקלטת ולשיפור איכות המיון והטיפול בתוצרת. מושם דגש על הכנסת שיפורים טכנולוגיים על מנת להקטין את תלול בתי האריזה בכוח-אדם.

6. מאגרי מים ורישות

חמשן חפיסת מי שטפונות וניצול מי ביוב כ-12 מיליון ממע"ק נוספים. ירושתו כ-50,000 דונם שטחים המיועדים לגידול כותנה ותימשך תמגמה של יעול שיטות השקיה בכותנה ובמטעים. בתקציב כללנו את הרישות של כ-20 אלף דונם מטעים חדשים וירקות ליצוא.

7. ניקוז

תקציב ניקוז אזורי משמש להחזקת אפיקי מים וניקוז מרכזיים בכל המדינה. תקציב ניקוז מקומי משמש למימון ניקוז באדמה חקלאית המעובדת לצרכי נטיעה, מניעת המלחה והגדלת יכולים.

8. מיכון ליצוא

התקציב מיועד לתת מענקים למיכון במסגרת החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות המשמש לגידולי יצוא.

9. אשראי לשובים

130 מיליון שקלים מיועדים לסיכסוד הלוואות להסדר חובות המושבים וארגוני הקניות שלהם. 94 מיליון שקלים יופנו להגברת הפיתוח במשקים בטיפול מועדף, שיכחירו למטרת זו ו-134 מיליון להגדלת קרן סיוע ותשלום לבנק ישראל עבור קונברסיה שניתנה בשנת תקציב זו.

10. מפעלים אזוריים

התקציב מיועד לשיפורים טכנולוגיים בטיפול בתוצרת המיועדת לשוק מקומי והרחבת התשתית למפעלים הקיימים.

11. בעלי חיים

11.1 רשויות מרעה ועדרי כשר

תימשך הרחבת עדרי הצאן העיזים והבקר בכל אזורי הארץ ובעיקר בשטחיה ההרריים בגליל וכן כנגב. תיקף ההרחבה הצפוי הינו גדול מזה שהיה בשנת 1981, גם שותפיה של הממשלה בנושא זה, כגון הקק"ל, הביעו נכונותם להרחיב את תיקף פעולותיהם והשתתפותם במסגרת זו. תוספת העדרים המצומה מגיעה לכ-10,000 רחלות, 2,000 עיזים וכ-1,500 ראשי בקר, כולם במרעה. כמו כן יורחבו המיתקנים בשטחי המרעה המתחייבים מהיקפי העדרים הנוספים.

11.2 מרכזי מזון

נמשך המבצע של הקמת מרכזי מזון מקומיים, במושבים ובקיבוצים, המאפשרים ניצול מוצרי לוואי חקלאיים ופסולות חקלאיות ותעשיתיות כחומרי הזנה לבעלי חיים תוך הקטנת צריכת הגרעינים המיובאים.

11.3 שיפור הרפתות במושבים

במסגרת זו יעשה מאמץ בשנה זו להביא חלק מרפתות המושבים לגודל יחידה (40-45 ראש) המאפשר קיום כלכלי סביר ויעילות יצור הקרובה לזו הקיבוצית. פעולות אלו תחבצנה רק אצל אותם רפתנים אשר הוכיחו הישגיהם בעבר ויכולתם הטכנית-ניהולית לעמוד בניהול רפתות בסדרי גודל כאלה. כמו כן ימשך מבצע שיפור איכות החלב ונקיונו במושבים תוך שימוש בציוד חדש ומשופר כגון מיכלי צינון, מערכי הובלה, וכן ציוד למכונני חליבה ולמחלבות המקומיות.

11.4 חידוש לולים

חלק ניכר מהלולים במושבים אינו מאפשר הגעה לרמת יעילות סבירה לא בניצולת המזון לא בתשומת העבודה ולא ברמת הנקיון ובריאות העוף. על מנת לשנות מצב זה יש הכרח לסייע בידי המתושבים לחדש את לוליהם. במידה ותוקם הקרן לחידוש הנכסים במשק החקלאי, הנידונה עתה בדרגים הממשלתיים, יבוצע חידוש הלולים במסגרת האמורה, ולא יהיה צורך להשתתף באמצעות תקציב הפיתוח.

11.5 דייג ומדגה

תימשכה הפעולות להעשרת הדגה בכינרת, לעזרת לדייגים בהחלפת ציוד וספינות דייג, וכן יופנו משאבים להכנסת דגי דגים חדשים אשר ניתן לייצאם.

12. פיתוח הר

התקציב מיועד להוסיף אמצעי ייצור לישובים כהר הגבוה בעיקר בגליל העליון לגידולים שלא בקו המימון של המשרד (פטריות, עזים, נשירים לשוק מקומי וכו').

13. מיכון מייצור מקומי

בכדי למנוע אפלייה במיכון מתוצרת מקומית לעומת המיכון המיובא המשרד משתתף במימון 50% מהשקעה במיכון.

14. הסעיף נשמש להשקעות שהמשרד מבצע במכנים, ציוד, שמירת טבע ועוד.

* * *

הרשות לתיכנון וביתור החקלאות והתיישבות והכפר

מסמך מס' 1041

תאריך: כ"ו באב תשמ"א
26 באוגוסט 1981

מספר:

הצעת תקציב סיוע לשנת 1982

מגמות עיקריות.

הצעת התקציב המוגשת בזאת מיועדת לבצע את מדיניות משרד החקלאות בשנת תקציב הקרובה המרוכזת בשני נושאים מרכזיים:

(1) קידום הייצוא החקלאי, כולל מערכות לטיפול בתוצרת המיוערת ליצוא ואת תשתית המים (מאגרים, רשות, השקעה, גידולים אלה, היצוא החקלאי תופס למעלה ממחצית התקציב המוצע לשנת 1982/83.

(2) שיקום המשק החקלאי החלש תוך ביצוע תוכניות הבראה מקיפות שיתבססו על חזרה מבוקרת באמצעות האשראי המרוכז ותוכניות מיוחדות של כספי התקציב. סעיף זה תופס 28% מכלל התקציב המוצע.

יתר סעיפי התקציב המוצע באים לייעל ולשפר את ריווחיות המשק החקלאי בחימים הבאים: (א) בענף בעלי החיים ההשקעות מיועדות לשיפור ארגון הייצור במשק החלב (מרכזי מזון, חור השגת חסכוניות תפעוליים חסוכים ולהמשך המגמה לשיפור טיב החלב. כמו כן מיועדות תהשקעות להמשך כייזח המדעה וענף הנקר לבקר המשמש כתחליף יבוא מובחק.

(ב) כהשקעות המיועדות למימון החקלאות באיזור הגר מכוונת לממן את הפתרונות האלטרנטיביים לייצור חקלאי באזורים אקולוגיים בחותמים

הגידול הריאלי של התקציב המוצע מסתכם ב- 368 מליוני שקלים, תוספת זו של 41% על התקציב לשנת 1981/82 תתמלוג כדלקמן:

יעדי התוספת התקציבית המוצעת ל- 1982/83

סה"כ התוספת המוצעת	במליוני שקלים
יצוא וטרוחי יצוא	142
מאגרי מים, ניקוז ורישום	49
אשראי ליושבים	100
מפעלים אזוריים לשוק המקומי	23
בעלי חיים	59
אזור הרר	4
מיכון לייצור מקומי	-
שונות	-9

מסך הכל התוספת כ- 368 מליוני שקלים לביטוח הייצוא ו- 27% לשיקום המשק המשוחרר

החלש, על התפלגות של התקציב וועידים המסורתיים הבאים:

2/...

הצעת תקציב ל- 1981/2 לעומת 1982/3.
(מיליוני שקל במחירים קבועים)

הסעיף	במיליוני שקל		שעור השנוי (ב-%)	באחוזים	
	1981/2	1982/3		1981/2	1982/3
	(60)				
(1) יצוא, ושרותי יצוא ומיכון	271	413	+52	30	32
(2) מאגרמים ביקור ורישות	189	238	+26	21	19
(3) שיקום המשך החלט שראי ליטובים	258	358	+39	28	28
(4) מפעלים אזורים לשוק המקומי (מל"מ)	17	40	+135	2.0	3.0
(5) בעלי חיים	51	110	+116	6.0	9.0
(6) פיתוח אזור ההר	26	30	+15	3.0	2.0
(7) מכון תיצור מקומי	26	26	-	2.0	2.0
(8) שונות כולל השקעות המשרד	69	60	-14	7.0	5.0
סה"כ	907	1275	+41	100	100.0

הצעת תקציב לשנת 1982/3
(במיליוני שקלים, במחירי 1981/2)

ס"ה חלואות (במיל. ש')	ס"ה המענק (במיל. ש')	%	ס"ה התקציב (במיל. ש')	%	ס"ה השקעות (במיל. ש')	ס"ה יחידות 81/2	
64.2	39.6		103.8	60	175.0	175	1. פרחים
4.4	2.2	20	6.6	60	11.0	75	2. ירקות, כע"ח וג"ש
124.3	62.2		186.5	60	310.8	185	3. מטעים
8.0	4.0		12.0	60	20.0	22	4. גידולים חדשים
200.9	108.0		308.9		514.8	450	ס"ה גידולי יצוא
56.0	28.0		84.0	60	140.0	92	5. שדות יצוא
126.7	63.4		190.1		316.8	235	6. רישות ומאגרים
11.0	37.0		48.0		79.9	29	7. ניקוז
-	20.0	20	20.0	20	100.0	0	8. מיכון ליצוא
167.0	191.0		358.0	100	358.0	238	9. אשראי לשובים
40.0	-		40.0	50	80.0	33	10. מפעלים איזוריים
80.2	29.1		109.3		186.0	86	11. כעלי חיים
20.0	10.0	20	30.0	60	50.0	44	12. פיתוח הר
26.4	-		26.4	60	44.0	44	13. מיכון מיוצור מקומי
5.0	55.0		60.0	100	60.0	69	14. סוכות והשקעות המשרד
733.2	541.5		1274.7		1929.5		ס"ה

ג' 1	יחידות	כמות	מחיר ליחידה (שקלים)	סה"כ השקעות (מ"ל) (ש')	% מימון	סה"כ הקצוב (מ"ל) (ש')	% מענק	סה"כ מענק (מ"ל) (ש')	הלוואות (מ"ל) (ש')
מים - ס"ה		1110		173.0		103.8		39.6	64.2
ד"ר - סינטיז ויפיק	ר'	300	83,700	25.1	60	15.1	40	10.0	5.1
פור - צפון	"	200	165,700	33.1	60	19.8	20	6.6	13.2
סגנו - צפון	"	120	218,000	26.2	60	15.7	20	5.2	10.5
ג'ס וירובים נשים וירקות	"	350	133,700	40.8	60	28.1	20	9.4	18.7
ח' בית צמחי בית	"	40	535,000	33.3	60	20.0	20	6.7	13.3
מוליס	"			8.3	60	5.1	20	1.7	5.4
ר'ס, בע"מ וג"ש				11.2	60	6.6	20	2.2	4.3
טע"ס - ס"ה		20250		310.8		186.5		62.2	124.3
ד"ר - סינטיז	ר'	3000	12,000	60.0	60	30.0	20	12.0	24.0
סיקור	"			30.0	60	30.0	20	10.0	20.0
מבוקר	"	10000	10,000	100.0	60	60.0	20	20.0	40.0
מבוקר (מבוקר)	"	700	16,500	11.6	60	7.0	20	2.3	4.7
מבוקר מאכל	"	1600	28,000	44.8	60	26.9	20	9.0	17.9
מבוקר יין	"	900	20,000	18.0	60	10.8	20	3.6	7.2
מבוקר	"	800	22,000	17.6	60	10.5	20	3.5	7.0
מבוקר ונסטרינות	"	350	7,000	2.5	60	1.5	20	0.5	1.0
מבוקר יפני	"	200	6,500	1.3	60	0.8	20	0.3	0.5
ריסן	"	200	6,000	1.2	60	0.7	20	0.2	0.5
חומכה	"	500	7,700	3.8	60	2.3	20	0.8	1.5

[illegible]

ה ע נ ה	יחידות	כמות	מחיר ליחידה (שקלים)	ס"ה השקעות (מיל. ש')	% מימון	ס"ה הקציב (מיל. ש')	% מענק	ס"ה מענק (מיל. ש')	הלוואות (מיל. ש')
מ י ם									
ריסות לג"ש	ד'	50,000	1800	90.0	60				
מאגרים	מיל. מ ³	12	10.0	120.0	60				
ישור בריכות	ד'	2000	6600	13.2	60				
ריסות מטעב		16000	1400	22.4	60				
טפטוף כותנה		40000	1500	60.0	60				
יעול השקיה		8000	1400	11.2	60				
ס"ה ריסות ומאגרים				315.6	60	190.0	20	38.4	126.7
ניקוז איזורי				35.9	72.5	26.0		26.0	-
ניקוז מסומי				44.0	50.0	22.0		11.0	11.0
ס"ה ניקוז				79.9		48.0		37.0	11.0
מיכון ליצוא				100.0		20.0	20	20.0	-
שרותי יצוא				140.0	60	84.0		28.0	56.0
אשראי ליישובים:									
הסדר חובות למושבנים	מל' ש'	450	6.5	30.0		30.0	100	30.0	-
פדיון אמצעי ייצור				100.0		100.0	100	100.0	-
אשראי לניהול מרוכז	משפחות	1000		94.0		94.0		47.0	47.0
קרן סיוע				14.0		14.0	100	14.0	
קונברסיה				120.0		120.0	-		120.0
ס"ה				358.0		358.0		191.0	167.0

1. פרחים

המגמה המסתמנת בענף זה היא מעבר לגידול פרחים כשטחים מכוסים ל ל א ח י מ ו ם ובשטחים פתוחים. עקרונית וניחה תכנית הפיתוח כי התרחבה בשנת 1982 תהיה דומה לזו שהייתה בשנת 1981, וכאותה מגמה של השלמת יחידות משק לאותם חקלאים שהגיעו להישגים סבירים בדונם הראשון. כמו כן ישונטעו זנים, בעיקר בורדים, אשר התברר שאינם רווחיים. כמו כן ימוננו ההוצאות הנלוות כגון קירור ואריזה וכן תשלומי תמלוגים למטפחי זנים.

2. ירקות

יצוא חלק ניכר ממיני הירקות במצא במשבר הן בגלל שערי המטבע בשוק המשותף והן בגלל ירידת מחירים ריאלית. בשנה זו יעשה מאמץ להתרכז באותם גידולים אשר סיכוייהם לעתיד טובים יותר והמסוגלים לנצל את היתרונות היחסיים של ישראל. התקציב מיועד להגדלת שטחים בבתי רשת ותממות וכן לשיפור רמת הציוד והמיכון כשטחים קיימים, בהיקפים דומים לאלה שבשנת 1981.

3. מטעים

3.1 הדריש

תכנית הפיתוח בענף ההדרים לשנת 1982 דומה בהיקפה ובמחבנותה לזו שהייתה בשנת 1981, והיא מהווה חלק מהחברון לטווח בינוני במסגרת תכנית היעד ל-1985. עיקר ההשקעות שתתבצענה להרחבת הענף ההיזנה במינים הבאים: קליפס - תוספת של 1,300 ד', סבירים 1,300 ד', החלפת זן מאשכוליות לבנות לאדומה ודוריות כ-1,000 ד'. פרויקט השיקום - פרויקט שיקום הענף אשר החל לפעול בשנת 1981 יכנס בשנת 1982 להילוך גבוה ובהיקף גרוב יחסי. עיקר ההשקעות במסגרת הפרויקט מיועדות לשינויי מערכי ההשקיה בפרדסים חוץ טילובם במערכות רישון אוטומטיות וכן לשונטוע והחלפות זן בפרדסים אשר אינם מכילים יכולים סבירים ואשר גם בשיטות הטיפול הנשפרות לא ניתן יהיה לשקם את יכוליהם.

3.2 מטעים אחרים

בתחום המטעים האחרים עיקר המינים המיועדים להרחבה משמעותית הם מקבוצת הסוכרומים. מביניהם בולט האבוקדו אשר בהתאם לתכנית יתווספו לו בשנה זו כ-10,000 ד'. כמו כן יורחבו נטעי המנגו, הענבים למיניהם (מאכל ויין), התמרים וכן בהיקפים קטנים יותר האפרסקים ליצוא, הנקטרינות, השזיף היפני והרימון. כמו כן ימשיך הפיתוח ההדרתי של שטחי החורבה בהתאם להתחייבויות הממשליות לייזמים.

4. גידולים חושיים

גידולים אלה מצויים בעיקר בחומי צמחי הרטואה, התבלינים וצמחי הבושם אשר נמצאים עדין בשלבי פיתוח ראשוניים. במטעים ומתרחבים הניסויים בגידולם של צמחים אלה באזורי המצפים בגליל בהנאי בעל.

5. שרותי יצוא

גם השנה בדומה לשנה הקודמת מיועדות מרכיזי ההסקעות בנושא זה להשלמות של מערכי מיון ואריזה להתאמתם להיקף התוצרת הנקלטת ולטיפול איכות המיון והטיפול בתוצרת. מושם דגש על הכנסת שיפורים טכנולוגיים על מנת להקטין את חלול בתי האריזה בכוח-אדם.

6. מאגרי מים ורישות

חמש תחנות מי שטפונות וניצול מי ביוב ב-12 מיליון ממ"ק נוספים. ירושתו כ-50,000 דונם שטחים המיועדים לגידול כותנה ותימשך המגמה של יעול שיטות הסקיה בכותנה ובמטעים. בתקציב כללנו את הרישות של כ-20 אלף דונם מטעים חדשים וירקות ליצוא.

7. ניקוז

תקציב ניקוז אזורי משמש להחזקת אפיקי מים וניקוז מרכזיים בכל המדינה. תקציב ניקוז מקומי משמש למימון ניקוז בארזה חקלאית המעובדת לצרכי נטיעה, מניעת המלחה והגדלת יכולים.

8. מיכון ליצוא

התקציב מיועד לתת מענקים למיכון במסגרת החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות המשמש לגידולי יצוא.

9. אשראי לשובים

130 מיליון שקלים מיועדים לפיכסוד הלואאות להסדר חובות המושבים וארגוני הקניות שלהם. 94 מיליון שקלים יופנו להגברת הפיתוח במטעים בטיפול מועדף, שיבחרו למטרה זו ו-134 מיליון להגדלת קרן סיוע ותשלום לבנק ישראל עבור קונברסיה שניתנה בשנה תקציב זו.

10. מפעלים אזוריים

התקציב מיועד לשיפורים טכנולוגיים בטיפול בתוצרת המיועדת לטוק מקומי והרחבת התשתית למפעלים הקיימים.

11. בעלי חיים

11.1 רשויות מרעה וערבי בשר

תימשך הרחבת ערבי הצאן העזים והבקר בכל אזורי הארץ ובעיקר בשטחיה ההרריים בגליל וכן בנגב. היקף ההרחבה העפוי הינו גדול מזה שהיה בשנת 1981. גם שותפיה של הממשלה בנושא זה, כגון הקק"ל, הביעו נכונותם להרחיב את היקף פעולותיהם והשתתפותם במסגרת זו. תוספת העדרים המצופה מגיעה לכ- 10,000 רחלות, 2,000 עיזים וכ- 1,500 ראשי בקר, כולם במרעה. כמו כן יורחבו המיתקנים בשטחי המרעה המתחייבים מהיקפי העדרים הנוספים.

11.2 מרכזי מזון

נמשך המבצע של הקמת מרכזי מזון מקומיים, במושבים ובקיבוצים, המאפשרים ניצול מוצרי לוואי חקלאיים ופסולות חקלאיות ותעשייתיות כחומרי הזנה לבעלי חיים תוך חקטנת צריכת הגרעינים המיובאים.

11.3 שיפור הרפתות במושבים

במסגרת זו יעשה מאמץ בשנה זו להביא חלק מרפתות המושבים לגודל יחידה (40-45 ראש) המאפשר קיום כלכלי סביר ויעילות יצור הקרובה לזו הקיבוצית. פעולות אלו תתבצענה רק אצל אותם רפתנים אשר הוכיחו חישגיהם בעבר ויכולתם הטכנית-ניהולית לעמוד בניהול רפתות בסדרי גודל כאלה. כמו כן ימשך מבצע שיפור איכות החלב ונקיונו במושבים תוך שימוש בציוד חדש ומשופר כגון מיכלי צינור, מערכי הובלה, זכר ציוד למכוני חליבה ולמחלבות המקומיות.

11.4 חידוש לולים

חלק ניכר מהלולים במושבים אינו מאפשר הגעה לרמת יעילות סבירה לא בניצולת המזון לא בתשומת העבודה ולא ברמת הנקיון ובריאות העוף. על מנת לשכנח מצב זה יש הכרח לסיוע בידי המתיישבים לחדש את לוליהם. במידה ותוקט הקרו לחדוש הנכסים במסגרת החקלאי, הנידונה עתה בדרגים הממשלתיים, יבוצע חידוש הלולים במסגרת האמורה, ולא יהיה צורך להשתתף באמצעות תקציב המדינה.

11.5 דייג וסדרה

תימשכנה הפעולות להעשרת הדגה בכינרת, לעזרה לדייגים בהחלפת ציוד וספינות דייג, וכן יוחזרו משאבים להכנסה זני דגים חדשים אשר ניתן לייצאם.

12. פיתוח הר

התקציב מיועד להוסיף אנשי ייצור ליטובים בהר הגבוה בעיקר בגליל העליון לגידולים שלא נקו המימון של המשרד (פטריות, עזים, נטורים לשוק מקומי וכו').

13. מיכון מייצור מקומי

בכדי למנוע אפליה במיכון מחוצרת מקומית לעומת המיכון המיובא המשרד משתתף במימון 50% מהשקעה במיכון.

14. הסעיף משמש להשקעות שהמשרד מבצע במבניו, ציוד, שמירת סכע ועוד.

תקציב פתוח לשנת 1982/3

מגמות עיקריות

1. קיצום היצוא והתעלוי ע"י פתוח פרחים, ירקות ומסעים, פתוח ושכלול מערכות לטיפול בתוצרת ופתוח תשתית המים המסחרים גידולים אלה (מאגרים, רישות, בארות ואוטומציה).
 2. שיקום המשק והתעלוי החלש תוך ביצוע הסדר חובות לחברים, לאגודות ולארגונים המסורתיים אותם. ריכוז מאמץ בהדרכה ובאמצעים כספיים לפתוח המשקים המשפחתיים ברמת הכנסה במוכנה.
 3. המשך פתוח המדעה לשמירת קרקע לאומית לגידול בקר לבשר כתחליף לצוא. ביסוס ושיפור ייצור החלב בטקט המשפחתי.
- הבידול הדיאלי של התקציב המוצע מסתכם ב-368 מליוני שקלים כ-41% אולם פביצוע פרויקטים הבידול לא פולה על 25%, כיוון שבשנת התקציב הנוכחית אנו מפירים הלוואות במעבקים ועל ידי כך מבצעים יותר פרויקטים בפחות כסף.

התפלגות התקציב לפי סעיפים עיקריים

שעור השינוי ב%	1982/3 הצעה	1981/2	
+ 52	413	271	1. יצוא ושירותי יצוא
+ 26	238	189	2. מאגרי מים, ביקוז ורישות
+ 39	358	258	3. שיקום ועזרה למשק החלש
116	110	51	4. בפלי חיים
13	156	138	5. מיכון, הר ושירות
41	1275	907	ס"ה

רשם : מיעד, לגין